

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
PRVA SEDNICA
U TRINAESTOM SAZIVU
Drugi dan rada
2. avgust 2022. godine

(Sednica je počela u 10.10 časova. Predsedava Vladeta Janković, najstariji narodni poslanik.)

*
* *

PRESEDAVAJUĆI: Poštovane gospođe i gospodo, poštovani narodni poslanici, nastavljamo rad Prve (konstitutivne) sednice Narodne skupštine Republike Srbije u Trinaestom sazivu.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 168 narodnih poslanika.

Podsećam vas da je članom 88. stav 5. Poslovnika Narodne skupštine predviđeno da kvorum za rad Narodne skupštine na Prvoj sednici Narodne skupštine postoji ako je na sednici prisutna većina od ukupnog broja narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 197 narodnih poslanika, odnosno da je prisutna većina od ukupnog broja narodnih poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine u smislu člana 88. stav 5. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije.

Obaveštavam vas da su, saglasno članu 22. Poslovnika, u Narodnoj skupštini obrazovane sledeće poslaničke grupe:

– Poslanička grupa **ALEKSANDAR VUČIĆ – ZAJEDNO MOŽEMO SVE**; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Milenko Jovanov, a za njegovog zamenika narodni poslanik Marina Raguš;

– Poslanička grupa **IVICA DAČIĆ – SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRBIJE (SPS)**; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Ivica Dačić, a za njegovog zamenika narodni poslanik Đorđe Milićević;

– Poslanička grupa UJEDINJENI – SSP, PSG, SINDIKAT SLOGA, PZP; za predsednika poslaničke grupe određena je narodni poslanik Marinika Tepić, a za njenog zamenika narodni poslanik Pavle Grbović;

– Poslanička grupa NADA – NOVI DSS, POKS; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik dr Miloš Jovanović, a za njegovog zamenika narodni poslanik Vojislav Mihailović;

– Poslanička grupa NARODNA STRANKA; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Miroslav Aleksić, a za njegovog zamenika narodni poslanik Stefan Jovanović;

– Poslanička grupa SRPSKA STRANKA ZAVETNICI; za predsednika poslaničke grupe određena je narodni poslanik Milica Đurđević Stamenkovski, a za njenog zamenika narodni poslanik Nikola Dragičević;

– Poslanička grupa DEMOKRATSKA STRANKA (DS); za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik dr Zoran Lutovac, a za njegovog zamenika narodni poslanik Dragana Rakić;

– Poslanička grupa JEDINSTVENA SRBIJA (JS); za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Dragan Marković, a za njegovog zamenika narodni poslanik Života Starčević;

– Poslanička grupa MORAMO – ZAJEDNO; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Nebojša Zelenović, a za njegovog zamenika narodni poslanik Aleksandar Jovanović;

– Poslanička grupa SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA SRBIJE; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Branimir Jovanović, a za njegovog zamenika narodni poslanik dr Muamer Bačevac;

– Poslanička grupa PUPS – SOLIDARNOST I PRAVDA; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Stefan Krkobabić, a za njegovog zamenika narodni poslanik Hadži Milorad Stošić;

– Poslanička grupa SRPSKI POKRET DVERI – PATRIOTSKI BLOK; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Boško Obradović, a za njegovog zamenika narodni poslanik Ivan Kostić;

– Poslanička grupa SAVEZ VOJVOĐANSKIH MAĐARA; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik dr Balint Pastor, a za njegovog zamenika narodni poslanik Elvira Kovač;

– Poslanička grupa ZELENO-LEVI KLUB – NE DAVIMO BEOGRAD, MORAMO; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Radomir Lazović, a za njegovog zamenika narodni poslanik Biljana Đorđević;

– Poslanička grupa EVROPSKI REGIONI – VOJVODINA, SANDŽAK, PREŠEVSKA DOLINA; za predsednika poslaničke grupe određen je narodni poslanik Aleksandar Olenik, a za njegovog zamenika narodni poslanik Enis Imamović.

Sada nastavljamo rad po dnevnom redu.

Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda – IZBOR PREDSEDNIKA NARODNE SKUPŠTINE.

Obaveštavam vas da sam, u skladu sa članom 9. Poslovnika Narodne skupštine, primio jedan predlog kandidata za predsednika Narodne skupštine.

Predlog vam je dostavljen.

Kao što ste videli, za predsednika Narodne skupštine predložen je narodni poslanik dr Vladimir Orlić, izabran sa Izborne liste „Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve“.

Podsećam vas da, prema članu 9. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, predstavnik predlagača može da obrazloži predlog.

Da li predstavnik predlagača, narodni poslanik Milenko Jovanov, želi da obrazloži predlog kandidata za predsednika Narodne skupštine?

(Da.)

Reč ima narodni poslanik Milenko Jovanov.

Izvolite.

MILENKO JOVANOVIĆ: Hvala.

Poštovani poslanici, poštovane kolegice poslanice, dame i gospodo građani Srbije, na nedavno završenim slobodnim i demokratskim izborima Srpska napredna stranka sa svojim koalicionim partnerima u koaliciji „Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve“ ostvarila je još jednu ubedljivu pobedu, a naš kandidat za predsednika, Aleksandar Vučić, pobedio je po drugi put i osvojio drugi predsednički mandat u prvom krugu izbora. (Aplauz.)

Gospodine predsedavajući, ja vas molim da proverite da li su svi poslanici koji sede s one strane uzeli terapiju za današnji dan.

S druge strane, napraviću digresiju kada je već krenulo ovako...

(Zoran Lutovac: Na šta ovo liči?)

Gospodine Lutovac, nema potrebe da dobacujete, jer ćete na kraju ponovo da pobegnute, kao što ste već navikli. Prošli put su vas jurili do Pančevačkog mosta, sad vas neće stići do Opova. Polako, tek smo počeli. Četiri godine su pred nama.

Tako je, samo polako. Nema potrebe za nervozom.

(Zoran Lutovac dobacuje s mesta.)

Gospodine Lutovac, ponovo pokušavate da dobacivanjem dođete do reči, ali nema potrebe. Imaćete priliku da govorite. Šta vam je?

(Zoran Lutovac: Ne unižavajte ovaj dom.)

Šta je vama, čoveče? Smirite se.

PREDSEDAVAJUĆI: Ja vas molim da ne ometate govornika.

Izvolite, gospodine Jovanov.

MILENKO JOVANOVIĆ: Hvala lepo, gospodine predsedavajući.

Juče ste postavili stvari onako kako ste želeli, napravili ste presedan, aplaudirali ste presedanu. Gospodo, ponašamo se po vašem presedanu. Imaćete aplauze koliko želimo, koliko nam srce hoće. (Aplauz.)

Nakon sjajne pobede na izborima koji su prethodili ovom sazivu Narodne skupštine Republike Srbije ukupna situacija u čitavom svetu se dodatno zakomplikovala sukobom u Ukrajini.

Naš parlament će imati veoma teška i izazovna vremena pred sobom, a namera naše poslaničke grupe je da na čelu Parlamenta bude osoba koja može, ume i zna da sledi srpsku politiku u narednom periodu, ni istočnu ni zapadnu, ni severnu ni južnu, nego isključivo, samo i jedino srpsku, onu koja je u interesu građana Srbije i onu koja je u interesu Srbije kao države.

Mi ne želimo da se ponašamo kao navijači ispred televizora, ne želimo da učestvujemo u karikiranju filma „Tri karte za Holivud“, gde se jedno selo deli na one koji su za Ruse i one koji su za Amerikance, nego želimo da ovaj put, bar u ovom veku, bar na početku ovog veka, sačuvamo svoju zemlju stradanja, sačuvamo svoju zemlju razaranja i sačuvamo svoj narod umiranja. Dosta je toga bilo.

Zato predlažemo Vladimira Orlića...

(Aplauz.)

... Jer smo uvereni da Vladimir Orlić taj zadatak može da ispuni. Predlažemo gospodina Vladimira Orlića zato što je iskusan poslanik.

Mi smo juče u toku samo jednog dana i u toku samo nekoliko sati imali priliku da vidimo dve slike Parlamenta. Jedna je slika Parlamenta koju je poslala očigledno opozicija u ovom sazivu, koja se odnosila na kršenje Poslovnika, na zloupotrebu pozicije predsedavajućeg, na frenetične aplauze tim izazvane. I to od koga? Najglasnije je aplaudirao čovek koga zovu „Solunac“, ali ne zato što je učestvovao u probijanju Solunskog fronta 15. septembra 1918. godine, jer bi u tom slučaju predsedavao Skupštini kao najstariji poslanik, nego zato što je istovremeno bio i u Solunu i u Beogradu, pa se u Solunu brčkao a u Beogradu glasao, i sada je taj „Solunac“ uzor demokratije u ovom domu.

Bora „Solunac“, čovek koji je kršio i ljudske i zakone fizike. Jedina osoba... Vi volite da se sprdate na taj račun pa kažete – u novijoj istoriji Srbije. Ne, ovo je jedina osoba u istoriji čovečanstva koja je uspela da bude na dva mesta različita u isto vreme. Zakone fizike ste prekršili!

Gde vam je samo još onaj, taj vam je falio, koji je mahao ovde kartama Nede Arnerić, koja je valjda iz Bodruma u Beograd stigla pre nego što je pošla, i taksi računima koje ste falsifikovali? I vi ćete da nam držite predavanje o demokratiji? Nikada nikome posle vas nije palo na pamet da tako krade u ovoj skupštini!

(Radomir Lazović: Daj, drži se teme dnevnog reda, bre, čoveče!)

PRESEDAVAJUĆI: Ja vas molim da ne dobacujete i da ne prekidate govornika. Biće prilike za replike. Održimo pristojan ton na ovoj sednici, molim vas.

MILENKO JOVANOVIĆ: Nema potrebe da budete nervozni, jer je ovo prvi radni dan. Čuvajte živce, trebaće vam. Da se žuta patka ne bi izduvala.

Sa druge strane imali smo drugu sliku Parlamenta. Imali smo sliku parlamenta u kome se razgovara, dogovara i da vidite kako oni koji najviše urlaju sa one druge strane obleću i oko istog tog Vladimira Orlića tražeći dodatno za sebe neku delegaciju, dodatno za sebe neki odbor i kako im sve odgovara kada ide na njihovu vodenicu.

I dali smo im, nije nikakav problem. Neka cveta hiljadu cvetova. Nikada ova skupština nije imala zastupljeniju opoziciju nego što je na početku ovoga saziva.

I zato hoćemo Vladimira Orlića na čelu Skupštine. Zato što je tolerantan, zato što je...

(Siniša Kovačević dobacuje s mesta.)

A hoćete da vratite odbore koje ste dobili?

(Siniša Kovačević: Uzmite ih nazad.)

PRESEDAVAJUĆI: Ponovo molim da se ne prekida govornik.

MILENKO JOVANOVIĆ: To se, gospodine Kovačeviću, dogovorite sa vašima iz poslaničke grupe koji su se za njih otimali. Mi da uzimao nazad ono što smo dali? Nismo mi na tom nivou; to vi ipak bolje razumete.

(Siniša Kovačević: Niste vi dali.)

Gospodine Kovačeviću, nećemo se dovikivati preko plotu.

(Siniša Kovačević: Dovikivaćemo se sve dok budete dizali glas i dok...)

Najbolje bi bilo da mi vi propišete kako ću da se ponašam pa da ja onda tako radim.

(Siniša Kovačević: Dok sam vam ja bio mentor, bili ste...)

Vi meni nikad niste bili mentor.

(Aplauz.)

Vi, gospodine Kovačeviću, meni nikad mentor niste bili, ali mi imponuje što se predstavljate tako i što biste želeli da možete da kažete da ste u jednom delu svog života to bili.

Nemojte da me podsećate ni na šta, molim vas.

PRESEDAVAJUĆI: Najozbiljnije molim narodne poslanike da dopuste da sednica ima normalan tok. Prema tome, molim, nemojte dobacivati.

Gospodine Jovanov, izvolite nastaviti.

Prilika za repliku će biti data svakome.

Izvolite.

MILENKO JOVANOVIĆ: Sa druge strane imali smo apsolutno tolerantan pristup gospodina Orlića, koji je omogućio zastupljenost opozicije kakva nikad

nije bila u ovom domu i kakva nije mogla ni da se zamisli u vreme onih koji se danas zaklinju u nekakve demokratske vrednosti. I zato ga hoćemo na čelu Skupštine.

Najzad, želimo da Skupština Srbije bude partner Vladi Republike Srbije u onome što je najteži posao koji je pred nama, a to je da u uslovima ogromne svetske krize izborimo nastavak ekonomskog rasta, izborimo se za nastavak investicija u puteve, u škole, u bolnice, u razvoj, u otvaranje novih fabrika, novih radnih mesta.

Naravno, Skupština mora da ima i kontrolni karakter, ali, s druge strane, nama je mnogo važno da u periodu pred nama Srbija ipak bude na putu na kom je bila i dosada i na onom putu koji su podržali građani Srbije na prethodnim izborima.

Na samom kraju reći ću nekoliko reči iz biografije gospodina Orlića, pošto mislim da je to važno i neophodno pre svega zbog građana, poslanici su manje-više s tim upoznati.

Dakle, gospodin Orlić je rođen 15. aprila 1983. godine u Beogradu. U Obrenovcu je završio osnovnu školu, a Matematičku gimnaziju u Beogradu. Diplomirao je na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Odsek za elektroniku, telekomunikacije i automatiku, Smer za telekomunikacije. Zvanje doktora nauka elektrotehnike i računarstva stekao je na Odseku za telekomunikacije i informacione tehnologije.

Bio je profesionalno angažovan u struci na poziciji inženjera za istraživanja i razvoj u Istraživačko-razvojnom centru „Imtel Mikro-opt“ d.d, u Institutu za mikrotalasnu tehniku i elektroniku „Imtel komunikacije“ itd. Autor je više od 80 naučnih i stručnih radova, tehničkih rešenja, učesnik u više projekata Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

Član je Srpske napredne stranke od 2008. godine. Trenutno se nalazi na poziciji potpredsednika Glavnog odbora SNS. Poslanik je u Narodnoj skupštini Republike Srbije od 2014. godine, a u periodu od 2020. do 2022. godine bio je na poziciji potpredsednika Narodne skupštine.

Završio je obuku i edukaciju u Klasi slušalaca za rezervne oficire Vojske Srbije 2010. godine, gde je stekao čin rezervnog potporučnika Vojske Srbije. Govori engleski jezik. Oženjen je i otac tri ćerke.

To je čovek koji ima nepodeljenu podršku naše poslaničke grupe, to je čovek koji ima nepodeljenu podršku Srpske napredne stranke i to je čovek za koga smo uvereni da će ovaj parlament voditi na način koji je dostojan onoga što je ova skupština bila u istoriji naše zemlje i onoga što po Ustavu i zakonima Srbije ona zaista jeste.

Zato vas pozivam sve da svojim glasom podržite izbor dr Vladimira Orlića za predsednika Narodne skupštine Republike Srbije. Hvala.

(Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam lepo.

Imamo troje prijavljenih za replike, ali prednost imaju oni koji su se prijavili po Poslovniku.

Vi ste se prvi prijavili. Izvolite.

BORISLAV NOVAKOVIĆ: Zovem se Borislav Novaković i poslanik sam Narodne stranke u Skupštini...

PRESEDAVAJUĆI: Koji član Poslovnika, molim vas? Navedite član Poslovnika.

BORISLAV NOVAKOVIĆ: Pozivam se na član 104. Odmah na početku kaže – ako se narodni poslanik u svom izlaganju na sednici Narodne skupštine uvredljivo izrazi o narodnom poslaniku itd.

Nema nikakve sumnje da se gospodin Jovanov uvredljivo izražavao. Ja ovo koristim kao poslovničko uporište da vam se obratim.

Biću vrlo kratak. Postoji samo jedna osoba u političkoj istoriji Srbije, ali i javnog života koja je u isto vreme bila na dva mesta. To je čovek koji je u jednom danu u Novom Sadu, odnosno Sremskim Karlovcima dao dva ispita, a u isto vreme je bio u Strazburu. On je prvi predsednik SNS-a i zove se Toma Nikolić. Sram vas bilo!

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Da li želite da se Skupština izjasni je li Poslovnik povređen?

BORISLAV NOVAKOVIĆ: Da, želim.

PRESEDAVAJUĆI: Sledeći, izvolite.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Uvaženi predsedavajući, poštovane kolege poslanici, ukazujem na povredu Poslovnika, član 7 – dostojanstvo Narodne skupštine. Govornik na sednici Narodne skupštine je dužan da poštuje dostojanstvo Narodne skupštine. Nije dozvoljeno neposredno obraćanje narodnom poslaniku, drugom narodnom poslaniku i korišćenje uvredljivih izraza.

Gospodin koji je govorio uspeo je da u svom prvom obraćanju, u prva tri minuta, sve ovo prekrši. Ja bih ga zamolio da – pre nego što je došao ovde, trebalo je to već da uradi – pročitava ovaj poslovnik. Uvredio je gospodina Lutovca, uvredio je gospodina Novakovića i sve nas ovde koji sedimo rekavši da nismo uzeli terapiju.

Dakle, ja vas molim da shvatite gde se nalazimo. Znam da je vama strano da polemizujete argumentovano i da razgovarate činjenično sa drugim neistomišljenicima, ali barem pokušajte. Ovde će, u ovom parlamentu, u narednom periodu biti opozicije, koja će imati šta da kaže, koja će znati kako da kaže i imajte barem malo časti i poštovanja i prema ovom domu i prema ljudima koji sede ovde.

Hvala. Tražim glasanje o ovome.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam lepo.

Sad idemo redosledom kojim ste se prijavili.

Reč ima poslanik Zoran Lutovac.

ZORAN LUTOVAC: Javljam se po replici, pomenuto je moje ime neposredno.

PRESEDAVAJUĆI: Prednost ima Poslovnik.

ZORAN LUTOVAC: Po Poslovniku, član 104. Član 109. takođe.

PRESEDAVAJUĆI: Ne možete po istom članu.

ZORAN LUTOVAC: U članu 109. kaže se – ako upotrebljava uvredljive izraze. Upotrebio je uvredljiv izraz „da li ste uzeli terapiju?“

Tako se ne obraća poslanicima. Ne obraća se poslanicima u Parlamentu na taj način. Poslanik je uvredio ne samo ovaj dom i ne samo poslanike opozicije, on je uvredio svog kandidata za predsednika, jer ako ovakav čovek predlaže kandidata za predsednika, to je uvreda za takvog kandidata i vređa biografiju koju ima ovaj kandidat. Njegova biografija je za poštovanje, ali kad neko izade i ovako predlaže svog kandidata, on unižava i svog kandidata, i opoziciju, i ceo ovaj dom i sve građane Srbije.

PRESEDAVAJUĆI: Da li želite da se izjasnimo o ovome?

ZORAN LUTOVAC: Da.

PRESEDAVAJUĆI: Izvolite, gospodine Lazoviću.

RADOMIR LAZOVIĆ: Povreda Poslovnika, član 106. stav 1 – govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres.

Kad bi mene neko predstavljao ovako, ja bih bio malo nezadovoljan. Ako je to najbolje što ima da ponudi SNS, pa što o njemu ne pričate? Dajte malo detalja, hajde malo da uđemo u to. Čemu ova dramaturgija okolo, samo da ne pomenete onog koga predstavljate? Hajde da otvorimo to.

Drago mi je samo da je ovde jasno da se razvejala svaka ideja da će ovaj parlament izgledati drugačije, da će biti neko mesto rasprave i razmene argumenata. Pokazali ste upravo ovim dobacivanjem i na ovaj način, ovom dramaturgijom sa aplauzima. Ali hteo bih samo jednu stvar da vam kažem i time završavam. Čini mi se da je gospođa Ana Brnabić nešto slabije aplaudirala, pa ako biste to mogli malo da rešite. Nije vam dobra ova dramaturgija.

PRESEDAVAJUĆI: Da li želite da se izjasnimo ovome?

RADOMIR LAZOVIĆ: Da, želim da se izjasnimo.

PRESEDAVAJUĆI: Dobro, hvala.

Reč ima Srđan Milivojević, isto po Poslovniku.

SRĐAN MILIVOJEVIĆ: Poštovani gospodine predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici...

(Aleksandar Marković: Koji član?)

Nemojte da ste nervozni, svi ćete doći na red.

Reklamiram povredu Poslovnika, član 109, jer smatram...

PRESEDAVAJUĆI: To je već bilo, gospodine Milivojeviću.

SRĐAN MILIVOJEVIĆ: Nije bio 109, bili su...

(Poslanici glasno negoduju.)

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas da ne vičete. Ja sam mu rekao da je bilo. Nema potrebe da vičete.

Bilo je po članu 109, poslaniče Milivojeviću.

SRĐAN MILIVOJEVIĆ: Član 105. nije bio.

Ako ćemo iskreno, povređeni su mnogi drugi članovi ovog poslovnika, ali pošto vidim nervozu, ja sam čuo diplomiranog pravnika kako u ovoj sali deli lekarske dijagnoze. E, tako nam je u Srbiji zato što jedan drugi priučeni diplomirani pravnik, koji je studirao jedva tek sedam godina, a zove se Aleksandar Vučić, želi da odlučuje o svim stvarima u ovoj državi – da bude i lekar, i babica, i pedijatar, i dvorski kuvar, i dvorska babica, i dvorski tamničar, i dvorski dželat. Zbog toga što se jedan čovek predozirao vlašću, svi ovi poslanici ovde se tako ponašaju, kao da su se predozirali organskim paradajzom sa „Jovanjice“.

Molim vas da se vratite jednom dostojanstvenom ponašanju, da se naviknete da ovde ima, posle dve godine, i nekih poslanika opozicije, koji će biti bedem i brana prostakluku i primitivizmu najgore vrste. Ovde će biti ljudi koji će jezikom argumenata i činjenica znati da se suprotstave vašem bahatom i osionom nastupu u Skupštini Srbije. Vaša mržnja prema Republici Srbiji i njenim građanima neće pobediti našu ljubav i veru da možemo napraviti normalnu zemlju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Gospodin Jovanov ima reč.

MILENKO JOVANOV: Jedva prepoznah neke ljude, ali dobro, neke i kada ne navedete, oni se sami prepoznaju. Jer poslednji put kada sam „Solunca“ video, imao je na sebi neku nalepnicu, a sad vidim da je odlepio.

Što se tiče dostojanstva, nemojte samo vi kao sertifikovano dokazani lažov da pričate o dostojanstvu ove skupštine.

PRESEDAVAJUĆI: Ja ovo ne nameravam da dopustim, gospodine Jovanov. Upozoravam vas da ne koristite takve reči.

MILENKO JOVANOV: U redu.

Sud Republike Srbije je utvrdio da je osoba koja priča o dostojanstvu iznosila neistine. I to je pravosnažno sud doneo takvu odluku, dakle ta odluka je stupila na pravnu snagu, dokazano je. Čovek za kojeg mogu da kažem „izgovarač neistina“ ili „koji u širokom luku zaobilazi istinu“ ne bi li na taj način sebi pribavio neki politički poen možda je u nekom delu i za žaljenje, jer ga je neko nasankao da te stvari iznosi misleći da će time da postigne za sebe neki politički poen a nekome napravi političku štetu, ali to me ne interesuje, poslednji je koji može da nam ovde drži predavanje o dostojanstvu.

Najzad, što se tiče dnevnog reda, gospodo, ja sam vam rekao, vi ste juče pokazali kako zamišljate ovaj parlament. Vi, ne mi. Na kršenje Poslovnika, na zloupotrebu mikrofona reagovali ste frenetičnim aplauzima.

Meni vreme nije ograničeno, ja sam predlagač.

Dakle, ono što sebi dozvoljavate, pokušavate da zabranite nama. To se neće desiti. I kada već pretite da mi treba da naučimo i da budemo svesni toga kako sa druge strane imamo opoziciju itd., a vi budite svesni da sa druge strane imate poslanike koji će da se bore za politiku u koju veruju!

I neko vas je slagao – ne znam ko i ne znam kad – kada vam je rekao da politički sistem funkcioniše tako što opozicija kritikuje a vlast ćuti i trpi. Niti ćemo da ćutimo niti ćemo da trpimo, nego ćemo da se borimo za ono u šta verujemo. A vi se naviknite, kada već jedni drugima upućujemo te vrste poruka, da niste na vašim tribinama, da niste na Tviteru okruženi istomišljenicima koji će da vam lajkuju, fejuju i sva ostala čuda da rade, nego da ćete imati ovde nekoga ko će da vam odgovori.

Na kraju krajeva, i da time završim, fascinantno je koliko su neki ljudi opterećeni predsednikom Vučićem. Zaista je neverovatno da svuda i na svakom mestu nađu način da ga spomenu, da izgovore njegovo ime, da ga na neki način isprljaju. Jedini problem koji vi imate je taj što vam narod ne veruje. I koliko god vi ponavljali, a ponovili ste svaku laž koja je mogla da vam padne na pamet, on opet pobeđuje, zato što ga narod podržava, Jer narod vidi njega i narod vidi vas. I u tom izboru vi ste duboko poraženi.

Nemate vi problem ni sa nama ni sa Vučićem, vi imate problem sa sopstvenim narodom, koji vas nekako prepozna. Na koliko god frakcija se izdelili, koliko god se spajali i razdvajali, koliko god se svađali i mirili, naš narod ima neverovatnu sposobnost da tačno proceni gde ste, na kojoj ste listi i za tu listu nikako da ne glasa. I zahvalan sam našem narodu što je to tako, jer je to dobro za Srbiju.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima poslanik Đorđe Milićević, po Poslovniku.

ĐORĐE MILIĆEVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Ukazujem na povredu Poslovnika, član 27. i član 106. stav 2, da niko ne može da prekida govornika niti koga opominje, osim predsednika Narodne skupštine u slučajevima predviđenim ovim poslovníkom.

Vidite, gospodine predsedavajući, šta se dešava kada sami izazovete ovakvu situaciju, i to još prvog dana zasedanja, bez ikakve potrebe i bez ikakvog razloga.

Dakle, vaš jučerašnji govor i vaša zloupotreba pozicije na kojoj se trenutno nalazite, da biste promovisali svoje političke stavove, kojima nije bilo ni vreme ni mesto, nije bilo za tu poziciju. Vi ste tu da biste predsedavali kao najstariji poslanik. Niste izabrani, već kao najstariji poslanik. Izabrani za

poslanika jeste, ali kao najstariji predsedavate. I molim vas da ovu sednicu pokušate da vratite u normalne tokove.

Govorili ste o demokratiji. Demokratija se ostvaruje na izborima. Mi smo imali predsedničke izbore, izabran je predsednik Republike, imali smo parlamentarne izbore, s obzirom na to da je pomenuta gospođica Ana Brnabić, biraćemo Vladu Republike Srbije, ali danas nisu tema ni predsednički izbori ni Vlada Republike Srbije, mi danas govorimo o izboru predsednika Narodne skupštine Republike Srbije i molim vas da se vratimo na temu.

Sa druge strane, takođe vas molim da razlikujete povredu Poslovnika od replike, povreda Poslovnika uvek ima prednost naspram replike, i da ne dozvolite da kroz povredu Poslovnika narodni poslanik replicira. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala na poukama.

Naravno, želite da se glasa o ovome?

(Đorđe Milićević: Ne.)

Ne želite da se glasa o ovome?

ĐORĐE MILIĆEVIĆ: Gospodine predsedavajući, s obzirom na to da vam je prvi radni dan na tom mestu, oprostićemo pa nećemo tražiti i nećemo insistirati da se glasa, ali verujemo da nećete više činiti povredu Poslovnika.

Morate samo shvatiti jedno. Ponavljam, povredu Poslovnika možete učiniti samo vi. I kada se govori o povredi Poslovnika, poslanik se obraća vama a ne drugom poslaniku. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika.

Ko je tražio reč?

BORISLAV NOVAKOVIĆ: Poštovani predsedavajući, dozvolite mi da primetim da je ponovo povređen član 104. Izrečene su neke neistine.

Naime, kada smo se poslednji put videli, ja nisam nosio nikakvu nalepnicu ...

PRESEDAVAJUĆI: Poslaniče Novakoviću, izvinite, član 104...

BORISLAV NOVAKOVIĆ: Kada smo se poslednji put videli, vi ste bili član DSS-a, sedeli ste u mojoj prostoriji, vrlo snishodljivo molili za neku pomoć. I još nešto...

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas, gospodine Novakoviću, budite dobri, obraćajte se meni a ne poslaniku.

BORISLAV NOVAKOVIĆ: Najružnije ste govorili o SNS-u i rekli ste „da sebe ne vidite i da nikada ne biste bili deo te izdajničke stranke“. Citiram vas, to ste rekli.

Kada sam vas poslednji put video, bili smo u Novom Sadu i predlagali ste u Skupštini jezičke patrole koje bi išle Vojvodinom i proveravali da li Mađari znaju da govore srpski. To je tačno, sve ostalo što ste rekli je najobičnija laž.

PRESEDAVAJUĆI: Ja moram da vas pozovem na red, gospodine Novakoviću. Kada repliku dajete, budite dobri, nemojte se obraćati direktno poslaniku, obraćajte se meni, poštuju neki red.

Hvala vam lepo.

Možemo li sada da pređemo na pretres?

MILENKO JOVANOVIĆ: Gospodin Novaković, njegovo sećanje je apsolutno tačno, sve je to tako baš bilo, i ne pada mi na pamet da se ja s njim sad ovde raspravljam gde je ko bio, u čijoj kancelariji itd. Nevažno. Neka bude da je sve u pravu; sve je tako bilo.

Ma jeste bilo sve tako, i kažem da jeste, sve je u redu, sve ste u pravu, ali stvarno ste nosili nalepnicu, a sad ste odlepili.

PRESEDAVAJUĆI: Možemo nastaviti sa radom, ako su iscrpljene sve primedbe na Poslovnik i na izlaganje.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika, član 96. stav 4. Poslovnika.

Saglasno članu 9. stav 4. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram pretres o Predlogu kandidata za predsednika Narodne skupštine.

Da li predsednici odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Da.)

Reč ima poslanik Aleksandar Olenik.

ALEKSANDAR OLENIK: Poštovane dame i gospodo, Vojvođanke, Vojvođani, dragi građani, pozdravljam vas sve i odmah na početku...

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas, ne čujete se dobro, gospodine poslaniče. Budite dobri, govorite u mikrofona.

A ostale molim za mir u kojem bismo ga saslušali.

ALEKSANDAR OLENIK: Mogu da budem i glasniji, nema problema. Da li je ovako bolje, da li se sada čujemo? Ako se čujemo, mogu da nastavim.

Dame i gospodo narodni poslanici, Vojvođani i Vojvođanke, dame i gospodo, u zadnje dve godine, u prošlom mandatu, u ovoj sali, u ovom domu je Vojvodina pomenuta 20 puta, od ukupno 9.800 obraćanja. Da neki stranac dođe i pogleda tu statistiku, ili te transkripte i zapisnike, pomislio bi da je reč Vojvodina nešto pogrdno, da je to zabranjeno, da to ne sme da se upotrebljava. Znači, imamo situaciju da Vojvodina čini trećinu, otprilike, građana Srbije i da puni budžet sa trećinom, otprilike, novca, a pomenuta je za dve godine 20 puta.

To se više neće desiti, zato što se Vojvodina vratila u Parlament.

Oni koji su u prošlom sazivu, ali i u ovom, bili ovde i imali ličnu kartu sa adresom u Vojvodini su ćutali. Ćutali su glasno. Nisu otvorili nijednu temu koja je vezana za Vojvodinu.

O čemu su tačno ćutali? Ćutali su, na primer, da je zadnje dve godine razmontirano, odnosno iščupano 450 kilometara pruge kroz Vojvodinu. Niko nikada u ovom domu ni reč nije rekao o tome. Više nema pruge između Bečeja i Čuruga. Više nema pruge između Vršca i Zrenjanina. Više te pruge građani ovih

mesta, Vojvođani i Vojvođanke, ne mogu da koriste, jer ih nema. A ti Vojvođani su lojalni građani ove države. Lojalni, ponosni i smatraju da je najveći patriotizam kada se plati porez. Ne busanje u grudi, ne provociranje, nego plaćanje poreza. Jer od tog poreza se izdržava i ovaj dom, i škole, i vojska, i policija i sve ostalo. A ovde im se odlukama ove vlasti, sadašnje, u kontinuitetu, čupaju pruge a da se o tome ćuti.

Ono što je, naravno, možda možemo da kažemo još i bitnije od pruga, o čemu se takođe ćutalo u prošlom parlamentu, a što je najbitnije možda, to su subvencije za vojvođanske paore. Ali ne samo za njih, za sve poljoprivrednike u Srbiji. One su sedam puta... Ne 7%, ne 70%, one su sedam puta manje nego u okruženju. U takvoj situaciji vojvođanski paori i svi ostali poljoprivrednici nikako na tržištu ne mogu da zarade, ne mogu da opstanu. Na taj način se uništavaju. Niko nikada to nije pomenuo ovde.

Tome je došao kraj, zato što smo se vratili u Parlament i zato što na ovaj način ponovo, posle dve godine, otvaramo pitanje Vojvodine u ovom parlamentu, jer je ovo jedino mesto za to.

Prosto mora da se pomene i pitanje pijaće vode. Deset godina ste na vlasti, imate apsolutnu vlast, niste uspeali da obezbedite zdravu pijaću vodu za Zrenjanin, za Kikindu i za okolinu. To je 700.000 ljudi u Vojvodini u 21. veku koji nemaju osnovnu stvar.

PRESEDAVAJUĆI: Poslaniče Olenik, nemojte mi zameriti što vas prekidadam. Hteo sam da vas upozorim da je praksa i, na kraju, dobar običaj, da se držimo tačke dnevnog reda. Sve što vi govorite je, razume se, i dozvoljivo i razumno, ali ste napustili dnevni red kao takav. Molio bih vas da se toga držite. Hvala vam.

ALEKSANDAR OLENIK: Sad ću da povežem, hvala vam što ste me podsetili.

Poslanička grupa Evropski regioni – Vojvodina, Sandžak, Preševska dolina neće podržati kandidata, zato što predstavlja ovu politiku o kojoj sam govorio prethodnih pet minuta. To je politika kontinuiteta sa onima koji teraju građane Zrenjanina da na godišnjem nivou potroše 700 miliona za kupovinu flaširane vode. Kandidat za predsednika ovog doma je reprezent te politike i to je jedan od više razloga zbog kojih mu nećemo dati podršku.

Takođe, nikad u ovom parlamentu nije bilo reči, u prethodnoj vladi, gde je učestvovao u radu i sadašnji kandidat za predsednika, o plaćanju u budžet Vojvodine. Nikad. Nikad nije Ustav primenjen, nikad nije uplaćeno onoliko koliko je propisano Ustavom u budžet Vojvodine. To je još jedan razlog zbog kojeg Evropski regioni neće podržati predloženog kandidata.

Dolazim na ono što se desilo pre nekoliko dana, što je takođe rezultat politike koju prezentuje gospodin Orlić kao kandidat, a to je nasilje u Novom Sadu, gde su građani Novog Sada bili izloženi batinama, moram tako da kažem, i

to od siledžija koje je angažovala sadašnja vlast, čiji je takođe reprezent u ovom domu predloženi kandidat.

Policija, koja je bila prisutna, takođe je bila pod utiskom i uticajem sadašnje vlasti, koju takođe predstavlja kandidat za predsednika ovog doma. Nisu reagovali, dopustili su da civili, obezbeđenje privatno, siledžije u njihovom prisustvu primenjuju silu protiv građana Republike Srbije. Ako su obezbeđenje, samo su mogli da budu u sali i da ne puste nikog da uđe; nisu smeli da primenjuju silu van objekta koji su čuvali. Nikako nemaju pravo da formiraju kordone, da tuku, a policija ne da ne može da im asistira, morala je da primeni silu prema siledžijama. To je podržano od strane sadašnje vlasti, čiji je reprezent sadašnji kandidat i mi sigurno takvu politiku i kandidata te politike nikada nećemo podržati.

Moramo da otvorimo ovde i pitanje legitimiteta, tj. matematike. Gospodin Orlić kao kandidat, mora da se prizna, u svim ovim dogovorima i pregovorima oko konstituisanja Skupštine pokazao je zavidnu fleksibilnost. To jeste tako. Ali, ako pogledamo matematiku i koliko poslanika ima vladajuća većina, to je veliki broj, ako pogledamo koliko glasova su dobili, i to je veliki broj, ali se postavlja pitanje za koga su građani glasali. Da li su glasali za gospodina Orlića kao kandidata ili za šefa poslaničke grupe vladajuće koalicije? Ja bih rekao da nisu. Rekao bih da su građani glasali za Aleksandra Vučića, ali njega nema ovde.

Siguran sam da, kada bi gospodin Orlić kao kandidat izašao na izbore pod svojim imenom i prezimenom da nekako skupi potpise i ostalo, ne bi prošao nijedan cenzus. Zašto je to bitno? Bitno je zbog pitanja kome će odgovarati za svoj rad kada bude izabran. Hoće li odgovarati građanima? Ja mislim da neće, jer ga nisu ni birali. Hoće li odgovarati poslanicima ovde, koji će ga izglasati najverovatnije? Ja mislim da neće, jer ga nisu oni ni predložili nego ga je predložila stranka, prvo medijski a onda su poslanici većine čuli ko je kandidat i zbog toga će da glasaju, kad dođe vreme, za njega.

Kako kandidat ne odgovara građanima niti će odgovarati poslanicima, postavlja se pitanje kome će odgovarati. Odgovaraće samo i jedino onome ko ga je tu postavio. A ko ga je postavio? Postavio ga je Aleksandar Vučić. Tako da imamo situaciju da jedan čovek kontroliše Skupštinu kao zakonodavnu vlast u potpunosti. Ali taj isti čovek u potpunosti kontroliše i izvršnu vlast, znači Vladu. Predsednik Republike. Kada jedan čovek kontroliše i Skupštinu i Vladu, u svim pravnim teorijama, političkim teorijama, to je diktatura, jer nema nikog da mu ograniči vlasti.

Naravno, tome je doprineo i zakon o izborima, nakaradni Šešeljev zakon sa jednom izbornom jedinicom, sa zatvorenim listama, i to je nešto što mora da se promeni ali nije tema u ovom trenutku. U ovom trenutku imaćemo formalno

predsednika Skupštine, ali neće on kontrolisati rad Skupštine i neće on odgovarati građanima, jer građani nisu ni glasali za njega.

Naša koalicija, koja je dobila mnogo manje glasova, ima samo dva poslanika – u grupi nas, naravno, ima petoro – ali svaki taj glas je dat lično mojim kolegama, Tomi, meni i ostalima. Mi lično za ono što radimo ovde odgovaramo njima. Za svaku stvar koju uradimo ili ne uradimo ili loše uradimo odgovaramo onima koji su nas birali i oni nas već pitaju i već nam nalažu. To se zove odgovornost i to je nešto što moramo da vratimo u ovu Skupštinu. Na taj način bismo rešili pitanje legitimiteta.

Vidim da je pola vremena isteklo, zadržavam pravo da na kraju diskusije iskoristim još polovinu vremena. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Obaveštavam vas da su, saglasno članu 96. stav 4. Poslovnika Narodne skupštine, do otvaranja pretresa prijave za reč u pisanom obliku sa redosledom narodnih poslanika podnele poslaničke grupe.

Sledeći govornik po redosledu je poslanik Balint Pastor.

Izvinite, imamo prijavljenu repliku.

MILENKO JOVANOV: Rečeno je nekoliko stvari na koje, prosto, moram da reagujem.

Spominjanje Vojvodine. Meni se čini da se kolega Olenik potpuno saobrazio sa onima koji su mu pomogli da dođe u ovu skupštinu, a govorim o Ligi socijaldemokrata Vojvodine. Jer oni godinama i decenijama samo pričaju o Vojvodini, pričaju o tome šta bi moglo, kako bi moglo, gde je ugroženo, ko je ugrožen itd., pitaju „di su naši novci?“, oni sve bogatiji, a za vreme njihove vlasti Vojvodina samo propadala.

Da vas podsetim, ta pitanja koja ste postavili ovde nama, i što se tiče vode i što se tiče svega ostalog, treba da postavite njima, jer su to ljudi koji su u periodu 2000–2016. godine bili u svakoj pokrajinskoj vlasti – u svakoj pokrajinskoj vlasti! – zastupljeni na nivou pokrajinskih sekretara upravo za poljoprivredu, recimo, o kojoj ste malopre pričali, šumarstvo i vodoprivredu, koji su dolazili u situaciju da zbog raznih turbulencija unutar tadašnje vladajuće većine u Skupštini Vojvodine nameću neka svoja rešenja i koji se ničim drugim nisu bavili osim crtanjem nekakvih simbola. Doduše, imali su pomoć tu nekih ljudi koji se izdaju za velike patriote, koji su im predlagali kako ta čudnovata znamenja treba da izgledaju.

Znači, mi o Vojvodini ne pričamo, mi u Vojvodini radimo. Potrebno vam je 32 minuta vozom od Novog Sada do Beograda. Trideset i dva minuta! Je l' to rezultat? Kamenica 2 završena, Kamenica 3...

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Jovanov, moram i vas opomenuti da se držite teme.

MILENKO JOVANOVIĆ: Pa, ako neko deset minuta priča o Vojvodini i kaže da je to razlog zašto neće da glasa za gospodina Orlića, ja sada želim da predstavim rezultate koje mi imamo u Vojvodini i zašto treba da glasa za gospodina Orlića, jer je on predstavnik i simbol, na kraju krajeva, i tih rezultata. Prosto, ako ste dozvolili ono, molim vas da dozvolite i ovo.

Dakle, to je ono što je suština. Auto-put Beograd – Zrenjanin – Novi Sad, Šabac – Ruma – Loznica, put Sombor–Kikinda, odnosno Nakovo – Bački Breg, to su naši planovi za Vojvodinu koji su već počeli da se realizuju. Fabrika vode u Kikindi je počela da se gradi. Fabrika vode u Zrenjaninu, uz sve negativne pojave koje su taj projekat pratile, neću da budem licemer i da kažem da je to sve išlo ili da je teklo kao voda, nije, ali pokušavamo da ispravimo i mislimo da ćemo već do 2024. godine imati na česmi vodu koja je u potpunosti ispravna. Ove godine se daje 18 miliona evra iz budžeta za to. U Zrenjaninu. Osamnaest miliona evra se daje ove godine za to! To su rezultati za Vojvodinu, a ne priča o Vojvodini.

Na kraju krajeva, i to ostaje, bilo je poslanika koji su iz Vojvodine itd., ja sebe ne doživljam kao Vojvođanina. Taj veštački identitet koji neko pokušava da nametne jednostavno ne prolazi i ne znam nikoga u ovoj poslaničkoj grupi ko taj identitet gaji. Vojvodina, Srpsko vojvodstvo je proizvod srpske političke i svake druge misli, ali ta Vojvodina pripada jednako, i to je stav naše stranke i naše koalicije, svakom onome ko na njoj i od njene zemlje hrani svoju decu i u njoj sahranjuje svoje očeve i pretke. Ta Vojvodina je ono za šta radimo i ono za šta se borimo. A taj veštački identitet, jednostavno, nemojte da nam namećete. To je konstrukt koji pokušavaju ovi vaši da proguraju, ali nekako im ne ide.

Tako da, ako o meni govorite kao o poslaniku iz prethodnog mandata, ja sam Srbin, a ako ćete regionalno, onda Banaćanin. I nikad u porodici nisam imao nikoga ko je bio Vojvođanin, a ja ne mislim da budem prvi.

Za razliku od priča o Vojvodini, imamo rezultate o Vojvodini. Umesto što smo pričali, mi smo radili. Te rezultate možete da vidite. Te rezultate i građani vide. Pogledajte, na kraju krajeva, na izborima.

Na kraju samom, pristojno ste govorili, nisam apsolutno saglasan ni sa čim što ste rekli, ali prosto iz poštovanja prema načinu na koji ste se obraćali želim da kažem da nije zgodno da otvarate temu legitimiteta poslanika u ovom sazivu. Zbog vas, ne zbog nas. Da ne bismo ulazili u to kako su se koje liste kandidovale, da li je tu bilo legitimiteta ili nije, i ko je za šta glasao, sa čijom podrškom, prećutnom ili javnom, ko je pokušavao da od Vojvođana napravi nacionalnu manjinu u Srbiji da bi izašao na izbore kao stranka nacionalne manjine.

Da ne bismo sve to sad raščivijavali, a nema potrebe, jer nije ni tema, ni vreme, ni mesto, možda tokom mandata ako bude bila tema, moj vam je dobronameran savet i molba da tu temu sada ne otvaramo. Tako da, ostavite to

ko ima legitimitet, ko nema legitimitet. Građani su glasali. Izbori su takvi kakvi su, u smislu pravila. Izborna jedinica je jedna, to je tako već godinama. Zna se kako sistem funkcioniše, jedan čovek – jedan glas, sa neverovatnim povećanjem koeficijenta za nacionalne manjine, čime se ponosimo. Prema tome, izašli ste na te izbore, ušli ste u Skupštinu, prihvatili ste mandat, nemojte onda govoriti o tome da se dovodi u pitanje legitimitet bilo čega u čemu ste i sami učestvovali. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Gospodine Olenik, diskutant nije pomenuo vaše ime i u tom smislu vi nemate prava na repliku. Međutim, moje tumačenje i shvatanje člana 104. Poslovnika je takvo da imate pravo na repliku. Izvolite, odgovorite.

ALEKSANDAR OLENIK: Hvala na savetima.

Što se mene tiče, sve teme su otvorene, a pogotovo teme legitimiteta. O tome ćemo uvek da raspravljamo na svakom mestu i sa svakim.

Što se tiče izmišljenog identiteta Vojvođanin, da li to znači da je i Skupština Vojvodine izmišljena, i Vlada Vojvodine, odnosno Veće da je izmišljeno, i sekretarijati (ministarstva), da je to sve izmišljeno, da ne postoji? Ja razumem da oni koji sada vladaju Vojvodinom mrze Vojvodinu i da im je cilj da unište autonomiju, i ovako malu kakvu ima, ali ne mogu da se odreknu plata, privilegija i onoga što nosi članstvo i upravljanje autonomijom u Vojvodini. Kad bi mogli to da urade, da se odreknu tog vojvođanskog novca, verovatno bi je i ugasili. Ali neće, jer smo tu mi.

Ja sam takođe iz Banata i takođe imam nacionalni odnos, ali imam i vojvođanski identitet, koji je nadnacionalni. I svi koji su glasali za nas, a i većina koja će glasati, priznaju vojvođanski identitet, koji je nadnacionalni. Uopšte nije bitno koje ste nacije.

Vi rezultata nemate, ili su oni negativni – nema vode, nema pruga, NIS je predat Rusima, sedam puta su manje subvencije od okoline za sve paore u Vojvodini. Koji su to rezultati kada je selo Melenci imalo 10.000 stanovnika, a sada, posle 10 godina vaše vlasti, ima 5.000? Kakvi su to rezultati? To jesu rezultati, ali su negativni i zato nećemo podržati ni vašu politiku ni vašeg kandidata. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Da li želite još jednom? Želite repliku?

Izvolite.

MILENKO JOVANOVIĆ: Postoji jedan problem u ovome što ste rekli, a to je razlikovanje nacije i institucija.

Ja govorim o nacionalnom identitetu ljudi koji su sa vama i uz čiju pomoć ste ušli u Parlament, kad već hoćete da pričamo o tome, koji pokušavaju da naprave... Naravno, uz svesrdnu pomoć Demokratske stranke u Vojvodini, bez koje ništa od toga ne bi moglo da ide. Zajedno su pravili sve te konstrukte nove vojvođanske nacije. Ja govorim o tome, ja ne govorim o institucijama

pokrajinskim. Pokrajinske institucije su kategorija koju prepoznaje i Ustav Srbije i Statut AP Vojvodine, odnosno Zakon o utvrđivanju nadležnosti AP Vojvodine itd.

Da ja mrzim ono što sam rekao šta je, apsolutno ne mrzim. Ne radi se tu o tome i ne znam zašto nam to namećete kao temu kada to apsolutno niko nije rekao niti ko misli. Naprotiv, svaki deo ove zemlje volim i svaki deo ove zemlje svi mi volimo. I to je razlika u odnosu na one sa kojima ste ušli u ovu skupštinu, što oni vole parcijalno, oni vole do Save i Dunava, a mi volimo...

PRESEDAVAJUĆI: Ja bih vas molio, gospodine Jovanov, da ne prekoračujete dobar ton. Držimo se i teme i držimo se uljudnog ophođenja, molim vas.

MILENKO JOVANOVIĆ: Šta sam rekao loše?

PRESEDAVAJUĆI: Znate i sami da ste ga prekoračili.

MILENKO JOVANOVIĆ: Dakle, volimo i ono što je iznad Save i Dunava, i ono što je pored Tise, i ono što je ispod Save i Dunava, i ono što je iznad i ispod Ibra, a bogami i ono što je preko Drine. Iako smo svesni i u potpunosti poštujemo teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine, sa druge strane, niko ne može da nam zabrani da volimo Republiku Srpsku.

PRESEDAVAJUĆI: Prekoračili ste temu ove tačke dnevnog reda. Molim vas da nastojimo da je se držimo, koliko je to moguće.

MILENKO JOVANOVIĆ: Prosto, ja sam saglasan sa vama, nije tema, ali ako dozvolite sa jedne strane priču na taj način, onda morate očekivati i odgovor na taj način. Ja ne mogu sada da odgovorim gospodinu Oleniku na tezu da ja mrzim Vojvodinu i da mi ništa nismo uradili za Vojvodinu tako što ću da pročitam tri reda iz biografije gospodina Orlića.

PRESEDAVAJUĆI: Razumem, imali ste dovoljno vremena. Ako hoćete da nastavite, nastavite.

MILENKO JOVANOVIĆ: Hvala vam. Ipak nekako svoj govor uokvirim u ono što mislim da je potrebno, a da li je zamorno vama da slušate, stvarno nisam kriv.

(Neko dobacuje: Dosadan si.)

Dobro, šta da radim; ne mogu svi da budu zabavni kao vi.

Prema tome, kada govorimo o Vojvodini, mi govorimo o rezultatima koje smo postigli, mi ne govorimo o praznim pričama, o igranju državom, o igranju i stvaranju nacija, o daljem razbijanju srpskog nacionalnog korpusa i svemu ostalom. Govorimo o tome da želimo da podignemo životni standard građana, da otvorimo fabrike, da završimo puteve, da izgradimo bolnice itd. I to radimo, i to građani vide.

Jer nemoguće je, na kraju, i evo time da završim, da svi glasači u Vojvodini i svi građani Srbije u Vojvodini u toj meri glasaju za one koji ih mrze i

uništavaju a tako malo za vas koji ih toliko volite. To je prosto logički neodrživo. To je nemoguće.

Zato, ako ćemo da pričamo o tome, možemo da pričamo o konkretnim stvarima, a ne o ovim apstraktnim kategorijama ljubavi, mržnje, ovoga ili onoga, jer prosto toga nema, ovde su stvari vrlo konkretne. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Sada možemo nastaviti.

Reč ima narodni poslanik Balint Pastor.

BALINT PASTOR: Gospodine predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, Poslanička grupa Savez vojvođanskih Mađara će podržati gospodina dr Vladimira Orlića i nadamo se da će velikom većinom biti izabran za predsednika Narodne skupštine.

Gospodin Orlić je iskusan poslanik, ovo mu je četvrti mandat. Bio je zamenik predsednika najveće poslaničke grupe, bio je potpredsednik Narodne skupštine, ima bogato političko iskustvo, a ono što je bitno, nije neko ko se u životu bavio samo politikom – ima zaista zavidnu i stručnu, naučnu biografiju, sa više od 80 napisanih naučnih radova. Ubeđeni smo u Savezu vojvođanskih Mađara da će biti dobar predsednik Narodne skupštine, jer je mlad, energičan, a pored toga je već i iskusan.

Uopšte nije svejedno ko je na čelu Narodne skupštine. Ja sam i pre dve godine, kada je gospodin Dačić biran za predsednika Narodne skupštine, rekao da je funkcija predsednika Narodne skupštine po našem ustavu druga po značaju. Do tog zaključka dolazim i stoga da predsednik Narodne skupštine zamenjuje predsednika Republike u slučaju njegove sprečenosti. Mi smo imali takve situacije u istoriji Srbije prethodnih decenija.

Narodna skupština je ustavotvorno i zakonodavno telo, ali je pre svega predstavničko telo svih građana Republike Srbije. To smatram bitnim reći zbog toga što i ustavotvorna i zakonodavna i kontrolna i izborna funkcija Narodne skupštine proizilazi iz predstavničke funkcije. Mi ćemo u ovom sazivu Narodne skupštine imati najmanje 16 poslaničkih grupa, što je rekord od 1991. godine, kada je januara 1991. godine formiran prvi saziv nakon uvođenja višestranačja u Srbiji. Svakako je dobro za legitimitet, svakako je dobro za demokratiju što su svi učestvovali na izborima i što je 12 lista tu u Parlamentu i sa tih 12 lista je formirano 16 poslaničkih grupa.

To je značajno zbog toga što će svi građani Republike Srbije imati svog predstavnika ili svoje predstavnike. Nadam se da će i skupštinske rasprave biti takve, sa obe strane, kakve treba da budu u jednoj parlamentarnoj demokratiji kakva je Republika Srbija.

To što će biti 16 poslaničkih grupa, to što je prisutna i opozicija, to znači da će sve ideje biti zastupljene – od republikanaca, preko monarhista, od levice do desnice, od regionalnih stanaka do nekih kojima je Srbija unitarna država i koje smatraju da Srbija treba da bude maksimalno centralizovana itd. Iz svega

ovoga proizilazi da je, nakon prošlih izbora, demokratija pobedila, ali je, sa druge strane, apsolutno jasno ko čini većinu i apsolutno je jasno ko je koliko glasova dobio i ko kakvu i koliko podršku uživa među građanima Republike Srbije.

Savez vojvođanskih Mađara će biti i u ovom sazivu deo vladajuće većine, zajedno sa SNS-om i našim koalicionim partnerima, SPS-om i drugim strankama. Mi ćemo potpisati, kao što smo to činili i 2014, 2016. i 2020. godine, koalicioni sporazum sa SNS-om. Naša vizija, naši bitni projekti će činiti deo programa Vlade Republike Srbije i za sve građane u svakom trenutku će biti jasno u kolikoj meri se taj program ostvaruje i šta je ono što je postignuto u interesu građana Republike Srbije.

Apsolutno je evidentno i jasno da je u političkoj borbi – naravno, sem nasilja – u parlamentarnom životu sve dozvoljeno i da svako može da zastupa interese svojih građana kako misli da je to najcelishodnije. Ipak, sa druge strane, smatram da ozbiljni ljudi treba da budu vođeni istinom, da svi mi tu treba da govorimo istinu i da je apsolutno nedozvoljeno i da niko ne bi smeo sebi da dozvoli da izgovara neke rečenice koje apsolutno nemaju ikakvih dodirnih tačaka sa istinom, odnosno sa realnim stanjem stvari.

Meni kao predsedniku Poslaničke grupe SVM je izuzetno značajno i bitno i drago mi je što je Vojvodina odmah drugog dana u radu ovog saziva Narodne skupštine dobila ovakav značaj, ovakav publicitet, ali je interesantno kad neko smatra da istorija počinje sa njim, da su pre njega, pre nego što je on ušao u Narodnu skupštinu neke reči bile zabranjene, da neke reči niko nije izgovarao, da se za neke prioritete niko nije borio. To je malo licemerno. I, ukoliko neko želi da bude poslanik a ne poznaje blisku političku prošlost države u čijem parlamentu sedi, lično to smatram malo problematičnim.

Meni je ovo sedmi mandat u Narodnoj skupštini Republike Srbije. Ovde sam od 14. februara 2007. godine. U prošlom sazivu je Poslanička grupa SVM imala preko 190 obraćanja. Preko 190 obraćanja samo u prošlom sazivu, koji je trajao nešto malo manje od dve godine.

Kada ja ustanem ovde i kažem u vezi s bilo kojom tačkom dnevnog reda da će Poslanička grupa SVM glasati ovako ili onako, već je spomenut termin Vojvodina. Ako ništa drugo nisam rekao, samo ime poslaničke grupe, već je Vojvodina spomenuta. Mi smo samo u prošlom sazivu imali preko 190 obraćanja. I naravno da se ogromna većina tih obraćanja odnosila na poboljšanje položaja građana Vojvodine, a ono što je dobro za građane Vojvodine, to je dobro za sve građane Republike Srbije.

Ovo nisam rekao zbog toga da bih se pravdao, jer apsolutno nemam potrebe da se pravdam u vezi s ovim temama kao ni u vezi s nekim drugim temama, ali smatram da mi ovde, narodni poslanici, treba da govorimo istinu i da predsedavajući i budući predsednik Narodne skupštine treba da vodi računa o tome da ono što poslanici govore bude u nekakvoj vezi sa realnim stanjem stvari.

A da ne govorimo o tome što smo mi o Vojvodini u prethodnih šest saziva ne samo govorili nego smo se za tu Autonomnu Pokrajinu Vojvodinu i borili. I ne samo da smo se borili za tu Autonomnu Pokrajinu Vojvodinu, nego smo bili brutalno kažnjeni zbog toga što smo zastupali interese građana Autonomne Pokrajine Vojvodine.

I neki poslanici koji sede na ovoj strani sale to ne samo da znaju, nego su u tome bili i saučesnici 2009. i 2010. godine. Kada je krajem 2009. godine SVM u ovoj skupštini glasao, iako je bio deo vladajuće većine, protiv budžeta Republike Srbije za 2010. godinu zbog toga što je Ustav bio prekršen tim predlogom budžeta, deo ove strane sale je taj budžet podržao i, uz pomoć nekih opozicionih poslanika, čija stranka više ne postoji na političkoj sceni Srbije, tadašnja vladajuća većina je taj budžet usvojila. Nakon toga je SVM bio kažnjen u Subotici i Senti smenjivanjem u lokalnoj samoupravi zbog toga što smo se borili za Vojvodinu. A neki, koji su, opet, nestali sa političke scene Srbije, jedna stranka sa trideset godina prošlosti, Liga socijaldemokrata Vojvodine, zahvaljujući čijoj infrastrukturi su određeni poslanici ovde sada trenutno prisutni, taj budžet su podržali. Zbog toga mislim da niko u ovoj sali osim SVM, mislim na stranke sa sedištem u Vojvodini, nema moralno pravo da govori o Vojvodini i da traži bilo šta i da zamera bilo šta SVM-u u nekim prethodnim mandatima.

Da ne govorim o tome da su baš oni poslanici koji su o tome malopre govorili u ovu skupštinu ušli zahvaljujući – ja ću da kažem jer stojim iza toga i to su činjenice koje se mogu dokazati – klasičnoj pravnoj zloupotrebi. Zahvaljujući klasičnoj pravnoj zloupotrebi, jer Vojvođani nisu nacionalna manjina. Rusini jesu nacionalna manjina, Hrvati jesu, Mađari jesu i još mnogi. Vojvođani to nisu. To što ste vi poslanik je rezultat jedne klasične pravne zloupotrebe, ali se ja radujem tome što ćemo se zajedno boriti za Vojvodinu. Hajde videćemo u nekoj budućnosti šta ćete osim određenih velikih govora, kao što je to činio i neko drugi u ovom parlamentu u nekim prethodnim sazivima, učiniti za Vojvodinu.

Reći ću šta smo mi učinili, samo jedan primer šta je Savez vojvođanskih Mađara učinio.

Gospodine predsedavajući, pošto određeni poslanici postaju nervozni i hvataju se za mikrofona, ja vam samo želim skrenuti pažnju, najljubaznije i sa poštovanjem, da ja nikoga imenom, prezimenom niti funkcijom nisam spomenuo. Nikoga. Bilo koga. Nikoga.

Znači, želim samo da kažem jednu stvar šta je Savez Vojvođanskih Mađara učinio za Vojvodinu i za Republiku Srbiju. Nakon 25 godina borbe juče je krenuo teretni saobraćaj na pruzi Subotica–Segedin. Ta pruga je bila predviđena za eliminaciju. Od 1995. godine smo se borili za revitalizaciju te pruge i izgradnja te pruge će se nastaviti i prema Baji. Krenuo je teretni saobraćaj, a leta sledeće godine će krenuti i putnički saobraćaj; iz Subotice do Segedina će se stizati, uključujući i graničnu kontrolu, za 40 minuta.

Ta pruga je bila predviđena za eliminaciju. Mi smo uspjeli, zahvaljujući saradnji sa Srpskom naprednom strankom, da tu prugu učinimo delom razvoja Železnica Republike Srbije. Nakon toga smo, u saradnji sa Srpskom naprednom strankom, uspjeli da nađemo finansijska sredstva za revitalizaciju te pruge. Ta pruga je izgrađena, završena, juče je krenuo teretni saobraćaj, a dogodine će i putnički saobraćaj. Samo jedan primer.

A oni koji se busaju u grudi i koji samo govore o Vojvodini, kada treba da se ustane i glasa za Vojvodinu, onda pobegnu iz sale ili glasaju za protivustavan budžet. A neki drugi koji će isto govoriti o Vojvodini su bili saučesnici u najbrutalnijem kažnjavanju jedne političke stranke u novijoj istoriji Republike Srbije, početkom 2010. godine, izbacivanjem iz Subotice i Sente funkcionera Savez vojvođanskih Mađara, u dve opštine koje su najbitnije i najznačajnije za vojvođanske Mađare. To je bio simboličan čin i jedna brutalna odmazda.

Kao što smo bili napadnuti za još jednu temu. Želim i to da spomenem, jer je ovo predstavnički dom svih građana i treba da govorimo o temama koje su bitne građanima. Govorim o prisustvu ilegalnih migranata. Tu su prisutni određeni poslanici, u ovom delu sale, koji su, kada sam ja u ovoj sali leta 2015. godine prvi put govorio o tome da naši građani ne mogu da žive u svojim naseljima zbog prisustva ilegalnih migranata, koji ne beže od rata, koji su klasični ekonomski migranti, koji se ponašaju kao da je ova zemlja njihova a ušli su bez pasoša, da naši ljudi, naši građani ne mogu od njih da žive. Godine 2015. sam prvi put o tome govorio u ovoj skupštini i tražio od Vlade Republike Srbije da se čuva naša južna granica i da se obezbedi...

PRESEDAVAJUĆI: Poslaniče, ponovo smo se jako udaljili od osnovne teme. Vratite se, molim vas.

BALINT PASTOR: Slažem se, vraćam se.

Znači, kada sam o tome govorio, onda su neki poslanici, koji su sada ponovo poslanici, mene optužili za fašizam, za ksenofobiju, tužili su me Zaštitniku građana i Sudu Republike Srbije. Naravno da nisam bio osuđen jer ništa loše nisam rekao, i mi ćemo insistirati na tome i dalje.

Što se tiče gospodina dr Vladimira Orlića, još jednom da ponovim – smatram da ima zavidnu biografiju, smatram da ima dovoljno političko iskustvo, smatram da je zreo za ovu funkciju i SVM će ga podržati ne samo danas u danu za glasanje nego u njegovom budućem radu.

Još da kažem, pošto rasprave najverovatnije o potpredsedničkim mestima, o delegacijama i odborima neće biti, da me izuzetno raduje što je postignuta apsolutna saglasnost i u vezi sa potpredsedničkim mestima, da je sve što je opozicija tražila i htela dato, garantovano od strane vladajuće većine, i smatram da je to dobro, da će Narodna skupština imati sedam potpredsednika, da će Elvira Kovač iz SVM i dalje biti potpredsednica Narodne skupštine – mislim

da se dokazala u prethodnom sazivu ne samo u ovoj sali nego i u Strazburu i na mnogim mestima gde je zastupala našu Narodnu skupštinu i Republiku Srbiju – i da me izuzetno raduje što je ta saglasnost postignuta i u vezi sa delegacijama i skupštinskim odborima.

U ovih prethodnih petnaest godina, otkad sam ja ovde u Narodnoj skupštini, opozicija nikada ovoliki broj odbora nije vodila, nije imala toliko predsedničkih mesta, nije imala toliko mesta srazmerno broju ni u delegacijama, i smatram da je to dobro. Svakako, za to želim da se zahvalim Ivici Dačiću, koji je vodio te razgovore kao predsednik u prethodnom sazivu, i Vladimiru Orliću, koji je isto vodio te razgovore kao budući predsednik. Ti razgovori nisu bili laki, trajali su tri puta po četiri sata, ali je apsolutna saglasnost postignuta. To dokazuje da ima nade da će ovaj saziv Narodne skupštine funkcionisati na drugačiji način i da ipak postizemo određene rezultate u razvoju demokratije.

Hvala vam, predsedavajući, na toleranciji.

PREDSEDAVAJUĆI: Poslaniče Balint Pastor, hvala lepo. Iskoristili ste bukvalno do poslednje sekunde vreme koje vam je određeno.

Sada reč ima narodni poslanik Radomir Lazović.

Ne, nemate pravo na repliku.

RADOMIR LAZOVIĆ: Dobar dan. Poštovani predsedavajući, poštovane kolege i kolegice narodni poslanici, poštovani građani i građanke Republike Srbije, moje ime je Radomir Lazović i danas vam se prvi put obraćam u Narodnoj skupštini kao šef Poslaničke grupe „Zeleno-levi klub – Ne davimo Beograd, Moramo“.

Pre svega, želeo bih da se zahvalim građanima koji su glasali za nas i dali nam poverenje na izborima, pre nego što bilo šta drugo kažem.

Smatram da je malo nepristojno da gospodin Orlić ne bude u sali dok se govori o njegovoj kandidaturi, takođe smatram da je nepristojno da gospodin Dačić ne bude u sali dok se govori o ovoj važnoj funkciji i takođe smatram da je nepristojno da koalicioni partner iznese bolje predstavljanje kandidata nego oni koji ga predstavljaju, ali dobro.

Mi smo ovde da bismo vodili drugačiju politiku od one na koju ste navikli da gledate u ovim prenosima. Nismo došli da se svađamo, uprkos tome što vi na tim svađama insistirate; došli smo da postavljamo pitanja, tražimo odgovore, nudimo rešenja i vodimo dijalog sa drugima o tim rešenjima. Želimo da budemo glas onih ljudi koji sve lošije žive i osećaju se loše što žive u društvu sa najvećim ekonomskim razlikama u Evropi, onih koji žele da žive u zdravom i zelenom okruženju, udišu čist vazduh, piju čistu vodu i imaju gde da se okupe.

Imajući to na umu zaista ne mogu da zamislim da će predlog Vladimira Orlića za predsednika Narodne skupštine Republike Srbije doprineti tome da se u ovoj instituciji čuju neki argumenti, da rasprava bude zdrava i da se na kritiku odgovara. Evo, videli smo odmah na startu kako to planirate da sprovodite.

Ne mogu da zamislim da će Vladimir Orlić doprineti normalnoj demokratskoj parlamentarnoj praksi da se čuje glas opozicije i nezadovoljnih građana. Kao neko ko se u javnosti istakao upravo uništavanjem svakog dijaloga, gospodin Orlić nema šta da traži na ovom mestu. Ovo mesto bi trebalo da bude garant da će sve političke grupacije imati jednaku šansu da predstave svoje argumente u Skupštini.

Sve što znamo o gospodinu Orliću, a imali smo prilike da vidimo debate u medijima i diskusije upravo u Narodnoj skupštini, govori nam da je on tu da dijalog ne bude. On je šampion nadvikivanja, on je as dobacivanja i prekidanja sagovornika, on je svetska klasa kada je u pitanju lansiranje uvreda i pretnji, on je neprikosnoveni vladar kada se vikom treba sakriti od argumenata i tako pobeći od odgovornosti za probleme koji na kraju ostaju građanima.

Ako hoćete o rezultatima vaše vlasti, ako hoćete o tome da pričamo, šta će vam onda gospodin Orlić kao predsednik Parlamenta? Njegovi zadaci su dosta drugačiji bili u prethodnom periodu.

Ono što je takođe važno istaći je i to da on nije neki zaneseni zaljubljenik u lik i delo svog vođe kojeg tako ponesu emocije pa malo burnije reaguje, poput Kebare i drugih polaznika i polaznica Akademije mladih lidera. Ne, ne, on debatama pristupa metodično. Sistemski se trudi da nadvikivanjem sa sagovornicima pojede i ono malo vremena koje opozicija dobije u medijima. On je trenirano oruđe u rukama partije. On je čovek na zadatku. Ako je tako, onda gospodin Orlić krši i zakletvu koje smo juče položili, jer on ne služi u najboljem znanju i umeću građanima, kako u zakletvi piše, već služi svojoj partiji da sakrije sva njena nedela.

Činjenica – da kažem i nešto pozitivno; evo, mogu da vam obećam, uvek ću se truditi da nađem nešto pozitivno čak i u onome što vi radite – da je on jedan od retkih visokih funkcionera SNS-a koji nema problem sa plagijatom doktora poput Siniše Malog, Aleksandra Šapića, Nebojše Stefanovića, diplome Tomislava Nikolića ili, nemojmo nikad zaboraviti nekako zaboravljenu, čini mi se nismo je dovoljno pominjali, Jorgovanke Tabaković – govori nam u ovom slučaju da se radi o inteligentnom i obrazovanom čoveku. Nemojmo da napravimo tu grešku da nije tako. Ali siguran sam da ove tehnike manipulacije, svu tu bahatost i oholost pri sprečavanju dijaloga on nije naučio na fakultetu.

Hteo bih da istaknem još jedan podatak iz biografije Vladimira Orlića, koji bi, čini mi se, mogao da postane nekako zapostavljen. On je takođe i pesnik.

Zašto je to važno, vidim, pitate se, gospodo Brnabić.

Kao pesnik, Vladimir Orlić jako dobro razume važnost reči. Razume važnost načina izražavanja, metafora, poređenja i formi obraćanja. Kao umetnik, on razume važnost kritičkog propitivanja stvarnosti u kojoj živimo. Ovo razumevanje nije ograničeno samo na umetnički svet, već i na politički. Zato kada gospodin Orlić za neke od ovih govornika iznosi uvrede ili kada u medijima

vikom guši debatu, on to ne radi jer ne zna za bolje. Naprotiv, on to radi upravo zato što je izuzetno svestan i dobro razume svoj zadatak, da se ni najmanji opozicioni glas u Srbiji ne sme čuti.

Njegova odgovornost kao obrazovanog i inteligentnog čoveka koji se stavio u službu tamne strane je zbog toga mnogo veća. On je svestan šta radi. Odgovoran je za najbrutalnije ubijanje dijaloga kako bi se sakrila odgovornost vlasti za brojne afere i štetne projekte koji ostavljaju posledice po život građana, pa bih onda očekivao od bivše premijerke jedan malo bolji aplauz kad je već uspeo da sakrije šta ste radili.

Srbija je danas zemlja sa najvećim ekonomskim razlikama u kojoj mala povlašćena grupa ljudi, uglavnom bliskih SNS-u, ima ogromno bogatstvo a obični ljudi zarađuju nedovoljno da prehrane porodicu. Zato kada Orlić zaurla preko nekog od medija, kada prekida opozicione predstavnike, znajte da ovako nešto on želi da sakrije.

Naši radnici imaju najdužu radnu nedelju u Evropi, a zarade su među najnižima. Oko 1,4 miliona građana, dakle svaki peti građanin je, prema zvaničnim podacima, dakle vašim podacima, koje često frizirate, ispod granice siromaštva. U Srbiji dve trećine radnika prima platu koja je manja od prosečne. Pa onda ne čudi što vlast upravo Orlića stavlja na čelo Skupštine, jer treba ubiti svaku mogućnost da se o odgovornosti za rezultate njihove politike razgovara. Za to služi.

Ali da sad ne napravimo preveliku grešku kad kažemo da je samo Orlić kriv za to da se u Srbiji sakrivaju najvažnije teme. Nije tako, on je deo toga.

Pogledajte šta su uradili sa nacionalnim frekvencijama. Dali su ih najgorim televizijama, koje samo hvalospeve Vučiću smeju da puštaju i gde ne sme ni sekunde biti opozicije, a ako ostane neka sekunda, Orlić je tu da ono malo što pretekne, ono malo medijskog prostora što se dobije za opoziciju u debatama ili ovde u Skupštini popuni svojim nadvikivanjem i besmislenim upadicama.

Hrana je za godinu dana poskupela 16%. Cene rastu već više godina zaredom. Inflacija je dvocifrena. Ovo se dešava, a najviše pogađa najsiromašnije. Znam da vi o tome ne znate mnogo jer ne znate kolike su cene, koliko hrana košta.

Ovo su sve teme o kojima režim ne želi da priča jer to kvari sliku naprednjačkog napretka. Da ne mislite da sam pogrešio, nisam pogrešio. Pored pojma „napredak“, uvodimo i pojam „naprednjački napredak“. To vam je kada je dobro ekipi oko vladara, vašim drugaricama, braćalama, baticama, a ostalima se na „Pinku“ i „Hepiju“ ispira mozak da živimo u zlatnom dobu.

Srbija je za poslednjih osam godina povećala budžet, ali za odbranu, vojsku i policiju, a smanjila za zdravstvo, obrazovanje i socijalnu zaštitu. Udeo BDP-a za obrazovanje i socijalnu zaštitu je sve niži, a ulaganje za zdravstvo ispod svakog minimuma, i to želite da sakrijete, gospodo.

Mi smo u Srbiji u situaciji da se na protestima borimo za ono najosnovnije. Organizujemo proteste da bismo sačuvali pijaću vodu. Ej, bre, SNS bi da gradi na vodoizvorštima! Borimo se i protestujemo da se nešto uradi po pitanju otrovnog vazduha, a vi gradite spalionicu koja će da nas truje. Petnaest hiljada ljudi nam umre godišnje od ovog zagađenja. Pola Srbije želite da prepustite rudarskim kompanijama poput „Rio tinta“ da za rudnu rentu jednu od najmanjih potrujete ljude, zemlju i vodu.

Mi ćemo se suprotstaviti izboru gospodina Orlića za predsednika. Suprotstavićemo se štetnim zakonima u Skupštini, kao što smo se na ulici suprotstavili rušenju u Hercegovačkoj, seči Košutnjaka, otimanju aerodroma u Nišu, isto kao što smo se suprotstavili namerama vlasti da sprovede projekat „Rio tinta“ ili kao što smo organizovali proteste zbog stradanja radnika na gradilištima ili podržavali one koji su nedavno ustali protiv katastrofalnih urbanističkih planova u Novom Sadu.

Videli smo, gospodo, vaš odgovor. Vas gledam. Videli smo vaš odgovor – nasilje. To je ono što imate kad nemate argumente. Imate nasilje, ali od argumenata bežite, od njih se sakrivate. Zato vam treba gospodin Orlić na ovom mestu, da vas zaštiti, jer ne umete, jer ne znate, ali on ume i on zna, i on je najbolji od vas, da vas od toga spasi.

U Skupštini ili na ulici, uvek smo se borili da Srbija bude dobro mesto za život, a to je po pravilu značilo da nam je naprednjački režim na suprotnoj strani, i drago mi je da se sada gledamo sa suprotnih strana.

Naš Zeleno-levi klub – Ne davimo Beograd, Moramo će zbog svih ovih razloga glasati protiv toga da gospodin Vladimir Orlić bude predsednik parlamenta, a pozivamo i sve druge narodne poslanike da glasaju protiv. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Poslanik Milićević je tražio reč povodom Poslovnika.

ĐORĐE MILIĆEVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Član 106 – govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres.

Neću uzimati u obzir celo izlaganje kolege, o ekonomskim pokazateljima, o svemu onome što je govorio govorićemo kada budemo razgovarali o proklamovanim ciljevima Vlade Republike Srbije i kada budemo razgovarali o formiranju Vlade Republike Srbije, ali je izrekao jednu konstataciju koja, prosto, ne znam ni razlog a i nema potrebe osim da pokuša da ubere nekakav politički poen na račun Socijalističke partije Srbije – da je sramno što gospodin Dačić ovog trenutka nije prisutan u sali.

Da se razumemo, gospodin Dačić je bio predsednik Narodne skupštine Republike Srbije. Od onog trenutka kada su verifikovani mandati poslanicima on je samo poslanik, zapravo predsednik Poslaničke grupe Socijalističke partije Srbije. Dozvolite, kada će predsednik Poslaničke grupe Socijalističke partije

Srbije prisustvovati u sali ili ne, ostavite to na raspolaganje Poslaničkoj grupi SPS.

O rezultatima gospodina Dačića kao predsednika Narodne skupštine Republike Srbije, o značajnim procesima koji su sprovedeni ovde u Parlamentu za godinu i nešto više dana, dva izuzetno važna procesa, mislim i na ustavne promene i na međustranački dijalog i mnogo važnih zakonskih predloga tokom perioda korone su najbolji rekli građani Srbije tako što je Lista Ivica Dačić – Socijalistička partija Srbije, Jedinstvena Srbija dobila 110.000 glasova više. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima poslanica Ana Brnabić.

ANA BRNABIĆ: Hvala vam.

Replika, pošto mislim da me poštovani narodni poslanik imenom i prezimenom prozvao sigurno već tri puta.

(Radomir Lazović: Planiram da nastavim.)

Slobodno nastavite, činite mi veliku čast, zato što bi naši građani koji prate ovaj prenos pomislili da ste vi opsednuti mnome. Ali to nije tako. Samo da objasnim. Dakle, pouzdano znam da je govor koji ste pročitali pre dva dana pisala lično gospođa Viola fon Kramon, tako da je Viola opsednuta mnome.

(Buran aplauz uz dobacivanje: Bravo!)

PREDSEDAVAJUĆI: Narodna poslanice Brnabić, moram da vas upozorim da ne iznosite tako teške optužbe ako nemate za njih dokaza.

Izvolite, nastavite.

ANA BRNABIĆ: Ne iznosim optužbe, iznosim činjenice.

Tu koaliciju napravila je Viola fon Kramon, i to je javno rekla. Viola fon Kramon ih je ugurala u Parlament zahvaljujući tome što je Aleksandar Vučić i SNS bili dovoljno demokratični da spuste cenzus sa pet na tri posto pa su se jedva dokopali Parlamenta, da bi onda ona njima pisala govore i ovde diktirala šta treba da kažu, koga da napadnu i koju politiku da promovišu.

Politika koju promovišu kada kažu da se bore da u Srbiji bude bolje, odnosno da Srbija bude bolje mesto za život je ta da pod tačkom jedan priznamo republiku Kosovo kao nezavisnu državu, što su rekli tokom kampanje.

PREDSEDAVAJUĆI: Isteklo vam je vreme.

ANA BRNABIĆ: Hvala vam mnogo.

(Aplauz.)

PREDSEDAVAJUĆI: Replika?

Poslanice Lazoviću, ne mogu vam dati repliku, jer u tom smislu Poslovnik nije prekršen. Molim vas za razumevanje.

Sledeći govornik je poslanik Boško Obradović.

Jeste vi tražili reč?

Izvinite, molim vas, nisam video.

MILENKO JOVANOVIĆ: Zanimljivo je da o Vladimiru Orliću danas govori onaj koji se juče nije odvajao od njega. I ne znam kako vas nije sramota. Samog sebe, ne nas. To šta mi mislimo o vama, to je opštepoznato. Do juče ste bili kao mali miš, spremni da moljakate, spremni da ga vučete za rukav...

(Predsedavajući: Ja vas molim da se ne obraćate direktno poslaniku.)

U pravu ste, izvinjavam se.

... Spreman da vuče za rukav, spreman da moli, da menja delegacije, da dobije ovu, da ne uzme onu, a danas je Vladimir Orlić nepatvoreno zlo koji je ovde zadužen da vas spreči da govorite.

Nije tačno da prvi put govorite. Prvi put se glas prethodnog govornika čuo u dobacivanju. Sad mi nije jasno je li dobacivanje ispravno ili neispravno. Kako to kad prethodni govornik dobacuje, to je dobro i on to sebi valjda uzima kao sjajan rezultat, kao uspeh što dobacuje, što više iz klupe, što preti – naučićete, videćete, vi ćete ovo, mi ćemo ono..., a sa druge strane Vladimiru Orliću brani da govori i njegove reakcije kritikuje? Kako to što sebi dozvoljavate drugome zamerate?

Trenirano oruđe u rukama partije – pa je li ovo sa nekog kongresa Komunističke partije fraza koju ste pokupili? Nije, nije Đorđe; liči. Niko nije ovde trenirano oruđe i niko nas ovde ne treba da štiti. Mi od argumentovane rasprave ne bežimo i argumentovanu raspravu ćemo voditi. Ali vi morate da shvatite da ćemo svaki put odgovoriti na način na koji vi želite, a vi svojim izlaganjem pokazujete kakvu raspravu želite. Na argumentovanu argumentovano, na pristojnu pristojno. Onako kako vi zaslužite, mi ćemo vam odgovarati; nemamo nikakav problem sa tim.

Nedavno je objavljena vest kako je jedna pokrajina u Nemačkoj procvetala zahvaljujući iskopavanju litijuma. Procvetala! E sad meni nije jasna jedna stvar – kako to da je ono što je u matičnoj državi Viole fon Kramon poželjno, dobro i na osnovu čega se razvijaju u Srbiji nepotrebno, loše, zabranjeno i slično. Da li je to posledica činjenice da su konkurentne firme naše u ovoj zemlji ljude koje će da iznajme da za njihov račun ruše projekat koji bi Srbiji doneo dobro?

(Predsedavajući: Nemojte polemisati međusobno.)

Ovo je sjajan dokaz legitimiteta i težine reči koje je malopre izrekao gospodin. Dakle, ponavljam, on zamera kandidatu za predsednika Skupštine Vladimiru Orliću i neće da glasa za njega zato što, kaže, dobacuje, a onda posle toga više preko cele sale ne mogavši da sačeka priliku da govori. To je sjajno licemerje koje mi je drago danas da vidim. Jer vi valjda mislite da to što pripada vama ne pripada nikome drugom. I odlično da je tako.

Za cene i inflaciju, reći ću vam ako niste čuli – došlo je do rata u Ukrajini, verovali ili ne.

(Radomir Lazović: Tri godine zaredom.)

Tri godine zaredom? Ne, rat u Ukrajini je počeo početkom ove godine.

Inflacija u Srbiju je uvezena, to svi ekonomisti govore i to svi ekonomisti znaju, a zlatno doba izgleda da je i za neke vaše braćale, iz vašeg okruženja, koji su pet stanova u Beogradu kupili za nekoliko godina. Pet stanova u Beogradu! Kako to? Loše se živi pod naprednom vlašću, je l'? Muka, teško. Šta bi bilo da je bolje; deset stanova, 17, 20, koliko?

Najzad, meni je drago što će i prethodni govornik konačno, ukoliko to bude želeo, ukoliko se bude prijavio skupštinskoj službi, imati pravo da stekne prvi dan radnog staža. Pre svega jer će ostati zapisano da je i prvi dan radnog staža upisao u vreme vlasti SNS. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam lepo.

Sad reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije, s obzirom na to da je ovo moje prvo obraćanje kao predsednika Poslaničke grupe Srpski pokret Dveri – Patriotski blok u ovom novom sazivu Narodne skupštine, dozvolite mi da se u startu osvrnem na nekoliko pozdravnih reči.

Pre svega da pozdravim predsedavajućeg konstitutivnoj sednici Narodne skupštine, gospodina profesora doktora Vladetu Jankovića, čiji sam student imao čast da budem na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, i da izrazim svoje zadovoljstvo što je upravo on predsedavao ovoj konstitutivnoj sednici, jer smatram da je to dalo jedno posebno dostojanstvo Narodnoj skupštini Republike Srbije, a kao profesor antičke književnosti i nesumnjivo poznavalac istinske demokratije i suštine demokratije imao je i čemu da nas podučiti u tome pravcu.

Želeo bih pre svega da pozdravim sve vas, uvažene kolege narodne poslanike, da vam čestitam verifikaciju mandata i jučerašnju položenu zakletvu na ovu veoma važnu i odgovornu funkciju i dužnost i da svima nama zajedno poželim svaki uspeh – kako lični, tako stranački, a i zajednički u ovom novom sazivu Narodne skupštine.

Iskoristio bih priliku, naravno, da se zahvalim svim građanima Srbije koji su svoj glas dali za našu izbornu listu Patriotskog bloka, svim partnerskim organizacijama koje su zajedno sa nama činile taj Patriotski blok, naravno svim članovima i aktivistima Srpskog pokreta Dveri, jer mislim da smo iza sebe ostavili jednu dobru izbornu kampanju sa ozbiljnim izbornim programom, dobrim javnim i medijskim nastupima i da nismo slučajno danas ovde po drugi put kao parlamentarna politička organizacija u ovom uvaženom domu.

Konačno, svim građanima Srbije pravoslavne veroispovesti iskoristio bih priliku da čestitam današnji veliki crkveni i narodni praznik Ilindan, naravno onima koji danas slave srećnu krsnu slavu i svako dobro i njima lično i njihovim porodicama.

Što se tiče konkretne teme dnevnog reda, a u pitanju je izbor predsednika Narodne skupštine Republike Srbije, dozvolite da naš stav definišem u jednoj rečenici – mi ne možemo i nećemo podržati izbor starog Vladimira Orlića za predsednika Narodne skupštine, ali podržavamo novog Vladimira Orlića u njegovom radu kao budućeg predsednika Narodne skupštine, pa dozvolite da objasnim šta sam time hteo da kažem.

Ako pogledate dosadašnje naše iskustvo kao, da tako kažem, javnosti u celini, pa i kolega narodnih poslanika i političara sa kolegom Vladimirom Orličem, nisam siguran da je on najbolji kandidat koga ste mogli predložiti za novog predsednika Narodne skupštine, jer dosada nije pokazao širinu u smislu osnovne parlamentarne kulture, kulture debate, i na neki način je, upravo suprotno, poznat po tome da voli da se žestoko obračunava sa onima koji ne misle isto kao on, da ih prekida, da ih ometa da govore, kako u Narodnoj skupštini tako i na medijima. To je, nažalost, govorim zaista krajnje iskreno i dobronamerno, bacilo senku na jednu veoma ozbiljnu biografiju koja je ovde pred nama kada je u pitanju uvaženi kolega Vladimir Orlić.

Kada pročitate njegovu biografiju, vidite da se radi o, pre svega, ocu tri ćerke, što mislim da je veoma važno napomenuti a nije rečeno dosada o njemu, a zatim i čoveku koji je završio jedan veoma prestižan domaći fakultet i univerzitet, i koji je, uostalom, pravi doktor nauka, i koji nesumnjivo ima jednu veoma ozbiljnu naučnu i stručnu biografiju. Zaista bi SNS trebalo da se ponosi takvim kadrom, za razliku, nažalost, opet kažem, od onih drugih, koji su sa kupljenim diplomama i plagiranim doktoratima i koji vam zaista ne služe na čast. U rangu sa njima Vladimir Orlić je nesumnjivo odličan kandidat iz redova Srpske napredne stranke.

Sa druge strane, on je ovih dana, to želim i lično da posvedočim, jer nemam problem da budem pošten i da budem tačan u odnosu na ono što se dešava i kada vas kritikujem i kada želim nešto da pohvalim, a ovde želim da istaknem da je gospodin Orlić zaista, kao predstavnik Srpske napredne stranke, bio veoma korektan u konsultacijama sa poslaničkim grupama, da je pokazao nešto što ranije nije pokazivao, jednu vrstu širine, tolerancije, konstruktivnosti, spremnosti na razgovor i dogovor, i zato sam to nazvao novim Vladimirom Orličem.

Zaista bih želeo da taj novi Vladimir Orlić predsedava Narodnoj skupštini Republike Srbije, a ne onaj stari, ali s obzirom na to da mi sad ne znamo koji će Vladimir Orlić predsedavati, da li stari ili novi, nažalost, ne možemo da ga podržimo, odnosno nećemo podržati izbor Vladimira Orlića za predsednika Narodne skupštine.

Ali, kao što sam već rekao i ponavljam, podržavamo njegovo novo lice, koje je pokazao prethodnih dana, kao što podržavamo, to ću otvoreno reći, podmlađivanje kadrova SNS, podržavamo i drago nam je da vidimo nova lica i

na čelu Poslaničke grupe SNS. Posebno bih istakao koleginicu Marinu Raguš, koja je u svoje vreme bila jedan od najboljih narodnih poslanika ovoga doma, to treba da se kaže i da se zna, javno. Naravno, i sve drugo što ste predvideli u svome, da tako kažem, stranačkom kadrovskom podmlađivanju, to je prava stvar. Ali morate imati razumevanja i za to da mi nećemo zaboraviti vaše proverene nestručne, bahate, nesposobne i korumpirane kadrove sa, već pomenutim, kupljenim diplomama i plagiranim doktoratima, kao i one koji su ogrezli u kriminal i korupciju i da to što ćete vi podmladiti vašu stranku, što ja opet pozdravljam i podržavam, ne znači da oni koji su se ogrešili o zakon iz vaših redova neće za to odgovarati. Naprotiv, mi ćemo sve učiniti da do toga i dođe.

Konačno, ono što je moja, da kažem, definitivna analiza vezano za ličnost starog i novog gospodina Vladimira Orlića, kako sam ga nazvao a nadam se da mi neće zameriti, ne mislim ništa ružno s ovom svojom idejom da objasnim naš stav, jeste da je to zapravo jedna slika koja govori o tome da bi bila velika i važna stvar kada bi Srpska napredna stranka zaista iz svojih redova mogla da iznedri jednu novu generaciju političara, a ne da reciklira političke preletače i večite kadrove poput jednog Gorana Vesića ili, da ne nabrajam dalje, Sinišu Malog i sve one poznate ličnosti iz bivšeg i sadašnjeg režima.

Zato vas upozoravam i molim, kada pominjete bivši režim, nikada nemojte zaboraviti da je polovina vaših kadrova u ovom trenutku došla iz bivšeg režima i da ste vi u svoje redove, redove SNS-a, primili ono najgore iz bivšeg režima. Kada kritikujete bivši režim, uvek, znajte, kritikujete sami sebe, kritikujete svoje kadrove, jer su ti kadrovi politički preletači iz bivšeg režima. Budite oprezni, dakle, u tim kvalifikacijama.

Primera radi, kada biste vi umesto jednog Gorana Vesića kandidovali doktorku Danicu Grujičić ili ovde prisutnog proslavljenog srpskog košarkaša Marka Kešelja, nama bi kao opoziciji bilo mnogo teže da se suprotstavimo tim vašim kadrovima. Jer, šta možemo reći protiv biografije doktorke Danice Grujičić ili protiv biografije gospodina Kešelja? Teško šta. Možemo im zameriti možda pripadnost Srpskoj naprednoj stranci, možda su mogli izabrati bolju stranku ili manje korumpiranu i tome slično, ali to je njihov izbor, njihovo pravo. Njihove biografije su besprekorne, mi to poštujemo.

I šta se sada dešava, ne samo ovde kada je u pitanju izbor rukovodećih organa Narodne skupštine, nego, posebno vas upozoravam, kada je u pitanju izbor buduće Vlade Republike Srbije? Da li ćete se vi opredeliti, ovo govorim simbolički ali biće vam veoma jasno, za jednog Marka Kešelja ili Danicu Grujičić ili ćete se opredeliti za proverene kadrove SNS-a, poput Ane Brnabić, Siniše Malog, Gorana Vesića i da ne nabrajam dalje, koji u našoj javnosti jedinu prepoznatljivost imaju ili po kupljenim diplomama, plagiranim doktoratima, kriminalu i korupciji?

Pazite, nije moje da se mešam u unutrašnja pitanja Srpske napredne stranke, niti mi to pada na pamet, moja je ideja – ko će voditi ovu državu u vremenu krize koja, nesumnjivo, dolazi? Da li oni koji su upropastili EPS? Oni koji su uništili Republički geodetski zavod? Oni koji su napravili, da ne nabrajamo sve afere kriminala i korupcije, pljačke, nameštenih tendera i svega drugog što smo se nagledali u prethodnom periodu ili neki novi ljudi?

Zato je ta moja dilema vezana i za izbor predsednika Narodne skupštine, a gospodin Orlić će, kome želim zaista sve najbolje i želim da bude novi Orlić, zapravo i biti slika toga kako vi nameravate da vodite dalje ovu skupštinu i uopšte srpsku političku scenu. Jer, ne zaboravite, poštovane kolege iz vlasti, vi ste kao vladajuća većina oni koji opredeljuju kako će izgledati srpska politička scena, kako će izgledati debata u ovom domu. Od vas to prvenstveno zavisi, jer vi imate većinu, imate na neki način onda i monopol.

Tu bih želeo da se osvrnem u ovom drugom delu svoga obraćanja upravo budućem predsedniku Narodne skupštine, sa željom da mu skrenem pažnju na nešto što je za nas kao Poslaničku grupu Srpskog pokreta Dveri – Patriotskog bloka važno, da on, eventualno, a mi bismo to voleli i pozdravili, i javno pohvalili, promeni neku dosadašnju praksu u vođenju ovoga doma u odnosu, posebno, na neke svoje prethodne kolege.

Pre svega, ja bih ga zamolio i predložio da se formira jedna zajednička parlamentarna komisija za izmenu Poslovnika o radu Narodne skupštine. Navešću vam dva primera.

U sazivu 2016–2020. godine, u kome sam bio narodni poslanik i šef Poslaničke grupe Dveri, od preko 200 predloga za dopunu dnevnog reda koji je dala opozicija nikada nijedan za četiri godine se nije našao na dnevnom redu skupštinskog zasedanja. Da li je to normalno? Nismo mi kao narodni poslanici iz redova opozicije poslanici drugog reda u odnosu na vas poslanike vlasti. I naši predlozi moraju doći na red skupštinskog zasedanja. Vi ne morate da ih usvojite, možete vladajućom većinom da glasate protiv, ali o tome mora da se raspravlja, jer mi predstavljamo građane Srbije koji su nas birali i koji imaju pravo da njihovi predlozi, odnosno predlozi njihovih političkih organizacija dođu na dnevni red. To je prva stvar, gospodine Orliću, koju vi možete da promenite.

Druga je da nam ministri češće dolaze u Parlament i odgovaraju na pitanja o aktuelnim temama. Ne samo jednom mesečno, a i to ste izbegavali, poslednjeg četvrtka u mesecu, nego kad god ih mi pozovemo, oni imaju obavezu da dođu pred narodne poslanike, jer mi njih biramo i oni nama odgovaraju, i da odgovaraju na naša pitanja na aktuelne teme. Ne na bilo koje teme, na aktuelne teme.

Konačno, predložio bih da nastavimo sa dobrim iskustvom i dobrom praksom sa kojom smo započeli, koja se tiče dalje razrade našeg izbornog

sistema, da poboljšamo uslove za izbore koji nam dolaze i da menjamo izborni sistem, koji nije dobar.

Navešću vam samo jedan primer, neću ovoga puta dužiti na tu temu.

U ovom skupštinskom sazivu, novom, juče konstituisanom, sedi 105 narodnih poslanika iz Beograda. Gotovo polovina Skupštine. Ponovo desetine i desetine gradova i opština Srbije nemaju svog narodnog poslanika iz svog grada, iz svog okruga, što je ozbiljna falinka, odnosno mana našeg izbornog sistema. O tome treba da pričamo, o tome treba da postignemo konsenzus, da nađemo rešenje kojim smo svi zadovoljni, da promenimo izborni sistem.

I na kraju, odnosno pri kraju, želim da kažem još dve stvari za koje mislim da su važne za našu poslaničku grupu, a tiče se toga, gospodine budući predsedniče Narodne skupštine, da od vas zavisi da li će ovde na dnevni red doći teme koje su više nego aktuelne.

Mi ćemo vam već danas predati predlog za sazivanje prve posebne sednice ovog, 13. saziva Narodne skupštine na dve teme, odnosno jedne posebne sednice sa dve tačke dnevnog reda. Prva bi bila rezolucija Evropskog parlamenta o Srbiji, kojom smo uslovljeni da priznamo lažnu državu Kosovo i uvedemo sankcije Rusiji, i predložićemo, naravno, da skupštinska odluka bude da mi odbijamo te ucene iz Brisela. Druga tačka dnevnog reda te posebne sednice, na koju, naravno, kao što smo na konsultacijama i sa predsednikom Republike razgovarali i što je on prihvatio, treba i on da bude pozvan i da nam se obrati, a tiče se aktuelne situacije na KiM, o kojoj mora hitno da se razgovara u ovom domu Narodne skupštine, makar do kraja avgusta, pre nego što istekne rok od 30 dana, a videli smo koliko je dramatično bilo prethodnih nekoliko dana.

Takođe ćemo sutra predati i zahteve za formiranje dva anketna odbora da bi se ispitalo stanje u „Elektroprivredi Srbije“ i Republičkom geodetskom zavodu, gde mislimo da postoje ogromni problemi koji hitno moraju da se rešavaju, i to možete da podržite i pokažete dobru volju kao i ovih dana, jer ako tamo nemate šta da krijete, zašto ne bi bili formirani anketni odbori upravo da se pokaže da je tamo sve u redu, ali ako tamo nije sve u redu, mi smo u ozbiljnom problemu kao narod i država.

Takođe bih želeo da istaknem još jednu veoma važnu stvar. Ja znam da će novi saziv ovog parlamenta pokušati da zadrži dvopartizam na srpskoj političkoj sceni, odnosno neprestano preganjanje, kao danas, između sadašnje vlasti i bivšeg režima. Znam da to vama, i jednima i drugima, negde odgovara kako biste držali monopol na srpskoj političkoj sceni i ne dozvoljavate da se pojavi neko treći, ali morate se suočiti sa realnošću. Nova realnost kaže da se u ovom novom sazivu pojavio neko treći, i ne samo poslanička grupa Srpskog pokreta Dveri – Patriotskog bloka, već i poslanička grupa Srpske koalicije Nada, pa poslanička grupa Srpske stranke Zavetnici, pa je to ukupno 35 narodnih poslanika, pa je to sada jedna treća snaga ovog parlamenta, jedan treći pol, jedan

patriotski blok suverenističkih političkih organizacija na koje budući predsedavajući mora da obrati pažnju i ne dozvoli neprestani pingpong između bivše i sadašnje vlasti koji pojede sve vreme skupštinskih rasprava, nego da i nama kao trećoj političkoj opciji dozvoli da i mi oglasimo i budemo ravnopravni sa vama koji volite da igrate stoni tenis.

I ono što je na kraju za mene veoma važno, a apelujem na sve nas ovde prisutne, naravno najviše na budućeg predsednika, to je da mi postignemo jedno novo nacionalno jedinstvo u ovoj skupštini u vremenu koje dolazi. Dolazi teško vreme, već je počelo. Energetska i prehrambena kriza, ratni izazovi na tlu Evrope koji uopšte nisu toliko daleko, ogromni pritisci na Srbiju po pitanju Kosova i Metohije, Republike Srpske – sve to govori da nije vreme za obračune između nas, surove podele i sukobe između vlasti i opozicije već za slogu, nacionalno jedinstvo i zajedničku borbu za očuvanje KiM u sastavu Srbije, za podršku Republici Srpskoj, za sve ono što mogu i treba da budu teme ovog parlamenta pa ćemo se oko nečega složiti, oko nečega nećemo.

Mi bismo, primera radi, kandidovali da se uvede dan porodice kao državni praznik, da se otkaže „Evroprajd“ kao jedna sramna manifestacija, upravo iz moralnih ali i bezbednosnih, i finansijskih i zdravstvenih razloga. Predložili bismo povratak redovnog služenja vojnog roka u jednoj potpuno novoj formi. Predložili bismo rezoluciju o genocidu nad Srbima, Jevrejima i Romima u Drugom svetskom ratu, koja nikada nije doneta u ovom domu za 77 godina, od sistema koncentracionih logora Jasenovac, Jadovno i svega što smo preživeli u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

Predložili bismo, u krajnjem, da se otvore i rasprave o temama koje su kontroverzne – obnova monarhije, nestale bebe, obavezna vakcinacija, Srbi u regionu i rasejanju, konačno rešavanje statusa veronauke i veroučitelja, koji nikako da postanu stalnozaposleni u školama; ne vidim šta je problem da kao vladajuća većina to konačno rešite. Ne vidim šta je problem da pojedinim pitanjima konačno postignemo konsenzus i saglasnost jer nas, recimo, ništa ne razdvaja. Da vidimo ko je ovde protiv toga da su Kosovo i Metohija sastavni deo Republike Srbije. Pa ako smo svi za očuvanje Kosova i Metohije u sastavu Srbije, pa ajmo svi kao jedan, nas 250, da to kažemo i da to branimo. Kakve to veze ima sa podelama na vlast i opoziciju? Nikakve.

I, konačno, veoma važna tema, a to je socijalno-ekonomski paket, koji moramo zajedno da usvojimo sa tom Vladom, zajedno da podržimo domaću privredu i poljoprivredu u ovom teškom vremenu, zajedno siromašne porodice, penzionere sa najmanjim primanjima, naše najstarije sugrađane koji nemaju nikakva primanja, nezaposlene, osobe sa hendikepom. Svi zajedno treba, valjda, da donesemo neke hitne socijalnoekonomske mere kojima ćemo podržati socijalno ugrožene kategorije stanovništva, a na konsultacijama sa predsednikom Republike predali smo čitav paket tih mera i nemamo nikakav problem da ih vi

usvojite i kao buduća Vlada donesete. Mi ćemo glasati za socijalni dodatak za energente i troškove života, jer mi nemamo problem, mi nismo opozicija državi Srbiji, mi smo opozicija vašem režimu. Smatramo da je on loš, da ga treba promeniti, da treba mi da dođemo na vlast, da ćemo je bolje vršiti nego vi. To je naše normalno opoziciono pravo i tu nema ništa sporno.

Ono što je suština jeste da vi probate da shvatite, a sve će zavisići od budućeg predsednika Narodne skupštine, da vam opozicija nije neprijatelj, da mi ne želimo ništa loše ovom narodu i državi, da i mi kao vi, trebalo bi, želimo dobro ovom narodu i državi.

Znate kada će ovaj dom Narodne skupštine postati pravo mesto i biti obnovljen smisao i dostojanstvo Narodne skupštine? Kada mi budemo glasali za vaše dobre predloge, koji dolaze iz vlasti, ali i vi, gospodo i dame iz vlasti i vladajuće većine, budete glasali za naše dobre predloge, koji dolaze iz opozicije. E, to je nova Narodna skupština, za koju se mi iz Srpskog pokreta Dveri i Patriotskog bloka zalažemo i nadam se da ćemo do toga zajedno doći.

Želim svima uspešan početak ove nove konstitutivne sednice i budućeg saziva Parlamenta.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Imali smo redosled. Izvinite, molim vas, moram ići redom.

Svojom greškom sam prevideo poslanika Lazovića, koji je tražio reć povodom povrede Poslovnika, ali odmah se vraćamo na ovo, samo da to završimo.

Pošto nije tu, žao mi je.

Oprostite, izvolite.

ANA BRNABIĆ: Hvala vam mnogo.

Dakle, ovako. Kako sam naučila od poštovanog narodnog poslanika, prvo je važno da se namestite lepo za slikanje, drugo je važno da izgledate lepo na televiziji, a najmanje važno je, poštovani narodni poslanice, šta pričate. Tako da, evo, i ja to tako da ponovim kao i vi.

Samo da pojasnim, pošto ste me pomenuli ponovo imenom i prezimenom, da je to ostalo iz vremena dok ste dogovarali koaliciju nakon izbora, kada ste gledali da li je nekako moguće da napravite koaliciju sa ovom radikalnom levicom, da napravite koaliciju pa i sa ovima koji su za pridruživanju NATO-u, da napravite koaliciju sa ovima koji kažu da je Srebrenica genocid, da napravite koaliciju sa ovima koji kažu, Viola fon Kramon, da treba priznati jednostrano proglašenu nezavisnost Kosova i republiku Kosovo, pa je to moje ime ostalo iz tog perioda, verovatno iz još nekog govora Viole fon Kramon, zato što vam je tada ona pripremala govore za čitavu koaliciju.

Dakle – da nas građani koji nas prate razumeju – kada pričate o tome da mi zajedno i da mi zajedno i da mi zajedno, i kada pričate o tom takozvanom patriotskom bloku, to govori o tome da vi zajedno, da vi koji ste gledali da li

možete svi da se nakupite pa da imate jednog poslanika, jedan glas više protiv Aleksandra Vučića i SNS-a, e, to vi zajedno. To je vaš patriotizam. To je patriotizam za malo vlasti. Može i radikalna desnica i radikalna levica, može i NATO, može i republika Kosovo, sve može samo kada biste mogli da skupite većinu.

(Predsedavajući: Vreme, poslanice.)

Samo da objasnim – izvinite što sam produžila – građanima koji nas prate zbog čega i kako vam je ostalo moje ime tu u vašim beleškama. Hvala vam. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Poslanik Vladimir Gajić, po Poslovniku.

VLADIMIR GAJIĆ: Predsedniče, pozivam se na povredu člana 103. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine.

I juče sam bio, mislim, jedan od dva poslanika koji su glasali protiv onog izveštaja Verifikacione komisije, a i danas, pošto se gospođa Brnabić već drugi put javlja za reč, sad moram da ukažem na to zbog čega. Po Ustavu, članu 126, propisana je nespojivost funkcija. Ustav kaže da član Vlade ne može biti narodni poslanik u Narodnoj skupštini. U Vladi kojoj je prestao mandat ona obavlja svoje funkcije u tehničkom pogledu. Zbog pravnog kontinuiteta i pravne sigurnosti države, gospođa Ana Brnabić i dalje obavlja funkciju predsednika Vlade, u skladu sa zakonom, do izbora nove Vlade. Ona će defakto i dejure prestati da bude premijer Srbije onog trenutka kada ovaj parlament bude izabrao novu Vladu.

Prema tome, tražim da se glasa o ovoj povredi Poslovnika, jer se, suprotno odredbi člana 126. Ustava..., krši ovo ustavno načelo o nespojivosti funkcija. Ona ne može da bude član ovog parlamenta dok god obavlja funkciju premijera Srbije. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Sad idemo redom.

Izvolite, gospodine Obradoviću. Tražili ste repliku.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Želeo bih da skrenem pažnju uvaženoj koleginici Ani Brnabić na to da u Srbiji još uvek nije zabranjeno biti protiv Aleksandra Vučića. Možda vi planirate neku odluku u tom pravcu, ali dok nije zabranjeno biti protiv Aleksandra Vučića, dozvolite, ja ću biti protiv Aleksandra Vučića, jer je to moje političko pravo. Osnovno je demokratsko pravo biti protiv aktuelne vlasti, koju personifikuje ne samo predsednik države nego i predsednik najveće vladajuće stranke. To nam pravo ne možete osporiti.

Druga stvar koja je prirodna i normalna u svakoj parlamentarnoj demokratiji jeste saradivati sa opozicijom. Dakle, naravno da smo saradivali i da ćemo saradivati sa kolegama iz opozicije po onim pitanjima po kojima mi mislimo da treba da saradujemo. Primera radi, sloboda medija, borba protiv

kriminala i korupcije. Možemo, recimo, da formiramo jedan anketni odbor da ispitamo kako je firma u kojoj je direktor bio vaš rođeni brat dobila određene poslove na javnim nabavkama i tenderima sa državom Srbijom od trenutka kada vi postajete ministar i potom predsednik Vlade Republike Srbije. Vrlo interesantno. Ta firma tek od tog trenutka počinje da posluje sa državom Srbijom i dobija milionske ugovore, naravno ne u dinarima nego u evrima. Primera radi, bilo bi interesantno da mi zajedno kao opozicija ovde, bez obzira na naše podele unutar opozicije, koje su činjenica jer smo mi ideološki i politički različiti... Oko toga, recimo, možemo da saradjujemo.

Oko čega ne možemo da saradjujemo? Pa, naravno, oko toga da je za nas apsolutno neprihvatljivo uvođenje sankcija Rusiji, ulazak u NATO, priznanje lažne države Kosovo, priznanje lažnog genocida u Srebrenici, održavanje sramne gej-parade. To je nešto protiv čega smo mi i ni sa kim i nikada oko toga ne možemo i nećemo saradivati. Pa ni sa vama koji organizujete sramnu gej-paradu po tom pitanju, izvinite, ali ne možemo saradivati.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, vreme.

Reč je tražio poslanik Goran Vesić.

GORAN VESIĆ: Hvala.

Danas ovde biramo predsednika Narodne skupštine i zaista mislim da bi bilo primereno da pričamo o predsedniku Narodne skupštine i o tome šta očekujemo u ovoj narodnoj skupštini.

Nažalost, imali smo priliku da čujemo predstavnika jedne poslaničke grupe koji je više govorio o tome šta treba da uradi Srpska napredna stranka nego šta će on da uradi. Zato što on nije u stanju da uradi ništa, jer nema podršku glasova, nema građane. Onda čujemo priču od predstavnika opozicije šta treba da uradi SNS. Pa onda ostaje da se gospodin učlani u SNS, ako ga želimo, pa da onda utiče na rad SNS-a, ili da pokuša da dobije neki glas više, da ima ovde 126 poslanika, pa da uči narod šta treba da se radi u ovoj zemlji.

Ovako, gledamo čoveka koji je osvojio 3,83% na izborima, što je za poštovanje, a koji se u ovoj skupštini nalazi samo zahvaljujući odluci SNS-a da spusti cenzus sa 5% na 3%. Inače nikada u životu Skupštinu ne bi video. I nikada sam nije mogao da uđe u Skupštinu; uvek sa prevarama, uvek sa koalicijama, sa levima, desnima, sa centrom, samo ne da promoviše svoju politiku. I to smo danas čuli.

Mi danas čujemo savete šta treba da uradi predsednik Narodne skupštine i šta treba da uradi naša stranka od čoveka koji priča sve najgore o toj stranci. A to je zato što je u pitanju politička impotentnost. U pitanju je osoba koja nikada u Srbiji neće – izvinjavam se za reč impotentnost, u pravu ste – ni o čemu odlučivati.

Na kraju, sve se u Srbiji menja, jedna stvar ostaje ista – gospodin Obradović je uvek na zadatku, političkom ili službenom, i uvek je tu na dugme. Kad treba da pravi haos u Skupštini, pritisne se dugme...

(Predsedavajući: Ozbiljno ste prekoračili vreme.)

Kad treba da prestane, pritisne se dugme...

(Isključen mikrofon.)

(Goran Vesić: Gospodin Obradović će uvek biti bruka i ljaga Srbije. Pokušavaju da nas ubede da su Srbi nešto što nisu – fašisti...)

PRESEDAVAJUĆI: Zbog uvredljivog načina govora oduzima vam se reč.

Povreda Poslovnika, izvolite.

IVAN KOSTIĆ: Predsedavajući, bili ste dužni da prekinete govornika i da ga opomenete za uvredljive reči.

Kao što vidimo, ista praksa se nastavlja kao i 2016. godine.

Pitanje je da li se išta može promeniti u ovom parlamentu sa ovakvim nastupima ljudi koji plediraju da zauzmu visoke funkcije u budućoj Vladi, tako da mi ovde možemo samo da očekujemo i dalje jedno nadgornjavanje, uvrede, pogrdne izraze za opoziciju i sa te strane apsolutno nemamo pravo da podržimo bilo kakve predloge ljudi ako će na ovaj način voditi Skupštinu Republike Srbije.

Zato vas molim da sledeći put za ovakve izraze ljude iz vladajuće koalicije opomenete, da ih kaznite, jer na ovakav način nećemo sigurno ćutati.

PRESEDAVAJUĆI: Poslaniče, videli ste da sam opomenuo poslanika Vesića i da sam mu oduzeo reč na kraju. Prema tome, ne smatram da mi ovo prebacujete s razlogom.

Da li još neko hoće repliku?

Ima pravo gospodin Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala vam, gospodine predsedavajući, na tome.

Gospodin Vesić ne razume ulogu opozicije, zato što je uvek bio samo tamo gde je vlast i gde je interes vladajućeg režima. Uloga opozicije jeste ne samo da kritikuje vlast, nego i da predlaže konstruktivne predloge šta vlast treba da uradi, što sam ja danas i učinio jer smatram da je to moja uloga kao narodnog poslanika.

Nikada nisam bio član nijedne stranke i smatram da predstavljam upravo ovu novu političku generaciju na srpskoj političkoj sceni ljudi koji nisu bili članovi stranaka, koji nisu ni želeli da budu članovi stranaka jer im se nekako smučila ta srpska politička baruština iz nekog prethodnog perioda i da pokušavamo da predstavimo upravo te neke nove ljude i novu generaciju sa novim idejama i, da tako kažem, ljudima koji nikada dosada nisu bili na vlasti. To je ideja mog zapravo konstruktivnog nastupa.

Ono što je moja završna poruka gospodinu Vesiću jeste da je isto tako njegov predsednik stranke Aleksandar Vučić ovde rekao da Srpski pokret Dveri

nikada više neće ući u Narodnu skupštinu Republike Srbije, u jednoj od naših rasprava, onako samouvereno, kako ga je bog dao, i kao što vidite, evo nas ponovo. I niste vi ti koji odlučujete o tome ni ko će biti u Narodnoj skupštini, niti ko će vladati Srbijom posle vas. A vi što pre treba da shvatite da je vlast prolazna, da je deset godina vaše vlasti mnogo, da će uskoro vaša vlast da padne, da je prirodno da dođe neko drugi posle vas i da će to biti upravo patriotski blok i naš desni politički sektor, koji, inače, raste, razvija se i jača u čitavoj Evropi, pa će tako i u Srbiji. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Ovim zaključujemo ovu polemiku.

Vi ste hteli reč?

MILENO JOVANOVIĆ: Imam pravo, kao ovlašćeni, da se javim za reč uvek.

Tačno je sve to što kaže gospodin Obradović. Dakle, jednoga dana na izborima pobeđiće neka druga stranka, samo što o tome nećete odlučivati vi, nego narod. To je suština.

Drugo, taj treći, polupatriotski blok, skup stranaka itd., mi nemamo informaciju da ste vi njihov predstavnik. Mi imamo informaciju da vi predstavljate svoju političku stranku, Dveri, a nismo dobili informaciju ni od Srpske stranke Zavetnici, ni od koalicije Nada, ni od nekih drugih stranaka da predstavljate i njih i da imate ovlašćenja da govorite i u njihovo ime. Pa samo molim, eto, ako je to već tako i ako već govorite o tom trećem polu i da ste vi svi zajedno, sve je to u redu, nego samo da dobijemo tu informaciju i zvanično.

Kažete da glasamo svi da donesemo rezoluciju vezano za Kosovo i Metohiju. Ne treba nam rezolucija, imamo Ustav, u kome jasno piše šta je Kosovo i Metohija, kome pripada, čije je i danas i sutra i zauvek. Što se tiče toga da mi u Skupštini treba o tome da se izjasnimo, iskreno, mislim da bi bilo sramota da ova skupština jednoglasno ne izglasa to. A ne bi izglasala. Jer, gospodine Obradoviću, neki ljudi, sa kojima ste i vi, pa i iz čitavog tog desnog pola, vrlo rado seli za pregovarački sto odmah posle beogradskih izbora, kada se učinilo da je moguće da se napravi neka većina mimo SNS-a, i te kako smatraju da je Kosovo nezavisno i da mi grešimo što ne priznajemo realnost, kako oni kažu, kada je u pitanju Kosovo i Metohija.

Kucate na otvorena vrata što se tiče razgovora o funkcionisanju Skupštine, ali kao što vi procenjujete da li je u pitanju novi ili stari Vladimir Orlić, tako i mi procenjujemo da li je u pitanju novi ili stari Boško Obradović. Da li je u pitanju ovaj Boško Obradović koga vidimo, koji polemiše smireno – nismo saglasni ni sa čim što govorite, iznosite teške optužbe bez ikakvih argumenata, optužujete ljude bez ikakvih argumenata, u redu, to je vaš stil, ali to činite na jedan pristojan način – ili pričamo o Bošku Obradoviću koji je ovde unosi kamen, koji je upadao u kabinet Maje Gojković, koji je Marijana Rističevića

napao ispred Skupštine, koji je zastavom Srbije razbijao vrata. To je sada naša dilema.

Sada mi čekamo da vidimo da li je u pitanju novi ili stari Boško. Ovaj novi deluje kao neko sa kim može da se razgovara iako se ni u čemu ne slažemo što se politike tiče, ali sa onim, iskreno rečeno, ne znam što bi i ko bi želeo uopšte da dolazi u komunikaciju, da ga gađa mišem ili ne znam šta; neće ljudi da se izlažu takvim situacijama.

Što se tiče predlaganja zakona i rasprava o zakonima opozicije, mi smo jedina politička stranka koja je prihvatila opozicioni predlog zakona; zakon je predložio gospodin Dušan Milisavljević iz Demokratske stranke. Međutim, sad govorim u krajnje tehničkom smislu, vi ne možete očekivati da sto i nešto poslanika vladajuće koalicije ovde sedi, daje vam kvorum da biste vi mogli da raspravljate o nečemu što vi smatrate da je politika koju treba da vodite, a za vaš predlog politike dobili ste ta 3,83% glasova.

Neću da kažem da neće biti predloga oko kojih možemo da razgovaramo, da se nađu na dnevnom redu, ali vi kao predlagač morate da razgovarate sa poslaničkim grupama u Parlamentu i obezbedite podršku za te predloge, a ne da kažete – evo, mi predložili, sad ste vi dužni da to izglasate. Zašto? Zato što smo mi to predložili i mi mislimo da je to dobro. Pa mi ne mislimo da je to dobro. Dakle, u tome je poenta. I kad pogledate druge parlamente, to se tako radi. Dakle, od kluba do kluba – imamo predlog, da li mislite da je dobar?, da li imate nekih primedbi? Pa onda razgovaramo o konačnom predlogu. Da li će se to desiti, ne znam, ja vam samo govorim tehnički kako bi to moglo i trebalo da se uradi, a da ne bude čista demagogija u smislu – hajde sad nešto smo predložili, sad ste vi odbili da o tome raspravljate itd.

Na kraju, što se tiče rasprave o Kosovu i Metohiji i dolaska predsednika, pa predsednik je dolazio da priča o Kosovu i Metohiji, vi niste bili tu, vi ste izašli iz sale. Štaviše, nekim poslanicima ste sprečavali ulazak u salu.

Zato nam je važno da sada vidimo s kojim Boškom razgovaramo, da li je to onaj koji će opet da sprečava i predsednika i poslanike da ulaze u salu ili onaj koji konstruktivno želi da razgovara. Ne volim termin konstruktivna opozicija, to je glupost, nema takvih stvari.

Ono što jeste suština, to je da svako ima svoje predloge, svako ima svoju politiku, oko koje mi nismo saglasni i oko koje treba da raspravljamo. Zato ponavljam, nismo saglasni ni sa čim za šta se zalažete, ni sa čim, sa najvećim delom vašeg političkog spektra, ali sa druge strane mislim da možemo argumentovano da razgovaramo, pristojno i civilizovano, ukoliko vi to želite. Ukoliko će da se vrati neko vreme ili da se ponašate kao deo liberalne opozicije, mi ćemo razgovarati na takav način, mi nemamo problem sa tim da sa svakim razgovaramo na način da nas razume šta hoćemo da kažemo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas, pre svega, vas lično molim za razumevanje, gospodine Obradoviću, ali ja ću sad iskoristiti pravo koje ima predsedavajući, to je član 104. stav 3, da procenim da li ima razloga za nastavljanje replike. Čini mi se da ova razmena ne vodi cilju koji ova sednica treba da ostvari. Izvinjavam vam se lično zbog toga.

Sad molim poslanika Stefana Krkobabića da uzme reč.

Izvolite.

STEFAN KRKOBAVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvažene kolege narodni poslanici, ovo je u novom sazivu moje prvo obraćanje i želim pre svega da vas pozdravim u ime političke partije koja se zove Partija ujedinjenih penzionera, poljoprivrednika i proletera Srbije – Solidarnost i pravda.

Naša stranka je išla u koaliciju sa Srpskom naprednom strankom i ovim divnim ljudima sa moje leve strane, sa Socijaldemokratskom partijom i našim ostalim koalicionim partnerima. Kao što znate, mi većinu imamo. Da li će ta većina biti sa 130, 160, ali mi većinu imamo.

Za početak, uvaženi predsedavajući, mislim da način kako smo juče započeli rad nije bio primeren. Poštujem i vaše znanje i vaše godine, ali to nije bio način. Otvorili smo Pandorinu kutiju; hajde da je zatvorimo. Hajde da budemo konstruktivni, hajde da poštujemo jedni druge. Kad kažem da poštujemo jedni druge, da poštujemo realnost. Ko je pobedio na izborima? Aleksandar Vučić. Ko je pobedio na parlamentarnim izborima? Isto Aleksandar Vučić. Ko je pobedio na izborima?

Da, i moj tata, tako je. Pobedili su ljudi, oni obični ljudi, penzioneri, poljoprivrednici, mladi ljudi koji se bore za svoj život, za svoj rad. Na žalost nekih, Tviter nije pobedio. Tviter utiče u našem biračkom telu sa 4%. Oni nisu pobedili. Opet ponavljam, znamo ko je pobedio.

Uvaženi predsedavajući, znate kako kažu u našem narodu – možete da pogrešite samo ako radite. Ovde su danas napadnuti oni koji su najviše radili. Napadnuta je predsednica tehničke Vlade Ana Brnabić, koja je vodila možda najbolju srpsku vladu. Ali to nije problem; istrpeće ona, ozbiljna je žena, i napade i uvrede. Gospodin Vesić takođe. Ali mi kažite jednu stvar, ja razumem da se napadam ovde i treba da spomenemo i dedu, i tatu, i baku, nije nikakav problem, ali hajde da se ne bijemo na ulici, hajde da ne grizemo jedni druge, hajde da ne puštamo miševе tamo gde im nije mesto. Hajde da ovog uvaženog gospodina Miloša Vučevića ne pokušavamo da linčujemo. To je bio cilj. Je li to demokratija u Srbiji? Pa, nije. Šta napadamo? Napadamo napredak, napadamo puteve, mostove.

Vidim da me gledate – nisam u temi, ali ovo mora da se kaže, neko i ovo mora da kaže.

Srbija nije velika zemlja, nemamo vremena da budemo podeljeni. Nemamo vremena, ljudi, da jedni druge jedemo, ujedamo, napadamo. Hajde da se okupimo oko tih evropskih vrednosti. Nisam rekao da moramo da budemo za EU, nego kažem – hajde da se okupimo oko evropskih vrednosti. Nađemo jedni drugima bilo kakvo zrno i onda se za njega uhvatimo. Niko neće da se bavi politikom. Ovde sede, očito, ljudi kojima je politikanstvo... A vi dobro, gospodine Jankoviću, znate razliku između politike i politikanstva. Ovde je to, nažalost, prisutna veština.

Hajde da budemo političari ako hoćemo da budemo političari. Hajde da izađemo sa idejama. Ja nisam protiv opozicionih ideja, sa nekima se i slažem, ali hajde, ako hoćemo u Parlamentu da razvijamo pluralizam i uvek imamo istu temu, to je izborni zakon. Hajde, da menjamo taj izborni zakon. Hajde, da smanjimo broj poslanika na sto, da smanjimo cenzus na 1%, pa da vidimo. Hajde, onda, neka svi uđu. Hajde da se svi raspravljamo. Hajde da se svi borimo. Hajde da svi pokažemo naše ideje, ali nemojmo na ulici da budemo jedni protiv drugih. Jednu Srbiju imamo, ljudi.

(Milica Đurđević Stamenkovski: I jednu dinastiju.)

Tako je, to je bila jedna lepa serija, ali molim da se ne dobacuje.

Uvaženi predsedavajući...

PRESEDAVAJUĆI: Moram vas zamoliti, gospodine poslaniče Krkobabiću, nemojte mi se obraćati neposredno. Vi i ja uvek možemo da razgovaramo van ovog službenog, ali to prosto nije način, da mi vodimo... Govorite u 3. licu.

STEFAN KRKOBABIĆ: Nemojte to shvatate lično. Izvinjavam se, nemojte to lično da shvatate.

PRESEDAVAJUĆI: Tako izlazi, zato vas molim ljubazno – možemo da razgovaramo privatno, ali ovo nije prilika.

STEFAN KRKOBABIĆ: Naravno, nije nikakav problem. Ja poštujem vaše veštine, koje su, po meni, najbliže veštinama Darta Vejdera, ali dobro.

Mislim da je promena izbornog zakona neophodna, da onda vidimo gde ćemo i šta ćemo i kako ćemo dalje. Imaćemo izbor Vlade, pa ćemo na toj sednici odlučiti i o ekspozeu i šta ćemo i kako ćemo dalje, ali hajde da danas izaberemo predsednika Narodne skupštine.

Kandidat za predsednika Narodne skupštine je doktor Vladimir Orlić. Biću potpuno ličan, Vladimir Orlić je trenutno najbolji predstavnik naše većine. Vi možete da se na to nasmejete, ali je to tako. Vladimira Orlića znam godinu i po dana i više. Zajedno smo radili, delili smo ovaj sto, potpredsednički. Uvaženi gospodin Srđan, zamenik generalnog sekretara. neće se ljutiti, ali u tehničkom smislu Vlada je neko ko najbolje poznaje skupštinski sistem.

Uvaženi narodni poslanici, Vlada Orlić je obrazovan, otac, posvećen, Srbija mu je na prvom mestu. Vidim, kažu, predložio ga je Aleksandar Vučić. Pa

ko treba da ga predloži? Njegova politička partija i njen predsednik su ga predložili. Vladimir Orlić je trenutno najbolji kandidat.

Mogu da vam kažem jednu stvar i da kažem poslanicima opozicije, sada ćemo svi jedni o drugima da kažemo šta mislimo i šta ne mislimo, ali znajući Vladu Orlića, on će sutra okrenuti novi list i prema svima će biti podjednako tolerantan kao što je bio i juče i prekjuče i svaki drugi put. Nemojte da pokušate da menjate tog čoveka, nećete uspeti. Jedno su političke emisije i nastupi, ali i sami znate, uvaženi predstavnici poslaničkih partija, kakav je on bio na poslednjim sastancima i sa koliko je tolerancije ulazio u ceo ovaj poduhvat.

Kao što je rekao uvaženi kolega Balint Pastor, pošto neće biti rasprave o potpredsednicima, mogu da kažem da će naša poslanička grupa PUPS – Solidarnost i pravda, podržati sve predloge koji su na današnjem dnevnom redu i staćemo iza njih, a pre svega iza budućeg predsednika Narodne skupštine, doktora Vladimira Orlića. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, reč je tražio Radomir Lazović.

Izvolite.

RADOMIR LAZOVIĆ: Hajte, ljudi, molim vas da se držimo teme, stvarno. Ako mogu, apelujem na sve vas da se držimo teme. Nije da je moj apel nešto značajan, ali ako možemo da se držimo ovoga, da pričamo o gospodinu koji je kandidat.

PRESEDAVAJUĆI: Niste rekli o kom članu se radi.

RADOMIR LAZOVIĆ: Takođe bih hteo da kažem samo, nema potrebe da se ubeđujemo, imate većinu, očigledno će čovek biti izabran. Evo, nek nam pokaže u daljem radu. Kako bi to bilo lepo da nam dokažete. Meni bi bilo dobro, zbog parlamentarizma, zbog demokratije, da ne budem u pravu i, ako ne budem u pravu, priznaću.

PRESEDAVAJUĆI: Poslaniče Lazoviću, nije korektno da govorite bez navođenja člana Poslovnika.

RADOMIR LAZOVIĆ: Izvinite, povređen je član 106. stav 1.

PRESEDAVAJUĆI: Sad je trenutak da nastavimo, ako se svi slažete.

Sledeći govornik je Branimir Jovanović iz Socijaldemokratske partije Srbije.

BRANIMIR JOVANOVIĆ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, poštovane kolege narodni poslanici, najpre želim da čestitam svim političkim strankama koje su ušle u Parlament na ostvarenim izbornim rezultatima i nadam se da ćemo dobro saradivati, iako nismo dobro počeli, i nadam se da ćemo iskreno i uspešno raditi u korist građana Srbije.

Poslanici Socijaldemokratske partije Srbije podržaće predlog da gospodin Vladimir Orlić bude predsednik Narodne skupštine. Verujemo da će on

na najbolji način voditi Parlament, da će predstavljati Narodnu skupštinu kao centralnu instituciju zakonodavne vlasti. U prilog tome mu ide iskustvo koje ima. On je već četvrti mandat poslanik u Skupštini Srbije, već osam godina je u ovim klupama, u prošlom mandatu je bio potpredsednik Skupštine.

I sam sam u prošlom mandatu kao šef poslaničke grupe saradivao sa gospodinom Orličem i moje iskustvo je takvo da ovu svoju uverenost zasnivam na tome što je saradnja bila takva da je gospodin Orlič tada težio, a siguran sam da će i ubuduće, tome da napravi kompromis. Smatram da zna da nađe balans. To se videlo i prethodnih dana. Samo neko nepošten može reći da nije tako bilo kada su poslaničke grupe razgovarale o raspodeli odbora i parlamentarnih delegacija. Takođe, gospodin Orlič dobro poznaje kako funkcioniše organizaciona struktura Skupštine i dobro poznaje, zahvaljujući svom iskustvu, kakve su relacije među političkim strankama. Sve mu to ide u prilog i nadam se da će ispuniti naša očekivanja.

Ovaj prvi korak koji preduzimamo prilikom konstituisanja Parlamenta, kada biramo predsednika Skupštine, veoma je važan. Važan je iz razloga što predsednik upravo na onaj način kako vodi Parlament usmerava tok rada, a na svima nama je da se potrudimo da imamo ovde kvalitetne rasprave, da isporučimo najbolji mogući rezultat za građane Srbije u vidu zakona, u vidu drugih propisa koji regulišu društvene oblasti i koji regulišu oblasti u kojima funkcioniše država.

Očekujem i da poslanici svojim izlaganjem i predsednik buduće skupštine svojim radom izgrade takav jedan odnos da doprinesemo zajedno smanjivanju tenzija, da negujemo minimum poštovanja, da stvorimo jedan normalan i zdrav ambijent za rad.

Normalno je da političke stranke imaju svoje programe, da imaju svoje ideologije, ideje, i normalno je da se sučeljavaju oko toga, po tome su politički prepoznatljivi, ali ono što svima treba da bude zajedničko jeste poštovanje – poštovanje ove institucije, njenog Poslovnika, Kodeksa ponašanja, a samim tim i poštovanje koje iskazuju prema građanima koji su glasali da mi danas budemo ovde i da ih predstavljamo.

Uvek to kažem, poštovanje je ključna reč ukoliko želimo da izgradimo ugled Narodne skupštine i ukoliko želimo da povratimo poverenje građana u ovu instituciju.

Svedoci smo da se ne samo prethodnih godina nego, čini mi se, prethodne tri decenije, od obnavljanja višestranačkog parlamentarnog sistema, slala jedna ružna slika iz Srbije, i to zahvaljujući poslanicima koji su bili manje odgovorni, neodgovorni, koji su pribegavali neprikladnom rečniku, vulgarnostima, nasilnom ponašanju. Svega toga je bilo. Svega toga je bilo i u ovoj sali, ali tvrdim da više od 90% poslanika nije takvo. Zato treba svi zajedno

da radimo na tome da pošaljemo jednu dobru poruku, jednu bolju sliku prema građanima Srbije.

Svi smo skloni da govorimo o ugledu i rečniku koji se upotrebljava u Narodnoj skupštini, a treba svako od nas da pođe od sebe, i mi iz vlasti i kolege iz opozicije, i da preispitamo i analiziramo svoje govore, da vidimo kakve smo reči mi koristili. Ako smo u stanju jedni drugima svašta da kažemo ovde, u ovoj sali gde delimo radni prostor, mi koji se srećemo u hodnicima i pozdravljamo se, šta će građani Srbije da pomisle o nama?

Zahvaljujući nižem cenzusu postigli smo zaista bolju reprezentativnost u Skupštini. To je jedan pozitivan rezultat. Koliko znam, 15 poslaničkih klubova je formirano dosad. Normalno je i od strane opozicije da dolaze kritike. Normalno je i za demokratiju je produktivno da postoji aktivno opoziciono delovanje u Parlamentu. Svaka kritika motiviše vlast, svako sučeljavanje kvalitetnim argumentima ovde u Skupštini može da izrodi neku novu ideju, bolji zakonski akt, ali uvek treba da pravimo razliku između kritike i vređanja.

Svaka poslanička grupa je negde i odgovorna za nastupe svojih poslanika. Ja u ime mojih kolega iz Socijaldemokratske partije Srbije mogu da obećam da ćemo, kao i u prošlosti, raditi u skladu sa Poslovníkom, da ćemo se fokusirati i govoriti isključivo o tačkama koje su na dnevnom redu, bez ikakve namere da bilo koga ovde uvredimo. Budući predsednik Skupštine, gospodin Orlić – slobodno mogu da kažem da imamo ubedljivu većinu da ga izaberemo – uvek može da računa na nas kada je u nastojanju da se efikasan rad, prikladan rečnik i međusobno uvažavanje ustale u ovoj sali kao jedna dobra praksa.

Ne zaboravimo da je Parlament najviša institucija u našoj podeli vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku. Sa druge strane, na svima nama a i na predsedniku je odgovornost da ne budemo mesto koje će samo biti kancelarija koja će overavati bilo kakve akte koji dolaze od bilo koga. Pred nama su ozbiljni izazovi, pred državom su ozbiljni izazovi, pred nama poslanicima, pred predsednikom sigurno jedan kompleksan posao. Taj posao ne predviđa samo ono što je utvrđeno Poslovníkom, da on saziva sednice, da utvrđuje dnevni red, da vodi računa i stara se o toku sednica, već podrazumeva i koordinaciju između predstavnika odbora i parlamentarnih delegacija. To je naročito važno sada, kada na polju spoljne politike imamo jedan veoma kompleksan i turbulentan ambijent.

Ne treba tu zaboraviti ni ulogu parlamentarne diplomatije. I to je jedna prilika da se, kroz parlamentarne delegacije, izborimo za što bolje mesto u Srbiji. U parlamentarnim delegacijama, o čemu smo razgovarali prethodnih dana, ima predstavnika i vlasti i opozicije i sigurno je da i stranke artikulišu negde svoje interese u tim nastupima i zato je pred predsednikom Parlamenta jedan ozbiljan posao, da iskoordinira njihov rad da bi delegacije imale jedinstven nastup kada nas predstavljaju u inostranstvu.

Uveren sam da ćemo izabrati gospodina Orlića za predsednika. Od njega očekujem da na jedan objektivan, nepristrasan način vodi Skupštinu, da bude prvi među jednakima. Želim mu uspešan rad, a nadam se i očekujem da ćemo svi zajedno na kraju ovog mandata moći da konstatujemo da smo dostojanstveno radili svoj posao i bili uspešni u njemu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Da li još neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Dragan Marković iz Jedinственe Srbije.

DRAGAN MARKOVIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, Jedinственa Srbija će podržati gospodina Orlića za predsednika Parlamenta Republike Srbije iz više razloga, zato što očekujemo kontinuitet u donošenju zakona u ovom domu i da ti zakoni budu u skladu sa zakonima koje smo donosili ranijih godina a da od tih zakona korist imaju građani Srbije.

Moja koalicija, koja se zvala „Ivica Dačić – premijer – SPS – Jedinственa Srbija“, osvojila je 100.000 glasova više na poslednjim izborima nego što je to bilo na prethodnim izborima. Posle Aleksandra Vučića mi smo jedini politički subjekt koji može da se pohvali da su nas građani ocenili visokom ocenom i poštujem samo ocenu građana, a ne paušalne priče nekih drugih u Srbiji, neću reći političara.

Poštovane dame i gospodo, zašto mi treba da podržimo politiku koju će sprovesti u naredne četiri godine gospodin Orlić? Zato što niko od nas ne može da zaboravi da smo mi jedina država na svetu koja je prva imala četiri vakcine kada je kovid „zakačio“ ceo svet. Čak su i neke ekonomski mnogo jače države od Srbije tražile od Srbije da im damo vakcine kako bi zaštitile svoje građane. Koliko je napravljeno domova zdravlja i bolnica u Srbiji, to je isto jedan od razloga.

Samo da znate, ja nisam skrenuo s teme. Veliki broj tih odluka i zakona je ovde, u ovom parlamentu, izglasano. Zašto želim da ih pomenem i zašto je važno da tu politiku nastavi i predsednik Skupštine bude neko ko ima iskustvo? Taj neko je Orlić.

Ja sam siguran, gospodine Orliću, da ćete poštovati Poslovnik o radu i da niko nema pravo da vređa nekog drugog za suprotno mišljenje itd. Jer ovde da mislimo svi isto, mi bismo svi bili u istoj partiji. Treba da se poštuju tuđa mišljenja, ali da to ne budu neke uvrede koje smetaju nekoj drugoj partiji ili pojedincu koji predstavlja partiju.

Ne možemo da zaboravimo i rezultat Ivice Dačića kao ministra inostranih poslova da je 18 država povuklo priznanje o nezavisnosti Kosova i Metohije i da su prvi put kosovski Albanci povukli zahtev kada su tražili da uđu u Interpol. Taj njegov kontinuitet i rad nastavljen je ovde, u ovom parlamentu, i

mogu da kažem, možda, nisam siguran 100%, da je najveći broj zakona doneto upravo kada je Ivica Dačić bio predsednik Skupštine.

Šta je radila Jedinствена Srbija? Mi smo radili kao da imamo pet ministarskih funkcija. Samo u godini kovida vodili smo dve hiljade ljudi u Egipat, u Paraliju i u Austriju, odnosno u Beč, i nastavili kontinuitet koji je bio poslednjih deset godina. I sve to od donatora, bez ijednog dinara iz budžeta Grada Jagodine – inače, Jagodinu ja predstavljam – ili iz budžeta Vlade Republike Srbije.

Vlada Republike Srbije je dobro radila svoj posao. Ima pet ministara koji ne zaslužuju da budu ministri i ja se nadam da u narednom sazivu ti ministri neće biti na istim funkcijama, ali ne može niko da ospori Vladi, jer se Vlada borila za svako radno mesto, kako da imamo bolje uslove od drugih država, a imali smo i veoma veliku konkurenciju.

Pazite, poštovane dame i gospodo, nas su Nemci priznali, znači Angela Merkel je dala saglasnost da dođu nemačke fabrike u Srbiju i trenutno radi 70.000 građana Srbije u tim nemačkim fabrikama. Jednu fabriku ja sâm sam doveo u Jagodinu, zove se „Fišer“. Prvo su zaposlili 200 radnika, sad šire svoje kapacitete i zaposliće...

Odaloviću, da čutiš malo. Ti si mi oduzeo kancelarije, oduzeo si mi dva špajza od kancelarija, a sve zarad nekog kompromisa itd. I kad ja pričam, da čutiš. Zahvaljujem. Jer treba da čuje gospodin Janković kao predsedavajući, možda čovek nije informisan.

Znači, ta nemačka fabrika „Fišer“ – inače, njen vlasnik je peti po ekonomskoj moći u Nemačkoj – dobija saglasnost od kancelarke Angele Merkel da svoj kapital donese u Srbiju. Šta to znači? Nisu oni došli zbog Palme, nego zbog politike koju vodi ova država – mir, stabilnost, ekonomska sigurnost i međunarodna popularnost.

Vidite, kad sam kod međunarodne popularnosti, Edi Rama je bio najveći neprijatelj Srbije, i danas se naši stavovi razlikuju, ali on je rekao Kurtiju – Kurti, ili si za rat ili za Otvoreni Balkan; ja sam više za Otvoreni Balkan, gde je protok robe, ljudi itd., sa ličnom kartom ide se u Albaniju. To što on ima svoje stavove da Kosovo treba da bude nezavisno ne mora da nas deli oko ekonomske saradnje, jer pare nisu obojene. Moramo da konstatujemo i da kažemo da je to tačno da nikada više strani državljani nisu dolazili u Srbiju nego poslednjih godina.

(Predsedavajući: Poslaniče Markoviću, sa dužnom pažnjom vas slušamo, ali ja vas samo podsećam na tačku dnevnog reda o kojoj razgovaramo. Ako možemo toga da se držimo, bilo bi korisno po sve. Hvala vam.)

Zahvaljujem, ali bolje da sam pustio Odalovića da priča s vama.

Odaloviću, nastavi.

Da vam kažem, gospodine Jankoviću, sve je ovo vezano za Parlament i za izbor predsednika Skupštine. Mi smo te zakone ovde doneli. Ne mogu ja sad

sto puta da pomenem Orlića– Orlić, Orlić itd. Orlić je prvi među jednakima u Parlamentu i jedan od najboljih i zato ćemo mi da ga podržimo. Ali zašto je bitno izabrati nekog a da taj neko ne nanosi štetu građanima Srbije? I kada su u pitanju zakoni, pazite, prethodna vlast i buduća se odrekla privilegovanog zakona, koji je nasleđen, da se sudije više ne biraju u Parlamentu. Ko bi to radio od partija koje vrše vlast? Mi smo se svi složili da sudije i tužiocima treba da budu nezavisni organ i da sami donose odluke, ono što je njihov opis posla. To je isto vezano za Parlament.

Šta je još važno? Važno je da smo napravili dobar posao sa Kinom. Rusija? Ne može niko da natera Srbiju da se odrekne prijateljstva sa Rusijom. Niko ne može da nam naredi da se odrekemo onoga za šta smo se borili Ivica Dačić i ja kada je u pitanju to da Srbija postane član EU, ali podignute glave, ne uz ono što oni žele da naredi Srbiji da mi moramo da radimo da bismo postali član EU, da uvodimo sankcije Rusiji. To je rekao i Ivica Dačić kao šef naše koalicije u izbornoj kampanji da nikada nećemo uraditi i da nikada nećemo priznati nezavisno Kosovo. To je bila jedna poruka biračima ne samo zbog glasova, da nama trebaju glasovi. Mi to tako mislimo, takvi smo rođeni.

Ja nemam problem da polemishem, ali da polemishem uz predlog nekih zakona, odnosno predloženih zakona. Na primer, mi imamo sad najveći problem u poljoprivredi i na selu. Ja živim na selu. Nije problem Vlada Republike Srbije, cena žita, jer žito se prodaje na berzi, ali kako pomoći tom gospodinu poljoprivrednom proizvođaču? Poskupelo je đubrivo, o tome takođe ne odlučuje Vlada Republike Srbije. Najjeftinije gorivo imamo u okruženju. Nekoliko država sam obišao kolima poslednjih sedam-osam meseci. Najjeftinije gorivo, najjeftiniji gas. Nije to dobijeno samo na obraz, nego bila je određena štednja pa se vrši subvencija kako bi građani što manju i što nižu cenu plaćali onoga što se zove Infostan. I to ne može niko da spori. Moja koalicija SPS–JS učestvovala je u radu i sve to podržava, i naravno da ćemo da podržimo i dalje.

Ako mi sada kažemo da treba da postoji konsenzus oko nacionalnog pitanja, hajmo sada kada je teško Srbima koji žive na Kosovu i Metohiji da tu bar budemo jedinstveni kao sve nacije na svetu, da se homogenizujemo, da eliminišemo da li smo levica, desnica ili centar ili već ne znam šta, da to bude nešto što će videti građani Srbije i da kažu – e, ovakav parlament, svaka nam čast što smo izabrali i jedne i druge i treće i desete i petnaeste.

Odlazak iz Srbije je mnogo manji sada nego što je bio ranijih godina. Evo, iz Hrvatske građani odlaze tri puta više nego iz Srbije, a Hrvatska je član EU. Time treba da se ponosimo. Zašto nas napada Crna Gora? Zašto nas napada Hrvatska? Samo zato što smo mi postali ekonomski jači od njih. Takve odluke mi ovde u Parlamentu, da me ne bi opomenuli, treba da donosimo, da nešto što je dobro pohvalimo, ali ako je nešto loše, postoje činjenice i materijalni dokaz, da

kažemo loše je, niste uradili onako kako smo mi predložili, vi ste sami doneli odluku i teško je građanima Srbije.

Građani Srbije donose odluku na izborima. Mi iz moje koalicije možemo time da se pohvalimo i još jednom, pošto su mi rekli – kada ti je govor 20 minuta, tri puta ponovi bitnu stvar, jer ne gledaju svi odjednom – da smo mi posle Aleksandra Vučića jedina politička koalicija koja je dobila sto hiljada glasova više nego na prethodnim izborima. To ne može niko da ospori.

Mi se ne borimo za pozicije ministarske i ne znam šta. Nikada nisam tražio ministarsku poziciju, ali sam putovao i radio za Srbiju i imao preko 30 sastanaka sa važnim ambasadorima koji odlučuju o sudbini građana Srbije, jer drugačije je kada oni dođu u neki grad iz unutrašnjosti nego kad slušaju u Beogradu.

Beograd je promenio svoj vizuelni izgled. Ovde su, gospodine predsedavajući, donošene odluke da li će da se pravi „Beograd na vodi“ itd. Sada je povećan broj turista, tri puta je veći nego što je bilo ranijih godina. I ne samo „Beograd na vodi“, nego i sve ostalo. Od Beograda, ko nije bio pet godina poslednjih ili sedam, ostalo je samo ime Beograd, a vizuelni izgled promenjen. Gde god stanete, možete da se slikate za čestitku za Novu godinu. Sve se to donosilo ovde u Parlamentu, i za vreme dok je bio predsednik Ivica Dačić i za vreme dok je bila predsednica Maja Gojković.

Da mi ovde ne demonstriramo silu moći i ne znam šta, nego programima da se borimo, ja sam za to. Ja sam sportista bio, hoću da se borimo programima, odnosno ono što se zove sport kojim se baviš. Ako sada izgubiš, sledeći put malo više treniraš pa pobediš. Ali 3%, od 5% na 3%, to vam je kao da vam je Vučić kum. Lično se nisam slagao s tim, ali doneta je odluka i nemam ništa protiv. I dobro je što ima dosta partija u Parlamentu. Ali, isto tako, ne slažem se da se blokira auto-put. Sad ste u Parlamentu, izađete i kažete šta je loše. Evo, Parlament nikada veći rejting nije imao nego danas. Gledao sam, pošto imam realno vreme, ima devet šerova, a inače pre je imao, ne znam, četiri-pet, što znači da građane Srbije interesuje šta će ko da kaže.

Znači, moj zaključak je da gospodin Orlić ne da treba da bude, nego će biti izabran, mi ćemo glasati za njega iz razloga što ne želimo da Srbija stane. Srbija mora da ide napred, da nastavi međunarodnu saradnju, da se grade auto-putevi, da se grade bolnice, domovi zdravlja, škole.

I mi smo isto učestvovali i tome, moja koalicija, mi smo glasali za sve to. To što mi iz Jedinствене Srbije nismo imali poziciju ministra ne znači ništa. Ništa ne znači da kažemo – al' ja nemam, sad nisam ministar itd. Ja imam ogromno iskustvo, 42 godine sam privrednik. Živim na selu i obrađujem zemlju i znam koliko je teško poljoprivrednom proizvođaču. Gospodin poljoprivredni proizvođač!. Da svi zajedno vidimo kako da pomognemo. Vlada je odredila veliku subvenciju i po hektaru i na osnovu kulture koja se seje ili sadi na

poljoprivrednom zemljištu i, kada bismo ocenjivali ocenom od jedan do pet bivšu Vladu a da ovih pet ministara nisu tamo – 4,82. Ocenom od jedan do pet – 4,82, razumete?

Tako da je to jedan od razloga zašto ćemo mi glasati i zašto smo podržali predsednika Aleksandra Vučića za predsednika Republike Srbije. Mogao je Ivica Dačić da se kandiduje, ali Ivica Dačić je rekao da neće, hajmo da podržimo predsednika Aleksandra Vučića. Podržali smo ga, pobedio i mi se radujemo njegovoj pobedi. Ne radujemo se zbog nas, što smo ga mi podržali, nego smo sigurni da sve ono što radi, radi u interesu građana Srbije. I Aleksandar Vučić je veoma stabilan predsednik jedne države. Da nije tako, pa zar bi došao ovaj iz Španije? Pedeset godina niko od zvaničnika iz Španije nije bio u Srbiji. Zar bi toliko predstavnika država, od ministara i predsednika država preko ambasadora, dolazilo kod predsednika Skupštine, kod Ivica Dačića, da je on loše radio za Srbiju? Prvi put se dešava da se to što se priča građanima Srbije na televiziji, za govornicom u Parlamentu, priča i kad se ode u tu državu. To je najvažnije. Ranijih godina nije bilo tako. Ja sam svedok tih vremena.

Što je najvažnije, da ponovim i završavam, naša politika će biti usmerena na bolji život građana Srbije. Mladim ljudima da pomognemo, da više ne dajemo fabrike. Ja sam pravio tu grešku, u Jagodini ima 12 fabrika. Koliku ćeš ti, prijatelju, dati platu tim zaposlenima? Ne možeš minimalnu. Pedeset hiljada početna plata, a na osnovu kvantiteta i kvaliteta tog radnika, kvantiteta ako on poveća proizvodnju iznad norme, dobićeš toliko.

Izvinjavam se ako sam malo skočio s teme, a nisam.

Čestitam gospodinu Orliću, znam da će biti izabran.

Molim vas, gospodine Orliću, doktore Orliću, da poštuju Poslovnik. Da nema tolerancije. Ko prekrši Poslovnik, ima tamo neke kaznene mere. Nismo mi te mere doneli, nego smo nasledili taj Poslovnik. I samo kako smo nasledili od onih, dosta njih i sedi ovde, tako da sprovodite Poslovnik i ne može niko da vam zameri.

I da mi vrati dva špajza od dve kancelarije što mi je oteo. Nemam ništa protiv Čute, on se uselio tamo, njegovo je to pravo, ali kako baš meni da uzmete? To nisu kancelarije, evo gospodin Čuta se uselio u špajz.

PRESEDAVAJUĆI: Dobro, hvala vam lepo, vreme je isteklo.

Da li neko želi reč povodom ovoga?

Ako nema nikog ko se javlja za reč, sad može govoriti gospodin Nebojša Zelenović, poslanik iz stranke Moramo – Zajedno.

NEBOJŠA ZELENović: Poštovani predsedavajući, uvažene kolegice i kolege narodni poslanici, na početku hoću da kažem da naš klub Moramo – Zajedno i ja kao šef poslaničkog kluba nismo ulagali povrede Poslovnika ne želeći na bilo koji način da izrazimo kritiku protiv predsedavajućeg iz prostog

razloga što mislimo da on zaista radi najbolje što može u ovakvim neverovatnim i teškim okolnostima.

Sa druge strane, potpisujemo i podržavamo svaku reč koju ste rekli juče u vašem uvodnom izlaganju i nastavićemo dalje da podržavamo sve ono što će na najbolji način da omogući demokratsku debatu, omogući da se čuje svaka iskrena kritika.

I nije čudo što je i juče i danas zasedanje Skupštine gledano. Pa, gledano je zato što se u njemu nalazi opozicija, iako se u njemu nalazi puno ljudi koji ovde već godinama troše vreme građana, troše ga na najbrutalniji mogući način, ne unapređujući demokratski život u Srbiji, urušavajući ovaj najviši dom u našoj državi. Četiri godine opozicija nije u njemu, četiri godine građani su se odvikli da postoji debata u Parlamentu.

Opozicija je ušla onako kako je najbolje znala i umela, izborila se sa izazovima kako je najbolje znala i umela, pristala na neravnopravne uslove u kampanji na izborima i, evo, tu smo danas.

Poslanička grupa Moramo – Zajedno neće podržati predlog da Vladimir Orlić bude predsednik Narodne skupštine. Ja ću sada objasniti zašto i iz kojih razloga.

Dakle, živimo u trećoj deceniji 21. veka u Srbiji i Vladimir Orlić je, sa još nekoliko istaknutih predstavnika SNS-a, simbol života ispod svakog civilizacijskog nivoa, institucija, prava ljudi i mogućnosti da se na bilo koji način izgradi država kao ozbiljno društvo. Zato nećemo glasati za Vladimira Orlića.

Takođe, Vladimir Orlić je aktivno učestvovao neprimerenim rečnikom, klevetama, napadima, verbalnom agresijom, obračunima sa neistomišljenicima. Izgradio je svoju političku biografiju na tome. Stvarajući pogubnu atmosferu i političku nekulturu, u kreiranju jedne pogubne i strašne politike, ponižavanja političkih protivnika, ponižavanja novinara, uvođenja u licemerje i udvorištva prema izvršnoj vlasti i partijskom šefu. Pa kako da podržimo jednu takvu osobu? Kako da ga podržimo?

Neko je pomenuo da smo nešto dobili, neko je pomenuo da nam vlast nešto daje, kakav je to način i kakav je to pristup? Šta vi dajete što je vaše, a šta mi dobijamo što inače ne pripada svima koji su narodni poslanici ovde u parlamentu? Otišli smo na konsultacije da razgovaramo kao normalni ljudi, onda smo shvatili da narodni poslanici većine prvenstveno Vladimir Orlić, uopšte ne razumeju funkciju parlamenta i funkciju predsednika Skupštine i funkciju konsultacija.

O čemu smo razgovarali? O odborima, članstvima. Mi želimo da razgovaramo zato smo ovde. Ovde smo došli da čujemo, da tražimo istinu, došli smo da se izborimo za pravo obespravljenih. Hoćemo da građani Srbije čuju sve što imamo da kažemo. Ako vlast misli da opoziciji nije mesto ovde, očigledno da misli, zašto smo onda išli na izbore? U čemu je problem sa cenzusom? Pa nismo

mi birali taj cenzus, bio on tri, pet, sedam posto. Na kraju, sutra ako ćete odlučivati može da bude koliki god želite. Mi ćemo se opet boriti. I borićemo se najbolje što možemo.

Građani Srbije imaju pravo na svoje legitimne predstavnike u ovom parlamentu. Žao mi je što ste se na to odvikli, pa vam je sad teško da čujete bilo kakvu kritiku, ali čućete, evo od svih ovih ljudi ovde u različitim poslaničkim klubovima sa različitim idejama ćete čuti drugačije mišljenje, zato je Narodna skupština gledana sad ne znam, sad reče gospodin Marković, sa kakvim rejtingom.

Puno ljudi koji su u ovih deset godina naprednjačke vlasti mnogo istrpeli ostavljeni su po strani, izgleda kao da su zaboravljeni. Imam obavezu za sve te ljude, koje je već dugo godina unazad lično kandidat za predsednika Skupštine napadao i vređao, moram da ih pomenem. Moram da pomenem Aleksandra Obradovića, uzbunjivača iz „Krušika“, čoveka koji je ukazao na najstrašnju korupciju u trgovini oružjem, u unesrećivanju jednog od najvažnijih preduzeća, u „Krušiku“, u otpuštanju radnika, u prodaji ispod cene, u koruptivnim radnjama u kojima su učestvovali najbliži članovi porodice tadašnjeg ministra Stefanovića, koji je za takvu jednu trgovinu morao svom ocu dati dozvolu da trguje oružjem.

Aleksandar Obradović je od strane gospodina Orlića označen lažnim uzbunjivačem, kradljivcem informacija koje je prosleđivao strancima. Znači, Aleksandar Obradović, junak iz Valjeva, od strane gospodina Orlića označen je lopovom, špijunom i izdajnikom. Čovek koji je štitio naše propise i bavio se zaštitom u borbi protiv korupcije.

Sledeći čovek, junak i heroj, koji je sprečio pogibiju preko 30 ljudi na šabačkom mostu kad su građani u Srbiji protestovali na blokadama protiv „Rio tinta“, Dragan Milovanović Crni, ostao je bez posla, progonjen po sudovima, gonjen od strane tužilaštva, od strane gospodina Orlića označen batinašem, od strane gospodina Orlića i drugih označen napadačem, čovek koji je lično svojim rukama sprečio da nas visoki funkcioner SNS-a na šabačkom mostu pregazi bagerom. Znači, Nebojša Stojićević zvan Jarin iz Šapca je neovlašćeno upravljao opasnim vozilom koje se zove bager bez dozvole za upravljanje i pokušao da pregazi građane koji su mirno protestovali na šabačkom mostu, uz svu podršku i koordinaciju sa ostalim visokim funkcionerima SNS-a i uz pomoć organizovane kriminalne grupe o kojoj smo sve podatke dostavili tužilaštvu i nadležnim organima. Nijedan postupak...

PREDSEDAVAJUĆI: Ja vas molim...

Izvinite samo na trenutak.

Molim vas, nemojte dobacivati i prekidati govornika. Ako se tako nastavi, biću prinuđen da vam izreknem opomenu.

NEBOJŠA ZELENOVIĆ: Dakle, Dragan Milovanović Crni je, inače, profesionalni vozač bagera i jedini na tom mostu je znao kako da zaustavi

pogibeljnu mašinu. Za to vreme su vaši članovi, aktivisti, kriminalci kupili u obližnjem marketu palice, štapove i čekiče i tukli ljude redom. Redom! Građani su zbog toga bili opravdano besni.

Gospodin Orlić je rekao da to nije ništa strašno. Predsednik vaše stranke je rekao – to su bili samo gumeni čekiči. Samo gumeni čekiči? Hajde da neko vas udari devet puta gumenim čekićem u glavu pa da vidite povrede i izveštaje o lečenju svakog od povređenih ljudi. Kako biste se vi ponašali? Kako biste vi reagovali u takvoj situaciji? Taj čovek je i danas progonjen, sudi mu se. Nijednom od batinaša, ni upravljaju bagerom se danas niti sudi niti vodi postupak protiv njega. Hoćemo i tu temu da otvorimo u Parlamentu i videćemo kako će se prema toj temi, kao i o temi Aleksandra Obradovića i „Krušika“ odnositi, verovatno budući predsednik Narodne skupštine.

Sledeća tema i sledeća ličnost, Jelena Zorić, hrabra novinarka. U orkestriranom napadu na nju učestvuje i budući predsednik Skupštine. Jelena Zorić, koja je otkrila učestvovanje visokih funkcionera vlasti u aferi „Jovanjica“ i u raskrinkavanju svih koji su u toj aferi učestvovali. Neverovatno je da je šef BIA imao komunikaciju sa Predragom Koluvijom na najvećoj plantaži marihuane, ne u Srbiji, u regionu, u Evropi. I o toj temi hoćemo da razgovaramo. Tražili smo anketni odbor za „Jovanjicu“ i da vidimo kako je moguće da šef BIA sedi u kafani „Mrak“ sa predstavnicima drugih stranih službi i o čemu razgovara u prisustvu Predraga Koluvije? Kakve to veze imaju naše tajne službe, vojne, civilne, kakve god, sa organizovanom proizvodnjom marihuane na najvećoj plantaži u Evropi. O čemu se radi ovde, ljudi? O čemu se radi?

Hoćemo o tome da govorimo. Hoćemo da se zaštiti svaki istraživački novinar, svaki novinar koji je ugrožen zbog toga što slobodno radi svoj posao, što se trudi da na najnezavisniji mogući način donese istinu pred građane Srbije kako bi ovo društvo moglo najzad da se civilizuje. Najzad.

Vi, poštovane kolege narodni poslanici, možete u tome da učestvujete, a možete i da se pravite, kao i do sada, da to ne postoji. Uopšte nije bitno da li ste vlast ili opozicija. Hoćete li da se pretvarate i dalje? Koliko ćete još da se pretvarate? Koliko je još potrebno da se pretvaramo da bismo počeli da živimo kao normalni ljudi, u normalnom društvu, sa normalnim institucijama, gde može i predsedavajući, najstariji u Skupštini, da jednom kaže šta misli u tri rečenice i da ga niko zbog toga ne napada?

Hoćemo da se zaštiti Vuk Cvijić, takođe nezavisni novinar, koji je utvrdio spregu između tajnih službi i proizvodnje marihuane. Hoćemo da se zaštiti čovek koji godinama istražuje i utvrđuje činjenice, a evo vaš kolega u poslaničkim klupama, gospodin Đukanović, uspeo je i njemu da pripreti. Malo njemu, malo porodici Jelene Zorić, svakom ko odluči da u nekom trenutku kaže nešto.

Ja vas molim da razumete zašto mi nećemo glasati za vašeg kandidata za predsednika Parlamenta. Ne možemo da glasamo.

Takođe, osvrnuću se samo kratko na jednu od tema, a podeliću izlaganje u dva dela. Ona se odnosi na, ne znam tačno ko je od poslanika iz vladajuće, ili još uvek ne vladajuće ali da kažemo većine ovde u Parlamentu rekao kako je ovu političku grupaciju, ovu koaliciju, ove poslaničke klubove pripremio, organizovao, napisao im govore neko iz inostranstva, ko god to bio.

Prvo, to je jedna notorna laž. Čak ne mogu da kažem ni da je neistina, pošto je strašno na koji način je, sa koliko jeda, mržnje i nipodaštavanja prema kolegama u poslaničkim klupama takva laž iznesena.

Dakle, interesantno je kako, očigledno zbog nepostojanja sinhronizacije između vaše većine, ili vaših predstavnika, u sledećoj rečenici vaš predsednik demantuje ono što je rekla poslanica. Dakle, u nekom trenutku vi imate problem sa dotičnom predstavnicom nemačke Zelene partije, čija stranka ima ministra spoljnih poslova Nemačke, a u drugom očigledno nemate problem s njom. U jednom trenutku ona piše nekome govore i valjda zbog toga nije prihvaćena, a u drugom je očigledno dobro zato što se ona zalaže da se kopa litijum u Nemačkoj.

Pa šta nas briga za šta se ona zalaže u Nemačkoj. Šta se to nas tiče? Je li to znači da se vi zalažete za kopanje litijuma u Srbiji?

(Veroljub Arsić: Tako je.)

Pa to onda treba da kažete, da zna cela Srbija.

(Veroljub Arsić: Rekli smo.)

Znači, nisu uzalud građani Srbije blokirali puteve i blokirali mostove...

(Veroljub Arsić: Vi ste blokirali, nisu građani.)

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas, poslaniče Arsiću – izričem vam opomenu – nemojte se ponašati tako.

(Veroljub Arsić: Zahvaljujem.)

NEBOJŠA ZELENKOVIĆ: Znači, nisu građani Srbije uzalud protestovali, nisu uzalud blokirali puteve i, koliko vidim, biće da će nastaviti. Da li ovi zbog „Rio tinta“, pošto ih vi očigledno podržavate iako smo rekli da je naš prvi zadatak da se zakon o zabrani rudarenja litijuma i bora u Srbiji donese. To je juče rekao gospodin Aleksandar Jovanović Čuta, evo, ja vam kažem danas – to je naš prvi zadatak, da se uvede zabrana rudarenja litijuma i bora. Osim ako vi nemate neke druge ideje, o kojima možemo da pričamo u i nastavku sednice.

Dakle, „Moramo–Zajedno“ će nastaviti da se bori i sa ulice i u Parlamentu za životnu sredinu, za obespravljene ljude, za pravo da više odlučuju, da se smanji ovo siromaštvo i da može da se živi pristojno. Za to ćemo se zalagati. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Poslanik Arsić ima reč, po Poslovniku.

VEROLJUB ARSIĆ: Gospodine predsedavajući, prvo da vam se zahvalim na ovoj opomeni. Od vašeg režima ja sam se naplaćao kazni. To je demokratija koju ste vi sproveli u ovoj Narodnoj skupštini.

Član 106. odnosi se na tačku dnevnog reda i raspravu koja se vodi o tački dnevnog reda. Da je kolega govorio o izboru predsednika Narodne skupštine, ne bih dobacivao uopšte. Međutim, čitava njegova diskusija je jedna gomila uvreda na račun poslanika koji podržavaju našeg kandidata Vladimira Orlića, a vi ste odgovorni za red na sednici. Pa, ako hoćete red na sednici, prvo umirite govornika, da govori o temi dnevnog reda, da ga podsetimo da se novinarka koja je plasirala afere da se Koluvija čuo sa Andrejem Vučićem javno izvinila i rekla da to nije tačno, a onda on izmišlja Bratislava Gašića.

Šta očekujete više od nas? Vi ste ti koji ste odgovorni za red na sednici. Vi ste ti koji ste prvi, kao građanin običan, prekršili ovaj Poslovnik. Pa izrecite i sebi opomeni. Ja sam bio narodni poslanik koji nije mogao da vam odgovori, a vi ste bili običan građanin, ništa drugo. (Aplauz.) Ništa drugo! Bili ste običan građanin i ovde ste držali monolog. Kao građanin. Ja kao poslanik nisam mogao da dobijem reč. Jer jesam u tom trenutku bio poslanik. I, kako ste počeli, tako će ova sednica i da traje, osim ako vi ne promenite ponašanje.

Tražim da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovnika.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem poslaniku Arsiću, sa molbom da svoj ton umeri. To može da se primenjuje eventualno u porodici ili tako, ali ne pod ovim krovom i ne prema meni.

Repliku ima poslanik Đukanović.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ne znam zašto sam pomenut, verovatno neko želi da bude primećen, ali dobro, ima pravo. Međutim, moram da mu odgovorim na izmišljenu notornu laž da sam pretio nekim novinarima. Ja sam samo rekao, i svuda ću to naglasiti, da onaj ko je lagao i obmanjivao javnost, red je da odgovara. Kako svaki novinar, tako ja, tako svi vi kolege u opoziciji; ko god laže i obmanjuje, red je da odgovara. Ne znam šta je loše u tome.

Dotični gospodin koji je ovo malopre pomenuo je odgovarao pred građanima Šapca. Doduše, maltretirao ih je jedno deset puta da izlaze na izbore, ali je odgovarao, jer je tamo flagrantno izgubio izbore, ubedljivo. A kako ih je lagao? Pa malopre je spominjao „Rio tinto“. Draga gospodo, dotični je bio gradonačelnik Šapca, susedna lokalna samouprava od Loznice, u vreme kada je njegova stranka govorila da je „Rio tinto“ razvojna šansa. On je dovodio taj „Rio tinto“. On je taj koji je zagovarao da će se taj kraj razviti, da će Loznica i Šabac da eksplodiraju ekonomski, a danas, zato što mu je to isplativo i zato što nemačka ambasada to plaća, on je danas taj koji je navodno veliki protivnik „Rio tinto“. E, zato što je lagao građane, zato je tako prošao na izborima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Poslanik Jovanov ima reč.

Izvolite.

MILENKO JOVANOVIĆ: Različite stvari su rečene, ali suština je da se Vladimiru Orliću spočitava verbalni delikt, jer se Vladimir Orlić usudio da dovede u pitanje „heroje“, navodne heroje. Vi ih doživljavate kao heroje, mi ne; šta je problem? Nigde Vladimir Orlić nije rekao da je neko izdajnik. Nigde! To ste izmislili. To ste vi zaključili da je on hteo da kaže. On to nije rekao. Tu reč nije upotrebio. Ali vama to ne smeta; vi kada treba nekoga da oblatite, onda piši, dodaj šta ti pada na pamet.

Brinete o životima novinara. Koliko je novinara ubijeno u vreme vaše vlasti – ne da im je neko slao poruke, ne da je nešto tumačeno ovako... – ubijeno, lišeno života, gospodine Zelenoviću? Koliko ste takvih slučajeva rešili za 12 godina vlasti? Nula. Nula! Nijedan slučaj ubistva novinara niste završili u vreme vaše vlasti. I vi sad brinete o novinarima? Što bi neko na bilo koji način danas ovde govorio o nečemu drugačije u odnosu na ono što se da pročitati iz izveštaja koji oni sami pišu?

Ako „Dojče vele“ objavi kako se istočni deo Nemačke razvija zahvaljujući eksploataciji litijuma – to je bilo pitanje koje sam ja postavio – kako to gospođi Fon Kramon u njenoj matičnoj državi to ne smeta a u Srbiji je naša ljude koji će za račun kompanija koje tamo rade ovde taj posao da uništavaju? Tamo hoće da se razvija, a ovde nama nije dobro da se razvijamo.

(Narodni poslanici dobacuju: Tako je!)

Hvala na podršci. Nastavite.

(Aleksandar Jovanović: Tako je! Možeš ti to mnogo bolje.)

Mogu, ali zbog vas neću da se potrudim.

PRESEDAVAJUĆI: Uzdržite se od razmene replika na taj način, molim vas.

MILENKO JOVANOVIĆ: Nije vam smetao čelični čekić i gvozdena testera, gospodine Zelenoviću. To je maslinova grančica kojom neko želi da pokaže mir. Vaš navodni heroj, koji napada ljude gvozdenim čekićem i testerom, to je u redu, to je okej. Ako ćemo o tim aršinima, hajde onda da pričamo o svemu na isti način. Pa ne, nije, to je problem što je ne, nego jednim aršinom merite za svoje, drugim aršinom merite za neke druge.

Ko je imao koristi od afere koja je lansirana od strane uzbunjivača koga je Vladimir Orlić nazvao lažnim uzbunjivačem? Pa jeste lažni uzbunjivač. Ko je imao korist od toga? Ugovore koje je izgubila srpska namenska industrija preuzela je bugarska namenska industrija. Kako to da se njegovo svedočenje prvo nađe na bugarskim sajtovima a tek onda se podnosi državnim organima informacija o tome šta se dešava?! Kako to? Na „majke mi“ da verujemo da je neko uzbunjivač, heroj, ne znam ni ja šta? Vi ih smatrajte za heroje, to je vaša stvar, ali ne možete da tražite od svih da ih smatraju za heroje.

Najzad, želim da izrazim saosećanje građanima Šapca koji su vas trpeli, na isti način na koji vi izražavate saosećanje građanima Srbije. Jako mi je žao zbog svega što je Šabac preživeo pod vama. Neke stvari sam i svojim očima gledao i nisam mogao da verujem. Stvari koje basnoslovno koštaju a ne služe ničemu. I zato i prolazite u Šapcu na način na koji prolazite. U sopstvenom gradu ne možete da prebacite rejting koji imate na republičkom nivou. Vučete sopstvenu stranku nadole, jer vas ljudi poznaju. I dolazite u situaciju da nam ovde vi sad govorite – mi treba da se naviknemo, evo, vi ste došli. Vau, fascinirani smo!

Što ste pobjegli sa izbora pre dve godine? Ko vam je branio da uđete i pre dve godine? Skupština je bila jednostranačka?! Ne, Skupština je bila onakva kakvu je narod izabrao. A to što ste vi bojkotovali izbore – pa, ljudi, proglasili ste pobjedu. Pa vi ste i tad pobedili. Vi kad ne učestvujete, pobedite. Pa uživajte u tome. Pustite to što mi nismo navikli da vi niste tu. Niste pa niste. Evo, sad ste tu. Razgovaraćemo, raspravljamo, i oštro i manje oštro. Niko se vas ne plaši, niti treba da se plaši. Niti vi treba nas da se plašite. Nema mržnje ni u jednoj reči koju izgovaram.

Juče nakon konferencije za štampu kaže – iz konferencije za štampu se vidi mržnja kojom sijaju oči. Kakva mržnja? Koja mržnja?

Ovaj do vas, taj što ga pitate. On, on. Taj što me podržava, što mi aplaudira.

Znači, to je poenta. Razgovaraćemo, pričaćemo; nema potrebe za takvim načinom, nema potrebe za tim tonom.

Ko nam je ostavio? Neko je rekao – ko nam je ostavio? Gospodine Zelenoviću, koliko je Dušan Petrović odbora davao opoziciji? Nijedan. Nula. Je li vidite razliku? Nije niko ostavio, nije naše, ali smo pokazali da hoćemo zdrav i normalan parlamentarni život. Ja verujem da vi to, kao neko ko je bio blizak saradnik Dušana Petrovića, razumete i da ste se i tada borili za to da opozicija dobija odbore u Skupštini, ali, eto, Dušan Petrović nije hteo da da. Je li tako bilo? On je oteo i uzeo sve odbore Demokratskoj stranci i vlasti, a opoziciji ništa.

Prema tome, hajde samo da neke stvari ne zaboravljamo, da ih imamo u vidu kada govorimo o tome šta je ko kome dao. Možda je pogrešan termin „dao“, možda je poželjan i dobar termin – da smo se dogovorili. Ali u vaše vreme niti ste dali, niti smo se dogovarali. Zato nemate pravo... Imate pravo, ali nemate legitimitet da nam to spočitavate, jer ste delom pokazali sve suprotno od onoga za šta se zalazete. Vi ste po sistemu – kad nemam, ja bih dao, a kad imam, meni žao. Kad imate vlast i možete da date opoziciji, vi ne date ništa, a kad nemate, onda biste sve podelili. To je razlika.

Zato Vladimir Orlić treba da bude predsednik Skupštine. I to što ga na ovaj način etiketirate zbog verbalnog delikta pripada nekim davnoprolim vremenima. Kao što za sebe tražite pravo da kažete šta želite, to isto pravo ima i

svaki poslanik SNS-a i koalicije „Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve“. Smemo da govorimo i nemojte očekivati da ćutimo, govorimo već tri dana. Neka Ćuta ćuti.

PRESEDAVAJUĆI: Da li ste završili sa tim duhovitostima i šalama, gospodine Jovanov, kako bismo mogli da nastavimo s poslom? Nas posao čeka ovde.

MILENKO JOVANOVIĆ: Gospodine predsedavajući, ja sam tek krenuo. (Aplauz.) A vas najljubaznije molim da imate isti aršin. Najljubaznije vas molim da u skladu sa okolnostima u kojima ste našli...

PRESEDAVAJUĆI: Nastojim da imam isti aršin, verujte mi, sve vreme, ali neki zloupotrebljavaju.

Izvolite, nastavite.

MILENKO JOVANOVIĆ: Da, a vi ne reagujete, i to je problem. A onda kada se odgovara istom merom, onda je problem. I to je sve vreme tema. To je ono što ja sve vreme pokušavam da objasnim.

Dakle, neko ima pravo da radi i ovo i ono, i to je onda sve u redu i bogougodno, a kad se odgovara na isti način, e, onda je to strašno, onda Jovanov napada opoziciju i ne znam ni ja šta. I opomena, bez ikakvog razloga. Znači, Arsiću opomena kada dobacuje, a kada dobacuje Lazović, to je u redu, to nema veze.

U svakom slučaju, ako ćete da govorite o onome što je Vladimir Orlić govorio, onda treba mnogo više da se potrudite. Što mu spočitavate da ne poštuje ono što vi poštujete, to je njegovo pravo i nema nikakvog razloga da bude saobrazan vama. To što se politički razlikujete, to je u redu, ali nemojte od nas očekivati da se oduševljavamo vašim herojima. To su vaši heroji, a ne naši. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Moramo nekim redom.

Vi ste se prvi javili.

ĐORĐE MIKETIĆ: Član 107. Na sednici Narodne skupštine nije dozvoljeno neposredno obraćanje, gospodine Jovanov. Imamo jedan ovde zaista predsednik, svaki put kada se u ovoj Narodnoj skupštini nešto nekim poslanicima ne sviđa, mi ćemo imati ovakve napade.

Vrlo je problematično i, kao što već vidite, raditi u ovakvom parlamentu, kada se iznesu ozbiljni argumenti za nasilničko ponašanje koje smo mi svi doživljavali na Šabačkom mostu i na svakoj drugoj blokadi, a kada se kasnije od strane predstavnika SNS koji su sada kandidati za ovaj uvaženi dom Narodne skupštine, kada se takvi argumenti iznesu, dobićemo direktne napade i direktno obraćanje. Tako da vas molim da se po ovome izjasnimo kasnije.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima gospodin Aleksandar Jovanović, koji je tražio isto po Poslovniku.

ALEKSANDAR JOVANOVIĆ: Zdravo živo, ne-SNS-ošljivi....

PRESEDAVAJUĆI: Član Poslovnika? Molim vas, navedite član Poslovnika.

ALEKSANDAR JOVANOVIĆ: Član 106, nepridržavanje dnevnoga reda.

Ovako, drugovi i drugarice ne-SNS-ošljivi, vi ste primer neslobode govora. Sve što radite je ogledalo onoga što se zove nesloboda govora. Jer vi niste slobodni ljudi, vi ste robovi Aleksandra Vučića i nemate prava da kažete svoje mišljenje. Toliko, hvala lepo za početak.

PRESEDAVAJUĆI: Molim za red.

Sledeći ima reč gospodin Zelenović.

Prvo poslanica Pantić Pilja ima reč, povreda Poslovnika.

BILJANA PANTIĆ PILJA: Hvala vam, predsedavajući.

Član 27. Molim vas, predsednik Narodne skupštine, u ovom slučaju predsedavajući, stara se o primeni ovog Poslovnika. Ja verujem da je vama popustila koncentracija, ali molim vas da se starate o ovom Poslovniku i da vodite računa i da primenite načelo reciprociteta, jer ovde kad neko nešto kaže iz SNS-a, vi izričete opomenu, a kada imamo arlaukanje prekoputa, vi samo zamolite da se lepo obrate.

Molim vas, pošto ne mogu neposredno da se obraćam, iako se kolega sad pozvao na član Poslovnika i neposredno se obratio, da primenite ovaj Poslovnik i da kažete da ovo nije Srpska akademija nauka i umetnosti, ovo je Narodna skupština i ovde se sukobljavaju mišljenja, a to što oni nemaju mišljenje, samo uvrede za vladajuću stranku, to je problem za vas, koji ste dužni da primenite Poslovnik i da se starate o njemu. Hvala vam. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Poslanica Pilja me je lako i definitivno ubedila da ovo nije Srpska akademija nauka i umetnosti, sasvim sam siguran. (Aplauz.) Što se tiče direktnog obraćanja, mislim da je poslanica upravo to učinila obraćajući se meni... (Narodni poslanici glasno negoduju.) A kad je reč o arlaukanju, upravo imamo i taj primer.

Prema tome, zašto ne bismo malo smirili strasti i pokušali da obavimo posao zbog kojeg smo se okupili? Ako dopustite. To je najdobronamernije, verujte mi, bez imalo zle krvi, bez imalo stranačke pristrasnosti. Pokušajmo da budemo uzajamno tolerantni i da se ponašamo kao prosvećeni ljudi. Ako možemo. A ko ne, ima i drugih načina.

Evo, recimo, gospodin ima nešto da kaže.

Jeste li hteli? Izvolite, gospodine Jovanov.

MILENKO JOVANOV: Vrlo kratko, čisto kao komentar na ovo.

Govoriću u svoje ime. Ne mogu da kažem u ime svih, ali mislim da svi misle isto. Nismo, naravno, robovi Aleksandra Vučića, ali ćemo uvek pre biti i robovi Aleksandra Vučića nego slobodni plaćenik Viole fon Kramon, koji će za

njen račun po Srbiji da pravi haos, da se njena zemlja razvija, a njegova da propada. Sramite se! (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Poštovani narodni poslanici, pošto nema vremena da sledeći govornik završi svoje izlaganje pre dva sata...

(Nebojša Zelenović: Ja sam vrlo koncizan, samo dva minuta)

Da li ste pomenuti? Ne, nismo čuli. Žao mi je, gospodine Zelenoviću, niko za predsedavajućim stolom nije čuo da ste vi pomenuti. Molim vas, ne zamerite.

Molim poslanike... Sednica nije završena, molim poslanike da sačekaju, da učine tu dobrotu.

Jeste li rekli povreda Poslovnika? Izvolite.

NEBOJŠA ZELENOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Povreda Poslovnika, član 104.

Dakle, u ovom svom izlaganju nisam imao želju da bilo koga i na bilo koji način dovedem u lošiji položaj nego što jeste, ali ovo sada što ste vi uputili meni, bilo da je u pitanju kritika rada i poslovanja Aleksandra Obradovića, o tome kako je poslovao Krušik DRI je dala svoj zvaničan izveštaj, a ne ja. Ona je rekla da firma koja proizvodi oružje u Srbiji, naša firma, propada zbog kriminala i korupcije.

Što se tiče toga kako i na koji način se oseća uvređenim ili ne Jelena Zorić ili njen brat ili se oseća pod pretnjom Vuk Cvijić, to je NUNS rekao, gospodine Đukanoviću, i UNS – i jedno i drugo udruženje novinara – a ne ja.

Treća stvar, vrlo kratko ću, baš me briga kako je u istočnoj Nemačkoj, zato što u istočnoj Nemačkoj nema onog što ima u zapadnoj Srbiji. Nema podzemnog nalazišta pijaće vode od 4,1 tone u sekundi kojim može da se napoji cela Vojvodina ako treba. I umesto da ste pare koje ste dali da kupite „Premijer ligu“ i da zidate stadione uložili u sisteme za navodnjavanje i u sisteme za distribuciju vode, i Zrenjanin i Suboticu i Novi Sad, koji će za dve godine da oстане bez vode, mogli ste da napojite pijaćom vodom. Ima je svaki dan, svakog meseca, svake godine, samo ako brinemo o tome, ako nam je stalo.

Zbog toga mislim da je važno i da tu temu otvorimo, uvaženi predsedavajući. Hvala vam što ste mi dali priliku da kažem.

PRESEDAVAJUĆI: Đorđe Milićević je tražio povredu Poslovnika.

ĐORĐE MILIĆEVIĆ: Gospodine Jankoviću, čl. 103, 108, 109.

Želim samo proceduralno da pokušam da vam pomognem, jer vidim da vam ne ide. Ili ste se previše umorili i popustila vam je koncentracija ili je nešto drugo u pitanju. Ne bih želeo da verujem da je nešto drugo i da želite da imate dvostruke standarde i aršine. U to ne želim da verujem, zaista.

Hajde samo da definišemo neke stvari. Povreda Poslovnika i obraćanje vama, i vi možete da je učinite, ponavljam vam to; ne može direktno obraćanje poslaniku. Na povredu Poslovnika ne možete davati repliku. Ne možete jednom

poslaničkom klubu dati dve povrede Poslovnika, a onda se setiti da treba da date i repliku.

Član 103. kaže da povredu Poslovnika dajete onog trenutka kada je ona učinjena. Ukoliko je ne date tada, ne možete više dati povredu Poslovnika.

Član 108 kaže da se morate starati o redu na sednici Narodne skupštine Republike Srbije. I član 109. vam daje mogućnost, kao što ste to učinili u slučaju gospodina Arsića i, konkretno, ostalim slučajevima, pa i nama ako pravimo nekakav problem, da sankcionišete poslanike da bi se vratili na ono što jeste suština, a suština je izbor predsednika Narodne skupštine Republike Srbije. Zahvaljujem.

Ne želim da se Skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi.

PRESEDAVAJUĆI: Ja sam vama zahvalan na ovoj pouci.

Gospodin Đukanović je hteo po povredi Poslovnika.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Reklamiram član 107, i to i jedan i drugi stav, al' posebno ovaj drugi, a radi se o dostojanstvu Skupštine. Posebno se u ovom drugom članu kaže da na sednici Narodne skupštine nije dozvoljeno neposredno obraćanje narodnog poslanika drugom narodnom poslaniku.

Mi smo malopre imali priliku da čujemo da se neko kroz povredu Poslovnika čak obraća svom kolegi, i to na vrlo neprimeren način, pritom izmišljajući neke neverovatne stvari dajući legitimitet nekakvim organizacijama koje su sve osim novinarske, ali nikako da vidi svoju odgovornost, a to je da je on bio gradonačelnik susedne lokalne samouprave, Loznice, i da je učestvovao u dovođenju „Rio tinta“ i da nije imao ništa protiv dolaska „Rio tinta“ i da nam je pričao tada da je to razvojna šansa.

Naravno da je njega baš briga kako je u istočnoj Nemačkoj, zato što se istočna Nemačka razvija od eksploatacije litijuma. Njega je samo briga da se Srbija ne razvija, zato što ga baš neko iz Nemačke plaća da Srbija ne dobije ovde apsolutno ništa od toga što može da iskoristi za eksploataciju litijuma.

Tako da bih vas ja zaista zamolio da ubuduće vodite računa o ovakvim stvarima. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Pošto reč traže poslanici i s jedne i s druge strane, da tako kažem, spektra, a dva su sata, u skladu sa članom 87. Poslovnika Narodne skupštine, sad određujem pauzu u trajanju od jednog časa, a onda će biti nastavljena diskusija.

U međuvremenu – molim, obratite pažnju – predsednici poslaničkih klubova molim da se okupe sad odmah u sali 1 radi konsultacija. Hvala vam.

(Posle pauze – 15.15)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Stevanović): Dame i gospodo narodni poslanici, dobar dan. Pomaže Bog.

U nastavku sednice ću predsedavati ja, kao najstariji poslanik posle prof. Vladete Jankovića.

Obaveštavam vas da ćemo, saglasno članu 87, produžiti rad Skupštine i posle 18.00 sati.

Reč ima Milica Đurđević Stamenkovski.

MILICA ĐURĐEVIĆ STAMENKOVSKI: Poštovane dame i gospodo, uvaženi narodni poslanici, poštovani građani Srbije, srpski narode u rasejanju i regionu, čast mi je što danas prvi put govorim u ovom zdanju demokratije, parlamentarizma, političkog života naše zemlje i što imam priliku da zastupam političke i programske postulate jedine stranke koja je samostalno nastupila na prethodnim izborima i kao takva stekla parlamentarni status.

Mi smo se trudili da punih deset godina ostanemo dosledni principima oko kojih smo se okupili. Nismo menjali svoja uverenja, nismo presvlačili dresove, nismo menjali iskaze i političke tabore, niti noćili u jednom poslaničkom klubu a osvanuli u drugom. Zbog toga mi danas nemamo političkog gazdu, zbog toga mi nemamo političke mentore i zbog toga u svakoj prilici jasno, glasno, otvoreno i transparentno možemo da govorimo samo ono u šta verujemo i ono za šta se iskreno zalažemo.

Srpska stranka Zavetnici će ostati svoja na svome. To je bio koncept za koji smo zatražili poverenje građana na izborima 3. aprila.

Po mom uverenju, izbori 3. aprila su možda jedni od najvažnijih izbora u proteklih dvadeset, pa možda i trideset godina. Ovu tezu opravdaću činjenicom da su postojali mnogi koji su želeli da Srbiju pretvore ili u jednopartijski sistem stvarajući nekakav novi savez komunista 21. veka, klub ljubitelja političkih lidera, ili u dvopartijski sistem ideoloških supružnika koji se ne razlikuju u programu već isključivo u kadrovima koje tako nesebično menjaju poslednjih godina.

Kao taoci te veštačke polemike i veštačkog konflikta između aktuelne i prethodne vlasti građani Srbije zatražili su nešto novo i nešto drugačije. Svi pokušaji da se u Srbiji uspostavi dvopartijski sistem su potpuno propali i, nažalost, umesto da tu činjenicu uvažavaju kao želju građana da ovaj parlament obiluje različitim ideološkim i programskim koncepcijama, i vlast ali i jedan deo opozicije nastavili su da se međusobno obračunavaju pretvarajući ovu skupštinu u sudnicu za svoju brakorazvodnu parnicu.

Da su neke okolnosti i za zemlju i za narod drugačije, ja bih se zaista zahvalila danas mnogima na tome što su nam priredili stendap komediju, međutim, nije vreme za šalu jer je zemlja zabavljena ekonomskim, energetske, političkim i geopolitičkim izazovima. Zbog toga danas nije bila prilika da ovu sednicu započnemo rijalitizacijom Doma Narodne skupštine. Kome je do

rijalitija, mogu da ga uputim; u septembru počinje Zadruga šest, pa može tamo nastaviti svoje političke aktivnosti.

Građani od nas očekuju da govorimo o problemima sa kojima se svakodnevno suočavaju. Građani od nas očekuju da u svakom trenutku imamo svest o onome što jesu teška vremena koja su ih zadesila, i u pogledu borbe za golu egzistenciju ali, naravno, i kada govorimo o onim ključnim nacionalnim i državnim prioritetima.

Ne mogu a da se ne osvrnem na činjenicu da je ovaj skupštinski saziv trinaesti po redu i da izrazim nadu da on neće zbog toga biti ni na koji način baksuzan. Međutim, sam omalovažavajući ton koji smo jutros čuli sugerise da prostora za neku naročitu nadu i nema.

Takođe, moram da podsetim uvažene kolege iz Srpske napredne stranke koji su u više navrata istakli da su oni nešto dali, da su oni nešto pružili, da su oni nešto omogućili, da im poručim: odbori Narodne skupštine Republike Srbije nisu, gospodo, vaša dedovina, nisu vaša privatna imovina niti sredstva, niti resori kojima lično raspolazete; odbori Narodne skupštine su deo institucionalnog sistema Republike Srbije i kao takvi daju nam prostor da učestvujemo svi podjednako u njima.

Naravno da neću biti nekorektna i naravno da ću pozdraviti u svojevrsnom smislu vašu odluku da ustupite određena mesta predsednika i zamenika predsednika skupštinskih odbora i da iskoristim priliku da podsetim da ću obavljati dužnost predsednika Odbora za dijasporu i Srbe u regionu.

Odabrali smo taj odbor zbog činjenice da je poražavajuće da je upravo vaša vlast ukinula ministarstvo za dijasporu, jer verovatno smatrate da oni Srbi koji žive van matice, a kojih je svake godine, nažalost, sve više, ne zaslužuju da imaju svoj resor i da su, recimo, evropske integracije ili nekakav izmišljeni resor za zadovoljavanje odbeglih kadrova Demokratske stranke gospođe Gordane Čomić, gde ste izmislili ministarstvo za dijalog, da je to važnije od Srba koji žive van matice. Da li je to ministarstvo važnije od onog resora koji treba da se bavi našim narodom u Republici Srpskoj, našim narodom u Crnoj Gori, našim narodom koji je u milionskim ciframa van granica svoje zemlje?

U tom smislu insistiraćemo na tome da se porazmisli da se taj resor vrati, jer mislim da je to višestruko značajno kako bismo i ekonomski, i politički i kulturno uvezivali Srbe i sve one građane koji ne žive više u Republici Srbiji sa njihovom otadžbinom.

Ne mogu a da se ne osvrnem i na određene optužbe da je Srpska napredna stranka dala cenzus od 3% i na taj način potpomogla da određene političke grupacije steknu parlamentarni status. Naročito je interesantno što smo takvu tezu najpre čuli od predstavnika omladine PUPS-a, koji je otprilike šaljivim tonom poručio da su oni spremni da taj cenzus snize i na 1%. To je kao

u onom vicu: kada se rodi Cetinjanin, prvo što pita je – đe je Beograd?, a kada se rodi neko u PUPS-u, u dinastiji, prvo pita – đe je Vlada i đe su funkcije?

U toj svojoj političkoj pohlepi i alavosti zaboravili ste da vas ne mogu balsamovati, da niste večni i da nema te funkcije koja je večna, da je večna samo Srbija, da je večna samo zemlja kojoj danas svi ovde treba da služimo. Sa druge strane, lako je ostvarivati velike rezultate kada se udruži dvadeset političkih stranaka u jedan politički savez, a vrlo dobro svi znate, bojim se da među vama ima mnogo pojedinaca koji ne bi pobedili na izborima za predsednika saveta mesne zajednice ili saveta u nekoj zgradi ili nekoj kući.

Zaklanjajući se iza imena i prezimena političkog lidera pretvorili ste srpsku političku scenu u festival divljenja, aplaudiranja i takmičenja ko će glasnije aplaudirati. Sa druge strane polemišete sa delovima bivše vlasti oko toga ko je bolji i veći prijatelj Violi fon Kramon, ko ovde više podseća na Bundestag, ko je pokorniji Briselu, ko se više dodvorio Berlinu.

Gospodo narodni poslanici, mi smo poslanici Republike Srbije a ne članovi Bundestaga. Mi služimo Srbiji, mi služimo Nišu, Kragujevcu, Leskovcu, Vranju, Subotici i Novom Sadu, mi služimo Užicu, Čačku, Gornjem Milanovcu i Novom Pazaru a ne Briselu, Vašingtonu i Berlinu. I ne trebaju nama politički mentori da nam pišu govore niti da se ovde dokazuje ko ima više prijatelja po stranim ambasadama, jer tamo prijatelja možete imati vi pojedinačno, ali, nažalost, država Srbije ne obiluje takvim prijateljstvima.

U Narodnoj skupštini iniciraćemo usvajanje rezolucije kojom će se Srbija obavezati da nijednoj međunarodno priznatoj državi neće uvoditi sankcije. Mi smo narod koji je bio izložen sankcijama, mi znamo šta znači živeti u političkoj i ekonomskoj izolaciji, suočen sa propagandom neviđenih međunarodnih razmera, i zbog toga insistiram da obuzdate svoje ministre u Vladi koji tvrde da Srbija treba da uskladi politiku sa EU, da treba da uvede sankcije Ruskoj Federaciji, i da, neću ostati nedorečena, mislim na Zoranu Mihajlović i na gospođu Jadranku Joksimović.

Takođe ne mogu a da se ne osvrnem na činjenicu da takođe i vaši redovi obiluju NATO lobistima, od Vuka Draškovića, koalicionog partnera, preko Dragana Šormaza, ali i do vašeg koalicionog partnera kome ste, igrom slučaja, paradoksalno, dali javno preduzeće za vodovod i kanalizaciju, gde se verovatno najbolje oseća, u Novom Sadu, gospodina Nenada Čanka, koji poziva na ubistvo predsednika Ruske Federacije, za koga tvrdite da je najbolji i najprivrženiji saveznik Republike Srbije. U tom smislu insistiram na tome da pročistite svoje redove i da razmislite o svojoj nedoslednosti ili doslednosti.

Mi ćemo kao stranka podržati sve one inicijative koje budu bile...

Gospođo Jovanović, drago mi je da se lepo snalazite u novom poslaničkom klubu. Verujem da se na mene nećete ostrviti kletvama, ali ukoliko

to budete činili, znajte da to neće značiti da ćete za pet godina biti deo Srpske stranke Zavetnici, jer mi vrlo vodimo računa ko dolazi u naše redove.

Srpska stranka Zavetnici će podržati sve one inicijative, bez obzira na to da li dolazile sa leve ili sa desne strane, gde budemo prepoznali nacionalni i državni interes. Mi nemamo putera na glavi, nikada nismo učestvovali u vlasti, izašli smo pred narod čistog obraza, časnih namera, sa našom politikom od koje ne želimo da odstupimo.

Gospodine predsedavajući, svesna sam da je kratko vreme za izlaganje i da me već upozoravate da mi je ostalo možda pet minuta...

(Predsedavajući: Izvinite, Milice, samo malo.

Ja molim gospodu da me ne testiraju. Molim vas za malo pažnje, da saslušamo gospodu i da završimo što pre ovu sednicu.)

Što se tiče vremena, dali smo 20 godina života postojećim političkim strukturama pa sam ja spremna i da preostalih pet minuta ustupim takođe njima, ukoliko im više znači, ali imam obavezu prema 150.000 građana koji su nam dali poverenje da se osvrnem i možda u malo drugačijem tonu.

Gospodin Orlić je, sasvim sigurno, iskusan političar, gospodin Orlić jako dobro zna i odredbe zakona i odredbe Poslovnika i moja molba koju njemu upućujem jeste da zaista bude predsednik skupštine svih narodnih poslanika, da povede računa o tome da sve ono što bude radio ostaće zabeleženo u istoriji srpskog parlamentarizma i da će o svima nama suditi građani. Ne žalim ja zbog političke cene koju biste vi platili, ja žalim zbog političke cene koju mogu platiti građani Srbije ukoliko ovaj parlament bude ličio na neke prethodne.

Prilika je da shvatimo odgovornost koju imamo. Prilika je da pronađemo u nama ono što je zajedničko, da poradimo na uspostavljanju nacionalnog jedinstva, kompromisa. Nije sporna polemika, ona može biti oštra, ali prilična i dostojna. Ona može ličiti i na kritiku, ali nikada na besmisleni raspravu. Žrtve našeg nesporazuma mogu biti samo građani Republike Srbije i zato danas zaista želim da pozovem na poštovanje Ustava, zakona i Poslovnika Narodne skupštine, zato želim da pozovem na uspostavljanje nacionalnog kompromisa oko onih pitanja koja su za nas najvažnija.

Pre nekoliko dana većalo se oko toga da li će početi rat na Kosovu i Metohiji. Jedini rat koji vidim jeste, na sreću ali i na žalost, ovaj koji se dešava ovde, političkih razmirica, čarki, obračuna. Mislim da, ukoliko već tvrdimo da nas čeka teška jesen i da nas čeka još teža zima, ako ništa drugo, moramo da povedemo računa da smo ovde poslali od naroda da brinemo o najvažnijim državnim i nacionalnim interesima.

Takođe ću podsetiti da će Srpska stranka Zavetnici tražiti da se Narodna skupština izjasni o dosadašnjim postignutim briselskim sporazumima i da se izjasni o svemu onome što je neretko nazivano pobedom, pa čak i okarakterisano kao ubedljiva pobeda od 5:0. Kada smo se osvrnuli, ta lopta se našla samo u

našem голу, pa se postavlja pitanje protiv koga smo se mi to tukli i protiv koga se ta utakmica vodila, jer ja vidim samo razvlašćenu Srbiju na KiM, a jedina stvar koja je obećana srpskom narodu, zajednica srpskih opština, do dana današnjeg nije uspostavljena.

Sa ovog mesta pozivam vaše partnere i vašu političku ćerku, Srpsku listu, da napusti učešće u institucijama tzv. države Kosovo, da ne pruža dalje legitimitet onima koji žele progon i etničko čišćenje srpskog naroda, jer ako tvrdite da se Srbima sprema „Oluja“ na Kosovu i Metohiji, nema razloga da slavimo što je ona odložena za 1. septembar nego treba da sednemo ovde i da se dogovorimo, da napravimo tim za odbranu Kosova i Metohije, da uključimo političke eksperte, stručne ljude iz oblasti međunarodnog prava, geopolitike, diplomatije, ljude koji su dokazani borci u očuvanju teritorijalnog integriteta naše zemlje. Mi smo spremni da bez bilo kakve nadoknade, uz zaista najveće zadovoljstvo i čast, služimo odbrani svakog pedlja našeg teritorijalnog integriteta.

Zato pozivam i vas, budući predsedniče Skupštine, da povedete računa o tome da se u budućnosti ovde ne ističu zastave onih separatističkih pokreta i grupacija koji su ponavljali „dan mrmota“ u Velikom Trnovcu dok se nisu domogli Narodne skupštine grabeći za ovom foteljom da bi kasnije tu državu Srbiju omalovažavali. Celokupna srpska politička scena bila je žrtva „Male neveste“, koja je trajala beskonačno, iz Velikog Trnovca.

Takođe vas molim da povedete računa i o separatističkim tendencijama koje se pojavljuju na severu zemlje i koji su, takođe, danas dobili svoju priliku da ovde izlažu ne vodeći računa o onome što jesu ustavni okviri Republike Srbije.

Na kraju želim da poručim da će Srpska stranka Zavetnici biti konstruktivna.

Žao mi je što vas to rastužuje, gospodine Jovanov. Verujem da ćete replicirati, pa ću vam ime pomenuti kako bih vam olakšala opravdanje replike. Ne vidim šta je loše u tome da budemo konstruktivni kada su u pitanju državni i nacionalni interesi. Da li bi vas više radovala destrukcija, sabotaza, bojkot, ulica, nasilje, kako biste mogli da se optužujete ko je doneo testeru a ko je doneo čekić?

Mi iz Srpske stranke Zavetnici nismo doneli ni čekić ni testeru, niti ćemo to činiti niti smo činili. Došli smo ovde sa idejom, došli smo ovde sa programom, došli smo ovde čisti da zastupamo naše ideje za koje smo dobili poverenje 3. aprila. Kako svi mi budemo radili tako neka nam građani sude na nekim narednim izborima, a Srpska stranka Zavetnici će danas ostati dosledna u svojoj političkoj poziciji da bude državotvorna opozicija, da podrži ono što je kvalitetno i dobro, ali i da ospori sve ono što prepoznamo kao loše.

Koristim priliku da podržim i svojevrsnu inicijativu da se oglasimo povodom briselskog ultimatumu da Srbija preda Kosovo i Metohiju. Vi ste nas

uveravali da takav ultimatum pred Srbijom nikada nije bio uspostavljen. Vi ste tvrdili da niko iz Brisela ne traži da priznamo nezavisnost tzv. Kosova. Mi smo tada govorili o tome da se u Poglavlju 35 eksplicitno od Srbije zahteva normalizacija odnosa sa samim sobom, normalizacija odnosa sa našim delom teritorije i da Srbija valjda ne može da bude država dok je ne prizna Aljbin Kurti. Vi ste nas uveravali da se pred Srbijom takvi zahtevi neće naći.

Nažalost, zarobljeni smo 20 godina u političkim lavirintima evropskih integracija čekajući Godoa koji se nikada neće pojaviti. Mi pripadamo porodici ne evroskeptika, nego evrorealista. Jer, šta je danas realizam? Realizam je da ovde postoji samo jedna formula, više NATO integracija a, naravno, odsustvo uopšte evropskih integracija. I šta god mi učinili, Brisel nema nameru da Srbiji vrati i oduži se punopravnim članstvom u EU, barem ne do narednih 30 godina, kada se u svakom slučaju dovodi u pitanje opstanak i same EU. Mi ćemo insistirati na tome da se ovde ne manifestuje pokornost ni Briselu ni bilo kojoj stranoj ambasadi, već isključivo interesima građana Srbije.

Još jednom, čestitam svim narodnim poslanicima na izboru i nadam se da će svako od nas u budućnosti glasati prema svojoj savesti, a da partijski lideri neće biti partijski kerberi i bičevi već ljudi koji personifikuju politiku svojih partijskih i poslaničkih grupacija.

Kako radili svi, tako nam Bog pomogao. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Zamolio bih sve poslanike da se drže dogovora na konsultacijama. Na konsultacijama je dogovoreno da se skrate diskusije kako bismo sednicu završili danas, pa vas molim da se toga držite.

(Hadži Milorad Stošić: Poslovnik.)

Povreda Poslovnika. Izvolite, recite član.

HADŽI MILORAD STOŠIĆ: Poštovani predsedavajući, uvažene kolege, reklamiram povredu Poslovnika.

Predsedavajući, niste intervenisali, niste upozorili uvaženu koleginicu kada je izašla iz teme. Reklamiram član 106 – govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres. Tako je drastično uvažena koleginicu izašla iz teme a vi niste reagovali, što mislim da ste povredili Poslovnik i ukazujem na povredu te tačke Poslovnika.

Znate šta, mi smo veoma ozbiljna partija, veoma ozbiljni ljudi i u 14 godina rada naše poslaničke grupe uvek smo bili veoma korektni, uvažavali smo sve kolege, sve partije i sve ljude koji su bili ovde na bilo koji način. Želimo da ukažemo da samo takvim radom, ako se bavimo temama koje su na dnevnom redu, možemo uspešno raditi, i jedni drugima da ukazujemo poverenje. Kasnije ću govoriti kroz spisak poslanika i govoriću još o nekim stvarima. Ako želimo dobro i nama i Srbiji i narodu Srbije, onda moramo pre svega da se međusobno uvažavamo i poštujemo.

Mi kao PUPS našim statutom smo definisali članstvo od 18 godina, što znači da s pravom možemo imati omladinu. Mi smo ponosni na taj deo našeg statuta, zato što želimo da budemo partija svih generacija, da razumemo probleme svih generacija. Što su naša deca sa nama, to je, ja mislim, jako pozitivno, da shvataju suštinu našeg rada. Nismo kao neki gde su muževi u jednoj partiji...

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinite, je li to replika ili šta?

HADŽI MILORAD STOŠIĆ: Povreda Poslovnika, da vam ukažem...

PREDSEDAVAJUĆI: Ušli ste u repliku, a i vreme vam je isteklo. Da li želite da se Skupština izjasni u danu za glasanje?

HADŽI MILORAD STOŠIĆ: Ja bih samo upozorio da imamo mi drugih partija koje su jednostavno i roditelji i deca...

PREDSEDAVAJUĆI: Isteklo je vreme, gospodine poslaniče. Pitam vas da li želite da se Skupština izjasni o povredi Poslovnika.

HADŽI MILORAD STOŠIĆ: Da, želim.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Povreda Poslovnika, Borko Stefanović.

Izvolite.

BORKO STEFANOVIĆ: Gospodine predsedavajući, vi ste povredili član 27, a u neku ruku i član 104. Zašto? Zato što smo mi ovde svi izgoreli da čujemo repliku PUPS-a na ono što je rečeno, a oni su koristili samo povredu Poslovnika. Znači, trebalo je da podučite poslanika da treba da uzme repliku i odgovori na ono što smo čuli a što je bilo direktno spominjanje njihove organizacije, koja u svom nazivu ima izvanrednu reč „proleter“. Hvala vam puno.

PREDSEDAVAJUĆI: Da li želite da se izjasnimo?

BORKO STEFANOVIĆ: Ne.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Replika, Nataša Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA JOVANOVIĆ: Hvala vam, gospodine Stevanoviću.

Vi i ja kao politički veterani u Narodnoj skupštini Republike Srbije imamo obavezu da edukujemo mlađe kolege, pa ću tako ja da iskoristim repliku da malo podučim koleginicu Đurđević Stamenkovski.

Nekako me je iznenadilo na početku vašeg izlaganja, a to je vaše vatreno krštenje, vidim brižljivo ste se spremali, kolegнице Stamenkovski, da ste kao Srpkinja i pravoslavka sujeverni. Ne znam šta vam smeta što je 13. saziv Narodne skupštine Republike Srbije. Mi valjda ne bi trebalo kao verujući ljudi na to da obraćamo pažnju.

Sa druge strane, pošto je ovo moj sedmi saziv, moram nekako malo sad da vas usmerim, još ste mladi, nemate iskustva dovoljno, ni političkog a kamoli ovog zakonodavnog, da Narodna skupština Republike Srbije – vidim, te pojmove

celoga dana mešaju ovde ovi Violini tasteri – nije mesto gde se kreira državna politika.

Narodna skupština Republike Srbije će, na čelu sa kolegom Orličem, koji će biti danas, verujem, izabran, kao jedan zaista vrsni poznavalac skupštinskog rada, za predsednika Narodne skupštine, biti apsolutno sinhronizovana sa budućom Vladom Republike Srbije, koja ima ogromno poverenje građana. Jer, ne zaboravite, istoga dana kada su održani izbori za narodne poslanike – i vi ste, eto, nekim slučajem, smanjivanjem cenzusa, korišćenjem situacije koja se desila u početku rata Ukrajine i Rusije, dobili taj broj glasova – dakle biće sinhronizovana sa Vladom koja je na izborima 3. aprila dobila poverenje građana, kao i predsednik Republike Srbije, pa se nije ni desilo u obnovljenom višestranačju u Srbiji da jedan čovek voljom građana Srbije, Aleksandar Vučić, dobije toliki legitimitet.

Dakle, njegov politički autoritet je nesporan. Vi to pokušavate da osporavate...

(Predsedavajući: Vreme.)

... Na način koji je i neprimeren...

(Predsedavajući: Ja vas molim da završite.)

Evo završavam ... i koji je protivustavan, tako da...

Došli ste sada, gospodine Gajiću, pobrkali ste lončice. Dakle, vi kao pravnik trebalo bi da znate da postoji jedan ustavni vakuum i da gospođa Brnabić nije nikakva dvostruka ličnost već izabrani narodni predstavnik, a to što je nju Skupština...

(Predsedavajući: Završite, molim vas.)

... Srbije izabrala u prethodnom mandatu je neka druga stvar.

Od vas očekujem, koleginice Milice, da još puno učite i da radite na sebi i vašim parlamentarnim aktivnostima, a mi ćemo, kao što je i naš slogan rekao – brže, jače i bolje, sa odgovornošću...

(Predsedavajući: Prekoračili ste minut, gospođice Jovanović.)

... Da vodimo Srbiju u bolju budućnost i da čuvamo njen teritorijalni integritet. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, Dragan Nikolić.

Izvolite.

DRAGAN NIKOLIĆ (Ima teškoće pri uključivanju mikrofona.):

Hvala vam. Izvinjavam se, prvi put sam za govornicom pa verovatno zbog toga... Za razliku od poslanice koja je po sedmi put ovde u ovom parlamentu pa je našla za shodno da drži pridike i objašnjava kako treba da se bilo ko ponaša.

Radi se o povredi člana 106 – govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres. Tačka dnevnog reda je izbor predsednika Skupštine, koji će, naravno, svi znamo, imati većinu, a ne izbor predsednika

Republike, ne ko je koliko mandata bio ovde u Skupštini, ko će koga da uči zato što je stariji... Mislim da to zaista nema smisla, morali ste da prekinete ovu tiradu koju smo čuli od gospođice Nataše Jovanović. Mislim da će ona nadalje...

(Nataša Jovanović: Hvala na tome, odavno sam gospođa.)

Verovatno gospođo. Moguće, znali smo se kad ste bili gospođica, to se promenilo.

Tako da ste morali i moraćete da nadalje vodite računa o dostojanstvu ove skupštine, moraćete da ne dozvolite sebi da vas provocira ni leva ni desna strana. Mi smo sve vreme bili korektni, celoga jutra, nismo ustajali, nismo lupali nogama, nismo aplaudirali bilo kome, nismo prozivali, nikome se nismo ni dodvoravali, ali nismo ni dobacivali, pokazujući svu svoju kulturu i obrazovanje svih naših deset poslanika ovde.

Nadam se da ćete pokazati poštovanje prema nama jer ga mi pokazujemo prema svima, al' nećemo dozvoliti nijedne sekunde da bilo ko vređa bilo kog poslanika Zavetnika, da nas edukuje ovde neko ko verovatno ni sebe nije uspeo da edukuje, neko ko je do juče bio najžešći neprijatelj SNS-a a sada odjednom poslanik tog SNS-a. Kakav je to kopernikanski obrt!

Isteklo mi je vreme, ali to je moja sugestija vama, predsedniče, a ne ostalim poslanicima, jer vi vodite sednicu i vi ste dužni da se starate o redu na sednici.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam, vreme je isteklo.

Replika je bila u pitanju, tako da nisam to tako zaključio, verujte. Zaista nisam to tako zaključio.

Povreda Poslovnika, izvolite.

RADOMIR LAZOVIĆ: Pa dobro, ovde više ne moram ni da govorim koji je član u pitanju. Član je 106. stav 1. Kao i obično, pričate van teme, ali ovde samo da kažem, pošto očigledno nije ta vest nekako došla do svih poslanika; evo i za građane.

Mi smo imali jedan lep sastanak u pauzi gde smo se dogovorili, na kolegijumu, šefovi poslaničkih klubova, da probamo da ovu diskusiju vodimo o temi i da probamo da ona ide tako da se argumentima govori o onome što je tačka dnevnog reda.

Ja bih upitao onda da li imamo taj dogovor ili nemamo. Mislim da je to dobar korak i da je to pozitivna stvar, i hajde, molim vas, da se onda toga držimo. Evo, apelujem na vas.

I na vas, gospođo. Sedmi vam je saziv, pa hajde malo pokažite ozbiljnosti onda. Hajmo da radimo ono za šta smo došli.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika.

BORKO STEFANOVIĆ: Gospodine predsedavajući, član 108 – red, red, red sednice Skupštine.

Morate se uključiti, gospodine Stevanoviću. Vi ste sada dozvolili da poslanica SNS-a govori tri minuta. Ja vas sada čisto obaveštavam. Vi ste uveli pravilo, očigledno mimo Poslovnika, da se govori tri minuta, mimo bilo kakvih konsultacija.

Druga stvar, je li vi vidite?, upravo se pred vašim očima dešava da ljudi koriste povrede Poslovnika za replike i vi to dozvoljavate najnormalnije. Morate prekinuti tu praksu, inače nećemo doći do onoga da uradimo što treba da uradimo. Zamislite sada svi da krenu da koriste povrede Poslovnika, od tri minuta, za replike. To zaista ne liči ni na šta i morate intervenirati. Koristite to što vodite sednice Skupštine i pokažite nepristrasnost i prema vlasti i prema opoziciji. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Ako stvarno ne vidite da sam nepristrasan, to je na vama. Tačno, govorila je duže. Mogao sam da je prekinem, ali se trudim da atmosfera bude malo drugačija, da se razumemo. Ništa drugo, verujte.

Doktor Zoran Lutovac.

Replika?

Izvinite, replika.

MILICA ĐURĐEVIĆ STAMENKOVSKI: Pošto sam lično pomenuta, javljam se za repliku.

„Vučić je prevarant, licemer, Baron Minhauzen, lažov i miš“ – ovo nisu reči Milice Đurđević Stamenkovski nikada bile i nikada neće biti, ovo su reči gospođe Nataše Jovanović o predsedniku Republike Srbije. (Aplauz.)

Oprostite mi što nemam ovakvog vid političkog iskustva, izvinjavam se na svojoj mladosti, ali koliko god iskustvo sticala, ne bih želela da posle mene ostanu ovakve reči. O svima nama sudiće buduće generacije, ali ono što mogu sigurno da potvrdim jeste da neću nikada jesti ono što sam ispljunula. A o tom slučaju, gospođo Nataša Jovanović, vodite računa šta govorite, može vam se i ostvariti.

Takođe, na kraju želim da kažem da, što se sujeverja tiče, odluka pravoslavnih Srba ali i verujućih ljudi nije da upućuju kletve, tako da, ako ćemo o religiji i o duhovnosti, nemojte samo vi o tome da govorite. Hvala vam. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Izvolite, replika.

VLADIMIR GAJIĆ: Imam pravo na repliku, zato što me je gospođa Nataša Jovanović pomenula u nekom kontekstu kako sam nešto pobrkao. Koliko znam, ona nije pravnik pa ne bih sada ovde hteo da držim neko predavanje, ali mogu da je uputim.

U članu 126. Ustava Republike Srbije stoji – član Vlade ne može biti narodni poslanik u Narodnoj skupštini itd. Da bi to razumela, treba da pogleda

član 4, koji spada u načela Ustava Republike Srbije, koji kaže da uređenje vlasti počiva na podeli na zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast. Zbog toga predstavnik izvršne vlasti ne može da bude član zakonodavnog tela. Eto, dosta je prosto, i zbog toga se Ana Brnabić ovde nalazi nelegalno.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima dr Zoran Lutovac.

Molim vas, nemojte da me testirate. Rekli smo da će biti sve kako treba, da ne bude problema, da ne budem pristrastan.

ZORAN LUTOVAC: Uvaženi predsedavajući, uvažene kolege i kolegice poslanici, poštovani građani Srbije, pokušaću da se držim teme, neću držati motivacione govore, a tema je izbor predsednika Skupštine.

Kad pročitate biografiju dr Vladimira Orlića, možete videti da je on naučni saradnik i da ima potencijal da vrlo brzo bude izabran i za višeg naučnog saradnika, što je u rang u vanrednog profesora na univerzitetu. I, to je za poštovanje. Ali tu se podvlači crta, jer posle toga sledi politička biografija.

Politička biografija ga apsolutno ne kvalifikuje da vodi ovo mesto, međutim, naprednjaci su našli jedan izvanredan, originalan način kako da se učini taj izbor prihvatljivijim, a to je – našete najiritantnijeg čoveka da ga predstavi i onda gospodin kandidat ispadne sjajan u odnosu na onog koji ga je predstavio. Originalno, čestitam vam na tome.

Što se tiče naših konsultacija koje su ovih dana predstavljene kao jedan napredak i kao indikator da bi sve moglo izgledati bolje, samo ću da demantujem ono što je rečeno u medijima, a to je da je bila neka konstruktivna atmosfera i da je opozicija dobila sve što je tražila. Opozicija ništa nije tražila. Niko ništa nije tražio, niti je bilo ko kome izlazio u susret. To su normalne konsultacije o načinu delovanja u okviru Skupštine Srbije i neko je izražavao želju da vodi ovaj ili onaj odbor. Neki su, koji su konstruktivni, dobili to što su tražili, a mi koji nismo konstruktivni nismo dobili. To uopšte nije ni merodavno niti merilo za ono što bi trebalo da se dešava u ovom domu.

Kako je krenulo danas, jeste originalno, ali ne ukazuje na dobro. Ne ukazuje na dobro jer vi, umesto da predstavite kandidata, krećete sa uvredama i samim tim unižavate i ovaj dom, i poslanike, i građane, a i samog kandidata.

Šta očekivati od gospodina Orlića? Jedino što bismo mogli očekivati a što bi moglo da bude pozitivno jeste kopernikanski obrt, da on potpuno promeni i politički stil i način komunikacije u odnosu na ono što je radio dosada.

Poštovani građani Srbije, mi nemamo razvijenu demokratsku političku kulturu niti parlamentarnu tradiciju. Ne baš toliko davno naši su se preci okupljali ispod hrastova, koje nazivamo zapisi, ispod drveta, gde su raspravljali i donosili neke važne odluke. I kada smo dobili parlament, nije u njemu baš demokratska rasprava bila, a vođe su pokušavale da ga pretvore u svoj servis, i uglavnom im je to polazilo za rukom. U totalitarnim i u autoritarnim društvima parlament je potcenjivan i ponižavan, nazivan je brbljaonicom, tretiran kao

tehnički servis totalitaraca i autokrata. U demokratskim državama to je najvažnija institucija. Od nas zavisi da li ćemo imati dvor bez kralja, u kojem dvorske lude kolo vode, ili ćemo imati pravi parlament, da li ćemo u ovo zdanje ulaziti kao u kafanu ili ćemo ulaziti kao u hram, kao u hram demokratije.

Deevoluirani parlament jedna je od poznatijih slika misterioznog umetnika Banksija, koja prikazuje raspravu u Britanskom parlamentu i prodana je 2019. godine na aukciji u Londonu za preko 11 miliona evra. Osim imena samog autora, sliku je atraktivnom učinilo to što na sedištima u Britanskom parlamentu na mestima zastupnika Donjeg doma sede šimpanze. Na žalost svih nas, veliki broj građana baš tako vidi naš parlament i pitanje je trenutka kada će se pojaviti neki srpski Banksi koji će nas tako naslikati.

Ili ćemo možda u liku Vladimira Orlića dobiti srpskog Džona Berkua i vratiti dostojanstvo parlamentu. Za one koji ne znaju, u Britanskom parlamentu Berko je bio „spiker“ – što bi bilo odgovarajuće našem predsedniku parlamenta – koji je, naravno, pripadao vladajućoj većini ali je u parlamentu štitio instituciju parlamenta od stranačkih kolega iz vlade torijevaca. On nije dopuštao da članovi Vlade ponižavaju parlament, on je štitio poslanike opozicije od nadmenog i bahatog nastupa svojih stranačkih kolega iz vlade. Kako reče jedna novinarka, nije dopuštao da alfa mužjaci iz vlade gaze prava parlamentaraca. To je radio ne zato što je promenio stranu, ne zato što nije bio u dobrim odnosima sa premijerom Džonsonom, nego zato što je štitio parlament, a parlament čine poslanici – i poslanici vladajuće većine i poslanici opozicije.

Možete li to da zamislite u Srbiji? Teško je zamislivo, ali ako čovek napregne intelektualne potencijale koje ima, makar bili i skromni, može se i tako nešto zamisliti. A može li se ostvariti? Teško, baš teško, jer to podrazumeva i demokratsku političku kulturu, a ona se gradi godinama, decenijama, stotinama godina.

Poznato je poređenje demokratske političke kulture sa nadaleko čuvenom engleskom travom. Vrlo je jednostavno – zasađiš je, neguješ je i posle stotina godina imaš uređen travnjak. Tako vam je to i sa političkom kulturom. Ponovnim uvođenjem višepartizma mi smo zasejali seme parlamentarizma, ali ga nismo negovali. Nismo ga čestito ni zalivali. Zalivali smo i negovali korov, a korov je uništio zasad.

Koliko juče u Parlamentu Srbije smo mogli čuti od predsednika Skupštine – imamo većinu; ako je potrebno, izglasaćemo da je Zemlja četvrtasta. To je duboko nerazumevanje parlamenta i parlamentarne demokratije. Suština parlamentarne demokratije nije da se sprovodi teror većine, nego da se usklađuju različiti interesi, da se prave kompromisi, da se uvažava manjina. Svi mi predstavljamo neke građane u ovom parlamentu i to predsednik Skupštine treba da ima stalno u vidu.

Da li je moguće u ovom sazivu Parlamenta nadoknaditi sve što je propušteno?

(Predsedavajući: Izvinite, molim vas. Molim za malo pažnje.)

Teško, jer ovaj je parlament opterećen činjenicom da je formiran posle neslobodnih i nepoštenih izbora, jer ne odslikava stvarno raspoloženje građana. Ja sam zahvalan profesoru Jankoviću što je o tome već pričao pa ne moram ja da ponavljam.

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinite, gospodine Lutovac.

(Narodni poslanici naglas polemišu.)

Hoćete li malo tiše, molim vas?

Izvolite.

ZORAN LUTOVAC: Očigledno je da nije samo reč o demokratskoj političkoj kulturi, nego i o kulturi u kući i vaspitanju.

U Skupštini su predstavnici građana za koje su svojom voljom glasali na izborima mnogi građani. Neki građani su, međutim, glasali pod pritiskom i ucenama. Neki su glasali u totalnom medijskom mraku. Ovaj parlament, stoga, nije prava slika stvarnog raspoloženja građana, ali mi ćemo kao poslanici učiniti sve da sledeći saziv parlamenta bude stvarni odraz građanske volje koja će biti iskazana slobodno, bez pritiska i na osnovu svima dostupnih važnih informacija na osnovu kojih bi građani glasali.

Javni servis je tu od suštinskog značaja i ja sa ovog mesta pozivam urednike i novinare RTS-a da poštuju Ustav i zakone, da poštuju kodeks i vrate Javni servis građanima. Pozivam ovaj saziv Parlamenta da u REM izabere ljude od kredibiliteta i profesionalnog integriteta.

Ovo je Narodna skupština a ne servis jednog čoveka, jedne partije, niti vladajuće većine. I u razvijenim demokratijama postoji tendencija da izvršna vlast pokušava da podvrgne svojoj volji parlament.

Alfa mužjak britanski premijer Džonson takođe je hteo da parlament bude njegov servis, ali to se nije desilo jer institucije postoje, jer postoje procedure, jer postoji demokratski poredak, jer postoje slobodni mediji, jer postoji slobodno javno mnjenje.

Dakle, svuda postoji sklonost izvršne vlasti da potcenjivački gleda na parlament, potpuno suprotno Ustavu i zakonu, ali u zemljama vladavine prava i političke kulture to je kudikamo teže, gotovo nemoguće.

(Narodni poslanici dobacuju.)

Izvinjavam se ako vam smetam.

PREDSEDAVAJUĆI: Molim vas da dozvolite poslaniku da govori, da ga svi čujemo; ne čujemo ga.

ZORAN LUTOVAC: Mogu malo tiše, ako vam je problem.

PREDSEDAVAJUĆI: Molim vas da ne pričate međusobno, da slušamo sve ono što on govori.

ZORAN LUTOVAC: Molim vas, predsedavajući, da se ne koristi telefon u sali.

PRESEDAVAJUĆI: Izvolite.

ZORAN LUTOVAC: Kad smo već kod telefona, predsednik Skupštine bi trebalo da ostavi mobilni telefon kod kuće, da mu šef stranke ne bude i šef u parlamentu, da mu javni interes bude iznad stranačkog, da strasti ostavi za privatni život, a da u parlamentu podstiče toleranciju.

Predsednik Skupštine bi trebalo da svojim ugledom i autoritetom štiti ovu najznačajniju instituciju, da joj vrati dostojanstvo, a videli smo jutros kako to izgleda. Dostojanstvo nije neka apstraktna intelektualna pokrivalica za ugladenost bez sadržaja. Dostojanstvo je nešto konkretno, vidljivo, gotovo opipljivo.

Ja se ovde nisam bavio, niti ću se baviti, likom budućeg predsednika Parlamenta; bavim se i baviću se njegovim delima. I baš kao kad vaspitavate dete, ne bi trebalo da kritikujete njegovu ličnost nego ono što pogrešno radi. Mogu se najneprijatnije istine izgovoriti i bez uvreda, bez primitivizma. Ne uzimajmo posao cirkuzantima i zabavljačima. Živimo u vreme velikih izazova i biće nam potrebno mnogo mudrosti, staloženosti i odlučnosti da se suočimo sa njima. Može i na lep način da se kaže ono što se želi. Tome služi bogatstvo jezika, tome služe ironija i sarkazam.

U skladu s tim, završiću. Da zaključim, ako bude izabran Vladimir Orlić, on ne može neprijatno da iznenadi. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po Poslovniku ima reč narodni poslanik Vladimir Đukanović.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Reklamiram povredu Poslovnika, član 106. i član 107, jer nastranu što malopredašnji govornik nije reč rekao o tački dnevnog reda, govorio je o svom doživljaju nekog umetničkog dela, govorio je o svemu samo nije o tački dnevnog reda, čak poredeći poslanike, odnosno na indirektan i vrlo vulgaran način poredeći ih sa šimpanzama. Ako on sebe tako doživljava, to je njegov problem, ali nemojte druge da vređa.

Ali moram da ukažem vama. Malopre je jedan poslanik prekoputa lupao u klupe; niste ga opomenuli, opominjali ste samo nas ovde. Imali smo dobacivanja sa druge strane, nikog niste opomenuli. A moram da kažem, član 107, zbog dostojanstva parlamenta, pošto smo s druge strane sada čuli nešto zastrašujuće, a to je da su izbori bili nefer, nedemokratski – pa što sedite, gospodo, ovde; pa što dajete legitimitet takvom parlamentu i sedite ovde i obmanjujete javnost?

PRESEDAVAJUĆI: Da li je to Poslovník ili replika?

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Ne, nije replika, upravo je kršenje dostojanstva Parlamenta. Jer, ako je Parlament nastupio iz nedemokratskih i

diktatorskih izbora, pa što sedite, gospodo, ovde, što dajete onda legitimitet tome?

I pritom, ako već govorimo, pošto nam je malopredašnji govornik ukazao – i tu se isto krši dostojanstvo Parlamenta – kako opozicija nije dobila ništa nego joj navodno to pripada, recite nam, u vašem periodu, kada ste čitave poslaničke grupe izbacivali napolje iz Parlamenta – a kada ste vi ovako nešto ispoštovali? Mi smo, da bi dotični gospodin bio potpredsednik, proširili jedno mesto, jer su se oni međusobno pobili ko će da bude potpredsednik Parlamenta.

Tako da, zaista, ako mi navedete primer da je ikada opozicija u životu ovoliko dobila, ja vam čestitam i trebalo bi da vas bude sramota za to sve što ste izneli sada. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Da li želite da se Skupština izjasni o povredi?
(Ne.)

Pokušavam zaista da korektno vodim ovu sednicu. To što vi kažete da je neko izašao iz teme i ne govori samo o temi, nije jednostavno govoriti samo o temi, to i sami znate. Tako da je svako malo izašao iz teme i nemojte to da mi zamerite.

Po Poslovniku, gospodin Lutovac.

ZORAN LUTOVAC: Uvredljive izraze... Član 109. Ako gospodin koji se javio, gospodin poslanik, ne razume metafore, ne razume bogatstvo našeg jezika, ako sve shvata bukvalno, to je njegov problem. Ali, s druge strane, on izgovara neistinu, da je neko nešto tražio pa mu je udovoljeno. Nismo mi tražili potpredsedničko mesto, mi smo se kandidovali, 35 poslanika je potpisalo kandidaturu. I nismo tražili da je dobijemo, nego da se glasa. Ja sam lično tražio da se glasa pojedinačno i prozivkom. Prema tome, nemojte da obmanjujete građane Srbije i poslanike u ovom parlamentu.

PRESEDAVAJUĆI: Da li želite da se Skupština izjasni po ovome?
(Ne.)

Izvolite, povreda Poslovnika.

ROBERT KOZMA: Hvala vam, poštovani predsedavajući.

Ja bih želeo da reklamiram povredu Poslovnika po članu 27. i po članu 108. Mi ovde sve vreme imamo situaciju da, dok gospodin Lutovac izlaže, poslanici sa druge strane, iz tzv. vladajuće većine, sve vreme pričaju telefonom, upadaju i dovikuju. Ja bih vas stvarno zamolio da kao predsedavajući na neki način utičete na njih da se pridržavaju Poslovnika i da ne ometaju predstavnike drugih političkih opcija da mogu da iskažu svoje mišljenje. Ovo je Skupština, ona predstavlja građane. Mi smo ovde da se izborimo za dostojanstvo ovog doma. I molim vas da se svi toga pridržavamo. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Prvo, mislim da se pridržavamo svi Poslovnika i da je atmosfera korektna.

Izvolite, povreda Poslovnika.

JAHJA FEHRATOVIĆ: Reklamiram član 108. stav 1.

Poštovani predsedavajući...

PRESEDAVAJUĆI: Taj član smo imali prethodno.

JAHJA FEHRATOVIĆ: Ja sam se javio pre, al' vi ste... Evo, član 107.

Poštovani predsedavajući, vi niste bili u ovom parlamentu kada je ovaj parlament izglasao nešto što se zove Etički kodeks ponašanja narodnih poslanika, u skladu sa zahtevima koje su nam evropski parlamentarci tražili. Ja vas molim da to primenjujete da ne bismo bili u poziciji, bez obzira je li to metafora ili nije metafora, da jedan narodni poslanik sve narodne poslanike upoređuje sa šimpanzama. Ako za sebe misli to, ja nemam ništa protiv, ali da sve nas tako vređa, to zaista nema smisla. S druge strane, povređuje i sve one glasače koji su glasali za takve narodne poslanike i to nije povreda dostojanstva samo narodnih poslanika već svih građana Republike Srbije.

Molim vas da vodite ovu sednicu onako kako zahteva ovaj poslovnik i Etički kodeks o ponašanju narodnih poslanika. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vama. Samo, kada biste vi preslušali šta ste rekli, onda biste i sebe čuli šta ste drugome kazali malopre.

Povreda Poslovnika je bila, gospodin Jovanov.

MILENKO JOVANOVIĆ: Hvala.

Ima nekoliko stvari na koje želim da ukažem, iz govora gospodina Lutovca. Dakle, kaže – normalne konsultacije. Da li su onda konsultacije koje je vaša stranka vodila kada je uzimala sve odbore bila nenormalna? Jer ako je ovo normalno, onda je ono nenormalno. Ne može i jedno i drugo da bude normalno. Ja sam saglasan da je ovo normalno a da ono nije bilo normalno, zato smo i promenili.

Što se tiče mesta potpredsednika, meni se čini da uveliko traje jedna brakorazvodna parnica unutar vaše koalicije; politička brakorazvodna parnica, da ne budem pogrešno shvaćen. Međutim, ono što treba da znate je da je u brakorazvodnim postupcima javnost isključena.

I nemojte sve nas da zamarate vašim nadgornjavanjem sa Đilasom. Stvarno nas ne zanima ko će od vas da bude šta itd. Sad kao mi ne znamo šta je cela ideja. Vi ste se sami kandidovali, a njih je kandidovao ko? Orlić? Pa ste vi sad kao prava opozicija, a Đilas više nije prava opozicija. Pa dajte više te dečje smicalice ostavite za nešto drugo. Nas stvarno ne zanima, izglasaćemo i vas i njega. Eto, i jedni i drugi ste naši, ne bismo mi vas menjali ni za šta na svetu. (Aplauz.)

Kažete – ne može predsedniku Skupštine šef da bude predsednik stranke. A ko je bio šef Oliveru Duliću? Olivera Dulića je Gospod Bog spustio s nebesa valjda pa je njemu lično odgovarao za ono kako je radio u Skupštini.

Čitate profesionalnu biografiju Vladimira Orlića. Šta je bila profesionalna biografija Olivera Dulića? Stažista. Stažista! I to je bilo u redu? I to je bio rezultat Demokratske stranke i to je bilo sjajno i to je bilo odlično za Srbiju, ali Vladimir Orlić sa svojom biografijom to već nije.

Osećam nelagodu, iskreno, kad nam Demokratska stranka drži predavanja o tome kako treba da funkcioniše demokratija u Skupštini. Iz prostog razloga što je to stranka koja je otimala mandate drugim političkim strankama iz iste koalicije, pa je Skupština imala 308 poslanika. Nije se znalo ko je poslanik a ko nije. To je stranka koja je uzimala sva mesta u skupštinskim odborima. To je stranka koja je organizovala glasanje iz Bodruma, to je stranka koja je organizovala glasanje iz Soluna.

Nemojte vi da nam držite predavanje šta je vama normalno. To što je vama normalno, hvala bogu, u Skupštini se više neće dešavati.

Na kraju krajeva – i time da završim, da ne bude da prekoračujem ponovo vreme – ako želite da se obratite urednicima i novinarima Radio-televizije Srbije, nema potrebe da koristite kamere, dovoljno je da se okrenete. I urednik i novinar Radio-televizije Srbije sedi iza vas i potpredsednik je vaše stranke. Toliko o neslobodi medija u Srbiji. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Lutovac, rekli ste – replika? Nisam vas čuo, tražili ste repliku? Izvolite.

ZORAN LUTOVAC: Gospodin Jovanov, koji je sve vreme pričao, razgovarao, ništa nije slušao, odjednom tumači; odjednom čovek tumači i sve zna šta sam ja rekao.

Konsultacije – dakle, normalno je da se odvijaju konsultacije, gospodine šefe poslanika SNS-a.

U vreme Demokratske stranke radikalni su – vi niste bili radikal, vi ste tada bili DSS; i bili ste mladi, možda se ne sećate – vodili odbore za Kosovo i Metohiju, za poljoprivredu i druge neke odbore. Dakle, to je bila praksa.

Druga stvar, što se tiče profesionalne biografije gospodina Orlića, pošto niste slušali, ja sam pohvalio njegovu profesionalnu biografiju, rekao sam da je ona u redu, ali sam imao primedbe na političku biografiju. Prema tome, molim vas, sledeći put slušajte ili se ne javljajte.

Što se tiče kandidature za potpredsednika, ponoviću još jednom, nismo mi ništa tražili, nego 35 poslanika, kako stoji u Poslovniku, kandidovalo je mene za potpredsednika Skupštine. Niko nama nije... Nama je saopšteno da vi imate neke kandidate, i to je u redu; vi imate kandidate, to je u redu, ali 35 poslanika ove skupštine je predložilo nekog drugog. I mi nismo tražili da to mora da bude, da moram da budem izabran. Ne, ja sam tražio, lično, da se glasa, da se glasa prozivkom, da ne moram da budem izabran. O tome se radi.

Dakle, nemojte da obmanjete građane Srbije. Niko ništa nije tražio pa ste nam vi udelili. Niste vi nama ništa udelili. Nismo mi ništa tražili, mi smo se

kandidovali, a vaše je da tu kandidaturu prihvatite ili ne prihvatite, da glasate za ili da glasate protiv.

Druga stvar, što se tiče otimanja o kojem ste govorili, otimanja poslaničkih mesta, prihvatam kritiku. Otamani su mandati radikalima i davani naprednjacima, i mislim da je to greška.

PRESEDAVAJUĆI: Završite. Hvala.

Samo, molim vas, pošto imamo i povrede Poslovnika i replike i ostalo, vi ste se na konsultacijama dogovorili nešto; nije na meni da vas podsećam. Probajte da se toga držite. Nema razloga ni za ovolikim replikama ni za povredama Poslovnika ukoliko ste se dogovorili. Molim vas da završimo, da završimo ovaj krug, u redu je, i da onda, posle toga, probamo da radimo „normalno“.

Izvolite, povreda Poslovnika prvo.

GORICA GAJIĆ: Poštovani predsedavajući, upravo ste mi uzeli reč. Ukazujem na povredu Poslovnika stav 1. član 108 – o radu na sednici Narodne skupštine stara se predsednik Narodne skupštine.

Vi ste, to jest predsednici, šefovi poslaničkih grupa imali neki dogovor u 13 sati. Usmeni, kakav god. Da li smo mi poslanici u obavezi da znamo šta ste se dogovorili, da li da skratimo diskusije? Da li se o tom dogovoru ovde, na sednici ove skupštine, vi starate, da se te diskusije stvarno skrate kako ne bismo radili sutra, jer sutrašnji dan košta, ili sve ono što se dogovorimo ništa ne važi? Ponovo teramo po starom, i ponovo svako priča šta hoće, ponovo nismo u temi i ostaje nam da ili radimo cele noći, noćas, ili da sutra ponovo nastavimo sednicu.

Zato vas molim, vodite sednicu po članu 108, starajte se o redu na sednici i, molim vas, poštujujte dogovor od danas, ako je uopšte postignut. Apelujem na sve šefove poslaničkih klubova i na sve poslanike da, ako se nešto dogovorimo, to ispoštujemo. Time vidimo koliko smo ozbiljni u dogovoru i u poštovanju tih dogovora. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Prvo, šta se dogovorilo na konsultacijama treba da kažu šefovi poslaničkih grupa, a dogovorili su se da što kraće traju diskusije da bismo ovo završili danas. S obzirom na to kako ovo teče, pa se pomene nečije ime, pa se kaže nešto ružno ili manje ružno, koristi se pravo na repliku, pa ko je taj koji može to da spreči? Može donekle...

Dakle, još jednom molim sve vas da se držimo dogovora, koji ste vi postigli, i da ovo završimo na pravi način.

Izvolite, replika.

I to je to, ako se slažete.

TATJANA MANOJLOVIĆ: Poštovani predsedavajući, prepoznala sam se u ovome što je pomenuto na moj račun.

Jesam, tačno je, 34 godine sam novinarka, zaposlena u Javnom servisu RTS i juče sam svoj radni odnos u RTS stavila u stanje mirovanja kako ne bih

bila u sukobu interesa radeći ovaj posao za koji su me građani Republike Srbije izabrali, a ovu skupštinsku govornicu iskoristiću u ime svih građana i u ime mojih kolega, iz RTS-a i iz svih drugih medija, zalažući se za slobodne medije i za osvetljavanje Srbije.

Strašno je važno da Javni medijski servis radi u skladu sa Zakonom o javnim medijskim servisima, da se na njih ne vrši neprimeren uticaj i da slobodno postavljaju pitanja i daju odgovore na mnoga neotvorena pitanja, kao što je afera Krušik, kao što su dva minuta sa naplatne rampe, kao što je bezbroj drugih afera, Jovanjica, Savamala, slučaj Marije Lukić, koja će sada biti poslanica ovde u Parlamentu, tako da će i kolege novinari iz RTS-a moći da joj postavljaju pitanja, i to ne u bilo kojim emisijama nego da se sve te važne teme tretiraju u Drugom dnevniku RTS-a, koji i dalje ključno utiče na formiranje javnog mnjenja u Srbiji. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam. Mislim da smo se razumeli, najzad, pa vas molim da krenemo po redosledu i da pričamo o dnevnom redu.

Reč ima poslanik Miroslav Aleksić.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolege poslanici, evo, posle istorijskih izbora, koji su trajali tri meseca, prvi put u istoriji, dođosmo i do saziva Parlamenta. Četiri meseca je trebalo, ali bolje ikad nego nikad.

Ovo je peti saziv ove iste vlasti. Za deset godina pet saziva se promenilo, mahom su isti ljudi. Neki su se menjali, ali je jedno sigurno, sve što se dešavalo je jedna te ista politika kontinuiteta. Menjali su se akteri, a stanje u državi bivalo sve gore i gore.

Šta je rezultat tih deset godina vlasti SNS-a u raznim sastavima Vlade, raznim sazivima Parlamenta? Svi su nastavljali da teže ka istom rezultatu, a to je pre svega razaranje institucija države Srbije, to je korupcija, to su afere najviših državnih funkcionera u Republici Srbiji, predaja teritorije, nacionalnih bogatstava države Srbije, povećavanje siromaštva dok se jedna klika partije i bratije na vlasti bogati, privatizacija države, obespravljani građani Srbije i, naravno, masovni odlazak građana Srbije uz sve manji i manji natalitet.

Govor gospodina Vladete Jankovića juče je u nekoliko minuta perfektno objasnio Srbiju u kojoj mi danas živimo. Jedna od rečenica bila je – da je srce države ovde pod ovom kupolom, a ne u parku prekoputa. To treba, gospodo, da shvatite svi vi koji ste narodni poslanici.

Da je normalnih izbornih zakona i demokratije u Srbiji, polagali bismo račun svi mi koji sedimo u ovoj sali građanima Srbije a ne bilo kakvom lideru iliti predsedniku države. Njih bismo zastupali, njihove interese branili, a ne bili puki izvršiooci naloga, kao što to činite deset godina u skladu sa interesima političkih moćnika koji vode vašu partiju; uglavnom je u pitanju jedan čovek i par njegovih najbližih saradnika.

U skladu sa time, drage kolege poslanici, ovaj dom ovde potpuno je izgubio svoju funkciju poslednjih deset godina. Od njega je, nažalost, napravljena „Farma“, ili neki drugi rijaliti, gde se najmanje čuju argumentovane rasprave, gde nema dostojanstvenog obraćanja.

Šta je rezultat toga? Da, pored toga što neki zakoni budu i valjani, koji izađu iz ovog doma, nema kontrole izvršne vlasti. Dozvolili ste, dragi prijatelji, da Parlament Republike Srbije postane servis izvršne vlasti u prethodnih deset godina. Ovde sedi i premijer, koja je istovremeno i poslanik iako je to protiv Ustava Republike Srbije, aktuelni premijer. I dalje nastavljaju da krše zakone i da omalovažavaju ovaj parlament, čime omalovažavaju i građane Republike Srbije. Odgovornost za takvo stanje, dragi prijatelji, u državi Srbiji snose svi oni koji su prethodnih deset godina ćutali ili podržavali sve odluke koje su za cilj imale razaranje države Srbije i štetne poteze izvršne vlasti.

Jedan od tih perjanica bio je i gospodin Vladimir Orlić. On je jedan od ključnih udarnih pesnica svih saziva Skupštine u prethodnih deset godina. On je bio taj koji je trebalo da se obrati uvek kad je trebalo napadati svakog ko se drzne da kaže u ovoj državi Srbiji nešto što se ne sviđa vladajućem režimu, i ako je u pitanju sloboda medija, i ako su u pitanju veliki slučajevi, afere, i ako je u pitanju maltretiranje i batinanje građana Srbije ako protestuju. Dakle, on je bio taj koji je takvu političku kulturu razvijao ovde u Parlamentu zajedno sa vama.

Voleo bih da, kao i druge kolege, koje su danas diskutovale, gospodin Orlić od danas pokaže neko drugo lice. Čisto sumnjam da ćemo to videti, ali ajmo da se nadamo. Imam tračak nade, iako je ova sednica danas počela u maniru svih onih ranijih koje su se održavale.

Vi morate da shvatite da u Srbiji postoje ljudi koji misle drugačije, da postoje slobodni ljudi koji nemaju tutora, koji ne moraju nikome da polažu račune, koji se nikoga ne plaše. Vi morate da shvatite i da saslušate te ljude; i kada vam se ne sviđa, da uvažite to što su rekli. Iznesite vaše argumente, ali bez uvreda, bez omalovažavanja i na dostojanstvenom nivou, kakav bi trebalo da imaju poslanici u jednoj normalnoj i uređenoj državi.

Šta se dešavalo prethodnih deset godina a vi ćutali, gospodo kolege poslanici vlasti? Evo, možemo videti ovih dana šta preživljavaju Srbi na Kosovu. To je direktan rezultat vaše politike, vaših briselskih i vašingtonskih sporazuma. Za ovih deset godina ste razvlastili državu Srbiju na Kosovu i ljude ostavili dole na milost i nemilost i Albancima i Srpskoj listi, koja ih maltretira, ucenjuje i ponižava.

Na to je ćutao i kandidat za predsednika Skupštine. I onda kada ste predavali policiju, i kada ste predavali pravosuđe i terali naše sudije da polažu zakletvu ispred Hašima Tačija, i kada ste ušli u vladu sa Haradinajem, danas sa Kurtijem, i predali elektroenergetski sistem, i predali telekomunikacije i sve ostalo.

Ja vas pozivam danas da se hitno zakaže sednica Skupštine do 1. septembra. Ne zbog nas, zbog ljudi koji dole žive. To su građani Srbije. Imamo obavezu prema njima, a ne da čekamo da opet neko dođe sa dugim cevima da puškara i da oni strepe da li će moći da normalno žive ili ne.

Pozivam vas da inicirate hitno sednicu Saveta bezbednosti UN. Danas tim savetom predsedava Kina. Aleksandar Vučić se hvali sjajnim odnosima sa Kinezima. Od 1. septembra predsedavanje preuzima Francuska, takođe. Probajte, pokažite da ćete brinuti o Srbiji, nacionalnim interesima i teritorijalnom integritetu naše zemlje.

Na šta ste ćutali takođe, i vi a i Vladimir Orlić kao kandidat za predsednika Skupštine? Pa na sve afere ministara u prethodnih deset godina. Znae i sami, drage kolege poslanici, da je gomila vaših ministara bila dovedena u vezu sa jako ozbiljnim aferama, zbog kojih bi u ozbiljnim zemljama, u najmanju ruku, bili smenjeni, a neki od njih i u zatvoru.

A to je, recimo, Siniša Mali, koji nije odgovorio na svoje afere počev od 24 stana pa nadalje. To je Aleksandar Vulin, koji se podsmevao svima kako mu je tetka iz Kanade dala 200.000 evra da kupi stan. To je premijerka, koja ovde sedi, Ana Brnabić, koja nije odgovorila kakve su uloge njenog brata u firmi „Aseko“ i razni milionski poslovi koje je ta firma dobijala.

Ćutali ste, dragi prijatelji kolege poslanici, i kada je EPS razaran da sada strepimo da li će građani Srbije imati struju ove godine ili neće. Uvozimo ugalj iz Bosne i Crne Gore. To je vaše rešenje problema, jer ste uništili Kolubaru. Sa druge strane, uvozimo danas struju, u julu i avgustu. Dok vi niste došli na vlast, Srbija je izvozila struju; to treba da znate. Ćutali ste na to. Milijardu evra je zadužen EPS danas.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Aleksiću, povežite to sa Orlićem.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Apsolutno.

Dakle, gospodin Orlić je podržavao sve ovo o čemu ja govorim, zato govorim zašto nećemo njega da podržimo.

Isto tako ste ćutali, kao i gospodin Orlić, i na to što je Srbija u v.d. stanju već deset godina. Nemate izabrane direktore na konkursima, dozvoljavate da se krše zakoni koje vi ovde usvajate. Usvojili ste Zakon o javnim preduzećima da se biraju direktori na konkursima; šta se dogodilo? Svi su u v.d. stanju, nema izbora. Zato što želite sve da kontrolišete, zato što privatizujete i Srbiju i njena javna preduzeća i hoćete da privatizujete naše živote.

Ne ide to tako. To tako ne može da bude. Nije dobro ni vama, ni nama, ni svima koji živimo ovde u Srbiji.

Ćutali ste, dragi prijatelji, na slučajeve kao što je „Jovanjica“, najveća afera koja je pogodila Srbiju. Ne da ste ćutali, nego branili svim silama i Predraga Koluviju, i njegovu organizovanu kriminalnu grupu, i Aleksandra

Vulina, koji je boravio tamo, i Babića, i sve druge ljude, službe. Optuženi su i uhapšeni šefovi BIA, VOA i VBA.

Kolege poslanici, vi ste ćutali na to. Ćutite i dalje i branite ih. Branite Koluviju, branite Dijanu Hrkalović, ostaje samo da za neki mesec ili godinu počnete da branite Veljka Belivuka, koga ste se odrekli posle nekog određenog vremena.

Takođe ćutite, kolege poslanici, deset godina, a i Vladimir Orlić zajedno sa vama, i na to što je javni dug danas 31 milijardu dolara. Petnaest milijardi je bio kad ste došli na vlast 2012. godine, tada je Aleksandar Vučić rekao da je Srbija na ivici bankrota. Ako je bila na ivici bankrota sa petnaest milijardi dolara javnog duga, znači da smo danas sa 31 milijardom bankrotirali. Ili vi možda znate nešto drugačije.

Što se budžeta tiče, svake godine ste usvajali budžet – Vladimir Orlić je bio jedan od ključnih diskutanaata – podržavali taj budžet, koji nije prepoznavao niti interese poljoprivrednika, niti interese socijalno ugroženih ljudi, niti interese obrazovanja, niti interese drugih građana Srbije, ali zato su interesi partije i bratije bili uvek prisutni tu, u tom budžetu – šta će da radi „Milenijum tim“, šta će da radi „Južna Bačka“, šta će da rade raznorazni izvođači radova koji sisaju poslednje kapi krvi iz Srbije, iz naših džepova i budžeta Republike Srbije.

Poljoprivrednike ste doveli do prosjačkog štapa. Govorim vam to kao jedan od njih. Razgovaram svakog dana s mojim komšijama. Ima ovde među vama takođe poljoprivrednika, znate kakva je situacija. Dok se na nivou Evropske unije za poljoprivredu izdvaja 30% ukupnih budžeta na nivou godine, znate koliko ste vi zadnjih deset godina izdvajali? Između 4% i 5%. I to niste isplaćivali, nego kasne po dve godine subvencije poljoprivrednicima. Zato se sela prazne a poljoprivrednici odlaze u Sloveniju i Nemačku da voze kamione.

Takođe ste, kolege poslanici, ćutali i na to što je u Boru napravljen logor za naše građane, stanovnike Bora i Majdanpeka. Tamo ste govorili kako ćemo procvetati. Dali ste kineskoj kompaniji da vadi srpsko zlato i danas ćutite kada se predsednik države hvali kako smo po jeftinijoj ceni kupili od Kineza naše, srpsko zlato. To ne može da radi neko ko dobro misli svojoj zemlji. Razmislite vi sami, nemojte meni da verujete ništa. Sami razmislite šta radite i šta podržavate.

Isto tako nam govorite, i danas ste potvrdili da želite „Rio tinto“, da na isti način obogatimo i zapadnu Srbiju kao što ste obogatili istočnu Srbiju. Ako smo tako propali od zlata, verovatno ćemo da eksplodiramo u razvoju i progresu kad budemo počeli da vadimo litijum.

S druge strane, ćutali ste i na to kada izvršitelji izbacuju samohrane majke i roditelje iz stanova, iz kuća. Ćutali ste. Milion ljudi u Srbiji ima izvršitelje nad vratom danas. Pravite se ludi na to. Bitno je da je vama dobro i da

ste vi zadovoljili sve vaše interese. Vi nemate problem sa izvršiteljima, a pitajte ove druge ljude danas koji se bore kako da opstanu i da prežive ovde u Srbiji.

Za sve to vreme ćutite na sve ono što radi tužilaštvo, ili ne radi, da budem precizniji, ili pravosuđe. Sve ste razorili i privatizovali. Tužilaštvo ne sme da goni nikog dok ne dobije politički nalog, kao što je bio slučaj i kod mene, kad ste mene tužili za uvredu časti Andreja Vučića. Za godinu dana ekspresno je završen proces. Ja sam podneo krivičnu prijavu protiv ovde prisutnog Miloša Vučevića 2019. godine, 17. decembra, za lažno prijavljivanje i ometanje pravde. Do dana današnjeg niko nije tu krivičnu prijavu procesuirao. Niko. To govori o tome kakvo je danas pravosuđe u Srbiji, da li je slobodno ili nije slobodno.

Dragi prijatelji, da znate, u Srbiji će imati ko da brani i obespravljene građane i one ljude u institucijama koji časno i pošteno obavljaju svoj posao. A ima ih i u sudu, ima ih u tužilaštvu, ima ih u policiji, ima ih u obrazovnim ustanovama, ima ih među poljoprivrednicima, ima ih među penzionerima. Imaće ko da ih štiti.

Što se Narodne stranke tiče, bez obzira na to što ste do sada radili, mi ćemo učiniti sve da, pre svega kao beskompromisna opozicija, u narednom periodu argumentovanom, stručnom, dostojanstvenom raspravom učinimo sve da se borimo za interese građana Srbije koji su nam dali mandat da ovde sedimo, zastupamo njihove interese i da dajemo konkretne predloge koji će se direktno ticati onoga što ljudi u Srbiji proživljavaju.

Zbog svega ovoga što sam nabrojao poslanička grupa Narodne stranke neće podržati predlog gospodina Vladimira Orlića za predsednika Skupštine. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima poslanik Jovanov.

MILENKO JOVANOVIĆ: Ne morate mnogo da nas ubeđujete da vam ne verujemo. Što kaže Aca Marković, „to ti je završeno“. Što bismo verovali čoveku koji je sudskom presudom, pravosnažnom...? Ne sme da se kaže da je dokazani lažov; zaobilazio istinu, govorio neistine. Verifikovani ste kao neko ko govori neistine i pozivate nas da vam ne verujemo. Pa naravno.

Kažete – korupcija. Naime, 29.12.2015. godine DRI dostavila je dokumentaciju i izveštaj o nepravilnostima i mahinacijama u opštini Trstenik, na čijem je čelu u to vreme bio Miroslav Aleksić, zbog čega je podneta i krivična prijava sa sumnjom da je gradski budžet ojađen za nekoliko desetina miliona dinara.

(Predsedavajući: Poslaniče Markoviću, molim vas.)

Kako to da vam ova korupcija nije smetala? Kako to da vam ta priča vrlo lako postaje prihvatljiva?

Navodite neke firme. Je l' biste bili zadovoljniji kada bi radila firma „Bos petrol“ iz mesta Stari Trstenik, kojoj ste dali poslove, da radi gasovod u

Trsteniku? Je l' biste bili zadovoljniji da firma „Bos konstrakšn“, kojoj ste takođe davali poslove, radi u Trsteniku? I sve to nije toliko strašno koliko je strašna činjenica da ste za te poslove gasifikacije grada digli kredit od banaka u iznosu od više od sto miliona dinara, zadužili opštinu, izmislili posao, dali posao kompanijama koje su vam bliske. Ali tu nije kraj. Bez javne nabavke, bez urednog postupka dali ste im i pravo snabdevanja i da naplaćuju, faktički, komunalnu uslugu ili tranzit gasa kroz njihove cevi ili kako već. Nećemo o svemu sada. Dovoljno je samo ovo da kažemo da zaista tužilaštvo i ne radi baš onako kako bi trebalo čim vi sedite ovde sa nama.

Što se tiče Kurtija, obratite se vašem šefu stranke. On ga je hvalio, on ga je nazivao vrsnim intelektualcem, on ga je nazivao čovekom koji donosi promene u odnosima Srbije sa KiM. Nas prozivate za situaciju na Kosovu i Metohiji. Jesmo li mi postavili ono suludo pitanje pred Međunarodnim sudom pravde, gde je odgovor bio da je Kosovo imalo pravo na secesiju od Srbije?

(Ivana Parlić: Niste razumeli.)

Meni je drago da ste vi razumeli, a ja ću se nekako snaći bez razumevanja.

A jeste li vi razumeli poruku „Hvala, Vuče“ na naslovim stranama šiptarskih medija? Jeste li to razumeli? Mi da tražimo od ovog i onog? Pa tražite vi od Patrika Hoa. Tražite od onog, kako se zove onaj?, šaik Tidijan Gadio. Tražite od njih da vam pomognu. Nafilovali su vam lidera parama, pa neka rade nešto i za Srbiju. Je l' radio nešto za Srbiju, osim što je radio za sebe dok mu je Srbija plaćala stan u Njujorku? A da vam ne pričam od koga sam čuo po kojim beogradskim restoranima se najradije jedu obrazi neke ribe. Nisam znao ni da se to tretira kao neka ekskluzivna hrana.

(Predsedavajući: Poslaniče, molim vas.)

Prema tome, sve mi možemo i o svemu možemo da razgovaramo, ali da nam predavanje drže najgori i gori od najgorih, to neće da bude. Svaki put ćemo vas suočiti sa činjenicama o tome šta i kako.

Najzad, drago mi je da se bavite poljoprivredom. To je pohvalno, budući da ste od ove vlasti dobili novac da kupite traktor. To ste sami priznali u ovoj sali, tako da ne bi bilo u redu da, eto, ono što je stečeno za vreme ove, ne znam ni ja kakve, vlasti Srpske napredne stranke, kako je nazivate, tako brzo proćerdate. Radite i dalje na zdravlje vaše porodice, ali nemojte zaboraviti to da ste zahvaljujući upravo ovoj vlasti i vi ponovili bar taj vozni park.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Jovanov, ja vas molim samo da upriličite malo neke reči onome šta treba da se čuje u ovoj sali.

Reč ima gospodin Novaković, po Poslovníku.

BORISLAV NOVAKOVIĆ: Poslovník je u članu 106. potpuno jasan – govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres.

Predsedavajući, ovde smo slušali od predsednika poslaničke grupe SNS o tome šta je utvrdio revizor 2012. godine. Ne vidim u kakvoj je to relaciji sa tačkom dnevnog reda – izbor predsednika Narodne skupštine Republike Srbije. Slušali smo o tome šta se služi u ribljim restoranima. Slušali smo deset minuta nešto što tematski nema nikakve veze, ne samo neposredno, nego nema ni u aluziji, ni u asocijaciji veze sa onim što je tačka dnevnog reda.

Molim vas, mi smo ovde došli ne da ova rasprava traje što kraće, nego da bude što kvalitetnija i da narod čuje šta misle i opozicija i vlast. Dakle, ja sam spreman da ostanem ovde do sutra ujutru i ostaću, i sačekaću, i boriću se za svoje pravo da kažem šta mislim. Vas molim kao predsedavajućeg, jer ste iskusan političar i vidite tačno kada govornik ode van okvira onoga što je tema, da opominjete na vreme, jer nije problem u tome što će se ovo odužiti, spreman sam ovde da ostanem, nego je problem u tome što narod gleda Narodnu skupštinu, koja mora svojom političkom i retoričkom kulturom da bude uzorna, a gledamo i slušamo govornike koji pričaju kao da je fajront u prigradskoj kafani i to negde oko pola četiri. Nismo to dužni. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Gospodin Jovanov je ovlašćeni predstavnik i reagovao je na govor gospodina Aleksića. Slažem se potpuno sa vama u nekim stvarima, čak je nekoliko reči izgovorio koje nisu smele da se čuju ovde.

Nemojte me terati da koristim odredbe Poslovnika, ne volim to da radim sa ove pozicije; doći će neko drugi pa to neka radi. Znam i šta je opomena, znam i šta je uzimanje reči, znam i šta je udaljavanje, ali ne pada mi na pamet da to radim, pa vas molim da održimo neki nivo koji imamo. Hvala vam.

Izvolite, Aleksiću.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Pročitaću jedan citat: „Suština je u tome, i mora se jasno objašnjavati ljudima, da se u Srbiji neće bolje živeti sve dok ponovo ne budemo suvereni i slobodni, a ni suvereniteta ni slobode nema dok je Aleksandar Vučić na vlasti“.

Šta mislite ko je to izjavio?

(Milenko Jovanov: Ja. I?)

Bravo, gospodine Jovanov, vi. Toliko o tome ko govori... Ne znam kada ste govorili istinu, tada ili danas.

Što se tiče mene, ovo je, gospodo, osnov po kome me je Andrej Vučić, vaš šef, tužio za uvredu časti. Ovo je Tužilaštvo za organizovani kriminal dalo kao dokument. Da pročitam, zbog građana Srbije, šta piše: „Nisu utvrđeni kontakti u imeniku Predraga Koluvije koji su označeni imenom 'Aleksandar Vučić' i 'Andrej Vučić'. Pritom, u optužnici piše, dragi prijatelji, da čujete, napomenuto je „da je mobilni telefon 'blekberi' zaključan nepoznatom šifrom i ne može da se dovede u mod za učitavanje sadržaja. Prilikom veštačenja utvrđeno je da je ostalo još pokušaja.“

Dakle, toliko o tome. I nisam ja očekivao da me vaši privatne sudije koje ste postavili oslobode toga, nego naravno da vam je to način opozicione borbe.

Što se tiče toga šta sam radio kao predsednik opštine – pa vi ste na vlasti – da vas obavestim: nikada nisam bio krivično gonjen ni za jedno delo, niti osuđen niti bilo šta, za razliku od vašeg kolege Aleksandra Jovičića, koji je kupio avion dok je bio predsednik opštine Palilula i koga ste i vi sami uhapsili.

A što se tiče odnosa sa strancima, Kurti je vaš današnji koalicioni partner. Dok Srbi strepe dole kako će dočekati noć, vaš Goran Rakić sedi sa Kurtijem u Vladi i podržava ga, a vaš predsednik i šef partije je sedeo sa Milom Đukanovićem, po njegovom svedočenju, sa Muhamedom Dahlanom i dogovarao se o biznisima „Beograda na vodi“ i ostalim poslovima.

PRESEDAVAJUĆI: Vreme. Hvala.

Gospodin Jovanov.

Izvolite.

MILENKO JOVANOV: Hajde da raščistimo prvo jednu stvar koja se tiče Kosova i Metohije. Dakle, po najvišem aktu privremenih institucija u Prištini pravo Srba je da imaju člana Vlade kao privremenog organa na KiM i mi to pravo koristimo, jer je bolje da budemo za stolom nego na stolu. To što vi smatrate da je najbolje da Srbi ni u čemu ne učestvuju i da budu tema i meta, to je već vaš stav o Srbima.

Što se tiče mojih citata, hajde i to da raščistimo. Vidite, ja nikada ni od koga nisam krio da sam bio ne član, nego potpredsednik i predsednik pokrajinskog odbora DSS kada sam iz nje izašao. Mi smo se na neki način razišli, i politički itd. Imate tekstove na tu temu koje su pisali i Dragan Maršićanin i Marko Jakšić, koji kažu da sam ja bio jedan od onih koji su se zalagali za saradnju sa Aleksandrom Vučićem i SNS. To je tačno, to je bio razlog mog sukoba sa Sandom Rašković Ivić.

Na jednoj nepriličnoj sednici glavnog odbora od mene je traženo da odem, i ja sam otišao. Nikada ružnu reč o stranci u kojoj sam bio, i ponosan sam na svaki svoj dan u njoj, nisam rekao, i nemam nameru to da činim. Ja sam na tu priču stavio tačku, kao što ste, pretpostavljam, i vi stavili tačku na G17+, na Narodnu partiju, kako ste je zvali pre nego što ste je prodali ovom Vuku Jeremiću. Tako da, sa druge strane, potpuno sam ponosan na činjenicu da nisam celog života mislio isto. Mislim da je to kvalitet a ne mana, i verovatno ću još mnogo – ne znam koliko mi je Bog odredio da živim – puta promeniti mišljenje. To je što se tog dela tiče.

Što se tiče Jovanjice i priče u koju ste upali zato što ste bili halapljivi na privilegije koje ste videli, uspon politički itd., kaže ona naša poslovice: „Ne kara majka sina što se kocka nego što se vadi.“ Vi ste uradili nešto što vam ne služi na čast. Uradili ste nešto misleći da iznosite informacije koje su tačne. Ispalo je da to nije tačno. Ispalo je da ste bili oruđe u nečijim rukama, da ne kažem nešto

drugo. Umesto da stanete nakon što se i Jelena Zorić izvinila i javno rekla ono što je rečeno, vi nastavljate dalje. To je vaša odluka, ali ja ponovo kažem građanima, za to iznošenje neistina vi ste pravosnažno osuđeni.

Što se tiče toga da nemate krivičnu prijavu, još jednom kažem, rekao sam već, ne radi tužilaštvo najbolje.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, Jelena Jerinić.

Izvolite.

JELENA JERINIĆ: Poštovani predsedavajući, zahvaljujem.

Pozivam se na Poslovnik, odnosno reklamiram povredu člana 96. Poslovnika, u kome piše da predlagač akta može da dobije reč kada je zatraži i nema ograničenje.

Već nekoliko puta, možda već deset-petnaest puta predlagač akta zloupotrebljava ovu odredbu suštinski govoreći kao da je u pitanju replika i prekoračujući vreme od dva minuta koje je inače predviđeno za repliku.

Dakle, predlagač može da govori samo o predlogu akta, ne može da govori o svojoj biografiji, ne može da govori o Kosovu i Metohiji, ne može da govori o drugim sudskim postupcima ili bilo kojoj drugoj stvari osim o aktu koji je predložio, a ovde je, podsetiću vas, akt koji je predložio Predlog za izbor predsednika Narodne skupštine. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Da li želite da se Skupština izjasni o ovome?

JELENA JERINIĆ: Da.

PRESEDAVAJUĆI: Da, u redu.

Reč ima narodni poslanik Vojislav Mihailović.

VOJISLAV MIHAILOVIĆ: Uvaženi predsedavajući, dame i gospodo poslanici, predstavljam koaliciju NADA, što je skraćena od Nacionalne demokratske alternative, koju čine dve stranke – POKS i Nova DSS, i ne mogu reći da smo jedina stranka na desnom centru ali jesmo najveći zastupnik nacionalne ideje u Srbiji. Kad to kažem, pre svega mislim da zastupamo većinsku naciju, srpsku, i mora da bude svima jasno da većinska nacija ima i pravo i dužnost da organizuje život u Srbiji tako da sve nacije, sve manjine i sve konfesije imaju ista prava kao što ima i većinska nacija; da ne bude zabune.

Ono što želim da kažem, uvaženi predsedavajući, imate težak posao ali uspevate da obavljate to na dobar način i, što je važno, vi ste pomenuli, vi ste prisustvovali tom dogovoru šefova poslaničkih grupa i moram reći da ništa od toga nije ispoštovano jer u ovo doba trebalo je već da završimo sa terminima za šefove poslaničkih grupa, ja mislim da nismo ni na pola.

Mi, odmah da kažem, nećemo glasati za gospodina Vladimira Orlića, ne zato što imamo nešto protiv njega, jer on ima fascinantnu biografiju, to je evidentno, nego što mislimo da se ubuduće bavimo opozicionim poslom i radom.

Sigurno onda ne bi bilo primereno da glasamo za njihove kadrove. Da ne bude zabune, kada govorimo o potpredsednicima i članovima odbora, tu je drugačija situacija, jer su to paketi koji su dogovoreni i tu ćemo sigurno glasati za te pakete.

Pretpostavljam da gospodin Orlić sigurno zna kakvu dužnost preuzima i hoću zaista da verujem da će pokazati i volju i želju za jednom tolerantnošću.

Nekad sam radio taj posao i preporučio bih vam da čak, ako negde popuštate malo, ili što je nužno, to radite više opoziciji a ne svojoj vladajućoj većini, jer time ćete pokazati i toleranciju i želju da ovaj parlament radi na jedan odgovarajući i dostojanstven način.

Jeste nezgodacija u Srbiji što većinska koalicija ima i predsednika Skupštine i predsednika države, imaće i predsednika Vlade. Jednostavno, kad imate takvu situaciju, onda u Srbiji neminovno ide to da su te tri vlasti sjedinjene, a to nikako nije dobro za zemlju, jer to je civilizacijska tekovina i, jednostavno, te vlasti bi trebalo da se ograničavaju među sobom.

Možda nas ove teškoće koje nas čekaju, i koje su najavljene i koje će se, nažalost, izgleda, desiti ujedine u čitavoj ovoj neprilici za Srbiju i pokažete volju, vi većina koja jeste, da možemo da se ne slažemo ali da neke strategijske stvari, po naciju važne stvari, odluke donosimo jedinstveno. To bi bilo dobro ne samo što bi te odluke mogle da znače da Srbija ide jednim zdravijim putem, već bi onda i građanstvo bilo ukupno uz svoje lidere, uz svoje partije za koje glasaju, dalo poverenje takvoj politici i mogli bismo mnogo lakše da savladujemo teškoće koje nas čekaju.

Ono što želim da kažem je i to da je pre 77 godina iz ovog doma proterana kraljevina na jedan nelegalan, nezakonit način i, evo, posle 77 godina prva je prilika da POKS – Pokret obnove Kraljevine Srbije, znači prestolonaslednik ima zastupnike u ovom domu. Mi se iskreno nadamo da će doći momenat kada će pred Srbiju zaista da se postavi jedno pitanje – za koji oblik vladavine jeste. Ubeđen sam, kada Srbija bude obaveštena o svim tradicionalnim vrednostima srpskog naroda i kada ljudi budu znali da mi imamo tu svetlu istoriju svoju, imamo velikane svoje iz istorije, da će se pravilno odlučiti i da ćemo se vratiti monarhiji, koja je jedini prirodni oblik vladavine u Srbiji.

Neću više dužiti. Pokušaću da jedini ispoštujem dogovor koji smo imali prethodno i zaista želim gospodinu Orliću, koji će izvesno biti izabran jer imaju većinu, da pokaže i svoje znanje i svoju tolerantnost kako bi ovaj parlament radio dostojanstveno. Hvala.

PREDESDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Ja vas molim da pažljivije slušate govornike. Molim vas.

A sad ću da kažem onako kako smo u školi učili – poslanik Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Čim napravite ovakav presedan, ni mikrofoni neće da se uključe.

Poštovani predsedavajući, kolegice i kolege narodni poslanici, o svakom od nas govore dela, a papir može da istrpi sve. Tako je i sa biografijom Vladimira Orlića.

Da smo za njega saznali juče i da smo biografiju takođe pročitali juče, ili danas, saznajući da je završio državni elektrotehnički fakultet, sa visokim zvanjima, sa doktoratom, sigurno bismo bili iznenađeni. Navikli smo nekako da kadrovi SNS-a završavaju nepoznate fakultete, obično za godinu-dve, a neretko i u petoj deceniji života. U tom smislu Vladimir Orlić jeste netipičan SNS-ovac, i to je deo njegove profesionalne biografije.

Međutim, deo njegove političke biografije nas vodi u veliku zabrinutost, kao i, sigurna sam, građane Srbije koji godinama prate njegov rad. A mi danas ovde treba da biramo prvog među nama jednakima. Taj prvi treba da bude ogledalo pluralizma, treba da bude sposoban da sasluša drugačije mišljenje, treba da se nosi sa kritikama kao pravi gospodin, da od slobodoumnih ljudi ponešto i nauči, a korisno primeni. Ali Vladimir Orlić u svojoj dosadašnjoj političkoj karijeri nije bio ništa od toga; naprotiv, pokazao je sve suprotno. Kritičare je vređao, opoziciji pretio, slobodoumne ljude ponižavao i, što je najgore od svega, to je uglavnom činio kada niko od njih nije mogao da se brani.

Vladimir Orlić je – na moju veliku žalost, moram priznati – simbol erozije parlamentarizma u Srbiji, perjanica huškačke politike, govora mržnje prema svima koji nisu sluge njegove partije i kao takav ne može da dobije podršku našeg poslaničkog kluba Ujedinjeni.

Iako su, moram priznati, konsultacije proteklih dana protekle u konstruktivnom tonu. Međutim, poučeni iskustvom, naročito mi koji smo bili poslaničke kolege gospodina Orlića u ranijim sazivima, teško možemo poverovati da neko ko je bio nosilac, perjanica, promotor zaista brutalne mržnje prema svima koji misle svojom glavom može preko noći da se promeni, a želim da verujem da će me gospodin Orlić što pre demantovati.

Naposletku, 2019. godine opozicija je i napustila plenumska zasedanja i Narodnu skupštinu zato što nam je bilo onemogućeno da radimo, da govorimo i odgovorimo. I, šta je bio rezultat toga? Šta je bio rezultat nepostojanja opozicije u Parlamentu? Sramota za celu državu Srbiju. Rezultat je upravo onaj koji se desio u vidu poslednjih izbora. Podsetiću vas da je 2020. godine, još pre formiranja ove još uvek tehničke vlade, bilo najavljeno da će se održati vanredni parlamentarni izbori upravo zbog toga što smo imali, jedini u Evropi, gotovo jednopartijski parlament, bez opozicije, i to su bili ovi izbori održani trećeg aprila.

Zato se nadam da je režim izvukao pouke iz svega ovog. Ne samo zbog toga što je dobio pola miliona glasova manje, ne samo što je, iskoristiću u ovom

momentu možda grublju reč, čak je i veliki broj građana pokazao da im se smučilo da slušaju mržnje, uvrede dok oni nemaju uslove za elementarni život za sebe i za svoju decu. Nikome u Srbiji neće biti bolje od naših neprimerenih rasprava. Ne argumentovanih debata, za to smo uvek na raspolaganju; i Parlament smo napustili ne zato što nismo želeli da argumentovano debatujemo, već zato što nam je isključivan mikrofon. Naročito mandat od 2016. godine do 2020. godine, kojim je predsedavala gospođa Maja Gojković, biće upisan na crnim stranicama parlamentarizma u Srbiji, a pogubno bi bilo da gospodin Orlić nastavi tim putem i, ponoviću, verujem da će me uskoro demantovati.

Mi iz Poslaničkog kluba Ujedinjeni, najvećeg opozicionog poslaničkog kluba u Narodnoj skupštini Republike Srbije, sa našim kolegama iz Pokreta slobodnih građana, iz Sindikata Sloga, iz Pokreta Preokret, nestranačkim ličnostima, pomenutom Marijom Lukić, heroinom koja se izborila za pravdu i istinu, želimo u ovom parlamentu nešto potpuno drugo i to očekujemo i od budućeg predsedavajućeg.

Želimo da se opoziciji omogući da slobodno govori. Želimo da se omogući da na pravi način, adekvatan način predstavljamo građane koji su nas ovde birali. Želimo da ovde bude mesto za raspravu i donošenje odluka za najveća i najvažnija životna i državna pitanja, a ne da to budu konferencije za medije ili specijali na nekim omiljenim navodno televizijama.

Jer ovde je život. U Parlamentu se odlučuje o platama, penzijama, obrazovanju, lečenju. Ovde treba da stojimo iza svakog građanina Republike Srbije, bez obzira da li je član moje stranke, Slobode i pravde, ili neke stranke vladajuće većine, ili uopšte nije član nijedne stranke. Ovde treba da stojimo iza mladih, njima da damo krila, da stojimo iza svake ugrožene žene, da stojimo iza svakog obespravljenog radnika, iza svakog namučenog poljoprivrednika. To treba da bude naš cilj. Ovde mora da se otvori rasprava i debata o haosu u pravosuđu, naročito obezglavljenom tužilaštvu. Ovde mora da se otvori rasprava o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Pred Srbijom su veliki izazovi. Građani su zabrinuti kako će da se greju, hoće li imati grejanje ove zime, da li će imati struje. Slušamo da će hrane biti, ali ne čujemo ključni nastavak u ovoj rečenici – da li će građani moći da plate tu hranu, koje će biti; da li će imati dovoljno novca da plate tu hranu ili će je samo gledati u prodavnicama, jer inflacija je galopirajuća. I nije tačno da je uvezena. Inflacija je ovde staro stanje, kao posledica loše državne politike, kao posledica lošeg upravljanja finansijama, kao posledica netransparentnog upravljanja budžetskim javnim novcem svih građana Srbije, kao posledica, naravno – samo delimično, međutim – i planetarne krize izazvane ratom u Ukrajini. To je, takođe, tema na kojoj ćemo insistirati da bude otvorena što pre u plenumskom zasedanju Narodne skupštine.

Želeći da doprinesemo tome da se problemi reše, da svi građani što bolje žive, mi ćemo, takođe, insistirati na više naših zakona. Naravno, tu su u prvom redu antikorupcijski zakoni, među njima zakon o specijalnom antikorupcijskom tužiocu za borbu protiv visoke korupcije, odnosno korupcije javnih funkcionera. Pa da vidimo da taj tužilac i njegova posebna tužilačka policija – ne Vulinova policija, nego tužilačka policija sačinjena od pravnih eksperata, finansijskih forenzičara – ispita ono što nas, koliko čujem, sve ovde jako zanima. Na primer, zloupotrebu službenog položaja i koruptivne osnove još uvek aktuelne premijerke Brnabić, a u vezi s poslovima njenog rođenog brata dok je bio direktor firme „Aseko“. Desetine miliona evra građana Srbije su date ovoj firmi nakon što je Ana Brnabić postala premijerka. U manjoj meri i pre toga, ali tada naročito. Radi se o javnom novcu, o novcu svih građana, o novcu iz javnih državnih preduzeća, ali i ministarstava, državnih organa.

Ne treba onda Ana Brnabić – kao što smo ranije ovde čuli, a predsedavajući su joj davali, bogami, reč – da objašnjava da je potpuno normalno da njen brat mora od nečega da živi jer je to posao kojim se bavi. Ja se slažem s tim, ali onda gospođa Brnabić ne može da bude premijerka. Ili, ako hoće da bude premijerka, njen brat ne može više da dobija novac iz javnog budžeta, jer taj budžet nosi njen potpis. Dogovorite se ko hoće da koristi javna sredstva ili javnu funkciju. To tužilac treba da ispita, a ne da se slučaj zaključi odgovorom direktno involviranih lica u koruptivne radnje koje su, ponoviću, desetine miliona evra ispumpale iz džepova građana Srbije i prelila u džepove bratije Brnabić.

Isto tako, Zakon o poreklu imovine biće nam prioritet. Ne ovaj kakav je izmenom jednog amandmana preko noći Srpska napredna stranka usvojila, pa sad platite ekstraporez i legalizujete nelegalno stečenu imovinu i nikom ništa. Mi ćemo insistirati na tome da se nelegalno stečena imovina oduzme.

Takođe, Zakon o izvršenju i obezbeđenju, odnosno ono što građani prepoznaju kao problem sa izvršiteljima. Prateći praksu najmanje u regionu, da ne kažem u svetu, ne sme nikada više da se dozvoli da neko ostane bez jedinog krova nad glavom zato što je žrtva pravosudnog haosa ili zato što nije imao novca da plati neke komunalne usluge, a to mu je jedini krov nad glavom. Nikada više u zemlji Srbiji to ne sme da se dogodi. Da ne kažem da se događa da kao treće lice izigrano u pravosudnom haosu samo treba da plati svoje izbacivanje iz stana ili kuće. To ne postoji nigde na svetu i to je sramota ove države.

Uprkos tome što je taj zakon o izvršenju imao dobru nameru kada je usvojen, da bi se rasteretili sudovi, u međuvremenu je stvorena hobotnica za zloupotrebu i kriminalno delovanje izvršilaca koji postupaju na ovaj način i na ogromnu štetu uglavnom najranjivijih ljudi, koji ne mogu da zatraže pravdu.

Tu je i set socijalnih zakona, izuzetno važan zakon o alimentacionom fondu. Iskoristiću priliku da već sada pozovem sve kolegice narodne poslanice,

zašto ne po ugledu na poslanice iz parlamenta Crne Gore koje su pre dve nedelje zajednički sve jednako, sve zajedno, sa potpisom ispred svake grupe po jedne od njih, bile predlagačice zakona o alimentacionom fondu. Mislim da toliko brige, empatije, normalnosti, zdravog razuma bar među nama poslanicama treba da postoji.

Bezuspešno se godinama pokušavalo da se Ženska mreža u okviru Narodne skupštine stabilizuje, aktivira, nečemu doprinese; to nije bila nikada prilika. Mogle bismo sada to da uradimo zajedno i da sve uglavnom samohrane majke, jer žene ostaju pretežno sa decom nakon razvoda braka, zbog neodgovornosti partnera koji samo smatraju da imaju pravo na potomstvo a ne i odgovornost za decu i obaveze, stanemo zajedno iza ovakvog jednog zakona.

Takođe, zakon roditelj-negotatelj, koji nam je prioritet, koji takođe uglavnom majkama koje ostaju sa decom sa teškoćama u razvoju treba da pomogne da mogu da žive sa svojom decom. Onima koje ne žele da svoju decu upute u ustanove, da ih se odreknu, da ih ostave nekome drugom već da ostanu sa njima u porodicama treba da omogućimo da imaju adekvatnu zaradu u drugačijim uslovima, jer takav život podrazumeva i drugačiju dinamiku rada.

Takođe, zakon o povraćaju oduzetih penzija, jedan od najvažnijih zakona, novi zakon o radu koji su naše kolege iz Sindikata Sloga pripremile sa zaista uvaženim profesorima Pravnog fakulteta u Beogradu, koji, pored niza boljih rešenja za zaštitu radnika podrazumeva i jedan dobar institut, a to je uvođenje radnih sudova, čiji bi rad u radnim procesima bio oročen na šest meseci. Jer naši obespravljeni radnici ne smeju ni da se usude da traže pravdu kada su obespravljeni, jer ne veruju, jer nemaju sredstava, a posle 24 sata ih uglavnom čeka i otkaz. Dakle, šest meseci, pa sigurno će mnogima biti bolje.

Naravno, i ovim završavam, sigurna sam da svi ovde veruju da su ljudi u Srbiji željni boljeg života i željni pravde, da ne žele da žive u državi u kojoj vlada strah. Mi ćemo odavde, usvojili naše predloge ili ne, podržali naše inicijative ili ne, insistirati na tome dokle god nas glas nosi, u nadi da predsedavajući, ponoviću, neće nastaviti dosadašnju praksu svojih prethodnika iz SNS i pokazati drugačije lice ovog parlamenta. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI (Vladeta Janković): Zahvaljujem poslanici Tepić.

Po Poslovniku reč ima Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani predsedavajući, pozivam se na član 107, dostojanstvo Narodne skupštine.

Prethodna govornica je iznela neistinu – niste vi bili, bio je gospodin Stevanović – izrekavši ovde – svi ste čuli rečenicu – da su zbog vladajuće stranke, nas ovde poslanika, napustili Narodnu skupštinu Republike Srbije.

Radi istine i pravde ja ću samo da kažem da su napustili Narodnu skupštinu zbog toga što je prethodne govornice šef pozvao da je napuste. Ja imam datum, volim izvore da potkrepim. Dana 2. februara 2018. godine Đilas je

posle povratka iz SAD dogovorio sa delom opozicije iz Saveza za Srbiju i rekao: „Ako izbacimo dijalog iz Skupštine Srbije, onda kao društvo imamo problem. Skupština je mesto gde se priča. Ako to zaustavimo, sve medije, oni će eksplodirati negde. Kome treba parlament, dajte, molim vas?“ Je li tačno ili ne? Toliko o napuštanju ove skupštine.

Meni je drago, poštovani predsedavajući, da je opozicija ovde, da se suočimo sa činjenicama svaki put, a ne sa pričom. I molim vas – niste vi bili – trebalo je prethodnog govornika zaustaviti, pošto i on zna, mi smo na ovo često ukazivali, ko je bio na tom sastanku, oni znaju vrlo dobro da ja ovde imam sva imena. Dakle, vidite, ima neko ko prati ovu Narodnu skupštinu. Ovde imam 20 svezaka šta smo svi rekli i ne možete napamet pričati. U ovom domu ćemo pričati činjenicama. Meni je drago da suočimo argumente, ali neistine... Kao što je jedan od govornika malopre rekao, neka se javi Jelena Zorić, koja je demantovala.

(Predsedavajući: Vreme.)

Završavam. Da ima malo morala, izvinio bi se Andreju Vučiću. Ona je rekla – ko je izmislio onu aferu, imam ja hrabrosti da kažem. Izmislili su je van naše zemlje. Poslanik koji je malopre govorio, preko njega je išlo. Časna Jelena Zorić, hvala joj.

PRESEDAVAJUĆI: Ko još traži reč?

Izvinite, molim vas, Poslovnik je po sredi.

BORKO STEFANOVIĆ: Gospodine predsedavajući, član 108. Ja vas molim, o redu na sednici Narodne skupštine se vi starate u ovom trenutku.

Opet smo svedočili jednoj zaista veoma lošoj praksi, koja se ponavlja ceo dan, da kolege iz većine koriste povrede Poslovnika da upućuju replike. Druga stvar, to što je poslanik izneo neistinu, to je ono što je zabrinjavajuće, jer mnogi ovde živi svedoci postoje koji znaju zašto je opozicija napustila Skupštinu. Ona je napustila Skupštinu jer su joj isključivani mikrofoni. Nije se dozvoljavalo da se govori. Kada se spominjalo ime Aleksandra Vučića, tog momenta je isključivan mikrofon, čak i ako ne znate da li hoće nešto pozitivno možda da kaže. Možda bi se desilo nekome, mada sumnjam. Znači, znate da govorite neistinu, boli vas istina, previše je svedoka, ali vi koristite sada povredu Poslovnika da obmanjete dalje građane, jer ste navikli dve godine da vam niko ne odgovara. E, tu ste se prešli. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Molim poslanika da razume da ja ne mogu postupati drugačije nego što Poslovnik nalaže. Pokušavam sve vreme. U toku pauze imali smo jedan sastanak gde smo se lepo razumeli u kom pravcu treba da ide ostatak ove sednice. Nadam se, vidim da ga se do sada uglavnom pridržavamo. Molim vas da tako i bude.

Repliku ima narodna poslanica Ana Brnabić.

ANA BRNABIĆ: Hvala vam mnogo.

Samo da kratko kažem, najmanji je problem ovde danas, i uopšte, ono što Marinika Tepić priča o meni, mom bratu i mojoj porodici. To je zaista za našu zemlju, naš narod, sve naše građane najmanji mogući problem. Gospođa Tepić je šampion u preletanju, menjanju stranaka, kruženju u prirodi i promeni amorfni stanja. Pored toga, ona je svakako i šampion u govorenju neistina i kontradiktornim izjavama.

Mnogo veći problem za našu zemlju i za naš narod su sve ostale izjave, kao što su te da Vojska Republike Srbije diluje drogu na vojnom dobru u Moroviću, da su kokoške iz Morovića takođe dileri droge, da mi plaćamo, odnosno korumpiramo strane političare kako bi povlačili priznanja jednostrano proglašene nezavisnosti Kosova ili priznanja tzv. republike Kosovo, što ima mnogo dalekosežnije posledice za našu zemlju, naš teritorijalni integritet, bezbednost Srba na Kosovu i Metohiji. Mnogo su veći problem optužbe da smo uvodili vanredno stanje da bismo naseljavali migrante, da smo imali ugovor sa Austrijom po kome smo se bavili trgovinom ljudima i uzimali novac za te migrante. Mnogo je veći problem, takođe, da je Poštanska štedionica već ištampala platne kartice za te migrante koje mi naseljavamo. Sve ovo su izjave poštovane poslanice Marinike Tepić. Da je kovid veštački stvoren virus, stvoren u „planetarnim gibanjima“, da vakcina nije sigurna, da za vakcinu treba referendum raspisati...

PREDSEDAVAJUĆI: Molim da vodite računa o vremenu, poslanice.

ANA BRNABIĆ: Sve su to stvari koje mnogo više utiču na nacionalnu bezbednost, sigurnost naših građana, pa su samim tim ovo što priča o meni i mojoj porodici i sve te laži koje je jako lako dokazati najmanji problem i na to se osvrtni neću. Hvala vam. (Aplauz.)

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Reč ima poslanica Marinika Tepić.

MARINIKAI TEPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Mislim da je Ana Brnabić poslednja koja treba da priča o strankama, o izborima, o rezultatima, zato što je Ana Brnabić neko koga građani Srbije nikada nisu birali, osim tek sada na poslednjim izborima, i to takođe sakriveno iza imena predsednika njene stranke. Nikada nije izašla na izbore, nikada nije dobila podršku. Prvi put je sada bila na listi SNS-a. Ako se okrene bolje oko sebe, videće bar nekoliko, direktno oko sebe, ljudi koji su promenili bar nekoliko stranaka.

Ono što je osnovna razlika je što su ti ljudi menjali stranke da bi se okoristili time što menjaju stranke i da bi iz opozicije prešli u vlast, iz lukrativnih razloga, iz pogodbi, trgovine, šta god. Ja sam promenila samo jednu stranku više od Aleksandra Vučića, zato što sam uvek ostala dosledna opozicionim radu i ovom režimu. Baš zbog toga što su pravili paktove sa vama oni koji to nikada nisu smeli, ja sam menjala stranku da bih ostala u opoziciji.

Kažem, vi poslednja treba da govorite o nečijim rezultatima. Žao mi je što, u skladu sa krilaticom, nesrećnom, jednog vašeg bliskog saradnika, pokazujete da ne razumete da ne razumete.

Što se kovida tiče i vaših nekih citata, nažalost, doveli ste građane Srbije u ogroman rizik. Šegačili se sa zarazom, zbijali šale, glupirali se kao odgovorni ljudi, dok je cela planeta već bila spremna za ovu veliku krizu...

PRESEDAVAJUĆI: Vreme vam je isteklo.

MARINIKA TEPIĆ: Izvukli ste se posle. Reagovali slušajući nas iz opozicije, koji smo molili da se uozbiljite, da ozbiljno pristupite ovoj situaciji. Tek tada...

PRESEDAVAJUĆI: Poslanice, molim vas, vreme vam je isteklo. A pritom se neposredno obraćete, što je takođe suprotno Poslovníku.

Možemo li ovim da okončamo ovu polemiku? Vrlo dobro.

Reč ima Đorđe Milićević.

Izvolite.

ĐORĐE MILIĆEVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući, gospodine Jankoviću.

Poštovano predsedništvo, dame i gospodo narodni poslanici, na samom početku koristim priliku da, u ime poslaničke grupe Ivica Dačić – Socijalistička partija Srbije, čestitam svim kolegama i koleginicama na verifikovanim mandatima i da nam svima zajedno poželim uspeh u radu.

Dobro je slušati, gospodine Jankoviću, ovakve debate. Jesmo ih se poželeti; čijom greškom, ja se ne bih vraćao u prošlost, jer iz prošlosti se ne živi, ali reći ću samo jedno, ne možete građane nikada da obmanete. Neko je maločas rekao da građane možete da obmanete. Ne možete građane nikada da obmanete, jer građani uvek imaju pravi osećaj da prepoznaju prioritete i da prepoznaju ono što je njihov interes, i to posebno kada govorimo o izborima i kada govorimo o političkim platformama, idejama, sa kojima političke stranke izlaze na izbore.

S obzirom na to da smo danas više puta pomenuli izborni proces, koji je upravo završen, mislim naravno na 2022. godinu, želim da kažem da smatramo da je Srbija tokom ovog izbornog, ali i predizbornog procesa, pre svega mislim na međustranački dijalog, koji je vođen na dva koloseka ovoga puta, što je jako dobro i što je bila inicijativa predsednika Narodne skupštine i predsednika države, dakle da je Srbija pokazala jedan visok nivo i jedan visok stepen demokratskog standarda, da je Srbija pokazala da je slobodna i da je demokratska, da je vladajuća koalicija, sa druge strane, pokazala da želi da razgovara, da želi razgovor sa opozicijom, da želi razgovor i sa vanparlamentarnim strankama, da je spremna da sasluša sugestije i predloge i da ih implementira u zakonska rešenja, zašto da ne?, ukoliko oni doprinose izbornim uslovima.

Šta smo dobili? Najpre da kažem da smo mi prihvatili sve ono što su bili predlozi evropskih parlamentaraca, da smo prihvatili i postigli konsenzus i kada je reč o drugom koloseku razgovora, mislim na vanparlamentarne stranke koje nisu želele razgovore sa evropskim parlamentarcima. Prosto, to je proces iz kojeg ne možete nikoga isključiti, ne možete isključiti nijednu političku partiju.

Dakle, prihvatili smo stavove i evropskih parlamentaraca, prihvatili smo stavove koje smo postigli i kada je reč o drugom koloseku razgovora, učestvovali u oba koloseka razgovora i šta smo dobili kao potvrdu svega toga? Dobili smo fer i demokratske izbore, dobili smo mogućnost da građani, sagledavajući različite političke koncepte, različite ideje, slobodno izraze svoju volju bez pritiska i, naravno, uz potpunu zaštitu svog izbornog prava, a kao rezultat svega toga dobićemo institucije koje će imati potpuni legitimitet.

Ono što je najvažnije, čitav ovaj proces je protekao, kako da kažem, bio je otvoren, i to je bila želja rukovodstva Srbije. Otvoren u smislu i kada je reč o stranim posmatračima i kada je reč o domaćim posmatračima. Dakle, ako su izbori u jednoj zemlji ispit demokratije, onda je Srbija svakako ovaj ispit položila sa najvećom mogućom ocenom.

Kada govorite o Velikom Trnovcu, pošto je danas bilo reči o tome, nemojte gledati u SPS, jer nije SPS i vladajuća koalicija insistirala tokom međustranačkog dijaloga da se decentralizuje RIK, da se stvori srednji organ vlasti od opštinskih izbornih komisija, da im se daju određene nadležnosti, da ne budu više tehničkog karaktera nego da imaju izvršni organ nadležnosti, da se produži pravo žalbe. Dakle, nije to bio naš stav, to je bio stav evropskih parlamentaraca, mi smo ga prihvatili i da smo poštovali do kraja, da budemo potpuno otvoreni, da se nismo ponašali kao državotvorna stranka i rekli – dosta je, interes Srbije je da se konstituiše parlament i da se formira vlada, mi ni danas ne bismo imali konstituisan parlament, jer mnogo je bilo nepravilnosti u Velikom Trnovcu. Gospodin Odalović je tu i on je bio prisutan, može da posvedoči o svemu, ali dobro.

Kada je reč o, rekao sam već da se demokratija ostvaruje na izborima, i čini mi se da je suštinski najvažnije....

PRESEDAVAJUĆI: Hteo bih da zamolim, narodne poslanice pogotovo, i ostale, da saslušamo govornika. To zaista šteti opštoj atmosferi. Ovo zaista činim s najboljom namerom. Budite dobri, budimo tolerantni.

Molim vas da izvinite što sam vas prekinuo.

ĐORĐE MILIĆEVIĆ: Nema problema.

Dakle, rekao sam da se demokratija ostvaruje na izborima. Suštinska promena je, kada je reč o svemu onome o čemu smo razgovarali i na Fakultetu političkih nauka i u okviru prve faze međustranačkog dijaloga i druge faze međustranačkog dijaloga, na kraju se ispostavilo, zapravo snižavanje cenzusa sa 5% na 3%. Za to je kritikovana vladajuća koalicija, a mi smo zapravo želeli da

postignemo ono što imamo danas, a to je reprezentativno javno mnjenje u Parlamentu, da politiku sa ulice vratimo u institucije sistema, odnosno u Parlament, i da imamo i opoziciju i poziciju i da pozicija i opozicija imaju daleko više posla, mislim naravno na demokratsku raspravu i demokratsko sučeljavanje mišljenja.

Dakle, demokratija vezana za izbore. Aleksandar Vučić kao predsednik SNS-a i SNS na predsedničkim i parlamentarnim izborima osvojila je najviše glasova i legitimno je pravo SNS-a, naravno, da predloži kandidata za predsednika Narodne skupštine Republike Srbije. Predlog je profesor doktor Vladimir Orlić. Želim da kažem da će poslanička grupa Ivica Dačić – SPS podržati ovaj predlog.

Ako govorimo o profesionalnoj biografiji gospodina Orlića, ona je imponantna. Ovde je danas uglavnom bilo reči o njegovoj političkoj, ne bih rekao biografiji, već retorici i verbalnom dijalogu sa diskutantima, odnosno sa predstavnicima jednog dela opozicije. A ja vas pitam danas, evo, rasprava se, nadam se, bliži kraju, pa kad saberemo utiske i kad podvučemo crtu – ima li bezgrešnih od nas u svemu tome? Ima li bezgrešnih u svemu tome? Nema. Znači šta je najveća greška? Što tih grešaka nismo svesni onda kada ih činimo, nego nakon toga. Mi smo ubeđeni da će Vladimir Orlić kao i dosada svaki posao koji je obavljao i kao zamenik predsednika poslaničke grupe i kao potpredsednik Narodne skupštine Republike Srbije obavljati odgovorno, ozbiljno i posvećeno, ali sam ubeđen da su njegovo najveće bogatstvo upravo deca.

Što se tiče SPS-a, mi smo više puta rekli da smatramo da je u Srbiji u ovom trenutku najpotrebnije jedinstvo i politička stabilnost i da smo kao stranka uvek spremni da damo svoj doprinos time što ćemo zajedno sa našim dosadašnjim koalicionim partnerima definisati zajedničke ciljeve, jer realizacija tih ciljeva je pokazala da možemo da se odupremo brojnim izazovima i pritiscima.

Nema mesta politikantstvu i nema mesta političarenju i nema mesta političkim pamfletima, jer mnogo je političkih stranaka na političkoj sceni Srbije, ali je jedna Srbija. I ako smo u politici radi opšteg a ne partijskog i ličnog interesa, onda uvek možemo naći onaj zajednički imenitelj. Taj zajednički imenitelj svima nama valjda je Srbija.

Parlament je glas naroda i mesto gde razgovaramo o alternativama kako doći do najboljih rešenja koja će biti u najboljem interesu građana. Ubeđen sam da će gospodin Orlić nastaviti dinamiku kakvu je Narodna skupština Republike Srbije imala dosada i da će biti simbol i demokratičnosti, i efikasnosti, i transparentnosti, i javnosti u radu, i da će raditi u najboljem interesu građana i da će dati adekvatne odgovore na pitanja koja se postavljaju pred Parlament kao najviši organ zakonodavne vlasti.

Naravno, podrazumeva se demokratska rasprava, demokratsko sučeljavanje mišljenja. Ali ta demokratska rasprava i to demokratsko sučeljavanje mišljenja podrazumeva, pre svega, argumentovanu raspravu. Dakle, poslanik nije snažan onoliko koliko ima moćan glas, njegova snaga se ne meri decibelima njegovog glasa, već argumentima s kojima nastupa. Ne snaga sile, već snaga argumenata. Takvu raspravu mi očekujemo u Narodnoj skupštini Republike Srbije u narednom vremenskom periodu.

Ključna reč je pristojnost. Definitivno na različite načine tumačimo reč pristojnost. Pristojnost znači da iz javnog diskursa izbacimo sve ono negativno kako bismo imali normalnu komunikaciju i normalan dijalog ovde u visokom domu. Pristojnost znači i pošteno, čestito i odgovorno obavljati posao za koji smo preuzeli odgovornost, ali i snositi odgovornost za ono što je rečeno ili nije rečeno i što je učinjeno ili nije učinjeno. Ubeđen sam da je ova vladajuća koalicija u tom pogledu napravila veliki korak napred, u smislu da je godinama unazad u Srbiji uvek neko za nešto bio kriv, a niko, apsolutno niko nije snosio odgovornost.

Maločas je pomenuto i da smo razgovarali neposredno pred ovu sednicu. Ja mislim da je to potpuno normalno i da je to potpuno logično. Razgovarali smo tri ili četiri dana. Dijalog je lekovit. Dijalog, dok nismo došli do konsenzusa. Razgovarali smo bez posrednika. Dakle prvi put svi relevantni politički činioци za jednim stolom bez evropskih posrednika o temama o kojima danas razgovaramo u plenumu.

Mislim, gospodine Orliću, da to treba da bude praksa i u narednom vremenskom periodu. Praksa kakvu je imao i dosadašnji predsednik Narodne skupštine Republike Srbije, Ivica Dačić, a to je da svakog prvog radnog dana u nedelji bude Kolegijum i da zajedno utvrdimo dinamiku rada za tu i narednu nedelju. Mislim da će to olakšati posao i vama kao predsedniku, i potpredsednicima, a i poslaničke grupe će imati sasvim dovoljno vremena da se adekvatno pripreme za raspravu.

Da se razumemo. Odgovornost za funkcionisanje ili nefunkcionisanje Parlamenta nikada nije na jednom čoveku. To ne može biti samo na predsedniku, jer on je jedan od 250. Odgovornost za funkcionisanje ili nefunkcionisanje Parlamenta je na svakome od nas. Treba da imamo na umu da imamo tu odgovornost, da imamo poverenje građana i da su velika očekivanja građana od svih nas.

Još jednom reći ću na samom kraju da će poslanička grupa Ivica Dačić – SPS u danu za glasanje podržati predlog SNS-a. Takođe, s obzirom na to da neće biti rasprave, i da je takav dogovor, mi ćemo ga svakako ispoštovati, kao što ćemo ispoštovati svaki naredni dogovor na relaciji pozicije i opozicije, podržaćemo predloge kandidata za potpredsednike, kao i radna tela. Ozbiljni smo

ljudi, smatram da smo tokom dijaloga postigli jedan konsenzus. Zahvaljujem, predsedavajući.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima poslanica Marina Raguš, „Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve“.

MARINA RAGUŠ: Gospodine predsedavajući, zahvaljujem se na datoj reči.

Danas sam imala prilike, kao i svi mi, da čujem stvari za koje sam mislila da o njima neću više slušati. I moram da kažem gospodinu Siniši Kovačeviću da sam dugi vremenski period izbegavala, iako me užasno mnogo privlačilo, da odgledam „Veliku dramu“. Privlačila me tema. U svojoj karijeri sam gledala strahote i užase zbog politike, ideologije, mržnje. Nisam imala snage, priznajem, da gledam. A onda kad sam se odvažila – nisam mogla da propustim nacionalni teatar i „Veliku dramu“ – moram da priznam da se svaki atom u meni raspao. I ne mogu da kažem koja mi je jača scena bila, da li majka koja na svojim grudima drži dvojicu sinova, da li Zarija koji pokušava da sačuva svoju porodicu koju razdiru do najužasnijih mogućih momenata politika i ideologija, ko je otišao u četnike ko u partizane. Delom imam tu krv i znam to podneblje. Znam čak i taj krš. Čestiti su to ljudi. Kad veruju, veruju. Jednom zauvek. Isto važi i za emocije; i za ljubav, nažalost i za mržnju.

Ne znam, drage kolege, a ne bih želela da ostanem dužna, svi komplimenti, teško da ću moći opet da odgledam i da preživim u jednom komadu unutar. I svaki put se nadam da ćemo naći taj najmanji zajednički imenitelj ili dosegnuti do te piramide i reći – ovo nam je nacionalni interes, nemamo više snage da se trujemo, delimo. Mi moramo da se množimo; moramo da volimo, da naučimo da volimo. Mržnja je jako moćan pokretač i u našoj istoriji nikada nas nije dovela do dobrog rezultata.

Na koga ćete, ako hrišćanski mogu da kažem, braćo i sestre? Jedni na druge? Hoćemo li opet da delimo porodice? Hoćemo li opet da čekamo braću da nam dođu na slavu a oni neće jer su izabrali drugu ideologiju? Hoćemo li opet svoje koji su izabrali tu ideologiju a druga pobedila da izbegavamo da sahranjujemo u porodične grobnice? Je li to naš zapis?

Znate kako, ja sam ovde gledala puno toga. Ovo ovde zdanje bilo je zapaljeno. Neki kažu, delom im verujem, da se ne bi saznali rezultati izbora, pravi rezultati izbora. A onda je, tri godine kasnije, na moju veliku žalost, ubijen prvi ministar na ulicama Beograda. Tragedija. A onda je, te iste godine, političko, vojno i, malo pre toga, policijsko rukovodstvo ove zemlje isporučeno Tribunalu u Hagu. Ni to nije donelo mir.

Puno toga sam, dame i gospodo, ja ovde gledala – kako se prekrajala izborna volja, kako se uticalo na institucije... A ja sam vam, zamislite, živi dokaz poimanja demokratije. Godine 2009. mene je od izbacivanja spasio grip. Ostala

sam sama da branim boje poslaničke grupe kojoj sam pripadala. To je poimanje demokratije.

Nešto još opasnije je danas gospodin Lutovac rekao, i to je činjenica, da su te 2009. godine pogrešili jer su radikalima uzeli mandate a dali nekoj drugoj grupi. Da li nešto teže može da se kaže za jednu parlamentarnu demokratiju od strane demokrata? Da li postoji svest o tome da ste vi ljudima koji su na demokratskim izborima dobili mandate uzeli i dali ih drugima? I onda mi slušamo o autoritarnom društvu, o autokratiji, o tome da u otkazu, ako se ovde ne sukobljavaju mišljenja pod punom demokratskom procedurom, treba da budu sve ostale institucije.

Potpuno se slažem, gospodine predsedavajući, sa vama, ali ste ih vi juče otkazali ne poštujući proceduru. Sve ste to mogli takođe da kažete danas. I onda bi ta kritika bila utemeljena. A onda vi sa mesta predsedavajućeg, zamislite, govorite o autokratiji.

Dakle, ukoliko krenemo da jedno po jedno ovde spočitavamo, prebrojavamo, merimo – kako je kolega Milićević rekao, ovde nema moralnog arbitra među nama – nećemo nigde stići. Jer nam je zemlja, kao i cela Evropa i ceo svet, ušla u tunel gde bukti, mi tek na kraju možda maglovito naziremo neko svetlo, i samo je pitanje koliko ćemo biti opečeni do kraja, i ko će preteći do kraja, zbog geopolitičke krize koja se kaskadno preliva na sve nas i gde se pretpostavlja taj najmanji zajednički imenitelj, da bi trebalo dijalogom, razgovorom, međusobnim uvažavanjem da se dogovorimo šta je to što bi trebalo da nas održi.

Nećemo se okrenuti doći će jesen, ili, kao što bi u Igri tronova rekli, zima je već došla, a onda će to zlo da dođe na svačiji prag, kao što je korona došla. I tu, na moju žalost, nismo uspeli da se sakupimo, jer smo imali nevidljivog ratnika koji je kosio. I da vam kažem, najbolji među nama su otišli zbog te korone, generacije sjajnih ljudi otišle, zauvek. Mi smo se i tada delili.

Šta još treba da nam se desi, šta još treba da nam padne na leđa ili zakuca na vrata da mi kažemo – stanite, dosta je; šta je bilo, bilo je, sad moramo napred? Dajte da vidimo ovih nekoliko meseci, koji će biti užasno teški, kako da preživimo, jer to građani koji su nas ovde delegirali očekuju. Ne očekuju tipske govore, ne očekuju naša prepucavanja, uvrede.

Kolege iz opozicije, ja sam najduže u svom političkom veku bila opozicionar. Dobićete odgovore na sva vaša pitanja. Sutra ćete biti vlast. Možete da pokrenete sve istrage koje su vam na pameti. Ali, molim vas, pošto se borite za institucije zajedno sa nama – mi smo u prethodnom mandatu rekli da je pravosuđe nezavisno, tužilaštvo je samostalno i mi ne možemo da utičemo na to, mi smo se razvlastili – kada govorite o svim tim aferama koje vas muče toliko, imajte na umu, pošto su procesi u toku, da tako direktno vršite pritisak na tužilaštvo i na pravosuđe.

Neko je ovde pomenuo, takođe, Belivukov klan. Opet moje sećanje. Šilerova je razminirana, zemunski klan likvidiran. Seća li se neko toga? Zašto? Nisu imali prilike za odbranu. Čovek je nevin dok se ne dokaže suprotno. Belivukov klan je pohapšen. Ti ljudi imaju priliku da kažu sve što im je na pameti. Svako ko se uhvatio, a u nekoliko poslednjih godina to možete da pratite ako ste korektni i fer, ja sam se kao opozicionar trudila da budem na toj liniji, uhapšen je i procesuiran. Za sve ovo ostalo o čemu ste vi danas pričali, ko boga vas molim – podnesak, materijalni dokazi, tužilaštvo, sud.

Svi mi imamo različita iskustva sa sudom. Nemojte da vam ja pričam kakva su moja iskustva – ali to ne znači da su sve sudije korumpirane i da pravda nije dostižna – ali se trudim i sada iz petnih žila da ćutim o tome da ne bih uticala na rad pravosuđa i na rad tužilaštva.

Kada govorimo o „čoveku koji odlučuje o svemu“, to smo danas čuli mali milion puta, ako se rukovodimo tom logikom, onda ste zahvaljujući samo njemu svi vi tu. Jer ovo je autokratija, to kažete. Znači, vi ste njega stavili na pijedestal parlamentarne demokratije jer je uveo opoziciju u Parlament, ako samo pratimo logiku.

Ja vas preklinjem, dame i gospodo, neki su ovde prvi put, nama nema nazad. Možda za koji dan pred nama svima desi se takav kolosalni geopolitički događaj koji će iz korena da promeni sve. Nema nam nazad, možemo samo napred. Nazad je Srbija i svaki građanin Srbije.

A zašto znam da će dr Orlić da odgovori zadatku? Pretpostavili ste ponašanja a čovek nije ni stupio na funkciju predsednika Parlamenta. Znam da za njegovog mandata ovaj parlament neće biti paljen. Znam da za njegovog mandata niko neće otimati mandate drugim strankama. Znam da će se za njegovog mandata svaki konstruktivni predlog opozicije uslišiti. Znam da će se za njegovog mandata SNS čak i odricati svojih nekakvih kvota i svojih nekih, što je sa pravom dobila jer je pobedila, zamislite, na izborima. Izborna lista „Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve“ je pobedila i napisano je pravilo da ona određuje pravila i u Skupštini.

Mi se sada iz petnih žila trudimo da zatvorimo jednu fazu i da otpočnemo novu, s uvažavanjem prema svakome od vas. Dajte pomozite nam u tome. Za sve što vas muči, postoje institucije. Dajte da ih izgradimo ako smeta bilo gde bilo šta. Da li je idealno? Nije, nema idealnog političkog sistema. Ali dajte da zajedno, svi zajedno izgradimo to. A ja znam, za početak, da će dr Orlić zaista dati sve od sebe da to bude tako. Budite uvereni da će se svačiji glas ovde čuti, jer, iznad svega, to je glas naroda Srbije i građana Srbije.

Konačno, kolega Pastor iz Saveza vojvođanskih Mađara, danas sam ga pažljivo slušala, sve ovo definisao je zapravo u jednoj rečenici. Mogla sam i ja tako, izvinjavam se, uzela sam vam malo više vremena, ali kada pripadnik nacionalne manjine odredi stepen slobode, nezavisnosti i delovanja u odnosu na

vlast, to je mera demokratije! On je to danas odlično pokazao; kako su vojvođanski Mađari propatili, kako su bili kažnjeni sa Suboticom – ispraviće me gospođa iz Sente, je l' tako?, gospođa Elvira – i kako se sve to izmenilo kasnije.

Još nešto, ne manje bitno. Gospodina Orlića znam ne duže od godinu i po dana, a upoznala sam ga kao osoba koja je kao nestranačka ličnost podržala Srpski patriotski savez, koja je prišla, iznela predlog i dobila nesumnjivu podršku. I više od toga, da se taj predlog, koji je bio na korist građana, isprati od početka do kraja. Apsolutno ga nije interesovalo ništa osim konkretnog predloga. Tako će biti i nadalje.

Ono što je meni posebno važno i što moram da istaknem na kraju, tata Nikoline, Sofije i Anastasije i Anđelkin suprug će za koji sat biti predsednik Narodne skupštine Republike Srbije zato što većina, koja je osvojila najveći broj glasova, ipak odlučuje o tome.

Hvala vam i izvinjavam se što sam za nekih pet i po minuta prekršila dogovor; obećavam, neće se ponoviti. (Aplauz.)

PREDSEDAVAJUĆI: Ne, ne, to je, s obzirom na ove fine reči, lirske i dramske akcente, za svaku pohvalu i hvala vam lepo.

Sada, reč je tražio najpre za povredu Poslovnika Miodrag Gavrilović.

Član, molim vas.

MIODRAG GAVRILOVIĆ: Član 106. stav 1. Da ponovimo po ne znam koji put, predsedavajući – govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres.

Imali smo prilike da slušamo 14 minuta i 40 sekundi o stvarima koje uopšte nemaju veze sa tačkom dnevnog reda. Iako je govor bio zanimljiv i lep, nije mu bilo mesto ovde. Mislim da ste bili dužni da reagujete u ovom slučaju. Veliki deo vremena je potrošen potpuno bez ikakvog smisla i nije se govorilo o tački dnevnog reda.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Gospodin Lazović ima reč. Povreda Poslovnika.

Molim član.

RADOMIR LAZOVIĆ: Član 106. stav 1. Šefovi poslaničkih grupa i zamenici šefova imaju dodatnu odgovornost prema ovom domu da govore o temi. Da li je stvarno neophodno da posle svakog izlaganja SNS-a moramo da reklamiramo isti član i da vam ovo govorimo?

Hajde da se potrudimo... Evo, gospodine Orliću, prilike da zablistate, kako misle vaše kolege da hoćete, pa da nam pokažete taj novi parlamentarizam, u koji ja lično ne verujem ali jako bih voleo da me razuverite i da budete taj čovek kako vas opisuju vaše kolege. Ali, evo, ovo baš i ne govori tako.

Hajdemo, molim vas, da se fokusiramo. Možemo mi to, verujem u vas. Pobićemo!

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima poslanik Zoran Lutovac. Replika.

ZORAN LUTOVAC: Najpre da odgovorim na ono što ste rekli da je Demokratska stranka uzimala radikalima i davala naprednjacima. Ne, to je bila otimačina unutar Radikalne stranke, a DS je pogrešila što je učestvovala u toj otimačini, nije bila nepristrasna i nije se pozivala na sud na zakone. Dakle, nikad ništa nije uzimala DS od radikala i davala naprednjacima, nego je trebalo da bude nepristrasna i da se drži isključivo zakona. Kada pogrešimo, mi kažemo – pogrešili smo. Ne branimo ono što je pogrešno.

Druga stvar, ja sam zapanjen sa kojom strašću vi branite zemunski klan, njihovo pravo na slobodu. Ja sam dirnut, prosto. I poređenje zemunskog klana i Belivukovog klana je neprimereno. Zemunski klan je bio protiv države, Belivukov klan je bio državni klan. Belivuk ima člansku kartu SNS-a i očekuje da mu sudi njegova partija.

Što se tiče treće stvari koju ste pomenuli, to su Mađari. Molim vas, vaša briga o nacionalnim manjinama, samo to nemojte, molim vas. Da ne pominjemo po ko zna koji put te jezičke patrole, koje će kontrolisati da li neko govori srpski ili ne.

Ja sam prvi koji je uveo u partijski sistem Odbor za nacionalne manjine, pisao i naučno i u politici se borio za prava nacionalnih manjina i nemojte nama da govorite o tome. Zalagao sam se da nacionalne manjine budu prisutne ne samo u Parlamentu nego i u izvršnoj vlasti, i to je bilo na sajtovima i SVM-a i drugih stranaka nacionalnih manjina.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Lutovac, hvala vam.

Reč ima poslanica Marina Raguš.

MARINA RAGUŠ: Gospodine Lutovac i gospodine Lazoviću (pretpostavljam, pre njega), pokušaću u dva minuta da odgovorim jednom i drugom. Kada mi govorimo na određeni način, onda to ne spada u stilske figure i metafore, a drugima je dozvoljeno da koriste metaforu „šimpanze“ govoreći, čini mi se, o Britanskom parlamentu. Dobro, to mogu da razumem.

Drugo, vi ništa niste razumeli, ja se izvinjavam, jer niste bili tu. Niste me slušali kada sam govorila o zemunskom klanu, koji nije imao prilike da iznese svoju odbranu. Klan Belivuka ima prilike da iznese svoju odbranu, i tu ćete čuti sve što vas zanima. E, to je razlika između autoritarnog društva i demokratije.

Konačno, gospodine Lutovac, konsultujte stenograme, svi smo čuli šta ste rekli. Dakle, ja vas nisam parafrazirala, ja sam vas citirala za mandate koje je DS uzela radikalima i dala drugoj grupi. Čak ste rekli da je to bila greška i izvinili ste se zbog toga.

Ovo samo činjenica radi. Kao što sam obećala, i manje od dva minuta mi treba za ovu repliku i nadam se da ćemo nastaviti u skladu sa dogovorom koji se napravio, jer poštovanje dogovora takođe znači demokratičnost u celoj proceduri.

PREDSEDAVAJUĆI: To je sve? Hvala vam.

Sad prelazimo na listu prijavljenih govornika, koja je bila mnogo, mnogo duža. Otvoreno govoreći, mi smo se na sastanku koji smo imali posle 14 časova složili, i ja mislim da je to za svaku pohvalu i da obećava budućnost ako tako sve bude u ovom parlamentu, tako da je taj spisak za ovu priliku redukovan.

Prvo reč ima poslanik Enis Imamović.

ENIS IMAMOVIĆ: Hvala.

Uvaženi predsedavajući, kolegice i kolege narodni poslanici, naš poslanički klub Evropski regioni – Vojvodina, Sandžak i Preševska dolina neće glasati za izbor predsednika Parlamenta, kao što je šef poslaničke grupe rekao a želim i da ponovim, zato što mi predstavljamo suprotstavljene politike sa predloženim kandidatom. Naš odnos prema demokratiji, prema različitostima i prema različitom mišljenju je u suštini suprotstavljen.

Mi smo juče u ovom parlamentu posle dužeg vremena imali nešto što je vašoj politici neshvatljivo, a to je da jedan govor dobije aplauz a da on ne dolazi od strane vladajuće većine. Juče se posle dužeg vremena u ovom parlamentu čuo aplauz neke druge, slobodnije Srbije, u koju mi verujemo i za koju se borimo. Međutim, ono što je zabrinjavajuće jesu vaše reakcije na taj aplauz. Reakcije na podršku izrečenom različitom mišljenju, koje ima objektivno kritički stav prema vlasti. Možda se gospodin Janković i ja politički ne slažemo u mnogim stvarima, ali je njegov jučerašnji govor na konstituisanju ovog saziva pogodio u suštinu problema naše demokratije i našeg parlamentarizma. Pogodio je u suštinu univerzalnih vrednosti, demokratskih vrednosti kojima bi trebalo da aplaudira svaki narodni poslanik, bez obzira na to da li pripada vlasti ili opoziciji, ako drži do svog ličnog autoriteta i integriteta, ali kako ličnog tako i institucionalnog. Bez obzira na naš stav o glasanju za predsednika, odnosno za kandidata za predsednika, ja očekujem da će predsednik Parlamenta to stanje promeniti.

Mi ovde predstavljamo Bošnjake i sve građane Sandžaka, građane Srbije, i želim da se osvrnem na odnos politike koja kandiduje ovog predsednika Parlamenta prema najvažnijim pitanjima za bošnjački narod. Da iznesem možda i drugačije mišljenje o odnosu ove politike prema brojnim pitanjima sa kojima danas živi bošnjački narod u Srbiji. Jedno od ključnih pitanja za nas, predstavnike bošnjačkog naroda u ovom parlamentu, jeste odnos ove politike prema genocidu u Srebrenici, odnos prema BiH, prema istini, prema međunarodnoj pravdi. I s aspekta Bošnjaka i s aspekta međunarodne pravde i s aspekta istine, svako negiranje i veličanje genocida je apsolutno neprihvatljivo, čak je i štetno i opasno po čitavo društvo i region. I mi želimo da kažemo da u tome nećemo učestvovati.

Ja sam budućem predsedniku Parlamenta doneo na poklon knjigu „Hronologija zla i neizvesnosti“. Ona na 900 strana opisuje sve strahote sa kojima se suočavao bošnjački narod u Sandžaku u periodu od 1991. do 2000. godine, dakle pre demokratskih promena u ovoj zemlji. Izuzetno je važno da

budući predsednik Parlamenta prouči ono sa čime živi bošnjački narod u Srbiji proteklih 30 godina kako bi shvatio zbog čega je taj odnos neprihvatljiv za autentične i legitimne predstavnike Bošnjaka.

Ovde su samo neka od pitanja i problema sa kojima se suočavaju Bošnjaci. Da ne govorimo o ekonomskoj situaciji, u kojoj žive ne samo Bošnjaci nego svi građani Sandžaka. Dakle, ova pitanja je neophodno rešiti kako bismo podigli poverenje Bošnjaka, građana ove zemlje, u državu i njene institucije. To je ono za šta ćemo se boriti u ovom sazivu, bilo da postoji razumevanje za to ili ne.

Čuli smo i to da kandidat ove politike neće slediti ni zapadnu ni istočnu politiku, a mi smo u parlamentu koji treba da donosi zakone koji će nas približiti članstvu u EU. To je ono što ste obećali građanima. Kako će Parlament donositi proevropske zakone, kako će usklađivati svoje zakonodavstvo sa EU ukoliko neće voditi zapadnu politiku? Takva vrsta političke kontradiktornosti za nas nije prihvatljiva.

Na kraju želim da skrenem pažnju na jednu tehničku stvar Sekretarijatu i budućem sekretaru, da je naziv naše poslaničke grupe Evropski regioni – Vojvodina, Sandžak, Preševska dolina. To je deo našeg identiteta, to je deo politike na osnovu koje smo dobili podršku građana da uđemo u ovaj parlament i da ih predstavljamo i tražim da se to ispravi i ispoštuje.

Toliko zasad o ovoj temi. Želim vam uspeh u radu budućeg saziva, da se malo više poštujemo, da poštujemo sebe, ovaj dom i poštujemo pravo na različito mišljenje i iznošenje različitog stava u odnosu na vladajuću većinu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, poslaniče.

Reč sada ima nezavisni poslanik prof. Jahja Fehratović.

JAHJA FEHRATOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, zašli smo u deveti sat današnjega rada i ono što smo s ove pozicije, koja je nekako u sredini, mogli čuti u toku ove, sada već devetočasovne, rasprave jeste da imamo različite percepcije činjenica, a kao izabrani predstavnici građana Republike Srbije svih nas 250 ovde ima najznačajniji legitimitet da predstavlja sve ono što su interesi građana Republike Srbije i mora naći minimum konsenzusa oko koga će se dogovoriti kako će najbolje raditi u interesu građana Republike Srbije, a taj minimum jeste ovaj Poslovnik, koji svi mi moramo poštovati i koga se moramo pridržavati. To znači da mora postojati i neko ko će se starati o radu po tom Poslovniku, to je predsednik Narodne skupštine Republike Srbije.

Kao što rekoh, svi smo mi izabrani predstavnici građana Republike Srbije. Ona lista koja je dobila najznačajniji broj glasova u ovoj državi dala je svoj predlog, to je dr Vladimir Orlić, i mi kao poslanici Stranke pravde i pomirenja podržavamo taj predlog. Podržavamo ne samo zbog toga što smo ovde imali prilike prethodni period raditi i uveriti se u ono što znači predsedavanje Skupštini Republike Srbije, sa pozicije potpredsednika dr Orlića u periodu 2020–

2022, jer je u onim prilikama kada je predsedavao posebno prema onima koji su manjinski poslanici iskazivao tolerantnost, konstruktivnost i, naravno, principijelnost.

Mi kao poslanici Stranke pravde i pomirenja imamo još jednu dodatnu obavezu prema dr Orliću, a to je da je pre skoro devet meseci jedan od prvih zvaničnika izvršne i zakonodavne vlasti koji nas je pozvao, iskazao saučešće, podelio bol nakon preseljenja našeg lidera, akademika muftije Muamera Zukorlića upravo bio potpredsednik Narodne skupštine dr Orlić, koji je, isto tako, došao u Novi Pazar, prisustvovao dženazi, ispratio na bolji svet, podelio bol sa građanima Novog Pazara, sa Bošnjacima i sa svima onima koji su poštovali rahmetli muftiju Zukorlića. To je nama dodatna obaveza i kao ljudima i kao Bošnjacima i to je rezultat one politike koju je zagovarao akademik muftija rahmetli Zukorlić, politike pomirenja i politike razbijanja stereotipa, politike približavanja građana Srbije jednih drugima.

Naravno, u duhu toga jeste i ovaj predlog za potpredsednike Skupštine Srbije. Kao što rekoh, mi kao izabrani predstavnici predstavljamo ogledalo Republike Srbije i jako je dobro što će biti sedam potpredsednika različitih političkih političkih ideologija, a među njima i potpredsednik iz Stranke pravde i pomirenja, što je jedan od kontinuiteta, nastavka politike koju je rahmetli akademik muftija Zukorlić implementirao.

Takođe, u duhu ovoga što sam govorio, mi kao politička partija i kao stranka koja zastupa autentične interese kako Bošnjaka tako svih manjinskih naroda u ovoj državi i građana Republike Srbije, među svojim glasačima imamo i pripadnike makedonskog naroda, građane Republike Srbije, pa ću iskoristiti priliku da im čestitam njihov poseban praznik Ilinden, Dan Republike Severne Makedonije. Isto tako, kao još jedna od vrednosti koja nas sve spaja, jer je to u pravoslavnoj srpskoj tradiciji Ilindan, a u bošnjačkoj tradiciji Aliđun.

Dakle, hoću da kažem da su to sve vrednosti koje treba da baštinimo i koje ćemo kao narodni poslanici u periodu koji je pred nama iskazivati kako bismo sve ono što jeste ogledalo multikulturalne, multietničke Republike Srbije, Srbije u kojoj su svi građani jednaki, bez obzira na versku pripadnost, bez obzira na nacionalnu pripadnost, i Srbije koja će garantirati slobode i prava svakom građaninu Republike Srbije.

PREDSEDAVAJUĆI: Poslaniče, vreme vam je isteklo.

Reč ima poslanik Robert Kozma, „Ne davimo Beograd“.

ROBERT KOZMA: Hvala vam, poštovani predsedavajući.

Poštovane kolege narodni poslanici, narodne poslanice, poštovani građani, kandidatura Vladimira Orlića za predsednika Narodne skupštine je tipičan primer kako vladajući režim shvata parlamentarizam i demokratiju, a to kako oni razumeju ove koncepte najbolje se vidi iz biografije i prethodnog delovanja Orlića kao poslanika i kao političke ličnosti.

On je nesumnjivo sprovodio sve zahteve sa vrha svoje partije i u tome je verovatno bio veoma dobar i ova kandidatura je verovatno neki vid nagrade za njegovo prethodno učinjeno delo. Međutim, hajde da pogledamo taj učinak iz ugla običnih građana. Poslanik Orlić se svojski trudio da svaku mogućnost dijaloga, razgovora, razmene mišljenja onemogući, trudio se svojski da onemogući građanima da čuju bilo koju informaciju, bilo koji drugačiji stav osim informacija vladajućeg režima koje sipaju kroz njihove nacionalne frekvencije.

I stoga sasvim je razumno da je onda vladajući režim nominovao poslanika Orlića za predsednika Narodne skupštine, jer ono što je nerealno i nerazumno očekivati to je da je odjedanput vladajuća većina odlučila da promeni ploču, da su odjedanput uvideli blagodeti demokratije, odlučili da poštuju pravila i procedure, da su odlučili da prestanu sa pritiscima na medije, sa kontrolom medija, da su odlučili da prestanu sa pritiskom na pravosuđe i tužilaštvo, jer to bi za vladajući režim i vladajuću većinu značilo samo jedno, a to je ubrzani gubitak vlasti.

Međutim, danas je ovde i opozicija. Mi iz „Zeleno-levog kluba – Ne davimo Beograd, Moramo“ danas smo ovde upravo da se borimo, upravo da postavljamo pitanja, tražimo odgovore i nudimo rešenja. Tu smo, kao što smo već napomenuli, da vratimo dostojanstvo ovome domu, jer građani to od nas očekuju; oni su nas birali i mi im to dugujemo.

Tu smo da pokažemo da se za Srbiju bori tako što se čuvaju njena javna dobra, a ne tako što se rasprodaju budzašto, kao što to čini vladajući režim. Tu smo da pokažemo da se za Srbiju bori tako što se čuvaju njene reke i vodna dobra, a ne guraju reke u cevi, kao što to radi vladajući režim samo da bi omogućio ekstraprofit nekolicini privilegovanih koji su povezani i bliski sa vlastima. Tu smo da pokažemo da se za Srbiju bori tako što se omogućava svakom građaninu da živi dostojanstveno, a ne da budemo građani u društvu sa najvećim ekonomskim i društvenim nejednakostima u Evropi, u društvu koje je skrojeno upravo kao posledica takozvanog naprednjačkog napretka i vaših politika.

Zbog svega ovoga mi, „Zeleno-levi klub – Ne davimo Beograd, Moramo“, nećemo podržati poslanika Orlića za predsednika ovog doma, a ovom prilikom pozivam i ostale poslanike i poslanice da budu na pravoj strani i učine isto i glasaju protiv. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem poslaniku.

Sada reč ima Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolege narodni poslanici, dozvolite mi da u nekoliko minuta koje po dogovoru imamo svi u završnici ove rasprave na neki način rekapituliram ono što sam već rekao i možda osenčim na dodatni način.

Pre svega, kao što sam rekao i ponoviću, Poslanička grupa Srpski pokret Dveri i Patriotski blok ne može i neće glasati za izbor Vladimira Orlića za predsednika Narodne skupštine, jer je to pitanje vododelnica između toga ko je vladajuća većina a ko opozicija. Veoma je teško da neko iz opozicije podrži kandidata vlasti.

Naravno, to nije nemoguće ako bismo bili uvereni da je taj kandidat neko ko je dokazani predstavnik parlamentarne kulture, kulture dijaloga, neko ko zaista iza sebe ima dug staž u kome je pokazivao da poštuje drugačije mišljenje. Ali, nažalost, nemamo to iskustvo sa dr Orlićem.

Istina, kao što sam već rekao i to ću ponoviti, u poslednjih nekoliko dana dr Orlić je pokazao i novo lice, da može da komunicira sa opozicijom, da razgovara i dogovara se. Ja se zaista nadam da će na taj način i predsedavati Narodnoj skupštini i, bez obzira na to što ćemo kao poslanička grupa glasati protiv njegovog izbora, nadamo se, i podržavamo, da će on krenuti tim putem sa nedavno završenih konsultacija.

Druga veoma važna stvar jeste da nas građani, oni koje interesuje politika, a hvala bogu građane Srbije interesuje politika, ceo dan gledaju i interesuju se da li će ovaj skupštinski saziv ličiti na prethodne pa da nas oni ne gledaju ili će ovaj skupštinski saziv konačno ličiti na jedan hram demokratije, na mesto istinske parlamentarne debate i pokretanja ključnih nacionalnih državnih tema.

Verujem da vama nije cilj, kao vladajućoj većini, da građanima Srbije iznova ogadite Parlament, da ga obesmisлите, da naterate ljude da ne gledaju Skupštinu i time pokušate da sprečite da se čuje glas opozicije. Zaista verujem da ćemo, kao danas, imati priliku da razgovaramo, da razmenimo misli i kada se ne slažemo. To je moja centralna poruka, da probamo svi zajedno, posebno u ovom vremenu velike evropske i svetske krize, da budemo što više parlamentarni, da budemo što više, da tako kažem, puni nekog razumevanja, neke sloge, neke solidarnosti, nekog međusobnog pomaganja, čak i kad se ne slažemo, a mnogo često se nećemo slagati jer smo ideološki i politički različiti, jer smo vlast i opozicija, ali verujte, to je normalno da postoji opozicija u jednom parlamentu.

Upravo je slika kvaliteta vaše vlasti koliko poštujete opoziciju. Što više poštujete opoziciju, to više govori o vama da ste vi ljudi koji imate kapacitet da vodite državu. Jer i opozicija i građani koji su glasali za opoziciju su važan deo ovog naroda i države, koji morate da poštujete. Nadam se da će to i novi predsednik Parlamenta gospodin Orlić činiti. Mi smo vam danas dali već jednu šansu da to dokažete.

Naime, Poslanička grupa Srpski pokret Dveri – Patriotski blok predala je prvu skupštinsku inicijativu, naš zahtev za održavanje prve posebne sednice ovog, Trinaestog parlamentarnog saziva, na temu Rezolucije Evropskog parlamenta kojom smo ucenjeni da priznamo lažnu državu Kosovo i uvedemo

sankcije Ruskoj Federaciji i, naravno, na temu aktuelne situacije na Kosovu i Metohiji.

Nadam se da će budući predsednik i vladajuća većina imati sluha da već do kraja avgusta obavezno održimo ovu posebnu sednicu, a svakako pre isteka ovog roka od mesec dana i da kao ovaj dom zajednički donesemo odluku i stav prema onome što se dešava na Kosovu i Metohiji, kao i prema ovim ucenama iz Brisela. Mi ćemo, naravno, predložiti konkretnu odluku, da mi zajednički te ucene iz Brisela odbijemo, jer i Ustav Republike Srbije i Rezolucija 1244 nas obavezuju na borbu za očuvanje Kosova i Metohije u sastavu Srbije.

Konačno, skrenuo bih samo na kraju pažnju budućem predsedniku Narodne skupštine da razmotri jednu stvar koja mi je sada zaparala uši, jer mi nije jasno kako je omogućeno od strane ovog parlamenta da jedna poslanička grupa dobije naziv Evropski regioni – Vojvodina, Sandžak i Preševska dolina, jer tako nešto u Srbiji ne postoji. Dakle, Vojvodina je autonomna pokrajina, Sandžak je turska vojna uprava koja, hvala bogu, ne postoji od vremena oslobođenja od turske okupacije, a Preševska dolina nikada nije ni postojala, već se radi o Pčinjskom upravnom okrugu, kao što je i Sandžak Raški upravni okrug.

Zamolio bih da se ova zaista neprikladna varijanta nekako izmeni. Naravno, to ni na koji način ne sme da dovodi u pitanje prava nacionalnih manjina koje žive u Srbiji, ali njihova prava prestaju tamo gde to počinje da liči na nekakav separatizam i pokušaj razbijanja države Srbije i izmišljanje nekih termina koji apsolutno nemaju nikakvo uporište u našem ustavu i u državnim institucijama.

Dakle, uz još jednom izražene želje da će ovaj novi saziv Narodne skupštine Republike Srbije pokazati jedno novo lice srpske demokratije, da ćete i vi kao vladajuća većina dati doprinos tome da opozicija može da se čuje i da naši predlozi dođu na dnevni red ovog zasedanja, obavezujem se u ime Poslaničke grupe Srpski pokret Dveri – Patriotski blok da ćemo mi dati svoj deo doprinosa da ovde imamo jedan povratak ka smislu i dostojanstvu Narodne skupštine i da pojačamo interesovanje građana za to da gledaju ove skupštinske sednice zato što ovde gledaju ozbiljne i prave rasprave ma koliko mi bili ideološki i politički suprotstavljeni i različiti. Hvala vam svima na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem poslaniku Obradoviću.

Reč može da uzme poslanik Hadži Milorad Stošić iz PUPS-a.

Izvinite, nisam video da tražite reč.

Izvolite.

ENIS IMAMOVIĆ: Hvala. Javio sam se po osnovu replike, s obzirom na to da je pomenuto ime poslaničke grupe kojoj pripadam.

Dakle, Sandžak. Mi smo predstavnici Sandžaka i mi smo u ovoj državi registrovani kao stranka koja nosi SDA Sandžaka. Dakle, jasno je da ćemo se

boriti, da se borimo i da će se generacije posle nas boriti za to da Sandžak bude ustavna kategorija u Republici Srbiji.

Ja sam i u prošlom sazivu objašnjavao da je Sandžak postojao na Berlinskom kongresu, da je tačno određena teritorija koja pripada Sandžaku i mi se borimo za to da Sandžak bude budući evropski prekogranični region. To je naše pravo i to pravo nam niko ne može osporiti, naročito ne neko ko je u ovu skupštinu ušao samo da bi trenutna vlast i vladajuća većina izgledala što demokratičnije. Dakle, Sandžak postoji i onako kako ste se navikli na to da postoji Dorćol, Karaburma, naviknućete se da postoji i Sandžak. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Izvolite, poslanik Hadži Milorad Stošić.

HADŽI MILORAD STOŠIĆ: Poštovani predsedavajući, uvažene dame i gospodo narodni poslanici, poštovani građani Srbije, na samom početku sednice istakao bih da će Poslanička grupa Partija ujedinjenih penzionera, poljoprivrednika i proletera Srbije, PUPS – Solidarnost i pravda u danu za glasanje podržati ove predloge i glasati „za“.

Na samom početku novog saziva želim da vas sve pozdravim, u svoje lično ime i u ime naše poslaničke grupe PUPS – Solidarnost i pravda, da čestitam na izboru za narodne poslanike i da nam zaželim uspešan i konstruktivan rad u periodu koji je pred nama.

Naša poslanička grupa je od samog početka svog rada u Narodnoj skupštini zadnjih 14 godina uvek nastojala da argumentovano iznosi svoje stavove i ideje, da se učtivo i sa uvažavanjem odnosi prema svakom u ovoj sali, bez obzira na njegovo svojstvo i političku pripadnost. Ja se nadam da će i ostale kolege narodni poslanici imati isti takav odnos.

Nalazimo se u izuzetno složenom i teškom vremenu svetske krize i ratnih sukoba, ekonomske recesije i inflacije, sa pandemijama bolesti svetskog nivoa koje se ne predaju u potpunosti. Ako se to ima u vidu, mislim da svako od nas, gledano i pojedinačno kao narodni poslanik i svi mi kao kolektivitet političkih stranaka i koalicija, mora imati minimum odgovornosti za donošenje pravih odluka i na pravi način.

Koliko smo mogli da vidimo na prethodnim konsultacijama pre konstituisanja parlamenta, već su tu načinjeni prvi pozitivni koraci, jer je relativno brzo postignut dogovor oko formiranja i strukture skupštinskih tela, oko broja potpredsednika Skupštine, tehnički rasporeda korišćenja prostorija po poslaničkim grupama i drugim stvarima. Iako se, naravno, nikada ne možemo složiti oko svega, mislim da je to pravi način kako treba raditi u perspektivi ovog skupštinskog saziva i da svi zajedno učinimo napore da iza sebe ostavimo neke ranije ružne scene koje su išle u javnost iz ove sale. Od teških reči kojih je bilo i na ovoj sednici, svađa, uvreda, atmosfere koja je na ivici fizičkih obračuna mislim da niko nema nikakve koristi i treba da odustanemo od toga.

Što se konkretne tačke dnevnog reda tiče, tu je sve jasno i ne treba trošiti previše vremena. Jedan od temeljnih principa parlamentarizma je da onaj koji ima poslaničku većinu određuje kandidata koji će predsedavati Skupštini. Lista „Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve“ osvojila je na izborima 120 mandata, i to na izlaznosti birača na izborima koja je bila najviša u protekloj deceniji. Sa potencijalnim koalicionim partnerima sa drugih izbornih lista većina za punovažno donošenje odluka će biti daleko iznad propisane Ustavom i zakonima. Onda je sasvim logično da ova lista ima potpuno legalno i legitimno pravo da predloži ko će voditi parlament u narednom mandatnom periodu.

Svako je mogao da se uveri u to da je na ovoj izbornoj listi bilo puno izuzetno kvalitetnih kandidata za narodne poslanike najrazličitijih struka, profila, naučnih zvanja i da mnogi od njih sada sede zajedno sa nama u ovoj sali kao kolege poslanici. Ja bih se usudio da kažem da je predlogom da dr Vladimir Orlić bude predsednik Narodne skupštine načinjen pravi izbor koji će u jednoj ličnosti sublimirati sve ove kvalitete; čitajući biografiju kandidata zapitao sam se da li u njoj postoji neka mrlja. Naravno, poslanička grupa PUPS – Solidarnost i pravda će iskreno i od srca podržati izbor dr Vladimira Orlića za predsednika Narodne skupštine i poželeti mu puno sreće i uspeha u radu.

Takođe želim da kažem par reči i o izboru potpredsednika Skupštine. I tu je sve jasno. Kao što je pravo onog ko ima većinu da daje predsednika Parlamenta, isto tako je legitimno da se potpredsednička mesta podele srazmerno veličini poslaničkih grupa. O tome je bilo reči na konsultacijama stranačkih predstavnika i napravljen je dogovor. Za potpredsednike su predloženi kvalitetni kandidati, poslanici sa dugogodišnjim stažom u Narodnoj skupštini, neki su i lideri ili visoki funkcioneri u svojim strankama. Mislim da će to doprineti kreiranju još pozitivnije slike o ovom skupštinskom sazivu a kolegi Orliću biti od velike koristi i pomoći u radu.

Zato će Poslanička grupa Partija ujedinjenih penzionera, poljoprivrednika i proletera Srbije, PUPS – Solidarnost i pravda u danu za glasanje dati svoju podršku za usvajanje ovih predloga.

Poštovani prijatelji, uvaženi građani Srbije, zahvaljujem se na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala poslaniku Hadži Miloradu Stošiću.

Sada reč može da uzme dr Muamer Bačevac. Nije tu.

Reč ima Života Starčević.

ŽIVOTA STARČEVIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, želim na početku, kako red nalaže, svima da čestitam na dobijenim mandatima poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srbije i na juče datim zakletvama. Želim svima da poželim uspešan rad u narednom periodu.

Na prethodnim izborima građani su svima nama dali poverenje, na osnovu koga smo mi dobili mandate, da radimo u njihovom najboljem interesu i efikasno. Danas, evo, već deset sati diskutujemo na ovoj sednici i, ako su građani

gledali od početka do kraja, nisam siguran da će reći da smo radili efikasno i u najboljem njihovom interesu. Naime, građani će nas kandidovati za neki njihov glas na nekim narednim izborima ne po tome kako pričamo, već će nas kandidovati pre svega po tome šta smo uradili. Dela i ono što smo radili će pre svega biti odlučujući faktor kome će dati poverenje na narednim izborima.

Upravo zato mislim da je izbor predsednika Narodne skupštine Republike Srbije u tom smislu veoma važan. Naime, on će biti taj koji će bitno uticati na efikasnost rada Narodne skupštine i na to da li će ova Narodna skupština uspeti da odgovori svim izazovima pred kojima stoji naša država.

Naime, mi imamo predlog doktora Vladimira Orlića za predsednika Narodne skupštine i, kao što je predsednik Jedinствene Srbije Dragan Marković Palma u svom izlaganju rekao, Poslanička grupa JS će podržati taj predlog, jer je doktor Vladimir Orlić čovek koji ima dobru i kvalitetnu profesionalnu karijeru, dobar CV, ali nije to jedini razlog.

Jedinствena Srbija je politička partija koja jako vodi računa i o političkoj realnosti. Politička realnost je da je na prethodnim izborima SNS dobila najviše mandata i da je ona vlasna da predloži ko će predsedavati Narodnoj skupštini Republike Srbije. S obzirom na tu činjenicu, ako je Vladimir Orlić najbolji kandidat za tu funkciju i da to smatra njegova partija, mi ćemo se svakako složiti sa tim i, kao što sam rekao, podržaćemo taj predlog.

Ono što sam rekao jeste da je Srbija danas suočena sa brojnim izazovima, teškim izazovima, i ti izazovi su, između ostalog, i najvažnija politička i društvena pitanja. Jako je važno da se oko svih tih izazova i pitanja postigne maksimalna politička, ali i, rekao bih, opšta društvena saglasnost i konsenzus. Zato je uloga predsednika Narodne skupštine i u tom smislu jako važna. Ukoliko Narodna skupština Republike Srbije svojim radom bude temelj i da vetar u leđa državi Srbiji da efikasno i uspešno odgovori svim tim teškim izazovima, onda smo napravili dobar posao. To je jedan od zadataka gospodina Orlića i ovog saziva.

Mnogo je tih izazova. Jedan od njih je, svakako, eskalacija političke i svakakve druge situacije u našoj južnoj pokrajini Kosovo i Metohija. O tome je danas Dragan Marković Palma pričao više, ja ne bih pričao mnogo o tome osim da kažem da, evo, i danas imamo praktično otmicu vozača saniteta Kliničkog centra u Kosovskoj Mitrovici, Dejana Spahića, od strane kosovskih specijalnih političkih snaga i da jednostavno situacija tamo se nikako ne smiruje.

Naš posao, posao Narodne skupštine i predsednika Narodne skupštine jeste da damo taj temelj i da budemo dobar oslonac državi Srbiji kada je u pitanju rešavanje situacije u našoj južnoj pokrajini. Naravno, naš zadatak jeste i da sačuvamo ekonomsku stabilnost, pozitivan ekonomski trend naše države i naše privrede i ekonomije. To u vremenu najveće ekonomske krize posle Drugog

svetskog rata nije nimalo lak zadatak i ovaj dom i Narodna skupština svakako će morati svojom zakonodavnom aktivnošću da utiče na to.

Tu su i pitanja kao što su evropski put Srbije, jer imamo situaciju da imamo izveštaj Evropskog parlamenta koji je oštriji i lošiji nego što je bio ranije i pokazuje, kako bih rekao, dvostruke aršine evroparlamentaraca. Mi želimo, naravno, da održimo taj evropski put, ali onako uzdignute glave, čuvajući naše interese i našu tradiciju i kulturu.

Naravno, jedno od važnih pitanja s kojima ćemo se suočiti jeste i populaciona politika, da nastavimo sa borbom protiv bele kuge i da radimo na tome da osnažimo našu populaciju i podmladimo. Takođe, tu su i brojna druga pitanja, kao što su pitanje saradnje sa svima, pitanje „Otvorenog Balkana“ i sva druga pitanja i jednostavno naš rad i naša dela, još jednom da ponovim, jesu ono što će građani vrednovati u narednom periodu.

Zato apelujem i na gospodina Orlića ali i na sve nas ovde u parlamentu na efikasnost u radu, na rad u korist građana i u njihovom najboljem interesu, a mi ćemo, Poslanička grupa JS, kao i dosada, uvek biti aktivan činilac i dati svoj doprinos i učešće u tom radu. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vama, poslaniče.

Sada reč ima Aleksandar Jovanović, „Moramo – Zajedno“.

ALEKSANDAR JOVANOVIĆ: Poštovani gospodine Jankoviću i narodni poslanici, zdravo živo.

Poštujući dogovor šefova poslaničkih grupa koji kaže da treba da skratimo diskusiju, ja ću svoju diskusiju svesti samo na jedno. Ne znam da li je gospodin Orlić tu, ne vidim ga, nije, ali obratiću mu se. Bez obzira na to što nije tu, on je budući predsednik Narodne skupštine.

Budući predsednik Narodne skupštine dužan je da poštuje volju građana izraženu kroz narodnu inicijativu koja je podneta ovoj skupštini, a koji traže da se ova skupština izjašnjava i odlučuje o predlogu građana da Skupština donese zakon o trajnoj zabrani eksploatacije litijuma i bora na čitavoj teritoriji Republike Srbije.

Vidim ovde danas neke komentare i žalopojke za litijumom. Hajde, izjasnite se odmah, vi prekoputa, jeste li za nastavak rudnika „Rio tinto“ ili ne, da znamo šta da radimo. Da ili ne?

(Vladimir Đukanović: Da.)

E, hvala vam lepo, gospodine Đukanoviću. U tom smislu pozivam sve aktiviste, sve one ovde koji su se izborili da predsednik Vučić pod pritiskom ukine i da nalog da se ukine sramna odluka Vlade, uredba Vlade u kojoj stoji da je za potrebe Projekta „Jadar“, „Rio tinto“, neophodno izvršiti relokaciju stanovništva sa područja Nedeljica. U Gornjim Nedeljicama živi hiljadu ljudi. U

Gornjim Nedeljicama skoro 300 učenika pohađa osnovnu školu. Gornje Nedeljice su prostor gde je svaki pedalj zemlje obrađen. To selo proizvede godišnje milion litara mleka. To su ljudi koji nas hrane. To su ljudi kojima svi treba da se poklonimo do zemlje. Na to ste se nameračili, to ste našli da raseljavate.

Ovde sa nama sedi i stanarka Jovankine vile, gospođa Ana Brnabić. I bilo bi lepo, gospođu Brnabić, da konačno kažete pred svima šta ste se to dogovarali sa „Rio tintom“ u Londonu. Nikako nismo imali prilike da čujemo kakve ste to tajne dogovore vodili sa predstavnicima „Rio tinta“.

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas, narodni poslaniče, nemojte se neposredno obraćati.

ALEKSANDAR JOVANOVIĆ: Samo polako.

PRESEDAVAJUĆI: Narodni poslaniče, moram vas opomenuti, nemojte se direktno obraćati nikome. Molim vas, to važi za svakog ovde.

ALEKSANDAR JOVANOVIĆ: Ja vas, predsedavajući, molim da omogućite mir i red u sali.

PRESEDAVAJUĆI: To je opomena.

ALEKSANDAR JOVANOVIĆ: Mi smo tu da, kao što smo vas sprečili da nam sve reke Stare planine gurnete u cev, kao što smo sprečili Gorana Vesića i njegovu ekipu da živu šumu na Revi zatrpavaju šutom, kao što smo sprečili mnogobrojne ekološke zločine...

Da poručim samo ljudima iz Kličevca, da nikada neće biti izgrađena ona regionalna deponija tamo gde oni gaje suncokret. Da poručim ljudima iz Bosilegrada – dole se trudnicama preti smrću, dole se ljudi gađaju kamenjem u glavu samo zato što štite svoju imovinu – evo nas uskoro u Bosilegradu. Da poručim Igoru Braunoviću, direktoru „Srbijašuma“, da ćemo ga uskoro posetiti i da će imati priliku da otvori sve papire i dokumente da vidimo šta se to radi sa našim šumama.

Ima tih mesta zločina koliko hoćete. Da li vi stvarno mislite da ćemo mirno gledati kako vaši domaći i belosvetski pajtosi otimaju naše šume, naše prirodne resurse i teraju naše seljake sa naših njiva?

Pozivam sve ljude da budu spremni da brane svoju prirodu, sve poštujući ustav ove zemlje. Ako bude bilo kome palo na pamet da vraća „Rio tinta“ ponovo u priču, budite sigurni, imaćete stotine hiljada ljudi ponovo na barikadama. Toliko. Hvala lepo i prijatno. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima Milenko Jovanov.

MILENKO JOVANOV: Vrlo kratko.

Dakle, nadam se samo da gospodin Jovanović neće zabraniti kolegi Đukanoviću da ima stav. Kao što ste vi protiv eksploatacije litijuma, on je za.

Što se tiče vašeg zastupanja ljudi koji žive u Gornjim i Donjim Nedeljicama, na prethodnim izborima je od 153 izašla birača 88 glasalo za

predsednika Vučića, ili 57,52%. U Donjim Nedeljicama je od 260 izašlih birača 150 glasalo za predsednika Vučića ili 57,69%. Na biračkom mestu 8 Brezjak, sa koga je Marijana Trbović Petković, predsednica Udruženja „Ne davimo Jadar“, od 261 birača 142 je glasalo za predsednika Vučića. Na biračkom mestu 40 Jarebice, iz kog je Zlatko Kokanović, ekološki aktivista, od 141 birača 109 je glasalo za Vučića ili 77% itd.

Jedini ko ima legitimitet da govori u ime ovih građana je onaj koga su građani podržali. Tako funkcioniše demokratija. Vi, naravno, imate pravo da zastupate određene stavove.

(Narodna poslanica dobacuje s mesta.)

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas da ne vodite raspravu na taj način.

MILENKO JOVANOVIĆ: Nemam ja problem sa tim. Malo, radi dinamike.

Dakle, imate pravo da zastupate svoj stav, svakako imate pravo da iznosite svoj stav, ali nemate pravo da se predstavljate ekskluzivnim predstavnikom ljudi koji žive ili političkim predstavnikom ljudi koji žive u mestima koje ste naveli, jer ti ljudi nisu podržali ni vas, ni vašu politiku. To je činjenica.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima poslanik Igor Braunović. Pravo na repliku.

IGOR BRAUNOVIĆ: Gospodine Jovanoviću, „Srbijašume“ su ozbiljna institucija i, kad budete dolazili da pregledate to što vas zanima, nećete sigurno moći u majjici.

PRESEDAVAJUĆI: Aleksandar Jovanović, replika.

Izvolite, još jednom imate pravo.

To je moje diskreciono pravo.

Izvolite, imate reč.

ALEKSANDAR JOVANOVIĆ: Sad ne znam kome da odgovorim. Imam pravo na repliku, da odgovorim i gospodinu Jovanovu i gospodinu Braunoviću.

Vidite, gospodine Jovanov, ti ljudi iz Gornjih Nedeljica kojima ste doveli „Rio tinto“, s kojim ste se prethodno dogovorili iza leđa, koji je došao tamo da im ruši kuće, koji im je već zatrovao zemlju, poverovali su vašem predsedniku, za koga ste vi pre osam godina rekli da uništava Srbiju ali to je druga priča... Dakle, poverovali su mu da će, kao što je rekao, prekinuti sa tom agonijom zvanom „Rio tinto“, a vi sad nama govorite da ta agonija nije gotova. Pa vidite vi sa vašim predsednikom, vašim vrhovnim božanstvom, šta se i s kim dogovarao iza čijih leđa. Ti ljudi su zato glasali za njega.

A vama, gospodine Braunoviću, ja ću doći u majjici i vi ste dužni da me primite došao ja u majjici ili došao u tom odelu od 3.000 evra koje vi nosite, pa ćete lepo da nam objasnite ko to seče trenutno šumu na Avali, zašto ste dali otkaz

i po kom osnovu dajete otkaze ljudima zaposlenim više od deset godina u „Srbijašumama“...

Vi ste, gospodine Braunoviću, vojvoda, je l' tako? Vojvoda Igor. Postoji CD sa vašim umetničkim delom na guslama.

(Predsedavajući: Još jednom vas molim, nemojte se direktno obraćati.)

Preporučujem svima da poslušaju gospodina vojvodu Igora Braunovića i njegove istaknute pesme. Čovek je talenat neviđen, al' ne samo za uništavanje „Srbijašuma“ i deljenje otkaza, već i za muziku.

Dakle, videćemo se još. Neću više da vas zadržavam. Pozivam sve građane Srbije da, sve poštujući ustav ove zemlje, ustanu i brane ono što se zove njihova imovina. To je ustavna kategorija.

PRESEDAVAJUĆI: Vreme vam je isteklo, gospodine Jovanoviću. Hvala lepo.

Reč ima poslanik Đukanović, replika.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Imao sam pravo na repliku jer sam bio pomenut. Nikad nisam mogao da shvatim ljude koji su navodno veliki ekolozi a to postanu onog momenta kad ne dobiju posao sa mini hidroelektranom. Kada ne dobije posao da ima mini hidroelektranu, onda on postane veliki ekolog.

Danas imamo takvu jednu situaciju, gde se čovek koji ne predstavlja apsolutno nikog u tim Nedeljicama poziva na Gornje Nedeljice. To je nešto što je zapanjujuće. I uništava budućnost tim ljudima, bukvalno im uništava budućnost.

Ja sam bio protiv zaustavljanja tog projekta. I to otvoreno kažem. Vrlo sam otvoreno pričao svuda u medijima da sam protiv zaustavljanja tog projekta, jer smatram da je to donosilo budućnost ovoj zemlji. Mi bismo danas imali veliki progres. Možda bismo ušli u fazu pravljenja fabrike električnih automobila ili električnih baterija. Svuda u svetu je potražnja za litijumom, ali samo je ovde neko uništio budućnost Srbije. Zašto? Zato što je neka ambasada to plaćala. Zato što je to ambasada jedne zemlje koja je želela da ukloni svog konkurenta plaćala ovde pokret anarhistički i levičarski i plaćala lažne ekologe da nam prave katastrofu i ekonomski kolaps od naše zemlje.

Zato se nadam da će se obnoviti taj projekat. Da l' će to raditi „Rio tinto“ ili neko drugi, ne znam, ali bih voleo da se obnovi zato što su upravo građani Gornjih Nedeljica dali poverenje gospodinu Vučiću, Srpskoj naprednoj stranci, a ne ovim ljudima koji se lažno predstavljaju kao zaštitnici životne sredine. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Na ovom mestu ćemo ovu polemiku završiti. Moramo ovu sednicu dovesti do kraja, molim vas da imate razumevanja za to.

Reč ima Milica Stamenkovski Đurđević, Zavetnici.

MILICA ĐURĐEVIĆ STAMENKOVSKI: Poštovani narodni poslanici, u predašnjem izlaganju iznela sam stav Srpske stranke Zavetnici i o aktuelnom

predlogu, gospodinu Vladimiru Orliću, ali pre svega sa sadržajnijim osvrtom na celokupnu političku atmosferu.

Danas u 13.00 časova u nepoznatom pravcu je odveden, praktično kidnapovan vozač saniteta sa severa Kosova i Metohije, naš sugrađanin, neko o čijim pravima treba da brinemo kao narodni poslanici koji smo se zakleli, između ostalog, i na Ustav Republike Srbije. I dalje, kako vidimo iz medijskih napisa ali uzevši u obzir i informacije sa terena, nemamo vesti gde se on nalazi.

Da se ovo desilo u Zimbabveu ili bilo gde na mapi sveta, danas bismo možda na trenutak i prekinuli ovu sednicu, izvršili konsultacije šefova poslaničkih klubova i doneli, ako ništa drugo, barem zajedničko saopštenje osude onoga što se dešava, ponavljam, našim sugrađanima na Kosovu i Metohiji, koji su danas, pazite, prema podacima Ujedinjenih nacija i prema podacima OEBS-a, najugroženija etnička zajednica u čitavoj Evropi, sa najmanjom stopom povratka raseljenih lica na svetu. Dakle, na svetu najmanja stopa povratka raseljenih lica je na Kosovu i Metohiji.

Tako eklatantan primer kršenja osnovnih ljudskih prava je nešto što moramo jednoglasno da osudimo i upravo to je na onom fonu poziva na nacionalni kompromis i na taj zajednički imenitelj o kojem smo danas, ako ništa drugo, barem načelno svi u jednom trenutku govorili.

Srpska stranka Zavetnici će, reagujući i na malopredašnje izlaganje jedne od političkih grupacija, koja ne krije da namerava internacionalizaciju pitanja Sandžaka, reagovati time što će predložiti usvajanje zakona o zaštiti teritorijalnog integriteta, po ugledu na, recimo, SAD, gde takva regulativa postoji gotovo već dva veka, i dan-danas se primenjuje sprečavajući da se pod izgovorom slobode govora vrši promocija separatizma, secesije, rasparčavanja suverenih država.

Naša je obaveza da vodimo računa da niko sa ovog mesta ne pothranjuje podele, ne seje mržnju, ne širi razdore među etničkim grupama i da sa ovog mesta svi budemo svesni da nismo poslanici samo onih etničkih grupa kojima lično pripadamo već smo dužni da uvažavamo i Ustav i zakon celokupne Republike Srbije i da, kao što smo u zakletvi izrekli, poštujemo sva ljudska i manjinska prava.

Ali, isto tako, Srpska stranka Zavetnici smatra da je sazreo trenutak da stanemo na put takvim separatističkim tendencijama kako se ne bi desilo da sutra na nekim drugim mestima gledamo ovakve incidente koje danas imamo na severu KiM.

Srpska stranka Zavetnici danas neće glasati za predlog Srpske napredne stranke i njenih koalicionih partnera, ne zbog toga što smo sujetni, ne zbog toga što smo ostrašćeni niti zbog toga što bolujemo od nekog stranačkog fatalizma, već zbog toga što smatramo da ne možemo danas da damo blanko poverenje uzevši u obzir predašnju praksu koju je SNS primenjivala.

Ali ja želim da vi nas sve demantujete i želim da pokažete političku zrelost, jer ovaj saziv je zapravo politički test za Srpsku naprednu stranku, koja treba da pokaže da li je spremna da uspostavi višepartijski sistem, demokratske procedure, da uvaži ovakvu strukturu Parlamenta ili da nastavi sa progonom političkih neistomišljenika ukoliko se oni apsolutno u svemu sa njima ne slažu.

Mi nismo neprijatelji. Mi smo poslanici jednog naroda. Mi smo poslanici jedne države. Kada kažem narod, mislim na sve građane naše zemlje. I zbog toga sve ove razlike, koje su danas brojne a hiljade je njih koje smo ovde potencirali i naglašavali, mogu da budu prevaziđene onog trenutka kada je država Srbija ugrožena, a to je, nažalost, nešto što je naša svakodnevnica. Zato vas pozivam da na kraju, kakav god ishod bude bio, jedni drugima pružimo ruku, da nastavimo polemiku pristojno, argumentovano, ali da, sa druge strane, imamo u vidu da smo ovde da budemo glas naroda.

Srpska stranka Zavetnici je danas prvi put glas srpskog naroda i svih građana Srbije u institucijama Republike Srbije. Još jednom koristim priliku da se, na kraju, na tom poverenju zahvalim i da iznesem stav da ćemo u svakom slučaju to poverenje opravdati. Hvala na pažnji, a gospodinu Orliću ću čestitati ukoliko bude bio izabran i poželeti puno uspeha, da nas sve ovde demantuje nekakvom novom političkom praksom.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima poslanica Jelena Jerinić.

JELENA JERINIĆ: Poštovani predsedavajući, zahvaljujem na datoj reči. Ja sam Jelena Jerinić i prvi put sam poslanica u Narodnoj skupštini Republike Srbije. Članica sam poslaničke grupe Zeleno-levi klub – Ne davimo Beograd, Moramo.

Na početku današnjeg dana čuli smo biografiju kandidata za predsednika Parlamenta. Kandidat je obrazovana i svestrana osoba i na tome bi mu se zaista moglo čestitati. Međutim, uspesi u obrazovanju i nauci nisu ono što ga je preporučilo za ovu poziciju, jer, nažalost, danas u Srbiji nije mnogo važno ko je kandidat za predsednika Parlamenta niti kakve su mu kvalifikacije. Ovog kandidata predložio je jedan čovek sa pozicije predsednika političke stranke, bez ikakvog ustavnog i zakonskog osnova, a onda su članovi te iste stranke kao poslušnici svoga predsednika aklamacijom potvrdili da je baš on njihov kandidat. U tom smislu mi bismo ovde danas mogli da raspravljamo o kandidaturi bilo kog člana ili članice Srpske napredne stranke.

Sasvim je jasno da on nije naš kandidat i da mi danas nećemo glasati za njegov izbor. Mi smo ovde da bismo zastupali sve one građane i građanke Srbije koji osećaju da im je država oduzeta i zbog toga bih želela da se obratim budućoj parlamentarnoj većini, ko god da će je činiti.

Poštovane kolegice i kolege, nemojte zaboraviti da ste i vi predstavnici tih građana i građanki koji se osećaju izneverenim i čije su institucije urušene od

strane onih koje danas predstavlja Vladimir Orlić. Zbog izbornog sistema, kog se tako grčevito držite a u kom je cela Srbija jedna jedina izborna jedinica, svi smo mi predstavnici svih građana i građanki Srbije. Želeli vi to ili ne, i vi ste, kao i ja, predstavnici i zgubidana i lažnih ekologa i patkara, kao i svih onih koji danas na ulicama i putevima Srbije protestuju protiv režima, a koje, sa druge strane, na svakom koraku omalovažava i kojih se svakodnevno odriče. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima poslanik Nebojša Novaković, Demokratska stranka.

NEBOJŠA NOVAKOVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Koleginice i kolege poslanici, poslanička grupa DS, naravno, neće podržati gospodina Orlića za funkciju za koju ga predlažete, a to je predsednik Parlamenta, iz nekoliko razloga. Čuli smo već danas mnoge od njih, ali da za momenat zastanemo sa populizmom. I te kako se ovde radi o ličnosti koja će obavljati tu funkciju. Do njega će biti mnogo kako će ovaj parlament izgledati, a moje lično uverenje je da se on ne bira da bi se promenio, on se bira da bi ostao isti i da bi se bavio istim stvarima kojima se i dosad bavio, moram priznati uspešno, klevetanjem opozicije i blaćenjem svih onih koji se usude na slobodno mišljenje.

U tom smislu je govoriti o njegovom obrazovanju, koje je neosporno, u isto vreme i besmisleno. Za ono čime se on bavi, zapravo, obrazovanje nije ni potrebno. Ne možemo stati iza ovog predloga zato što to ne uliva poverenje da će se ovde s njegovim izborom vratiti demokratija, parlamentarizam i ceniti slobodna reč. On je izaslanik onoga ko nema dovoljno hrabrosti da se suprotstavi i da uđe u sukobe, to je onaj koji se sve pita i to je onaj koji sedi na Andrićevom vencu. Njegovi interesi će se ovde zastupati, i kroz gospodina Orlića ali i kroz tim koji je on predložio, odnosno koji je predložila najveća poslanička grupa.

Nema razloga za optimizam i molim vas da se u tom smislu teret ne prebacuje opoziciji, da je ta koja ne daje šansu, neka probaju šansu da daju oni koji su je davali Vučiću da će se promeniti pa ih je on jako brzo demantovao. Ovo će ići još brže. Ovde se nikakve promene u tom smislu neće desiti, osim što će biti neki ljudi koji će ovde moći da ukažu na to da će još biti i normalnosti i poštenja i čestitosti i slobodne reči i slobodne misli. Nećete moći baš sve to da ugušite. Biće i neke opozicije koja vam neće biti po meri; nekad ste mogli i to da birate. Zato vas je juče i zbolelo ono što je gospodin predsedavajući Vladeta Janković rekao. Ne samo zato što je to istina, vi znate da je to što je on rekao istina, već zato što postoje još uvek ljudi koji to mogu da kažu, mesto odakle to mogu da kažu i zato što niste zatrli svaki trag slobodi mišljenja. Nećete to uspeti ni u ovom domu, ni kroz ovu sramnu odluku o REM-u koja je potvrdila četiri iste televizije koje dobijaju nacionalne frekvencije, što opet govori o tome koliko ste spremni da se ovde bilo šta menja.

Pošto su spomenute još mnoge teme, na kraju, zaista mi je žao što nemamo ni taj institucionalni pravni kapacitet da ovde danas ne sede ljudi koji to ne mogu da budu. To je, pre svega, gospođa predsednica tehničke Vlade Ana Brnabić, ona nije mogla danas ovde da sedi – mene zaista ne interesuje da li vi i gde živite, da li je to neka vila ili šta god, ali vi danas ovde niste mogli da sedite – kao i još neke kolege, neću sada dalje da imenujem, jer nisu dali ostavke na funkcije koje obavljaju da bi danas mogli da budu poslanici. Zahvaljujem se.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam lepo.

Reč ima poslanik Vladimir Gajić, Narodna stranka.

VLADIMIR GAJIĆ: Pokušaću da budem što efikasniji i da se držim teme.

Moraću, dosta kratko, s obzirom na to da sam, inače, angažovan u mnogim od tih slučajeva kao advokat Miroslava Aleksića, da kažem gospodinu Jovanovu – puni su mi ormani u kancelariji pravosnažnih presuda u kojima su osuđeni uglavnom tabloidi upravo zbog istih ovih stvari koje ste vi danas govorili, za naknadu štete zbog neistina koje su iznosili o Mikiju Aleksiću. Nisam znao da to treba danas da ponesem. Ako vas bude interesovalo, nije problem da vam to i pokažem.

Isto se odnosi i na one insinucije u vezi sa Vukom Jeremićem i Patrikom Hoom, tako da ponavljate jednu istu stvar ovde u Skupštini. Naravno, vas nećemo da tužimo, nema nikakvih problema, imate pravo ovde, kao šef poslaničke grupe pogotovo, da govorite šta god hoćete. Za mene je to pravo poslanika apsolutno i bez ikakvog ograničenja.

Kada je u pitanju gospodin Orlić, ovde je više poslanika opozicije reklo jednu stvar koja je notorna, a to je da je ta njegova biografija, što se tiče obrazovanja, zaista impresivna. On je završio jedan od zaista najrespektabilnijih fakulteta u Srbiji, možda i prvi, što se toga tiče. Međutim, to nije dovoljno da bi neko zadovoljavao neke glavne kriterijume da bude predsednik Skupštine. On je, pre svega, čovek koji je u prethodnom periodu pokazao da nema smisla za toleranciju i dijalog sa onima koji su mu politički protivnici.

Međutim, ono na šta ja hoću da ukažem, a to se odnosi i na gospodina Orlića i na sve poslanike SNS-a, daću vam brzo jedan kratak prikaz, a to je jedan pravni okvir koji je flagrantno prekršen kada su u pitanju izbori koji su održani 3. aprila ove godine.

Naime, Ustav u članu 3 uspostavlja vladavinu prava kao osnovnu pretpostavku Ustava. Na osnovu odredbe člana 4 ustanovljena je podela vlasti. Član 5 Ustava u stavu 4 kaže da političke stranke ne mogu neposredno vršiti vlast niti je sebi potčiniti. S tim u vezi, član 41 Zakona o sprečavanju korupcije kaže da je sukob interesa situacija u kojoj javni funkcioner ima privatni interes koji utiče, može da utiče ili izgleda kao da utiče na obavljanje javne funkcije. U članu 40 Zakona o sprečavanju korupcije kaže se da javni funkcioner ne sme biti

zavisan od lica koja bi mogla da utiču na njegovu nepristrasnost niti da koristi javnu funkciju zarad sticanja bilo kakve koristi. Član 6 Ustava kaže da je zabranjen sukob interesa.

U čemu je ovde problem? Kad ove odredbe Ustava i ove dve odredbe Zakona o sprečavanju korupcije uporedite sa članom 45 Statuta SNS, biće vam dosta lako da shvatite. U odredbi člana 45 Statuta SNS, gde su nabrojana ovlašćenja predsednika te stranke, jedno od njegovih ovlašćenja je, kaže – predsednik SNS-a utvrđuje kriterijume za utvrđivanje liste kandidata za poslanike. U sledećoj odredbi kaže – predsednik predlaže izbornu listu za izbor narodnih poslanika.

Da li su narodni poslanici SNS-a zarobljeni? – pita se „Birodi“ vrlo efektno ovih dana, koristeći ovu i sličnu argumentaciju. Da li su poslanici SNS-a zbog kršenja Ustava i Zakona o sprečavanju korupcije nezakonito izabrani? Da li je jasno da je Ustavom garantovana podela vlasti suspendovana u korist jedinstva vlasti koja je u rukama jednog čoveka koji drži i poziciju predsednika SNS-a i poziciju šefa države? Mislim da je sasvim jasno da jeste.

U tom smislu je nezakonit i predlog koji smo čuli ovih dana u javnosti, gde je šef države u svojstvu predsednika stranke utvrdio predlog da gospodin Orlić bude predsednik Skupštine Srbije. Eto, to je ono što je problem. Mi smo provizorijum od države, mi nismo pravna država. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima poslanica Demokratske stranke, Tatjana Manojlović.

TATJANA MANOJLOVIĆ: Poštovani predsedavajući, uvažene kolegice i kolege narodni poslanici, ponoviću još jednom, poslanički klub DS neće glasati za kandidata vladajuće većine za predsednika Narodne skupštine.

Parlamentu je neophodna kultura dijaloga i to je neophodan preduslov za demokratizaciju društva. Smatramo da je sasvim svejedno koga će vladajuća većina za tu važnu funkciju predložiti na osnovu desetogodišnjeg iskustva i onoga što smo videli pod ovim krovom, ali nažalost i na osnovu onoga čemu smo svedočili poslednja dva dana. Pre svega mislim na neprimereno ponašanje i reakciju tokom obraćanja predsedavajućeg, Vladete Jankovića, juče na otvaranju svečane sednice.

Od budućeg predsednika Skupštine očekujemo da omogući civilizovan dijalog, a obradovalo me je ono što je ovlašćeni predlagač danas rekao, da će Parlamentu vratiti kontrolnu funkciju. To jeste jako važno i sigurna sam, ako to budu ispoštovali, da će predsednik Parlamenta onog momenta kada bude izabran na tu funkciju pokrenuti sve svoje ingerencije i da će doprineti tome da se grubo kršenje zakona spreči nadalje.

Pri tome mislim na flagrantno kršenje zakona u procesu odluke o dodeli nacionalnih frekvencija za četiri televizije koje su tim nacionalnim dobrom i dosada raspolagale. Od budućeg predsednika očekujemo da doprinese da konkurs

kao nezakonit bude poništen, da se pokrene postupak protiv prekršilaca i da se raspusti ovaj saziv REM-a. Obnavljanje dozvola za četiri privatne televizije, od kojih su neke najčešće služile da šire govor mržnje, neretko promovišući nasilje, crtajući mete na čelu neistomišljenika režima i svakome ko je doživljen kao protivnik, predstavlja grubo odstupanje od propisanih kriterijuma za dodelu frekvencija koji su precizirani u samom pravilniku REM-a o minimalnim uslovima i kriterijumima za odlučivanje u postupku izdavanja dozvole, posebno onim definisanim u članovima 28, 29 i 31, koji se tiču kvaliteta programa.

Zahtev da se konkurs poništi i ponovo raspiše temelji se i na kršenju odredbe iz člana 96. Zakona o elektronskim medijima, koja obavezuje REM da uzima u obzir da su elektronski mediji koji su već pružali medijsku uslugu poštovali uslove sadržane u zakonu, članovi 47–70, i uslove iz dozvole. Nedopustivo je samosvojno tumačenje zakonskih normi i izjava predsednice Saveta da je ovo novi konkurs i da se ne uzima u obzir ono što je dosada bilo – puj-pike, ne važi. Kada se pogledaju pomenuti članovi Zakona, lako se utvrdi da su televizije sa nacionalnom frekvencijom sistematski kršile ove odredbe tokom prethodne decenije. Time su nanele nemerljivu štetu građanima Srbije, lišavajući ih istinitog, objektivnog i blagovremenog informisanja.

Važnost odluke o poništavanju ovog konkursa ne stavlja u drugi plan ono što je za demokratizaciju društva preduslov, a to je omogućavanje da RTS zaista radi u skladu sa Zakonom o javnim medijskim servisima i da ne bude još jedna poluga u rukama vlasti. Ako Parlament iskoristi svoje mehanizme i novi predsednik Skupštine tome doprinese, Srbija će imati šansu da se iz reda država koje su skliznule u autokratiju vrati u red istinskih demokratija. Nažalost, na osnovu onoga čemu smo svedočili poslednja dva dana, male su nam šanse, ali mi iz poslaničkog kluba Demokratske stranke i sve demokrate od toga nećemo odustati. To je naš dug prema svim građanima, ali i prema žrtvi Zorana Đinđića, koji je životom platio to što je imao viziju uređene i demokratske države. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Moramo da se vratimo na jednog ranije prozvanog govornika koji se u međuvremenu pojavio, tako da molim doktora Muamera Bačevca da uzme reč.

MUAMER BAČEVAC: Zahvaljujem, predsedavajući, zaista na razumevanju i hvala na tome što ste mi dopustili još par reči. Trudiću se da budem kratak.

Živimo u vremenu kada je parlamentarna demokratija najoptimalniji vid političkog uređenja, a centralno mesto u svakoj parlamentarnoj demokratiji ima Skupština i mi poslanici u njoj. I od našeg integriteta i od onoga kako stojimo, kako se ophodimo jedni prema drugima zavisi koliko ćemo biti poštovani.

Nažalost, u bliskoj prošlosti, pa mogu da kažem i od početka parlamentarizma u našoj zemlji, ovog novijeg, nismo imali dobru praksu. Imali

smo, zaista mogu da kažem, i loših trenutaka, i mislim da je odgovornost svakog pojedinca i svakog poslanika velika. Mi smo često kao Skupština bili, i to mi je jako krivo, zato što je bilo jako puno vrednih ljudi koji su za krajeve iz kojih dolaze ostvarili puno pozitivnih stvari, širili lepu reč, iznosili interese građana koji su ih delegirali i glasali, rešavali njihove goruće probleme. To je naš zadatak. Bilo je puno takvih poslanika iza kojih stoje zaista ogromni uspesi u jednom mukotrpnom radu. To je nešto što je bilo omalovaženo od strane novinara, koji su se počesto bavili banalnim stvarima, koliku primamo platu – a reći ću vam da je moja plata kao lekara duplo veća nego plata koja bi mi bila kao poslaniku – ili sličnim stvarima koje nisu za primer.

Za mene lično je jako važno da poslanici iskažu elementarno poštovanje i kulturu dijaloga u ovom domu. Mi smo se, kao što reče moj prethodnik i šef poslaničkog kluba, trudili i u prošlom i u prethodnom i u svim prethodnim mandatima i ocenjeni smo da smo poslanička grupa koja je isključivo pričala o temama i pokušavala da na svaki način interese građana i njihove probleme involvira u zakone, da u nadzornoj ulozi rešavamo probleme zastoja u sprovođenju tih zakona i da dostojno reprezentujemo ljude koji su nas glasali; na kraju, i celu našu zemlju. Stoga, važno je da osoba koja bude predsedavajući bude istinoljubiva, pravedna i spremna na kompromis.

Ja mislim da gospodin Orlić poseduje ove osobine i da ima kapaciteta da pravilnim vođenjem očuva i uzdigne ugled Narodne skupštine. Za mene je lično to što je uvaženi kolega poslanik Orlić završio jedan državni fakultet, sa odličnim uspehom, doktorirao već u 30. godini, velika stvar, zaista ogromna stvar u današnje vreme, i ja to moram da vrednujem i cenim.

Cenim što, kada su naši stavovi bili suprotstavljeni, uvaženi kolega se pokazao kao dostojan i demokratičan oponent, a kada smo delili iste vrednosti ili iste stavove, bio je vredan saveznik u ostvarivanju ciljeva, ali uvek je u duel i u saradnju ulazio sa žarom i spremnošću da poslušava dobru ideju ili savet. To je danas vrlina, gospodo.

Gospodin Orlić je neko, ovo je četvrti mandat i meni i njemu, još jednom kažem, počesto se nismo slagali, ali je čovek koji ima meru, a to je danas retkost. Čovek koji ima meru, zna da sasluša i verujem da će biti pravedan. Zbog toga mu poslanička grupa SDPS, ili poslanici socijaldemokrate Rasima Ljajića, daju podršku da vodi ovaj parlament, zaista da uspostavimo jedan zajednički cilj, da podignemo integritet ovog parlamenta.

Reći ću još samo na kraju da je Klement Atli, onaj veliki lider laburista koji je vodio obnovu svoje zemlje nakon razaranja, nakon Drugog svetskog rata, Velike Britanije, jednom rekao, i to je velika reč i veliki stav, da temelj demokratske slobode jeste spremnost jednog političara da veruje da su drugi ljudi možda pametniji od njega. Danas ova misao treba da bude vodilja našeg zajedničkog rada u Parlamentu i u našim stremljenjima da Srbija bude bolje

mesto za život, jer je u pitanju naš zajednički život, naša zajednička budućnost u jednom teškom vremenu koje je pred nama.

Još jednom, SDPS ili socijaldemokrate Rasima Ljajića daju apsolutno poverenje ovom mladom čoveku sa zaista željom i nadom da ćemo uspostaviti vrhunski integritet na interes svih građana naše države Srbije. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima Dušan Radosavljević.

DUŠAN RADOSAVLJEVIĆ: Uvaženi predsedavajući, dame i gospodo, uvažene kolege, poštovani građani Srbije, verovatno niste planirali da zadnji govorim, ali božija promisao je otprilike takva da sam među zadnjima. Kako se kaže, konac delo krasí. Tema o kojoj govoríću i te kako je potrebna Srbiji, da nas izmiri i da shvati gde smo mi.

Prirodno, nećemo glasati za kandidata. Da ne budem farsičan, samo iz jednog razloga. To je treća funkcija države, a mi nismo vlast, ni sistem, mi smo opozicija. Jedan kolega je ovde postavio divno pitanje i po meni je ono ključ rebusa – mi smo takvi kakvi jesmo, ali šta vi predlažete? Ja ću odgovoriti u ime koalicije Nada, u ime POKS-a – mi smo ovde, donosimo istinu o promeni sistema. Jer svako ovde ko je završio pravni fakultet je čuo za Valtazara Bogišića, koji je izrekao jednu predivnu misao – što se grbo rodi, vreme ne ispravi. Pre 77 godina na najstrašnijem zločinu i otimačini i poniženju ovaj narod je sklonjen sa istorijske scene. Taj sistem do dana današnjeg se ne menja, samo se šminka.

Simbolično, tamo na Andrićevom vencu još uvek, već trideset godina, a pre toga pedeset, stoji petokraka pred kojom su se poklonili svi šefovi država. Gospodine predsedniče budući izabrani i vi svi koji ste sa njim, sedecete ispod Nemanjića krune. Prema tome, petokraka i kruna nikako ne mogu. Hoću da naglasim ovde u ime svih građana, da im se zahvalim što su nas glasali i da opomenem, ovde je jedan detalj bio, tražimo zajednički imenitelj, reći ću vam šta je zajednički imenitelj. Godine 1916. na Badnje večé, kada je kralj, vlada, parlament, mošti i signije, sve odlazilo preko Soluna, kralj Petar je zamolio monaha, slušajte ovo, i rekao – ja ne znam da li će se iko od nas vratiti iz ovog postradanja, ali ako se niko ne vrati, ovu krunu zakopaj, odnesi je onda za Beograd, neka se Srbi okupe i taj narod, i da zna da smo nekad postojali. Na tim idealima mi gajimo sve.

Ovde smo danas čuli mnogo prepucavanja. Devedeset posto, gospodo, vaših diskusija su deo sudskih procesa, a ovo je parlament, ovde se donose zakoni. To govori da nemamo pravosuđe. To govori da smo totalno van političkog sistema, jer nemamo institucije. Da li je narod u zadnjih 30 godina bio ponosan na ovu skupštinu? Nije, gospodo, budimo iskreni. Pitajte ga sada kako živi. Pitajte kako je čoveku na selu. Pitajte one kojima je oteta imovina a nije vraćena. Da li je ikada ijedna kamera ušla u kuću nekih mučenika koji su

pobijeni i oti? Da li neko zna za 200.000 najumnijih Srba pobijenih od 1946. do 1953. godine? Tu ćemo temu otvoriti, ne da bismo se svađali, nego da bismo jednom zasvagda zatvorili strašnu knjigu poniženja i onoga što je ubijalo Srbiju i krenuli u neko novo doba.

Mi bez toga ne možemo. Ne možemo jer posrćemo, jer padamo. Pratite 77 godina gde smo, a gde se sada nalazimo. Nestajemo, dame i gospodo. Iseljavaju nam se svi, sela nam nestaju, na hiljade sela, gradovi su tihi, ekonomija odumire, samo zato što nemamo sistem vrednosti. A taj sistem vrednosti podrazumeva drugačiji izborni sistem, gde bi se birao čovek a ne medijska fikcija, drugačiji medijski sistem, gde bi se poštovala kultura, etika, estetika, istina i još mnogo toga. No, našim dolaskom ovde u Skupštinu mi otvaramo tu temu svih tema i nećemo se zaustaviti dok ne dođe do promene sistema, jednog jedinog spasonosnog rešenja za ovo.

Prema tome, privodim kraju, da ispoštujem sve one koji su rekli da danas, na Svetoga Iliju, završim i čestitam danas svim pravoslavicima, odnosno pravoslavnim hrišćanima koji to slave, i dozvolite da čestitam jednom vitezu Karađorđeve zvezde, mom Prnjavoru (Mačvanskom), iz kog dolazim. Tri viteza imaju Karađorđeve zvezde, da vas informišem, Beograd, Šabac i Prnjavor. Odlikovao ih je kralj Aleksandar, graditelj ovog hrama kulture, demokratije, u koji nije ušao, za najveće postradanje. Vratimo prvo sjaj tim zvezdama, vratimo sjaj našem imenu i prezimenu.

Gospodine predsedniče, budući, izabrani, i svo rukovodstvo, ja vam samo jedno želim, da u toku ovog mandata ovaj najviši zakonodavni organ donese jedan zakon, a da nas sve povedete, nas 250, ka Vračaru, da tamo čeka milion ljudi, koji će se malo skloniti, da čekaju svi premijeri sveta, pehar Cara Dušana sa Hilandara, iz koga će se pričestiti srpski kralj, da prisustvujemo krunisanju tada, da neprijatelji zaneme, da prijatelje obradujemo, a da se mi izmirimo. S tim željama, s tim nadama započinjemo ovu svoju političku misiju.

I dozvolite da vas pozdravim, sve vas, našim zajedničkim pozdravom, koji se čekao ovde, da kažem, u ovom domu, koji su podigli srpski kraljevi, 77 godina: S verom u Boga, za kralja i otadžbinu! Kol'ko smo dužni, to i moramo odužiti! Živela Srbija! Kako radili, tako nam Bog dao!

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem poslaniku, koga smo čuli veoma, veoma dobro.

Molim poslanika Sinišu Kovačevića iz Narodne stranke da uzme reč.

SINIŠA KOVAČEVIĆ: Dragi prijatelji i uvaženi gospodine Jankoviću, teško je govoriti posle ovakve filipike, koja, naročito svojom energijom i emocionalnošću, za mene predstavlja vrlo veliki hendikep ovog trenutka.

Pre nego što kažem bilo šta, želeo bih da se lično obratim gospođi Marini Raguš. Nadam se da nećete iskoristiti ovo za repliku. Dakle, ulepšali ste mi današnji dan i vrlo sam zahvalan. Očito je da se ne bavim pogrešnim poslom i

očito je da ste vi žena sa rafimanom pozorišnim. Tako da, ovo je bila muzika za moje uši.

Dakle, gospođe i gospodo, većina hramova svih svetskih tradicionalnih religija smeštena je pod kupole; svejedno da li su u pitanju islamske, katoličke, pravoslavne ili neke druge bogomolje. Ako se ova kuća doživljava kao hram demokratije, a trebalo bi, onda i ova kupola nad našim glavama nije slučajno. Ovde bi trebalo da se prepoznaje demokratska zrelost građana jedne zemlje, izgrađuju demokratske navike, saopštava i vodi misao, koja može biti dijametralno suprotna mišljenju većine ali bi trebalo da se sluša sa uvažavanjem i poštovanjem. Ovde samo argumenti, intelektualna i politička ubedljivost, elokvencija i nešto malo besedničkog dara od ljudi pravi tribune ili predmet podsmeha i sprdačine.

Ovde građani jedne zemlje preko svojih predstavnika donose odluke vezane za sebe i svoje postojanje, svoje trajanje i budućnost. Otuda i latinska poslovica *vox populi vox dei*, glas naroda je glas boga, ili bi bar tako trebalo da bude. Ovde bi trebalo da se vodi računa o svakom glasu. Pod uslovom, naravno, da ti glasovi nisu krađeni, krivotvoreni, da se do rezultata nije došlo kupovinom, silom, pretnjama, ucenama, zloupotrebom medija ili uz pomoć bugarskih mašinovođa iz crnih džipova.

Zato ta stolica na kojoj ovog trenutka sedi gospodin Vladeta treba da bude namenjena prvom među jednakima, starešini ove kuće, kao prvosvešteniku demokratije, da pripadne najboljem od nas – u ovom slučaju najboljem od vas, gospođe i gospodo iz vlasti – ili jednom od najboljih.

Sasvim je logično da stranka sa najvećim brojem poslanika da predsednika Skupštine. Doduše, dešavalo se i po svetu i kod nas da ta funkcija pripadne, u okviru nekog političkog dogovora, kao bakšiš ili dogovoreni kusur, nekom od slabijih političkih partnera. Ovaj put, kao što vidimo, to neće biti slučaj.

Predsednik Parlamenta je, u zavisnosti od toga kako gledate na stvari, drugi ili treći čovek ove zemlje. Na čelu je vrhovnog zakonodavnog tela. Osoba koja u situacijama kada to izabranu predsednik nije u stanju preuzima njegovu funkciju. Zamislite da je, ne dao bog, uspeo neki od onih brojnih atentata – hvala bogu, ponoviću, pa nije – neki dan saznadoh od vašeg ministra da ih je dosad bilo 32. Zamislite bolest, težu, sa fatalnim ishodom. Ponoviću, hvala bogu pa to dosad nije bilo potrebno.

To treba da bude ličnost s autoritetom vladike i snagom sportiste, čija pomiratelna reč treba da isceljuje i smiruje, da miri zavađene, neko ko će primeniti ovih dana vrlo modernu sintagmu „smirivanje tenzija“, neko ko požare neće gasiti benzinom, neko na čijem će grobu jednog dalekog dana, u dalekim budućim godinama pisati – umro od viška razumevanja i viška poštenja, neko ko

će imati snage i kuraži da opomene i svoje ako pređu granicu pristojnosti, da oduzme reč i kazni i svog partiota (za opoziciju se to, naravno, podrazumeva).

Uvaženi gospodin Orlić svakako jeste jedan od najboljih među vama. Nije, poput jednog od ranijih predsednika ovog doma iz vaših redova, studirao u Sava centru. Kako se to kolokvijalno kaže, nije išao po diplomu kod Gige u šupu, nije doktorirao u Stakinoj vodenici ili, poput rodonačelnika vaše stranke, polagao sa superiornom lakoćom po nekoliko ispita u jednom danu – naravno, sa najvećim ocenama – i to u danu kada je, po službenim beleškama dva parlamenta, boravio u Strazburu. Verovatno se „telepromptovao“ u Novi Sad. Naprotiv, uvaženi gospodin Orlić je završio jednu od najprestižnijih srednjih škola u ovoj zemlji – Matematička gimnazija to svakako jeste – sa uspehom studirao i završio vrlo težak državni fakultet, kao mlad čovek doktorirao ne tražeći doktorat u Resavskoj školi ili na buvljoj pijaci doktorata, poput mnogih koje vi, dame i gospodo iz vlasti, poznajete.

Nisam imao zadovoljstvo da lično upoznam gospodina Orlića. Tamo gde on odlazi kao u svoju kuću – naravno, mislim na okupirani i oteti RTS, koji je nekad, nećete verovati, malo bio i moj – mene ne zovu. Na druge televizije, gde uvaženog gospodina Orlića dočekuju „na crven tepih“, ja ne bih. Ergo, svi moji sudovi doneseni su na osnovu javnih nastupa gospodina Orlića, ili u ovom domu ili u televizijskim pojavljivanjima, koja mu nisu manjkala.

Dakle, po mom mišljenju i po mišljenju Narodne stranke, uvaženi gospodin Orlić nije čovek za ovu stolicu. Zašto? Zato što sve svoje političke neistomišljenike doživljava kao arhineprijatelje. Zato što prema njima iskazuje otvoreni animozitet, mržnju i prezir. Zato što svojim političkim bravurama, kako to nedavno reče jedan vaš ministar, za svoje političke oponente koristi izraze kao što su hulja, mufljuz, mutivoda, bitanga, lopov, fašista, muljator. Neka na ovom mestu bude i kraj citata. Zato što je u stanju da u apsolutno praznoj sali odglumi konferenciju za novinare pred nepostojećim i nevidljivim novinarima. Plašim se da će sutra, ukoliko to okolnosti ili vođa od njega budu zahtevali, predsedavati praznim parlamentom, praveći u tom trenutku potrebni privid demokratije. Zato što je kao sagovornik, ili zahvaljujući dobrom treningu, kao odraz potpunog nepoštovanja drugih učesnika u debati, potpuno u stanju da uporedo govori, ometa i dekoncentriše, ili je kurs i predavač bio jako dobar, ili uvaženi gospodin Orlić nije u stanju da kontroliše svoje logoreične solilokvije. Jednako je, dame i gospodo, tragično i jedno i drugo. Naravno da ovaj spisak nije konačan, ali stanimo ovde da omogućim i drugim kolegama da kažu koju reč.

Iz ovih razloga, dame i gospodo, Narodna stranka neće glasati za uvaženog gospodina Orlića, sa čvrstom verom da on neće u ovaj visoki dom uneti potrebnu pribranost, toleranciju i razumevanje. Gospođe i gospodo, hvala vam na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima Janko Veselinović.

JANKO VESELINOVIĆ: Dobar dan. Vidim da se radujete mom povratku u Skupštinu.

Poštovani narodni poslanici, uvaženi predsedavajući, ja bih, naravno, voleo da na tom mestu gospodin Janković ostane bar godinu dana, da se ovoj skupštini vrati dostojanstvo.

Za razliku od uvaženog kolege koji je govorio pre mene, Kovačevića, ja sam imao priliku da lično upoznam budućeg predsednika Narodne skupštine Republike Srbije, naravno, u političkim debatama i televizijskim gostovanjima.

Siguran sam, a to je saopštila i predsednica našeg poslaničkog kluba Ujedinjeni – SSP, PSG, Preokret, Sloga, gospođa Marinika Tepić, da izbor na predlog Srpske napredne stranke neće doneti povratak dostojanstva Narodnoj skupštini i naša poslanička grupa neće glasati za predloženog kandidata. Sličnog sam mišljenja i o njegovoj zamenici.

Čini mi se, voleo bih da nisam u pravu, da predloženi kandidat za predsednika Skupštine neće svojim ponašanjem moći da doprinese da se u ovu skupštinu vrati dostojanstvo i da Narodna skupština preuzme ulogu koja joj prema Ustavu i prema zakonu pripada.

Predloženi kandidat je pokazao aroganciju, netolerantnost, osionost, nekulturu u političkom dijalogu i zbog toga ne možemo podržati tog kandidata. I pomalo mi je bilo smešno kada su pojedini poslanici, čak i iz opozicije, govorili o njegovom naučnom zvanju. Gospodo narodni poslanici, mi nismo izborna veće fakulteta ili instituta, mi smo Narodna skupština. Mi ne biramo višeg naučnog saradnika, nego biramo predsednika Narodne skupštine. Te dve stvari nisu iste. Moguće je da on može da bude viši naučni savetnik ili da vozi kamion, ali on ne može da upravlja Narodnom skupštinom.

Kako ćemo u ovoj skupštini otvarati teme poput vraćanja otetih penzija, koje su prethodni sazivi izglasali? Kako ćemo razgovarati o zaštiti radnika? Kako ćemo govoriti o korupciji, o Jovanjici i kolegama kao što je gospodin Vladimir Đukanović, koji ulogu u zakonodavnom telu obilato koristi u sudskim procesima u korist označenih kriminalaca i delova kriminalnih grupacija? Kako ćemo govoriti o demontiranih 450 kilometara pruge u Vojvodini? Kako ćemo govoriti o zapuštenim saobraćajnicama ako na čelu Skupštine sedi čovek kao što je vaš predloženi kandidat? Kako ćemo govoriti o kockarnicama koje su preplavile Srbiju? Kako ćemo govoriti o sprezi investitorske mafije, kao što je u Novom Sadu, sa vlašću, ako na čelu Skupštine imamo takvog čoveka? Kako ćemo govoriti o mladima koji napuštaju Srbiju, kako ćemo govoriti o potrebi da rešavamo probleme ljudi a da ne zastupamo lične i stranačke interese ako na čelu Skupštine imamo takvog čoveka?

Nije dovoljno, kao što su i moje kolege govorile, to da je neko završio fakultet, uglednu srednju školu ili doktorirao da bi ispunio funkciju predsednika

ovog visokog doma, koji treba da odgovori i teškoj narastajućoj krizi, koja će pogoditi Srbiju kao i celi svet.

Siguran sam, više ljudi je to danas ponovilo, da zajedno možemo da učinimo sve, da zajedno možemo da se dogovorimo oko tema koje su važne za Srbiju. Ali sigurno to ne možemo da uradimo kao što je to učinio gospodin Jovanov, šef poslaničke grupe SNS, pitajući nas jutros da li smo popili terapiju. I, predsedavajući, vi ste propustili da opomenete gospodina Jovanova za to. Molim gospodina Jovanova, da ne bi ostala crna mrlja na današnjoj sednici, da se izvini za izgovorene reči koje su uvreda svim narodnim poslanicima, ne samo njima nego i celoj Srbiji koja je glasala za te ljude.

Kako ćemo govoriti o položaju seljaka, kako ćemo govoriti o visokim cenama repromaterijala, suši i nekontrolisanom uvozu poljoprivrednih proizvoda koji pogađaju poljoprivrednike ako na čelu Skupštine imamo čoveka koji je netolerantan? Kako ćemo razgovarati o održivom rudarenju, kako ćemo razgovarati o reciklaži, kako ćemo razgovarati o prevenciji u zdravstvu ako na čelu Skupštine imamo čoveka koji ne poznaje toleranciju? Kako ćemo govoriti o kupovini glasova ili neslobodi medija ako na čelu Skupštine imamo čoveka koji se zalaže, koji propagira, koji praktikuje neslobodu i gušenje medija?

Na kraju, da ne bi bilo da ja ne mislim da gospodin Orlić može da promeni svoju retoriku i svoj način ponašanja, ja ću se sa svoje strane založiti i učiniti sve da doprinesem toj toleranciji baš zbog toga što znam u kakvoj je Srbija krizi, ali sigurno je da će ključ uspeha ovog parlamenta biti na predsedavajućem Narodne skupštine, koji će nastaviti sa politikom i prezentovanjem politike kao što je dosada to radio ili će pokušati da promeni, kao što je neko danas rekao, da postane novi. Da mu ne pominjem ime, jer ne bih želeo da izazivam repliku.

Na kraju mogu da poručim – i u jednoj i u drugoj situaciji naša poslanička grupa i ja lično ću se snaći. Ukoliko budemo imali tolerantnu Skupštinu i ukoliko ne budemo imali tolerantnog predsednika i Skupštinu, verujte mi, nećete me učutkati, kao što to niste činili ni kada nas je samo dvoje sedelo u ovoj Skupštini naspram svih vas koji ste tamo. Hvala puno.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Repliku ima poslanik Đukanović.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Ne da nemamo nameru, gospodine, da vas učutkamo, naprotiv, vi ste neko ko je veoma pozitivan i afirmativan za SNS. Kad god se vi javite, 5% nama skoči rejting. Tako da, ja sam veoma radostan kad se vi javite, ali zarad neistine koju ste izneli, a trebalo bi da se stidite i da prosto ljudi vide koliki ste licemer.

Vi ste bili taj koji je bio u nekoj prethodnoj garnituri koja je donela Ustav Republike Srbije i u tom ustavu ste propisali da je predsednik skupštinskog odbora za pravosuđe ujedno član Visokog saveta sudstva i Državnog veća

tužilaštva. I dok vam je Boško Ristić to bio, tada vam to nije smetalo, nego ste to podržavali. A isto je bio kolega advokat, zar ne? Vi dobro znate da ne postoji nikakva mogućnost da utičete na izbor sudija i tužilaca. A zašto? Pa zato što je Skupština ta koja donosi konačnu odluku ko će biti sudija. I bar u mandatu pre ove sadašnje vlasti, u više navrata, kada je Visoki savet sudstva predlagao neke sudije, evo, pre nekoliko meseci čak 14 sudija je Skupština odbila, a videćete konačno i sada, kad uđete, valjda, u Odbor za pravosuđe, da je nemoguće to što vi ovde iznosite.

Opet, s druge strane, istina, ne meni po volji, ja nisam bio baš za to, ali sadašnja vlast je izbrisala taj besmisleni član, koji ste vi doneli, da je predsednik Odbora za pravosuđe član Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca. Ova vlast je dala potpunu nezavisnost pravosuđu, baš ono što ste joj vi oduzimali onakvom reformom pravosuđa gde ste vi baš birali sve te sudije i tužioce na najbestidniji i najgori mogući način a ljude od karijere ste izbacivali iz pravosuđa na ulicu.

Zato nemojte više da pričate koještarije, a o kupovini glasova, pa možda bi mogli ovi u Hrvatskoj, pošto ste glasove za HDZ obezbeđivali svojevremeno, možda bi oni mogli nešto više da kažu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Ja samo mogu da kažem povodom Ustava da je taj ustav donet u Skupštini, koja je bila slobodno izabrana. On je donet jednoglasno, za njega su glasali ljudi kao patrijarh Pavle. Sad vi, naravno, možete misliti o njemu šta hoćete, ali nije u redu govoriti ružno o ustavu svoje zemlje pod ovim svetim krovom.

Reč ima Ivica Dačić.

IVICA DAČIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, dozvolite mi u ime SPS i naše poslaničke grupe da kažem nekoliko reči o ovoj tački dnevnog reda, uvažavajući dogovor koji smo imali, da se trudimo da skratimo naše diskusije.

Pre svega želim da kažem da sam lično imao priliku da saradujem sa predloženim kandidatom za predsednika Narodne skupštine Republike Srbije, Vladimirom Orlićem. Iz te naše saradnje u protekle dve godine mogu apsolutno kompetentno da kažem da sam siguran da će na dobar način obavljati ovu funkciju, a podsetiću još jednom da pitanje funkcionisanja Skupštine jeste i procedura, jeste poštovanje pravila.

Imajući u vidu da je prošli saziv Skupštine bio u startu već okarakterisan negativno, pre svega zbog sastava, moram da kažem na kraju mandata, pošto sam bio predsednik Narodne skupštine, da smo, bez obzira na sve te nedoumice, postigli nekoliko veoma značajnih rezultata.

Promenili smo onaj deo Ustava, naravno, uz narodnu odluku na referendumu, i razvlastili sami sebe – i to je prvi put u istoriji da neka vlast sama

sebe razvlašćuje – da Narodna skupština više ne bira sudije i tužioce nego da to rade nezavisna sudijska i tužilačka tela.

Drugo, vodili smo, čini mi se, uspešan međustranački dijalog. Uz manje ili više problema, taj dijalog je rezultirao time da su sve stranke izašle na izbore. Isto tako, svedok sam da su predstavnici SNS-a imali ponekad i previše popustljiv stav prema nekim stavovima opozicionih partija. Jedan od tih stavova jeste taj što su smanjili cenzus sa pet posto na tri posto.

Isto tako, doneli smo kodeks o ponašanju poslanika, ustanovili smo praksu da nema više donošenja zakona po hitnom postupku, uveli smo javna slušanja. Da skratim priču, želim da se zahvalim svim dosadašnjim poslanicima na uspešnom radu i na dobrim rezultatima koje smo ostvarili u proteklom periodu. (Aplauz.)

Upravo imajući u vidu to da je Vladimir Orlić bio deo svega toga što smo radili i da je u mnogim danima i vodio sednice Narodne skupštine, znajući i njegove lične kvalitete, dajem mu punu podršku i SPS će glasati za njegov izbor.

Sada bih da iskoristim nekoliko minuta da nešto kažem s aspekta toga, jer ste se svi nešto vraćali u prošlost... Mislim da profesor koji vodi ovu sednicu, gospodin Vladeta Janković, i ja imamo dovoljno prostora da se vratimo u prošlost u smislu ovih zasedanja Skupštine. Naime, ja sam u ovoj Narodnoj skupštini od 1992. godine i moram da kažem nekoliko opservacija.

Prvo, neko je spominjao Kurtija. Dozvolite mi samo da kažem da je 7. decembra 2001. godine predsednik SRJ doneo odluku o pomilovanju po službenoj dužnosti: „Albin Zaima Kurti oslobađa se od daljeg izvršenja izrečene kazne zatvora. Predsednik SRJ, dr Vojislav Koštunica.“ Tek toliko, da se zna. To je druga stvar. Ovo nije amnestija, ovo je, u stvari, oslobađanje od izvršenja kazne. Toliko o Kurtiju. Na predlog saveznog ministarstva pravde. Koliko znam, tada naša partija, odnosno moja, nije bila na vlasti.

Isto tako, u ovoj sali je donet zakon o amnestiji gde je više od dve hiljade terorista OVK pušteno kući. Glasao sam protiv i članovi Parlamenta iz redova naše stranke, mislim da su tada i drugi bili već u Parlamentu i da su predstavnici radikala glasali protiv, ali to su činjenice.

Kad je reč o današnjem stanju stvari, dozvolite samo da s ponosom kažem da smo mi uspeli za ovih deset godina da 23 zemlje povuku priznanje Kosova. Danas 101 zemlja ne priznaje Kosovo. Vratili smo tu temu na dnevni red, zato što danas bez Srbije ne može da se odlučuje o Kosovu.

Kad je reč o Sandžaku, Ugljanin je bio ministar u vladama od 2008. do 2014. godine. Izvinite, molim vas, bio sam i ja; nikad nisam čuo da traži ovo što danas čujem. Podsetiću da je na teritoriji bivše Jugoslavije bilo 25 sandžaka. Otkud sad samo Sandžak tzv. novopazarski? Podsetiću i na to da su u Turskoj 1921. godine ukinuti sandžaci. Nigde se više ne spominje i nigde se više ništa tako ne zove. Sandžak je administrativna oblast u osmanlijskom carstvu. Ovde je

očigledno politički cilj, ne region nego separatizam. I to, pod Sandžakom se smatra Priboj, Nova Varoš, Prijepolje, Sjenica, Tutin, Novi Pazar, ali se smatra i Rožaje, Andrijevića, Bijelo Polje, Berane, Pljevlja i Plav. Podsetite me, da li u Crnoj Gori neko traži sandžak; od bošnjačkih stranaka, muslimanskih? Nisam čuo. Možete vi da tražite koliko hoćete. Znači, u istorijskom smislu starija reč od Sandžaka je Stara Raška. Molim da se poštuje Ustav Republike Srbije. Isto kao i o Preševskoj dolini. Možete vi da vrtite glavom koliko hoćete. Ako mi ne poštujemo sami sebe, neće nas niko poštovati.

S druge strane, Preševska dolina isto tako ne postoji kao istorijski pojam. Postoji tek od 2000. godine. Isto sa separatističkim ciljevima. Zadatak svake države je da suzbije separatizam. Naravno, na najbolji mogući način, uz dijalog, uz puno poštovanje ljudskih prava i manjinskih prava. Još jednom ponavljam, Ugljanin je sve vreme bio u vlasti. Pa bio je ministar u mojoj vladi, ja sam bio premijer. Šta sad to znači, kad nemate funkciju onda ćemo da pričamo o separatizmu?

Nije gospodin Jovanović tu. Kad je govorio o „Rio tintu“, ništa nemam protiv da svako ima svoje mišljenje, samo ja sam u Vladu ušao 2008. godine. Podsetiću, tada je bila Vlada sa Demokratskom strankom. Zatekao sam priču o „Rio tintu“. Zatekao sam priču o „Rio tintu“! Oni koji su doneli tu odluku barem neka malo spuste ton. A slažem se da se o svemu razgovara. Mene ste tada svi ubeđivali da je to od velikog značaja za Srbiju, a to je bilo još u vreme Koštuničine vlade. Pri tome, nemam ništa protiv da se o tome razgovara na stručan način, samo govorim šta je paradoksalno. Nemoj sada da oni koji su glasali za to drže predavanje nekom drugom. Krivi smo što smo glasali.

Višepartijski sistem. Kažete, Vučić odlučuje ko će biti predsednik Skupštine. Znači, da vam kažem, ja ne znam ko je odlučio da Maršićanin bude predsednik Skupštine. Ne znam ko je odlučio da Mićunović bude predsednik Skupštine. Istina, nije bio jedan šef, bilo je 18 šefova DOS-a. Ne znam ko je odlučio da Nataša Mićić bude predsednik Skupštine. Ne znam ko je odlučio da Oliver Dulić bude predsednik Skupštine. A znam ko je odlučio da će biti Slavica Đukić. Ja, predsednik SPS-a, i Glavni odbor SPS-a.

Želim samo da vas podsetim da ste svih ovih godina radili na ukidanju komunističkog jednopartijskog sistema i dovođenju višepartijskog sistema. Ne želim da pričam idealistički. Pretpostavljam da ste i vi koji o tome govorite doneli neke odluke. Na kom nivou ste ih doneli, ali tako funkcionise višepartijska demokratija. Ona nije idealna, ali bolje ne postoji. Tako da, ako sami pričamo protiv sebe...

Nije centar moći uvek bio na Andrićevom vencu; bio je i u Nemanjinoj 11. Odnosno, da budemo iskreni, tamo je gde je predsednik najveće stranke. Nemojmo sada da smo svi iznenađeni zbog toga. Kao mi u tome nismo učestvovali, kao vi sada ne slušate šta kaže Dragan Đilas, Vuk Jeremić ili ne

znam ni ja, Zelenović. Pa i Zelenović, kada se odlučivalo ko će da bude gradonačelnik, valjda je neko doneo tu odluku.

Na kraju, dozvolite mi, nemam ništa protiv da iznosite i stavove o monarhiji, al' nemoj da je sad to prvi put da neko o tome priča. Pa Voja Mihailović je bio koliko puta potpredsednik Narodne skupštine, četiri puta, tri puta? Čekajte, pa 2000. godine ste čekali Aleksandra Karađorđevića na aerodromu, pa što ne vratiste monarhiju? Ako ste stvarno za monarhiju, pa što ste kandidovali Miloša Jovanovića za predsednika Republike? Čekajte, vi hoćete predsednika Republike ili kralja?

I da vam kažem jednu stvar. Nemojte me pogrešno...

PRESEDAVAJUĆI: Izvinjavam se, samo da vas podsetim na dogovor koji smo imali u pogledu štednje vremena i držanja teme. Znae, vreme je zaista poodmaklo. Izvolite, ja vas ne mogu prekidati, nemam na to pravo, ali apelujem na vas da, ako možete, svedete izlaganje.

IVICA DAČIĆ: Naravno, samo još jednu rečenicu.

Bio sam predsednik Narodne skupštine, a neke stvari nisam ni znao o ovoj zgradi. Pominjali ste da je ona napravljena, to je tačno, otvorena je 1936. godine. Kralj Aleksandar, nažalost, nije dočekao da se ona završi. Ali nemojte da mislite ni da je monarhija i naša dinastija bila bezgrešna. Da biste se toga podsetili, molim vas, kad uđete u zgradu, pogledajte sa vaše leve i desne strane. Šta vidite? Prvo vidite statu u hrvatskog kralja Tomislava, sa leve strane, a sa desne strane slovenačkog kneza Kocelja. To je odraz srpskih zabluda. I prva sednica u ovoj zgradi se nije završila sa „Živela Srbija!“ nego „Živela Jugoslavija!“

Zato ja hoću da vam kažem, pustite taj oblik vladavine neka o tome odlučuje narod. Nemam ništa protiv.

Želim Vladimiru Orliću puno uspeha, odnosno svima nama poslanicima. Bila mi je čast što sam bio predsednik Narodne skupštine Republike Srbije. Naravno, i dalje ću davati doprinos političkoj stabilnosti, jedinstvu Srbije i slažem se sa svima koji su govorili, potreban nam je viši nivo političke tolerancije, kulture, međusobnog poštovanja i međusobnih polemika na pravi način. Živela Srbija! Hvala vam. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na ovom spisku imamo još jednog govornika, to je Aleksandar Mirković, Zajedno možemo sve.

Molim vas, oprostite; reč ima Vojislav Mihailović, replika.

VOJISLAV MIHAILOVIĆ: Pošto sam pomenut, samo da kažem da, evo, čak i gospodin Ivica Dačić je za monarhiju, to me raduje. Tako je. Komunističke dinastije umeju da budu za monarhiju, ako bi oni bili suvereni.

Javljam se samo zbog, kratak ću biti, gospodina Miloša Jovanovića. Da je izabran za predsednika, on bi verovatno bio poslednji predsednik države, zato

što mi težimo ka tome da se raspiše ustavotvorna skupština i da se zaista oblik političkog vladanja promeni u Srbiji. To je vezano za srpsku tradiciju, mislimo da to nije nemoguće i da će to da se desi. Možda kasno, ali sigurno će se desiti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Izvolite, gospodine Mirkoviću, uz izvinjenje.

ALEKSANDAR MIRKOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolegice narodne poslanice i kolege narodni poslanici, kako smo već sada ušli u deseti sat rada i rasprave, moj lični utisak je da smo danas čuli mnogo toga, ali ne mogu da se otmem utisku da smo najmanje čuli konkretne razloge zašto Vladimir Orlić ne bi smeo, kako vi to kažete, da bude predsednik Skupštine Srbije.

Čuli smo diskusije na različite teme, čuli smo da vam ništa ne odgovara što dolazi iz redova SNS-a, ali isto tako su građani Srbije mogli u direktnom prenosu da čuju da se vaša politika svodi jedino na голу mržnju prema SNS-u i svemu što dolazi iz naših redova.

Ono što je meni posebno interesantno jeste da ste pokazali jednu novu dozu licemerja, a tiče se dvostrukih aršina koje konstantno potencirate i prikazujete u ova dva dana novog saziva i novog zasedanja.

Interesantno je da predsedavajući najgrublje prekrši Poslovnik i napravi presedan koji nikada nigde nije zabeležen, da svoju ulogu predsedavajućeg posmatra juče kao ulogu nekog ko će ovde držati govore i moralne lekcije, a danas se poziva na poštovanje Poslovnika, i to samo u slučaju kada diskutuju poslanici SNS-a.

Da ja govorim istinu pokazuje i činjenica da su izrečene dve ili tri opomene mojim kolegama, dok sa suprotne strane za mnogo gore stvari nije izrečena nijedna opomena, čak nisu bili ni upozoreni.

Ono što je meni interesantno, a opet se tiče predsedavajućeg, jeste to što ste vi do samo pre dva meseca, u julu, tačnije, bili u prilici da predsedavate jednoj drugoj skupštini, isto tako kao najstariji odbornik, ili u ovom slučaju poslanik, ali ste to odbili sa gnušanjem, podneli ste ostavku, jer ste zaključili da ti izbori nisu bili legitimni i da vi ne želite u tome da učestvujete i dajete legitimitet toj skupštini. Radi se o Skupštini grada Beograda. Zanima me šta se to promenilo u ova dva meseca pa ste ulogu predsedavajućeg ovde prihvatili, da li zbog veće pozornice ili samo zato da biste napravili onaj performans juče.

Čuo sam ovde o Vladimiru Orliću mnogo pohvala i to je jako lepo čuti. Moram priznati da sam sa te strane iznenađen, jer ste vi dosada uvek osporavali pojedine kadrove SNS-a zbog obrazovanja. To ste i danas učinili u više navrata. Danas ste listom hvalili Vladimira Orlića, jer defakto ne možete ništa da kažete po tom pitanju. Vi ste mu zamerili, pazite sad, kako se poneo u nekom televizijskom duelu. Vama jedino ne odgovara to na koji način Vladimir Orlić

zastupa svoje lične stavove i stavove SNS-a. Ako nastavite tako dalje, nekom budućem kandidatu SNS-a verovatno ćete zamerati kako se oblači ili da li nosi naočare ili ne. I to najbolje oslikava sav besmisao vaše politike danas i vaših neosnovanih kritika.

Čuo sam i u više navrata da ste se pozivali na diskusiju argumentima. Apsolutno sam za to, jer Srbija kakva je bila do 2012. godine i do dolaska SNS-a na vlast, apsolutno danas, kada se osvrnete na taj period, ne možete da kažete, ako ste imalo realni, da nije ostvarila ogroman napredak. I to ne govorim samo ja, to govore konkretni podaci i argumenti.

Tražili ste ih, evo, sada ću vam ih pročitati.

Do perioda vladavine ljudi koji su danas ovde bili oštri kritičari plata u Srbiji je bila ne veća od 320 evra; danas je preko 635 evra i ići ćemo do kraja godine na povećanje od 710 evra prosečne plate u Srbiji. Minimalac, o kome ste danas diskutovali, u vaše vreme je bio negde oko 15.000 dinara, dok je danas preko 35.000 dinara i ići ćemo na 40.000.

Želite da pričate o nezaposlenosti? Evo, zašto danas nije neko od vas pomenuo kolika je nezaposlenost bila u vaše vreme? Preko 24%, dok je danas ispod 10%.

Hoćete da pričamo o putevima, saobraćajnoj infrastrukturi? Hoćete da pričamo o novim školama, bolnicama? Hajde da diskusiju na taj način vodimo i da se na taj način politički obračunavamo, ukoliko želite. Ali mislim da, što bi narod rekao, i vrapcima na grani je jasno da to vama ne odgovara, jer na tom polju nikada ne možete da pobedite, jer ne možete da se borite argumentima protiv rezultata iza kojih stoji Aleksandar Vučić i Srpska napredna stranka. Zato je za vas najlakše i najbolje voditi neku besmislenu diskusiju, gde ćete pokušati destrukcijom, provokacijama da odvedete kolo na svoju stranu.

Pažljivo sam slušao sve što ste pričali i zaista ne mogu da se otmem utisku, ako je sve to tako kao što vi kažete, da će neki od vas i podržati kandidaturu Vladimira Orlića za predsednika Skupštine Srbije. Ali ne mogu da razumem to što vas muči unutrašnja organizacija SNS-a. Ja veću besmislicu od toga da ne može predsednik stranke ili ne može to tako da se kandiduje nisam čuo dugo. Pa da li je sledeća stvar koju ćete vi ovde reći da ćete doći na izvršni odbor, glavni odbor ili predsedništvo SNS-a i tamo vi odlučivati umesto članova SNS-a ko će biti kandidovan?

Mnogo besmislica smo ovde danas čuli, ali ono što me posebno raduje jeste to što smo samo u dva dana videli kakvi bi dvostruki aršini vladali da ste nekom igrom slučaja vi u poziciji da formirate vlast, a i kako bi se ponašao neki vaš predsednik Skupštine, kakav smo primer imali u ova dva dana da vidimo od strane predsedavajućeg.

Tako ću ja biti korektan, u skladu sa dogovorom koji je postignut na sastanku predsednika poslaničkih klubova, pa ću samo pozvati sve kolege

narodne poslanike da podržimo predlog za Vladimira Orlića za predsednika Skupštine Srbije, jer on je čovek koji ima iskustvo, ima znanje, ali iznad svega toga voli Srbiju i radiće u interesu građana Srbije. Isto i svi mi iz SNS-a, nastavićemo da, sledeći politiku Aleksandra Vučića, radimo u interesu naše zemlje, jer mi drugu zemlju nemamo. Hvala vam i živela Srbija! (Aplauz.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem narodnom poslaniku i čini mi se da imam pravo da sasvim kratko, pošto mi se direktno obratio ne naročito prijatnim tonom.

Vi ste rekli da ja kao predsedavajući danas nisam izrekao nijednu opomenu ovoj strani sale. To prosto nije tačno. Za to postoje zapisnici, postoje video snimci.

Drugo što ste rekli ticalo se mog jučerašnjeg istupa. Gospodine Mirkoviću, ja sam slobodan čovek, slobodno izabrani narodni poslanik. Ovo je slobodna govornica. Ja sam se pre svog nastupa konsultovao sa stručnim službama. Rekao sam istinu. Ako vas istina boli, mogu da vam kažem samo – žao mi je.

A sada, pošto na listama poslaničkih grupa...

Reč ima Milenko Jovanov.

Izvolite.

MILENKO JOVANOVIĆ: Na samom kraju rasprave...

(Srđan Milivojević: Imam još dva minuta.)

Ne možemo, prosto je zaključeno nešto što smo se dogovorili. Ne možemo se sad igrati nekih stvari. Nema smisla, zaista.

(Predsedavajući: Daću vam dva minuta.)

Ne možemo tako, gospodine predsedavajući. Onda neka govori, pa ću ja govoriti posle. Ja sam se javio kao...

PREDSEDAVAJUĆI: Hoćete poslednji da govorite?

MILENKO JOVANOVIĆ: Naravno, kao predlagач uvek...

PREDSEDAVAJUĆI: Vidite, mi sad moramo da ponudimo listama – ako nema više prijavljenih za reč, pre zaključivanja pitam da li žele reč predsednici odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo.

MILENKO JOVANOVIĆ: Saglasan sam, ali dogovorili smo se da nema. Iscrpli smo spisak koji smo napravili. Ako neko prekrši dogovor, nećemo ga se ni mi pridržavati.

PREDSEDAVAJUĆI: Nismo se tako dogovorili, verujte. Dobićete reč na samom kraju.

Izvolite. Kojim redom smo se prijavljivali? I niko nema više od dva minuta, molim vas.

(Sandra Božić: Po kom osnovu se javlja?)

Grbović je ovlašćen, ima pravo, molim vas. Zamenik predsednika poslaničke grupe. Dozvolite.

Izvolite, imate reč.

PAVLE GRBOVIĆ: Hvala.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani predsedavajući, za početak bih samo želeo svima da čestitam na juče potvrđenim mandatima. Nadam se da će ovaj novi saziv skupštinskog parlamenta biti produktivan u narednom periodu. Verujem da ste svi veoma svesni sa kakvim izazovima ćemo se susretati, sa kakvim izazovima će se susretati Srbija i kakve izazove će upravo ovaj saziv morati da reši.

Jedan od tih izazova nam dolazi u mesecima pred nama, a to je da rešimo krizu u koju je Srbija upala, energetska krizu, katastrofalnu energetska krizu zbog koje mnogi građani Srbije danas brinu da li će imati dovoljno struje. I za to nije odgovoran samo rat koji se dešava na teritoriji Ukrajine, za to je pre svega odgovorno katastrofalno i bahato rukovodstvo Elektroprivrede Srbije. Da bismo taj problem rešili, dame i gospodo, ovaj saziv Parlamenta će morati da odobri kredit u iznosu od milijardu evra kako bi se očuvala likvidnost EPS-a i kako bi građani Srbije imali električnu energiju na zimu.

Pošto će građani Srbije morati da plaćaju katastrofalne posledice neodgovornog rukovodstva, moraće rukovodstvo EPS-a da dođe u ovaj dom i da narodnim predstavnicima i građanima Srbije položi račune zbog čega je to tako. Ne može da se plati milijardu evra iz budžeta a da za to niko ne bude odgovoran. Ne može da se prođe bez odgovora na pitanje ko je odgovoran za to što je strateško javno preduzeće pretvoreno u parabezbednosnu službu koja je pratila i prisluškivala političke oponente i iz redova opozicije ali i neposlušne kadrove vladajućih stranaka.

U ovom parlamentu će morati da se daju odgovori na pitanja ko je više povezan sa kriminalnim grupama – da li je to direktor BIA Bratislav Gašić, da li je to ministar policije Aleksandar Vulin, da li je to ministar odbrane Nebojša Stefanović. I to ne zato što ih ja za to optužujem, nego zato što optužujete jedni druge, dragi poslanici SNS-a, i zato što ti ljudi sede u Savetu za nacionalnu bezbednost i zato što je nacionalna bezbednost Republike Srbije ugrožena upravo zato što takvi ljudi sede na tim mestima.

Na kraju krajeva, ovaj saziv će morati da da odgovor na jedno veoma kompleksno pitanje. Srbija se nalazi u veoma teškoj geopolitičkoj situaciji. Od odluke ove skupštine će zavisiti budućnost onih generacija u čijoj memoriji mi kao pojedinci i kao političari nećemo postojati ali će posledice naših odluka i te kako imati uticaj na njihov život.

Naše odluke će opredeliti da li će oni moći da imaju prosperitetnu budućnost ili će biti margina Evrope, da li će živeti u društvu koje se povodi za

najgorim tendencijama koje su danas aktuelne u svetu, tendencijama koje ograničavaju pravo građanima da se opredele, tendencijama...

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam, poslaniče, isteklo vam je vreme.

Dogovor je dogovor. Molim vas da poštujemo dogovore.

Nemate više reč.

Sledeći koji su se javili su Borislav Novaković i Srđan Milivojević, ni jedan ni drugi nemaju prava da dobiju reč. Stručna služba to kaže.

Reč ima Nikola Nešić, povreda Poslovnika.

NIKOLA NEŠIĆ: Poštovani predsedavajući, hvala vam na reči.

Dame i gospodo poslanici, reklamiram član 93. Smatram da biografija nije uredno popunjena, da treba da se uradi dopuna biografije.

Ja sam, inače, Nikola Nešić i dolazim iz Kragujevca, gde ništa nije transparentno, gde se sve krije. Ja ću vam samo reći primer da četiri meseca tražim papire za projekat „Čista Srbija“. Rekao sam da mi daju jedan projekat, bilo koji projekat. Ni jedan jedini projekat nisam dobio za četiri meseca. Tri skupštine, postavio sam otvorena pitanja gradonačelniku, svi ćute. Zato je jako bitno da bude sve transparentno. Moramo da imamo sve informacije na uvidu.

Gospodin Orlić, da se vratim sada na temu...

PRESEDAVAJUĆI: Poslaniče Nešiću, moram da vas prekinem. Član 93, na koji ste se pozvali, apsolutno nema nikakve veze s ovim o čemu vi govorite. Budite ljubazni, poštujte osnovni red, pustite da ovu sednicu završimo kao ljudi.

To važi za sve.

Povreda Poslovnika, Stefan Jovanović.

Izvolite.

STEFAN JOVANOVIĆ: Poštovani predsedavajući, povređen je član 96, o govornicima na sednici. Po evidenciji stručne službe za Narodnu stranku je ostalo još dva minuta da govore na sednici i molim vas da omogućite poslanicima Narodne stranke da iskoriste vreme koje je omogućeno za raspravu.

PRESEDAVAJUĆI: Direktno suprotno dogovoru koji smo postigli na kolegijumu u 14.00 časova. Ja vas molim da poštujemo reč.

To važi za svakog. Upravo smo se dogovorili da ćemo na ovaj način ovo okončati. Molim vas da budete uviđavni.

Povreda Poslovnika, Srđan Milivojević.

SRĐAN MILIVOJEVIĆ: Poštovani gospodine...

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas da saslušamo poslanika.

Izvolite.

SRĐAN MILIVOJEVIĆ: Poštovani gospodine predsedavajući, reklamiram povredu Poslovnika, član 97. Bilo je dogovoreno da mogu da koristim šest minuta pošto smo predali ovlašćenje za mene kao ovlašćenog

predlagača i da mogu da koristim to vreme od ostatka vremena šefa poslaničke grupe.

Nakon toga sekretar me je obavestio da toga nema. Ja sam ukazao da onda ne važi dogovor i da ću govoriti svoja dva minuta i da me vrati na spisak govornika. Molim vas da nam ne uzimate vreme koje smo dogovorili, da makar ispoštujemo reč koja je dogovorena.

PRESEDAVAJUĆI: Na ovome ćemo stati. Nema više prigovora po Poslovniku.

Izvolite, gospodine Jovanov, kao što smo se dogovorili.

MILENKO JOVANOVIĆ: Na samom kraju današnje diskusije želim najpre da se zahvalim svim poslanicima sa liste „Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve“ na diskusijama, na podršci. Želim da se zahvalim poslanicima drugih poslaničkih grupa koje su danas u svojim diskusijama rekly da će podržati izbor dr Vladimira Orlića za predsednika Skupštine.

Želim da se zahvalim i svim poslanicima koji su rekly da neće podržati Vladimira Orlića a koji su konstruktivno i pristojno diskutovali. Hvala i onima koji to nisu učinili a uzeli su učešće u raspravi, jer su ipak pokazali kako će funkcionisati ovaj parlament, da nije baš sve onako kako se predstavlja i da nije sve sporno samo kada je u pitanju vlast, nego bogami i kada je u pitanju ova druga strana.

Nismo čuli, ili bar ja nisam uspeo da registrujem nijedan suštinski argument zašto Vladimir Orlić ne bi mogao da bude na čelu Skupštine. Zato na kraju i u ime poslanika moje poslaničke grupe a verujem i u ime svih drugih mogu samo da kažem – dostojan. Hvala. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Poštovani narodni poslanici, obaveštavam vas da je narodni poslanik Ana Brnabić, saglasno članu 132. Zakona o izboru narodnih poslanika, 2. avgusta 2022. godine predsedniku Narodne skupštine u pisanom obliku podnela ostavku na funkciju narodnog poslanika. Molim da se to primi k znanju.

Ovde zaključujem pretres o predlogu kandidata za predsednika Narodne skupštine i proglašavam pauzu od 15 minuta.

(Posle pauze – 20.50)

PRESEDAVAJUĆI (Vladeta Janković): Molim narodne poslanike da zauzmu svoja mesta. Moramo nastaviti sa radom.

Molim vas, budite dobri, sedite na svoja mesta. Počinjemo sa radom.

Saglasno ovlašćenju iz člana 9. stav 5. Poslovnika, utvrđujem listu kandidata za predsednika Narodne skupštine, na kojoj je samo jedan kandidat, i to dr Vladimir Orlić.

S obzirom na to da je Narodna skupština obavila pretres i pošto je, saglasno članu 9. stav 5. Poslovnika, utvrđena lista kandidata za predsednika Narodne skupštine, podsećam vas da, prema članu 10. stav 1. Poslovnika, pre

pristupanja izboru predsednika Narodne skupštine Narodna skupština treba da odluči da li će glasati tajno ili javno.

Ako Narodna skupština odluči da glasa javno, glasa se prozivkom narodnih poslanika, član 10. stav 2. Poslovnika.

Predlažem da se izbor predsednika Narodne skupštine obavi javnim glasanjem, prozivkom narodnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog da se izbor predsednika Narodne skupštine obavi javnim glasanjem, prozivkom narodnih poslanika.

Molim narodne poslanike da pritisnu odgovarajući taster na poslaničkoj jedinici 15 sekundi.

Zaključujem glasanje i saopštavam: za – 209, protiv – dva, uzdržanih – nema, nije glasalo – 12, od ukupno 223 narodna poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština većinom glasova odlučila da se izbor predsednika Narodne skupštine obavi javnim glasanjem, prozivkom narodnih poslanika.

Prelazimo na odlučivanje o tački 2 dnevnog reda – IZBOR PREDSEDNIKA NARODNE SKUPŠTINE, javnim glasanjem.

Pošto je Narodna skupština odlučila da se izbor predsednika Narodne skupštine obavi javnim glasanjem, glasanje treba da obavimo prozivkom narodnih poslanika, član 10. stav 2. Poslovnika.

Pre prelaska na glasanje prozivkom podsećam vas da je članom 131. Poslovnika uređen postupak sprovođenja javnog glasanja prozivkom i da, shodno toj odredbi, generalni sekretar Narodne skupštine proziva narodne poslanike po azbučnom redu prezimena. Svaki prozvani narodni poslanik izgovara reč „za“, „protiv“ ili „uzdržan“. Predsedavajući ponavlja ime i prezime narodnog poslanika koji je glasao i njegovu izjavu, odnosno utvrđuje da je prisutan ili odsutan ili da ne želi da glasa. Generalni sekretar Narodne skupštine zapisuje izjavu narodnog poslanika ili njegovu odsutnost uz njegovo ime i prezime na spisku.

Pre nego što pređemo na glasanje podsećam vas da je, prema članu 104. stav 1. Ustava Republike Srbije, utvrđeno da Narodna skupština većinom glasova svih narodnih poslanika bira predsednika Narodne skupštine.

Stavljam na glasanje Predlog da se za predsednika Narodne skupštine izabere narodni poslanik dr Vladimir Orlić.

Pristupamo glasanju prozivkom narodnih poslanika.

Molim generalnog sekretara Narodne skupštine da obavi prozivku narodnih poslanika po azbučnom redu prezimena i da evidentira njihovo izjašnjavanje.

Napominjem da se glasanje vrši na taj način što svaki narodni poslanik izgovara reč „za“, „protiv“ ili „uzdržan“.

Molim narodne poslanike da prilikom glasanja ustanu i da se izjasne.

VELJKO ODALOVIĆ:

Albahari Natan – protiv
Aleksić Zagorka – za
Aleksić Miroslav – protiv
Antić Ivan – za
Arsić Veroljub – za
Atlagić prof. dr Marko – za
Acković dr Dragoljub – za
Adžić Stefan – za
Bajatović dr Dušan – za
Bajić dr Živan – za
Bakarec Nebojša – za
Basta Rade – za
Bačevac dr Muamer – za
Begović dr Jelena – za
Beloica Ana – za
Bečić dr Igor – za
Bogdanović Jelena – protiv
Bogdanović dr Marko – za
Bogunović Nataša – za
Božić Sandra – za
Bojović Milorad – za
Bojović Milorotka – protiv
Bokan Nikola – za
Braunović Igor – za
Bujuklić dr Žika – za
Bukumirović Bojana – protiv
Bulatović Dejan – protiv
Bulatović Slaviša – za
Vasić Andrijana – za
Vasić Dejana – za
Vasić Radmila – protiv
Veljković Jelisaveta – odsutna
Veselinović Željko – protiv
Veselinović Janko – protiv
Vesić Goran – za
Vlk Draginja – za
Vojinović Marija – protiv
Vujadinović Milimir – za
Vujačić Svetozar – za
Vujić Vojislav – za

Vujičić mr Danijela – za
Vuksanović Momčilo – za
Vučević Miloš – za
Gavrilović Miodrag – protiv
Gajić Vladimir – protiv
Gajić Gorica – odsutna
Gojković Žika – za
Grbović Pavle – protiv
Grujić dr Danijela – protiv
Grujičić prof. dr Danica – odsutna
Davidovac Tijana – za
Dani Zoltan – za
Dačić Ivica – za
Delić Božidar – odsutan
Dragić Biljana – za
Dragičević Nikola – protiv
Dragišić prof. dr Zoran – za
Drecun mr Milovan – za
Đanković Aleksandra – za
Đorđević doc. dr Biljana – protiv
Đorđić Đorđo – protiv
Đukanović Vladimir – za
Đukić Vladan – za
Đukić prof. dr Vladimir – za
Đurđević Stamenković Milica – protiv
Đurić Nevena – za
Ekres Rozalija – za
Erač Strahinja – protiv
Erić mr Ninoslav – za
Žarić Kovačević Jelena – za
Žigmanov Tomislav – odsutan
Zagrađanin Vladan – za
Zdravković doc. dr Marija – za
Zelenović Nebojša – protiv
Zečević Zoran – protiv
Zukorlić Ušame – za
Ivanović Nataša – za
Ivković Lepomir – za
Ignjatović Dejan – za
Ilić prof. dr Dejan – odsutan
Ilić Stošić Biljana – za

Imamović Enis – protiv
Jakovljević Milovan – protiv
Janković Vladeta – protiv
Janković Tomislav – za
Janošević Stanislava – za
Janjušević Krsto – za
Jevđić Marija – za
Jekić Dalibor – protiv
Jeremić prof. dr Jelena – protiv
Jefić Branković Sanja – za
Jovanov Milenko – za
Jovanović Aleksandar – protiv
Jovanović Branimir – za
Jovanović Darko – za
Jovanović Dragan – za
Jovanović mr Jadranka – odsutna
Jovanović B. Marija – za
Jovanović Z. Marija – za
Jovanović dr Miloš – odsutan
Jovanović Nataša – za
Jovanović Stefan – protiv
Jovanović dr Tatjana – za
Jovančićević prof. dr Branimir – protiv
Joksimović Nemanja – za
Jugović Aleksandar – za
Kalajdžić Jelena – za
Kamberi Šaip – odsutan
Karanac Jasmina – za
Karić Dragomir – odsutan
Karić Ivan – za
Kešelj Marko – za
Kovač Elvira – za
Kovačević Siniša – protiv
Kozma Robert – protiv
Kolundžija Jovan – za
Koplenski Đorđe – za
Kondić Miroslav – za
Kostić Ivan – protiv
Kralj Dubravka – za
Krkobabić Milan – za
Krkobabić Stefan – za

Kučević Selma – protiv
Lazović Radomir – protiv
Laketić prim. doc. dr Darko – za
Lakić Sanja – za
Linta Miodrag – za
Lipovac Tanasković Marina – protiv
Lukić Dragana – za
Lukić Marija – protiv
Lukić Šarkanović prof. dr Mirka – za
Lutovac dr Zoran – protiv
Maksimović Smiljana – odsutna
Mihajlović Tatjana – protiv
Marić Dušan – za
Marić Sanja – protiv
Marković Aleksandar – za
Marković Dragan – za
Marković mr Ksenija – protiv
Marković Uglješa – za
Marsenić Predrag – protiv
Martinović dr Aleksandar – za
Mateović Jana – za
Matić Veroljub – za
Matić Tatjana – za
Matković Gordana – odsutna
Macura dr Nada – za
Mačužić Puzić Maja – za
Medved Tatjana – za
Miketić Đorđe – protiv
Milenković Kerković Tamara – protiv
Miletić Milija – za
Milivojević Srđan – protiv
Milijić mr Svetlana – za
Milić Goran – za
Milićević Đorđe – za
Milošević Jelena – protiv
Miljanić Ana – za
Miljanić Dragana - protiv
Mirković Aleksandar – za
Mitrović dr Nenad – protiv
Mihailović Vojislav – protiv
Mladenović Marko – za

Mrdić dr Uglješa – za
Nedović Vesna – za
Nestorović Danijela – protiv
Nešić Nikola – protiv
Nikolić Dragan – odsutan
Nikolić Ivana – za
Nikolić Minka – protiv
Nikolić Milica – za
Nikolić Ratko – za
Novaković Borislav – protiv
Novaković Nebojša – protiv
Obradović Boško – protiv
Obradović Vladimir – protiv
Obradović Jasmina – za
Obradović Jelena – za
Obradović Milica – za
Olenik Aleksandar – protiv
Oreg dr Ana – protiv
Orlić Vladimir – za
Pavićević prof. dr Đorđe – protiv
Pajkić Lav-Grigorije – za
Palalić Jovan – za
Pantić Pilja Biljana – za
Parandilović Miloš – protiv
Parlić Ivana – protiv
Pastor dr Balint – za
Paunović Snežana – za
Pašić Tatjana – protiv
Perić Ranković Borislava – odsutna
Petrović Olja – za
Filipović Tamara – za
Popović dr Nenad – za
Puškić Borko – protiv
Raguš Marina – za
Radenković mr Dejan – za
Radenović Stojan – za
Radin Milan – za
Radovanović Slavica – odsutna
Radović Dijana – za
Radojević Dušan – za
Radojičić prof. Zoran – za

Radosavljević Dušan – protiv
Radosavljević Nikola – za
Radulović Marija – odsutna
Rakić Dragana – protiv
Rašković Ivić Sanda – odsutna
Redžepović Zaim – za
Ristić Slaviša – protiv
Rističević Marijan – za
Ristović Nenad – za
Ristovski Lazar – odsutan
Savić prof. dr Andrea – za
Savović Petković Vesna – za
Sandić Zoran – protiv
Simonović Bratić Dunja – za
Srbulović Ivana – za
Stanimirović Rodoljub – za
Stanković Đorđe – protiv
Starčević Života – za
Stevanović Veroljub – protiv
Stević Dragana – za
Stević Zvonimir – za
Stefanović Borko – protiv
Stojanović Dragan – protiv
Stojanović Staša – za
Stojiljković Momir – za
Stojiljković Dušan – protiv
Stošić Hadži Milorad – za
Tasić Knežević Nataša – za
Tvrđišić Radovan – za
Tepić Marinika – protiv
Tomašević Branislav – odsutan
Tomašević mr Nenad – protiv
Tomić dr Aleksandra – za
Tomić Zoran – za
Tončev Novica – za
Torbica Bojan – za
Ujvari Žombor – za
Fehratović prof. dr Jahja – za
Filip Violeta – za
Filipovski Dubravka – za
Fremond Arpad – za

Hodžić Jasmin – za
Cakić Nebojša – protiv
Čotrić Aleksandar – za
Šulkić Dejan – protiv

PRESEDAVAJUĆI: Da li je neko ostao neprozvan?

Ako je sve u redu, onda smo obavili glasanje za izbor predsednika Narodne skupštine prozivkom.

Zaključujem glasanje i pristupamo utvrđivanju rezultata glasanja; za par minuta će vam biti saopšteni.

PRESEDAVAJUĆI: Poštovani narodni poslanici, dozvolite mi da saopštim rezultate glasanja.

Od 230 narodnih poslanika koji su pristupili glasanju, za je glasalo – 154, protiv – 76, uzdržanih – nije bilo.

Poštovani narodni poslanici, na osnovu vašeg glasanja konstatujem da je kandidat dr Vladimir Orlić dobio većinu glasova svih narodnih poslanika i da je Narodna skupština za predsednika Narodne skupštine izabrala narodnog poslanika dr Vladimira Orlića. (Aplauz.)

Dozvolite mi da u vaše i u svoje ime čestitam dr Vladimir Orliću na izboru za predsednika Narodne skupštine Republike Srbije i poželim mu mnogo uspeha u radu.

Ja vas molim da dođete i preuzmete predsedavanje Skupštini, a ja se u svoje ime zahvaljujem na saradnji. Izvolite.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Orlić): Dame i gospodo narodni poslanici, u prvom obraćanju sa ovog mesta najpre čestitam svima na položenoj zakletvi i na započetom mandatu, kako već red nalaže, a svi koji su gledali ovu sednicu tokom ova dva dana znaju da red ne pominjem bez dobrog razloga.

A po redu, dozvolite i da zahvalim, najpre, poslaničkoj grupi Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve na predlogu, na podršci i poverenju da je predstavljam i sa ovog mesta. Takođe da zahvalim poslaničkim grupama koje su izabrane sa naše zajedničke, pobedničke izborne liste Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve na njihovoj podršci i poslaničkim grupama sa kojima smo imali odličnu saradnju u ovom visokom domu na njihovoj podršci.

Dame i gospodo, ono što smatram značajnijim od lične podrške među nama i na čemu želim posebno da zahvalim, želim da zahvalim svima vama koji ste tokom ove diskusije i tokom ovog posebnog i svečanog dana iskazali svoju jasnu, nedvosmislenu i snažnu podršku našoj državnoj politici. To smatram najvažnijim i najvažnijom porukom.

Time ste, rekao bih, dokazali da ozbiljnost i odgovornost nisu tek reči koje dobro zvuče i dobro dođu u skupštinskoj raspravi i u nekom medijskom

nastupu, već zaista jesu prava odlika ljudi koji razumeju važnost onog posla koji jeste nešto od najvećeg značaja, a to je svakako posao brige za našu državu. Tog posla ste se, dame i gospodo, prihvatili. Tog posla smo se prihvatili. Pokazatelj razumevanja za važnost trenutka koji je sve samo ne lak i jednostavan, kada više nego ikada pre treba biti na strani svoje države i one politike koja obezbeđuje dobro našem narodu, dakle to pokazati danas smatram najvažnijim.

Vi koji niste podržavali našu državnu politiku, na šta imate pravo, svakako, ali koji ste govorili najteže stvari na račun države, želeo sam i vama da kažem nešto. Uostalom, pitali ste. Slušao sam vas juče, slušao sam vas danas ceo dan i želim da znate da pokušajem da na bahat način, da provokacijom ili zloupotrebom bilo kakvom, a baš ste zloupotrebom počeli jučerašnji dan i valjda rešili da se tako predstavite u ovom sazivu, dakle da znate, na taj način ne očekujte da ćete nekoga da impresionirate. To se, prosto, desiti neće.

Ali ono što je mnogo važnije, ne očekujte da ćete na taj način da promenite volju naroda koja je jasno iskazana na slobodnim i demokratskim izborima. Da su ti izbori slobodni i demokratski, to znamo svi mi koji smo u ovoj sali danas, svi koji su na izborima učestvovali. A kako znamo? Pa znamo pre svega po tome što je Republička izborna komisija, u kojoj smo svi mi imali svoje predstavnike, odluku o konačnim rezultatima izbora donela jednoglasno. Dakle, svi su naši predstavnici zajedno podigli ruku tamo da je izborni rezultat tačan, precizan, da smo do njega došli u fer, poštenom postupku, na nesporan način.

Čuo sam čak da se to desilo prvi put otkad organizujemo izbore. E, to je pravi pokazatelj mišljenja vašeg i svakog od nas o tome kakvi su izbori i kakva nam je demokratija u zemlji. Pravog mišljenja. A ono što se priča i u ovoj sali juče i danas i što se priča u javnosti, to je, kao što primećujete, neretko nešto drugo, ali istina nije.

Meni je drago što su svi svesni šta istina jeste. Uostalom, kada kažete da ste, a to ste takođe kazali, osvojili mandate narodnih poslanika slobodno, to takođe govori da ste svesni kako ta istina glasi. I dobro je što su toga svesni svi. Na kraju krajeva, boravak i prisustvo svakoga od nas u ovoj sali jeste dokaz po sebi šta mislimo o izbornom postupku i o demokratiji koju imamo u našoj zemlji. A svakako je imamo, rekao bih, znatno više nego ikada ranije. Jer, šta bi radio u Narodnoj skupštini bilo ko ko smatra da nije zaslužio svoj mandat i da zbog toga ne treba da bude ovde?

Dakle, to su neki odgovori koji se podrazumevaju, ali sam želeo da ih razjasnimo i da to, naravno, uradimo u direktnom prenosu, kao što uvek radimo sve što činimo u ovoj velikoj sali, pošto je bilo velikih interesovanja i za pitanje prilike da se na Javnom servisu saopštavaju stavovi i da se brani politika. Danas se to pitanje uopšte ne postavlja, pa da ne bi oko toga bilo nedoumica, kad god neko nešto govori i radi u ovoj sali, radiće to naočigled cele Srbije. Da se ne pravimo da to neko ne razume.

Ja o političkim strankama nemam nameru da govorim puno s ovog mesta, ali o državi imam i nameru i obavezu.

Dakle, kada sam rekao da je narodna volja jasna, ta se narodna volja videla na izborima. Bilo je puno komentara da neki tim izborima u smislu rezultata – ne fer postupka, ne demokratije, nego u smislu rezultata – i te iskazane narodne volje nisu zadovoljni, ali to će morati da poštuje svako. Dakle, sa ovog mesta vam saopštavam moje čvrsto opredeljenje da će narodnu volju, baš kao sam narod, morati da poštuje svako. A ta je narodna volja pokazana na ovim izborima i može da se jasno očita kroz rezultate na svim nivoima izbora koje smo imali. Tako da ne bude lažnih dilema na temu, kako je to ovde rečeno, gde treba da kuca srce naroda. Bilo je pokušaja da se tu bude i duhovit, pa da li sa ove ili sa one strane parka. Srce naroda kuca tamo gde narod kaže da treba da bude, a kroz rezultate ste videli da je državna politika dobila snažnu, nespornu podršku ovog naroda i na predsedničkim izborima, ali i na parlamentarnim, koji su vama, pretpostavljam, važniji i svima bi ovde trebalo da budu važni.

Dakle, to je jedna ista politika. I ona predstavlja i našu obavezu. Ako razumemo šta nam je narod saopštio, saopštio nam je šta podržava kroz to i šta od nas očekuje. Pa da ostane zabeleženo – od nas je narod svojom nespornom voljom pokazao da očekuje da nastavimo da sprovodimo tu politiku koja je učinila ovu zemlju suštinski slobodnom, nezavisnom, samostalnom, koja nam je obezbedila i pravo i mogućnost da svoje interese čuvamo, da svoju državu i svoju kuću čuvamo na prvom mestu. To je politika koja je politika rezultata, ne velikih priča.

Svašta se pričalo i sigurno će svašta tek da se priča, ali ako ste nešto razumeli iz onoga što nam je narod poručio, to je da taj narod hoće pre svega rezultate. Njih je podržao ove godine i to je ta podrška o kojoj govorim, koja definiše i koliko koga u ovoj sali ima, rezultata koji su za ponos, za ponos tog naroda i te naše države, jer znače i snažnu ekonomiju i, hvala onima koji su na to podsetili danas, dvostruko veće plate nego u onim vremenima kada smo počeli tu politiku da primenjujemo. To je narod podržao i to očekuje da nastavimo da radimo. Iu ovoj sali, ali i na svakom drugom mestu. Za to da se borimo.

To je politika rezultata i kroz infrastrukturu, koju smo čekali decenijama pa dočekali da je danas realnost, a ne samo plan, i koja se vidi i kroz auto-puteve, i kroz nove kliničke centre, kroz sve ono što smo nekada samo zamišljali a danas realnost jeste. To je narod podržao i to je njegovo očekivanje i od nas ovde i od onoga što treba da radimo svi zajedno. To je politika koja je obezbedila da, uz ostvarenje velikih planova i stvaranje dobre perspektive za našu zemlju, mi danas imamo samo više budućnosti nego što smo imali nekada ranije i, naravno, više slobode i više demokratije.

Dakle, ako ste razumeli i ako smo razumeli poruku naroda, ona glasi tako i, pošto ste pitali, da vam kažem kakvu politiku da očekujete da ću ja voditi. Baš

tu i baš takvu, zato što je ona nesporna narodna volja, zato što je ona naša obaveza i zato što je najbolja za Srbiju. Zato. I da, biću predsednik svima, to se pitanje uopšte ne postavlja, ali ću tu politiku da branim ne samo kao neko čija je dužnost da ovo mesto predstavlja i da se o ovoj skupštini stara, nego i, kako ste to приметili, kao neko ko zamenjuje vrhovnog komandanta u slučaju njegovog odsustva. Da, tu politiku, zato što je najbolja za Srbiju i baš iz tih razloga. To je nešto što treba da očekuje naš narod od ovog saziva.

Što se tiče našeg odnosa, vi znate, a nećete to da kažete i niste hteli to da kažete juče i danas, da ste tretman dobili više nego fer, svi, više nego fer, i znate da ne možete da nađete sličan primer da je neko ko nesporno okuplja većinu i može da odlučuje o rukovodećim mestima, radnim telima i svim onim stvarima o kojima smo pričali na ovaj način postupio, na ovaj način se postavio kako smo to uradili mi sada. Ne možete da nađete primer da se išta slično desilo, da je na taj način bilo.

Koliko ste pokazali uvažavanja za to sa svoje strane, videli smo i to. Nije to bilo tako dobro i tako fer, ni najmanje. Tako da, ako je želja bila, nečija, vaša, da se tu uspostavi jednak tretman, da u tome poželite da pokažete da ste jednaki, isti međusobno, čudno je, ali u redu, isti ste. Koliko budete u stanju da na dobro odgovorite dobrim, da na fer odnos odgovorite istim takvim, budete sigurni da će ta promena o kojoj ste govorili danas biti to. To će biti to. Nemojte uopšte da sumnjate u dobru volju sa druge strane, ali ni u činjenicu da ćemo mi dostojanstvo ovog doma da čuvamo svakako. Svakako, bez obzira na to kakva odluka bila, bilo čija.

Nastavićemo da čuvamo onu politiku koja je za državu i narod najbolja, da je branimo i jačamo svakog dana, što znači mir, što znači stabilnost, što znači sigurnost u teško vreme, što znači jačanje naše države i, šta god radili, staraćemo se i uspećemo da, kada smo već pokazali da Srbija posle mnogo godina loših i decenija teških najzad može da pobeđuje, postaraćemo se i da nastavi da pobeđuje. To je naša obaveza. Hvala vam i živela Srbija! (Aplauz.)

Sad treba prvo da otvorimo pretres po narednoj tački dnevnog reda, pa ćete, naravno, dobiti priliku, i večeras i svih narednih dana. Puno je dana koje ćemo, pretpostavljam, provesti u nekom zajedničkom radu, samo budite strpljivi.

Pre otvaranja naredne tačke, sada određujem pauzu u trajanju od 15 minuta kako bismo pripremili akta.

(Posle pauze – 22.25)

PREDSEDNIK: Dame i gospodo narodni poslanici, 3. tačka dnevnog reda je izbor potpredsednika Narodne skupštine.

Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda – **IZBOR POTPREDSIEDNIKA NARODNE SKUPŠTINE.**

Pre nego što pređemo na izbor potpredsednika Narodne skupštine, podsećam vas da je članom 14. Poslovnika Narodne skupštine propisano da Narodna skupština utvrđuje broj potpredsednika na predlog predsednika Narodne skupštine.

Saglasno navedenoj odredbi i obavljenim konsultacijama sa predstavnicima poslaničkih grupa, predlažem da Narodna skupština utvrdi da u ovom sazivu ima sedam potpredsednika. O ovom predlogu ćemo se izjasniti pre prelaska na glasanje o predloženim kandidatima.

Obaveštavam vas da sam, u skladu sa članom 15. Poslovnika Narodne skupštine, primio predloge za sedam kandidata za potpredsednike Narodne skupštine. Predlozi kandidata za potpredsednike Narodne skupštine su vam uručeni.

Kao što vidite, za potpredsednike Narodne skupštine izabrani su narodni poslanici: Zoran Lutovac, izabran sa izborne liste „Marinika Tepić – Ujedinjeni za pobedu Srbije“ (Stranka slobode i pravde, Narodna stranka, Demokratska stranka, DZVM–VMDK, Stranka Makedonaca Srbije, Pokret slobodnih građana, Udruženi sindikati Srbije Sloga, Pokret za preokret, Pokret Slobodna Srbija, Vlaška stranka); Sandra Božić, izabrana sa izborne liste „Aleksandar Vučić – Zajedno možemo sve“; Snežana Paunović, izabrana sa izborne liste „Ivica Dačić premijer Srbije“; Elvira Kovač, izabrana sa izborne liste „Savez vojvođanskih Mađara – Ištvan Pastor“; Božidar Delić, izabran sa izborne liste „Dr Miloš Jovanović – Nada za Srbiju, Srpska koalicija NADA, Nacionalno demokratska alternativa, Demokratska stranka Srbije, Za Kraljevinu Srbiju – Vojislav Mihailović“; Usame Zukorlić, izabran sa izborne liste „Muftijin amanet – Stranka pravde i pomirenja – Usame Zukorlić“; Borko Stefanović, izabran sa izborne liste „Marinika Tepić – Ujedinjeni za pobedu Srbije, Stranka slobode i pravde, Narodna stranka, Demokratska stranka, DZVM – VMDK, Stranka Makedonaca Srbije, Pokret slobodnih građana, Udruženi sindikati Srbije Sloga, Pokret za preokret, Pokret Slobodna Srbija, Vlaška stranka“.

Ovom prilikom bih podsetio sve da smo tokom dijaloga koji smo vodili na nivou poslaničkih grupa usaglasili dve važne stvari vezano za ovu tačku dnevnog reda. Prva je da, pošto je postignut konsenzus po pitanju broja potpredsednika Narodne skupštine i personalnih rešenja za kandidate, ne vodimo raspravu po ovoj tački dnevnog reda, jer za to, kako smo se usaglasili, nema potrebe. Druga, izrazili smo spremnost da svi narodni poslanici podrže glasanjem sve predložene kandidate.

Pošto prema članu 16. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine predstavnik predlagača ima pravo da obrazloži predlog, pitam – da li predstavnici predlagača žele da obrazlože predloge kandidata za potpredsednike Narodne skupštine?

Reč ima Dragana Rakić.

DRAGANA RAKIĆ: Poštovani predsedniče, poštovane kolegice i kolege narodni poslanici, u ime predlagača mogu da kažem da imam zadovoljstvo što sam u prilici da predložim predsednika Demokratske stranke, dr Zorana Lutovca, za kandidata za potpredsednika Narodne skupštine.

Zorana Lutovca smo kandidovali sa osnovnom idejom da se rad Narodne skupštine podigne na znatno viši nivo, ali i da se povrati ugled ove institucije, koja se permanentno urušava od 2012. godine.

Doktor Zoran Lutovac je predlog 35 opozicionih poslanika iz četiri poslanička kluba; to su poslanički klubovi Ne davimo Beograd, Moramo–Zajedno, Narodna stranka i Demokratska stranka. Hvala ovim poslanicima što su u predsedniku Demokratske stranke videli čoveka od ličnog i profesionalnog integriteta, dostojnog da bude potpredsednik Narodne skupštine.

Pošto vidim da postoje određene dileme u javnosti, naglašavam da je kandidatura Zorana Lutovca plod isključivo ove inicijative 35 opozicionih poslanika u ovom parlamentu.

U Poslovniku o radu Narodne skupštine u članu 15. predviđeno je da najmanje 30 poslanika podnese kandidaturu za jednog od potpredsednika. Mi smo to uradili i ja vam se još jednom zahvaljujem, drage kolege, na ovom poverenju. To što je većina u ovom parlamentu odlučila da proširi broj potpredsednika, to je vaša odluka, odluka većine, to nije naša odluka. Mi nismo tražili da se povećava broj potpredsedničkih mesta.

Kako god ovaj parlament bude izgledao u budućnosti, mi smo sigurni da predložimo čoveka dostojnog ove funkcije i sigurni smo da, kada bi više takvih ljudi bilo u srpskom parlamentu, njegova društvena uloga bila bi mnogo zdravija po društvo i napravljena na mnogo korisnijim osnovama. Hvala na pažnji.

PREDSEDNIK: Znaete da nema potrebe da meni objašnjavate šta ste tražili vi ili bilo ko drugi, a ni ostalima koji su učestvovali u našem dijalogu. Svi znaju sve.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 16. stav 4. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram pretres o predlozima kandidata za potpredsednike Narodne skupštine.

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Ne.) Zahvaljujem.

Zaključujem pretres.

Kao što sam najavio, pre nego što pređemo na izbor potpredsednika Narodne skupštine, potrebno je da Narodna skupština prethodno utvrdi broj potpredsednika Narodne skupštine.

Stavljam na glasanje predlog da Narodna skupština utvrdi da ima sedam potpredsednika. Molim da se izjasnimo.

Zaključujem glasanje i saopštavam: za – 211, nije glasalo pet, od ukupno 216 narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština, jednoglasno, donela odluku da ima sedam potpredsednika.

Nastavljamo rad i prelazimo na izbor potpredsednika Narodne skupštine.

Dozvolite mi da, saglasno članu 16. stav 5. Poslovnika, utvrdim listu kandidata za potpredsednike Narodne skupštine po azbučnom redu prezimena.

Prema podnetim predlozima, utvrđujem sledeću listu kandidata za potpredsednike Narodne skupštine: 1) Sandra Božić, 2) Božidar Delić, 3) Usame Zukorlić, 4) Elvira Kovač, 5) Zoran Lutovac, 6) Snežana Paunović i 7) Borko Stefanović.

Podsećam vas da, prema članu 17. stav 1. Poslovnika, pre pristupanja izboru potpredsednika Narodna skupština, na predlog predsednika, odlučuje da li će se glasati tajno ili javno. Ako Narodna skupština odluči da se glasa javno, glasa se prozivkom narodnih poslanika.

Predlažem da se izbor potpredsednika Narodne skupštine obavi javnim glasanjem, prozivkom narodnih poslanika.

Stavljam na glasanje ovaj predlog. Molim da se izjasnimo.

Zaključujem glasanje i saopštavam: za – 171, nije glasalo – 32, od ukupno 217 narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština, većinom glasova, odlučila da se izbor potpredsednika Narodne skupštine obavi javnim glasanjem, prozivkom narodnih poslanika.

Pošto je Narodna skupština odlučila da se izbor potpredsednika obavi javnim glasanjem, u tom slučaju je članom 17. stav 2. Poslovnika propisano da, ako Narodna skupština odluči da glasa javno, glasa se prozivkom.

Prema odredbi člana 17. stav 3. Poslovnika, glasati se može najviše za onoliko kandidata koliko se i bira potpredsednika, i to između kandidata čija su imena navedena na listi kandidata.

Pre prelaska na glasanje prozivkom podsećam da je članom 131. Poslovnika utvrđen postupak sprovođenja javnog glasanja prozivkom i da, shodno toj odredbi, generalni sekretar, odnosno zamenik generalnog sekretara proziva narodne poslanike po azbučnom redu prezimena, narodni poslanici koji pristupaju glasanju izgovaraju puno ime i prezime kandidata za koje glasaju, predsednik ponavlja ime i prezime narodnog poslanika koji je glasao i njegovu izjavu, odnosno utvrđuje da je odsutan ili da ne želi da glasa, generalni sekretar, odnosno zamenik generalnog sekretara zapisuje izjavu narodnog poslanika ili njegovu odsutnost uz njegovo ime i prezime na spisku.

Napominjem da Narodna skupština članom 104. stav 1. Ustava Republike Srbije bira potpredsednike Narodne skupštine većinom glasova svih narodnih poslanika.

Imajući to u vidu stavljam na glasanje predlog da se za potpredsednike Narodne skupštine izaberu: Sandra Božić, Božidar Delić, Usame Zukorlić, Elvira Kovač, Zoran Lutovac, Snežana Paunović i Borko Stefanović.

Molim generalnog sekretara, odnosno zamenika generalnog sekretara da obavi prozivanje narodnih poslanika po azbučnom redu prezimena i evidentira njihovo izjašnjavanje.

Napominjem da svaki narodni poslanik treba da izgovori puno ime i prezime kandidata za koje glasa.

Pristupamo glasanju prozivkom narodnih poslanika.

VELJKO ODALOVIĆ: Možemo da počnemo.

Albahari Natan – glasao za svih sedam

Aleksić Zagorka – glasala za šest, protiv Borko Stefanović

Aleksić Miroslav – za Zoran Lutovac i Borko Stefanović, protiv ostali

Antić Ivan – glasao za svih sedam

Arsić Veroljub – glasao za svih sedam

Atlagić prof. dr Marko – glasao za svih sedam

Acković dr Dragoljub – glasao za svih sedam

Adžić Stefan – glasao za svih sedam

Bajatović dr Dušan – glasao za svih sedam

Bajić dr Živan – glasao za svih sedam

Bakarec Nebojša – glasao za svih sedam

Basta Rade – glasao za šest, protiv Borko Stefanović

Bačevac dr Muamer – glasao za šest, protiv Borko Stefanović

Begović dr Jelena – glasala za svih sedam

Beloica Ana – glasala za svih sedam

Bečić dr Igor – glasao za svih sedam

Bogdanović Jelena – glasala za svih sedam

Bogdanović dr Marko – glasao za svih sedam

Bogunović Nataša – glasala za svih sedam

Božić Sandra – glasala za svih sedam

Bojović Milorad – glasao za svih sedam

Bojović Milorotka – glasala za svih sedam

Bokan Nikola – glasao za svih sedam

Braunović Igor – glasao za svih sedam

Bujuklić dr Žika – glasao za svih sedam

Bukumirović Bojana – glasala za svih sedam

Bulatović Dejan – glasao za svih sedam

Bulatović Slaviša – glasao za svih sedam

Vasić Andrijana – glasala za svih sedam

Vasić Dejana – glasala za svih sedam

Vasić Radmila – za Delić Božidar, uzdržana za ostale
Veljković Jelisaveta – odsutna
Veselinović Željko – glasao za svih sedam
Veselinović Janko – glasao za svih sedam
Vesić Goran – glasao za svih sedam
Vlk Draginja – glasao za svih sedam
Vojinović Marija – odsutna
Vujadinović Milimir – glasao za svih sedam
Vujačić Svetozar – glasao za svih sedam
Vujić Vojislav – odsutan
Vujičić mr Danijela – glasala za svih sedam
Vuksanović Momčilo – glasao za svih sedam
Vučević Miloš – glasao za svih sedam
Gavrilović Miodrag – za Zoran Lutovac i Borko Stefanović,
uzdržan za ostale
Gajić Vladimir – za Zoran Lutovac i Borko Stefanović, uzdržan za
ostale
Gajić Gorica – odsutna
Gojković Žika – glasao za svih sedam
Grbović Pavle – odsutan
Grujić dr Danijela – glasala za svih sedam
Grujičić prof. dr Danica – odsutna
Davidovac Tijana – glasala za svih sedam
Dani Zoltan – glasao za svih sedam
Dačić Ivica – glasao za svih sedam
Delić Božidar – odsutan
Dragić Biljana – glasala za svih sedam
Dragičević Nikola – glasao za svih sedam
Dragišić prof. dr Zoran – glasao za svih sedam
Drecun mr Milovan – glasao za svih sedam
Đanković Aleksandra – glasala za svih sedam
Đorđević doc. dr Biljana – glasala za svih sedam
Đorđić Đorđo – glasao za svih sedam
Đukanović Vladimir – glasao za svih sedam
Đukić Vladan – za svih sedam
Đukić prof. dr Vladimir – za svih sedam
Đurđević Stamenković Milica – za svih sedam
Đurić Nevena – za svih sedam
Ekres Rozalija – za svih sedam
Erac Strahinja – za svih sedam
Erić mr Ninoslav – za svih sedam

Žarić Kovačević Jelena – za svih sedam
Žigmanov Tomislav – odsutan
Zagrađanin Vladan – za svih sedam
Zdravković doc. dr Marija – za svih sedam
Zelenović Nebojša – za svih sedam
Zečević Zoran – za svih sedam
Zukorlić Usame – za svih sedam
Ivanović Nataša – za svih sedam
Ivković Lepomir – za svih sedam
Ignjatović Dejan – odsutan
Ilić prof. dr Dejan – odsutan
Ilić Stošić Biljana – za svih sedam
Imamović Enis – odsutan
Jakovljević Milovan – odsutan
Janković Vladeta – odsutan
Janković Tomislav – za svih sedam
Janošević Stanislava – za svih sedam
Janjušević Krsto – za svih sedam
Jevđić Marija – za prvih šest, protiv Stefanović Borko
Jekić Dalibor – za svih sedam
Jeremić prof. dr Jelena – za svih sedam
Jefić Branković Sanja – za svih sedam
Jovanov Milenko – za svih sedam
Jovanović Aleksandar – za svih sedam
Jovanović Branimir – za svih sedam
Jovanović Darko – za svih sedam
Jovanović Dragan – za svih sedam
Jovanović mr Jadranka – odsutna
Jovanović B. Marija – za svih sedam
Jovanović Z. Marija – za prvih šest, protiv Stefanović Borko
Jovanović dr Miloš – odsutan
Jovanović Nataša – za svih sedam
Jovanović Stefan – za Lutovac Zoran, protiv ostali
Jovanović dr Tatjana – za svih sedam
Jovančićević prof. dr Branimir – za Zoran Lutovac i Stefanović
Borko, ostali protiv
Joksimović Nemanja – za svih sedam
Jugović Aleksandar – za svih sedam
Kalajdžić Jelena – za svih sedam
Kamberi Šaip – odsutan
Karanac Jasmina – za svih sedam

Karić Dragomir – odsutan
Karić Ivan – za svih sedam
Kešelj Marko – za svih sedam
Kovač Elvira – za svih sedam
Kovačević Siniša – odsutan
Kozma Robert – za svih sedam
Kolundžija Jovan – odsutan
Komlenski Đorđe – za svih sedam
Kondić Miroslav – za svih sedam
Kostić Ivan – odsutan
Kralj Dubravka – za svih sedam
Krkobabić Milan – za svih sedam
Krkobabić Stefan – za svih sedam
Kučević Selma – odsutna
Lazović Radomir – za svih sedam
Laketić prim. doc. dr Darko – za svih sedam
Lakić Sanja – za svih sedam
Linta Miodrag – za svih sedam
Lipovac Tanasković Marina – za Lutovac Zoran i Stefanović
Borko, protiv ostali
Lukić Dragana – za svih sedam
Lukić Marija – odsutna
Lukić Šarkanović prof. dr Mirka – za svih sedam
Lutovac dr Zoran – Lutovac Zoran za, Borko Stefanović za
Maksimović Smiljana – odsutna
Manojlović Tatjana – Zoran Lutovac za, Borko Stefanović za,
ostali protiv
Marić Dušan – svih sedam za
Marić Sanja – svih sedam za
Marković Aleksandar – svih sedam za
Marković Dragan – odsutan
Marković mr Ksenija – Zoran Lutovac za, Borko Stefanović za,
ostali protiv
Marković Uglješa – svih sedam za
Marsenić Predrag – svih sedam za
Martinović dr Aleksandar – svih sedam za
Mateović Jana – svih sedam za
Matić Veroljub – svih sedam za
Matić Tatjana – svih sedam za
Matković Gordana – odsutna
Macura dr Nada – svih sedam za

Mačužić Puzić Maja – svih sedam za
Medved Tatjana – svih sedam za
Miketić Đorđe – svih sedam za
Milenković Kerković Tamara – Božidar Delić za, ostali
protiv
Miletić Milija – svih sedam za
Milivojević Srđan – Božidar Delić za, Zoran Lutovac za,
Borko Stefanović za, ostali protiv
Milijić mr Svetlana – svih sedam za
Milić Goran – svih sedam za
Milićević Đorđe – svih sedam za
Milošević Jelena – svih sedam za
Miljanić Ana – svih sedam za
Miljanić Dragana – svih sedam za
Mirković Aleksandar – svih sedam za
Mitrović dr Nenad – Usame Zukorlić za, Zoran Lutovac za,
Borko Stefanović za, ostali protiv
Mihailović Vojislav – svih sedam za
Mladenović Marko – svih sedam za
Mrdić dr Uglješa – svih sedam za
Nedović Vesna – svih sedam za
Nestorović Danijela – svih sedam za
Nešić Nikola – svih sedam za
Nikolić Dragan – odsutan
Nikolić Ivana – svih sedam za
Nikolić Milinka – svih sedam za
Nikolić Milica – svih sedam za
Nikolić Ratko – svih sedam za
Novaković Borislav – svih sedam za
Novaković Nebojša – Zoran Lutovac za, Borko Stefanović za,
ostali protiv
Obradović Boško – Božidar Delić za, ostali uzdržan
Obradović Vladimir – svih sedam za
Obradović Jasmina – svih sedam za
Obradović Jelena – svih sedam za
Obradović Milica – svih sedam za
Olenik Aleksandar – odsutan
Oreg dr Ana – odsutna
Orlić Vladimir – svih sedam za
Pavićević prof. dr Đorđe – svih sedam za
Pajkić Lav-Grigorije – svih sedam za

Palalić Jovan – svih sedam za
Pantić Pilja Biljana – svih sedam za
Parandilović Miloš – svih sedam za
Parlić Ivana – za Zoran Lutovac, za Borko Stefanović, ostali protiv
Pastor dr Balint – svih sedam za
Paunović Snežana – svih sedam za
Pašić Tatjana – svih sedam za
Perić Ranković Borislava – odsutan
Petrović Olja – svih sedam za
Pilipović Tamara – svih sedam za
Popović dr Nenad – svih sedam za
Puškić Borko – odsutan
Raguš Marina – svih sedam za
Radenković mr Dejan – svih sedam za
Radenović Stojan – odsutan
Radin Milan – svih sedam za
Radovanović Slavica – odsutna
Radović Dijana – svih sedam za
Radojević Dušan – svih sedam za
Radojičić prof. Zoran – svih sedam za
Radosavljević Dušan – svih sedam za
Radosavljević Nikola – svih sedam za
Radulović Marija – odsutna
Rakić Dragana – za Zoran Lutovac, za Borko Stefanović, ostali
protiv
Rašković Ivić Sanda – odsutna
Redžepović Zain – svih sedam za
Ristić Slaviša – svih sedam za
Rističević Marijan – svih sedam za
Ristović Nenad – svih sedam za
Ristovski Lazar – odsutan
Savić prof. dr Andrea – svih sedam za
Savović Petković Vesna – svih sedam za
Sandić Zoran – svih sedam za
Simonović Bratić Dunja – svih sedam za
Srbulović Ivana – svih sedam za
Stanimirović Rodoljub – svih sedam za
Stanković Đorđe – svih sedam za
Starčević Života – sve za, osim za Borka Stefanovića
Stevanović Veroljub – svih sedam za
Stević Dragana – svih sedam za

Stević Zvonimir – svih sedam za
Stefanović Borko – svih sedam za
Stojanović Dragan – odsutan
Stojanović Staša – svih sedam za
Stojilković Momir – svih sedam za
Stojiljković Dušan – svih sedam za
Stošić hadži Milorad – svih sedam za
Tasić Knežević Nataša – svih sedam za
Tvrđišić Radovan – odsutan
Tepić Marinika – svih sedam za
Tomašević Branislav – odsutan
Tomašević mr Nenad – svih sedam za
Tomić dr Aleksandra – svih sedam za
Tomić Zoran – svih sedam za
Tončev Novica – svih sedam za
Torbica Bojan – svih sedam za
Ujvari Žombor – svih sedam za
Fehratović prof. dr Jahja – svih sedam za
Filip Violeta – svih sedam za
Filipovski Dubravka – svih sedam za
Fremond Arpad – svih sedam za
Hodžić Jasmin – svih sedam za
Cakić Nebojša – svih sedam za
Čotrić Aleksandar – svih sedam za
Šulkić Dejan – svih sedam za

PREDSEDNIK: Saopšticeemo rezultat za nekih 15 minuta, tako da vas molim da u to vreme budete u sali.

(Posle pauze – 23.45)

PREDSEDNIK: Dame i gospodo, pošto smo obavili glasanje za izbor potpredsednika Narodne skupštine prozivkom, zaključujem glasanje i pristupam utvrđivanju rezultata.

Pošto smo utvrdili rezultate glasanja za izbor potpredsednika Narodne skupštine, dozvolite da saopštim rezultate glasanja.

Predloženi kandidati dobili su sledeći broj glasova: Sandra Božić 194, Božidar Delić 197, Usame Zukorlić 195, Elvira Kovač 194, Zoran Lutovac 207, Snežana Paunović 194, Borko Stefanović 204.

Pošto su svi kandidati dobili većinu glasova svih narodnih poslanika, a konstatujem i više glasova nego predsednik Narodne skupštine, na čemu čestitam

sa svoje strane, konstatujem da su izabrani za potpredsednike Narodne skupštine Republike Srbije.

Zahvaljujem posebno svima koji su se držali našeg dogovora.

Dozvolite da u vaše i u svoje ime čestitam potpredsednicima Narodne skupštine na izboru i molim sve da zauzmu mesta pored predsednika Narodne skupštine Republike Srbije.

Prelazimo na 4. tačku dnevnog reda – IMENOVANJE GENERALNOG SEKRETARA NARODNE SKUPŠTINE.

Primili ste predlog predsednika Narodne skupštine da se za generalnog sekretara Narodne skupštine imenuje Srđan Smiljanić.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Otvaram pretres o predlogu kandidata za imenovanje generalnog sekretara Narodne skupštine.

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Ne.) Zahvaljujem.

Zaključujem pretres.

Pre prelaska na glasanje podsećam vas da je, prema članu 21. stav 3. Poslovnika, generalni sekretar Narodne skupštine imenovan ako je za predlog glasala većina od ukupnog broja narodnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog da se za generalnog sekretara Narodne skupštine imenuje Srđan Smiljanić. Molim da glasate.

Zaključujem glasanje i saopštavam: za – 182, protiv – pet, uzdržanih – 10, nije glasalo – 15, od ukupno 212 narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština većinom glasova od ukupnog broja narodnih poslanika imenovala Srđana Smiljanića za generalnog sekretara Narodne skupštine.

Dozvolite da u vaše i svoje ime čestitam Srđanu Smiljaniću na imenovanju za generalnog sekretara Narodne skupštine.

Molim gospodina Smiljanića da zauzme svoje mesto.

Prelazimo na 5. tačku dnevnog reda – IZBOR ČLANOVA RADNIH TELA NARODNE SKUPŠTINE.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 192. stav 3. Poslovnika, otvaram jedinstveni pretres o predlogu odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine Republike Srbije, sa izmenom u Odboru za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo.

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Da.)

Reč ima gospodin Zukorlić.

Izvolite.

USAME ZUKORLIĆ: Započecu moj prvi govor rečima – Selam alejkum; mir vama, narodni poslanici.

Izvinjavam se što vam oduzimam vreme u ovom maratonskom skupštinskom zasedanju. Možda ćete neki i zameriti, ali moji glasači će mi zameriti još više ako prođe ovaj dan a da se ja ne obratim.

Pre svega, zahvaljujem se na poverenju za izbor za mesto potpredsednika Narodne skupštine. Hvala i građanima koji su 36.000 glasova dali listi „Muftijin amanet – Stranka pravde i pomirenja“, i to Bošnjaci, Romi, Albanci, Aškalijske i veliki broj pripadnika srpskog naroda koji su podržavali muftijinu politiku.

To je politika projekata, to je politika podizanja stepena prava naroda nacionalnih zajednica. Ne volim kazati nacionalne manjine jer ne želim da učestvujem u marginalizaciji manjebrojnih naroda u ovoj državi.

Mi se zalažemo za projekte zajedno sa koalicionim partnerima Stranke pravde i pomirenja i SNS, kojima smo mi partneri, ne poltroni kako je muftija govorio. Nastavićemo tu politiku.

Pre svega su nam prioritet projekti u Sandžaku. Tu reč neko ili neki možda ne bi želeli da čuju u ovoj skupštini, ali Sandžak je postojao, postoji i postojaće kao kulturni i istorijski region u Srbiji i Crnoj Gori.

Mi kao stranka se zalažemo da Srbija pristupi Evropskoj uniji. Zalažemo se i za decentralizaciju Srbije, zalažemo se da na jedan civilizovan način doprinesemo da se razvije jedan od najsiromašnijih regiona u ovoj državi na Balkanu, a to je Sandžak.

Sandžak vidimo kao mesto koje vole i Bošnjaci i Srbi i Crnogorci i drugi, kao mesto koje će približiti Srbiju i Crnu Goru.

Ali s obzirom na program koji imamo po pitanju Sandžaka, a koji podrazumeva da kroz evroregione doprinesemo razvoju tog kraja, mi ćemo se zajedno sa našim partnerima boriti da dovedemo projekte zato što su evropski procesi dugotrajni, a mi ćemo u tim procesima raditi na razvoju Sandžaka kroz projekte auto-puta, aerodroma, železnice, gasovoda i kliničkog centra.

Poštovani svi koji slušate ovo, Sandžak ništa nema. To je toliko zapostavljena regija da su za nas ovo sve krucijalni projekti. Neki koji su predstavljali Bošnjake, kada bi bili u vlasti, zalagali su se za Sandžak, a kada nisu u vlasti, ne zalažu se.

Mi ćemo biti u vlasti i zalagaćemo se za Sandžak i braniti pravo, mi kao stranka koja će biti deo vladajuće većine borićemo se da se ovde prihvati reč Sandžak i da niko od te reči ne zazire, kao što su se u prošlosti svi narodi na tom tlu podjednako borili za to ime. Zašto bi bilo kome smetao izraz Sandžak, kad nije smetao ni partizanima ni četnicima? Za njega su se borili i Treća sandžačka proleterska i Četvrta i Peta sandžačka brigada i 37. sandžačka divizija partizanske vojske i za njega su se borili Sandžačka vojska Kraljevine, koja se sastojala od

Prve i Druge sandžačke divizije Kraljeve vojske. Ako njima nije smetalo, zašto bi danas nekome smetalo ovde?

Mi nismo za separatizam, mi smo konstruktivni deo ove države i želimo graditi ovu državu zajedno sa svima, ali želimo poštovanje i pravdu. Mi smo pre svega pravda, pa onda pomirenje.

Ako je neko mislio da muftijinom smrću neće niko da se zalaže za prava nacionalnih zajednica i prava Bošnjaka, nemoj to da misli. Imaće i nastavićemo da se borimo za pravdu i pomirenje. I koliko god neki mislili i nama zamerali, iz mog naroda, mi i dalje verujemo da je moguće pomirenje između srpskog i bošnjačkog naroda. I ne samo pomirenje, nego i suštinsko prijateljstvo.

(Predsednik: Hvala vam, gospodine Zukorliću.)

Završiću samo s jednom rečenicom – ne dirajte nam Sandžak, već dođite da vas ugostimo. Hvala.

PREDSEDNIK: Gospodine Lazoviću, izvolite.

RADOMIR LAZOVIĆ: Gospodine predsedavajući, ja bih mogao da reklamiram član 106. stav 1, ali neću, reklamiraću član 108 – o radu na sednici se brinete vi, i biće mi uživanje da budem prvi koji će vam skrenuti pažnju da ste prekršili Poslovnik.

Nekako ste samouverenije delovali na početku, pa vas molim da koristite svoju da ne kažem moć da malo sugerišete ovde. Evo, ceo dan se bavimo vašim promašajima tema, vašim izletanjima da pričate o čemu hoćete, pa ste, evo, izgleda, i na koalicionog partnera to preneli.

Hajte, ljudi, molim vas da idemo u pravcu dnevnog reda. Hvala.

PREDSEDNIK: Gospodine Lazoviću, tražite od mene da budem manje tolerantan nego što sam spreman da pokažem. Nisam razumeo da li to stvarno mislite. Trideset sekundi je bilo premašeno vreme. Mislim da to možemo da...

Rekli ste ne 106 nego 108.

Da li želite da se izjasnimo o povredi Poslovnika? (Ne.)
Hvala vam.

Gospodine Dačiću, da li ste se vi javili za reč? (Da.)

Izvolite.

IVICA DAČIĆ: Gospodine predsedniče, prvo, čestitam na izboru i želim vam puno uspeha.

Kada je reč o prethodnoj diskusiji, mislim da nije dovoljno ozbiljno i odgovorno da pod tačkom dnevnog reda koja se tiče odbora, radnih tela Narodne skupštine Republike Srbije, govorimo o pitanjima koja mogu imati i imaju ozbiljne reperkusije na druga nacionalna i državna pitanja. Jer ako bismo sada otvorili raspravu o tome, a niti je tema niti je mesto za to, vreme naročito, onda bismo otišli previše daleko. A naročito ukoliko insistiramo na nečemu gde ne verujem da u ovom trenutku postoji bilo kakva potreba za tim.

Više puta su upotrebljavani, i danas i u prethodnim periodima, neki izrazi koji nisu u skladu sa Ustavom Republike Srbije. Ja sam samo na to skrenuo pažnju kada sam govorio.

Drugo je pitanje da li neko pod tim smatra neko regionalno udruživanje ili smatra neki začetak separatizma. Nemojmo samo govoriti o tome da to nije slučaj. To je bilo još pre 30 godina. Odvojmo ta pitanja. Jedno je pitanje regionalizma, a drugo je pitanje državnog integriteta, teritorijalnog integriteta i suvereniteta. Znači, za prava Bošnjaka, za prava nečega što se može organizovati kao Sandžak, a koliko sam shvatio, odnosi se i na deo teritorije Crne Gore, o tome se može ozbiljno razgovarati, naročito kada je reč o ustavnim promenama i drugim pitanjima.

Ali sada nametati to pitanje i postavljati na ovakav način, da sada ispada kao da neko dira Sandžak, šta to znači? Ko dira Sandžak? Ko dira Sandžak?! A naročito da se obraćate na takav način – ne dirajte nam Sandžak. Ne dirajte nam Srbiju, to je glavna stvar.

Prema tome, Stara Raška je stariji naziv i termin od Sandžaka. Ali je l' mi insistiramo da sada govorimo o tome i da ne možete da govorite o Sandžaku? Govorite, ali pod ovom tačkom dnevnog reda mislim da to nije u skladu sa onim što smo dogovorili.

Imali smo dobru saradnju sa gospodinom Zukorličem i nije problem, nastavićemo dalje. Ali treba da znate da u tome što vi zovete Sandžak sigurno 30-40% stanovništva su Srbi, i više verovatno. Tako da to nije samo pitanje bošnjačkog naroda, to je pitanje ustrojstva države Srbije. Država Srbija ima svoj ustav. Ako mislite da se taj ustav promeni, nikakvih problema nema. Dok je ovaj ustav na snazi, on mora da se poštuje.

To je bio cilj moga govora, a ne sada da raspravljamo o tome da li neko osporava nekome da se zove na jedan ili drugi način. Naročito zato što, kao što sam rekao, na prostoru bivše Jugoslavije bilo je 25 sandžaka, krajem 17. veka. Jedino se koristi na ovoj teritoriji, čak se više ni u Turskoj ne govori. Želimo dobre odnose sa Bošnjacima i sa strankom gospodina Zukorlića, samo je pitanje teritorijalnog integriteta i suvereniteta, kao što svaka druga država brine o svom teritorijalnom integritetu i suverenitetu, a naročito nije vreme da pod tačkom dnevnog reda radna tela Narodne skupštine razgovaramo o ovoj temi. Bez želje da izazivam bilo kakve polemike, ali sam spreman i da polemišem.

Podsetiću, ja više nisam predsednik Narodne skupštine, ja sam predsednik poslaničke grupe SPS i, kao što ste vi danas govorili, i ja sam spreman da o tome govorim na jedan način. A dobro znate da su u vreme ove vlasti znatno unapređeni odnosi u tom delu Srbije. Nadam se da će se to odraziti i na međusobnu toleranciju i zajednički život Srba, Bošnjaka i svih ostalih koji tamo žive.

Nisam uopšte mislio da se javim, ali sam se javio kao reakcija na nešto što mi nije ličilo na nešto što može da ima dobru poruku – ne dirajte nam Sandžak. Niko ne dira Sandžak. Ko dira Sandžak? A niko ne može ni da nam dira Srbiju, to je suština. I Staru Rašku. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Gospodine Zukorliću, ako se javljate za repliku, zaista nema osnova. Niste bili pomenuti direktno, ni vi ni grupa. Hvala.

Pošto više nema prijavljenih za reč, zaključujem jedinstveni pretres.

Pošto je Narodna skupština obavila jedinstveni pretres, pre prelaska na odlučivanje podsećam da, na osnovu člana 24. Poslovnika Narodne skupštine, o predlogu odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine Narodna skupština odlučuje u celini, javnim glasanjem. Članovi i zamenici članova su izabrani ako je za predlog odluke glasala većina od ukupnog broja narodnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine Republike Srbije, sa ispravkom, u celini.

Molim da glasate.

Zaključujem glasanje i saopštavam: za – 206, nije glasalo – četvoro, od ukupno 210 narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština usvojila predlog odluke u celini.

Prelazimo na 6. tačku dnevnog reda – IZBOR ČLANOVA STALNIH PARLAMENTARNIH DELEGACIJA U MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA.

Primili ste Predlog odluke o sastavu stalnih delegacija Narodne skupštine Republike Srbije u međunarodnim parlamentarnim institucijama i Predlog odluke o sastavu Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 192. stav 3. Poslovnika, otvaram jedinstveni pretres o Predlogu odluke o sastavu stalnih delegacija Narodne skupštine Republike Srbije u međunarodnim parlamentarnim institucijama i Predlogu odluke o sastavu parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje.

Da li predsednici, odnosno ovlašćeni predstavnici žele reč? (Ne.) Zahvaljujem.

Pošto nema prijavljenih, zaključujem jedinstveni pretres.

Pošto je Narodna skupština obavila jedinstveni pretres, pre prelaska na odlučivanje podsećam da, prema članu 105. stav 2. tačka 15. Ustava Republike Srbije, Narodna skupština vrši izborne nadležnosti većinom glasova svih narodnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o sastavu stalnih delegacija Narodne skupštine Republike Srbije u međunarodnim parlamentarnim institucijama, u celini.

Zaključujem glasanje: za – 206, uzdržano – dva, nije glasalo – tri, od ukupno 211.

Konstatujem da je Narodna skupština većinom glasova svih narodnih poslanika usvojila Predlog odluke.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o sastavu parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, u celini.

Zaključujem glasanje: za – 202, uzdržan – jedan, nije glasalo – osam, od ukupno 211.

Konstatujem da je Narodna skupština usvojila i ovaj predlog odluke.

Povodom ukazivanja narodnih poslanika na povrede Poslovnika Narodne skupštine, podsećam na odredbu člana 103. stav 6. Poslovnika, prema kojoj, ako i posle objašnjenja predsedavajućeg Narodne skupštine narodni poslanik smatra da je povreda učinjena, može zahtevati bez prava na obrazlaganje da se Narodna skupština bez pretresa o tome izjasni u danu za glasanje.

Saglasno navedenim odredbama Poslovnika, prelazimo na odlučivanje.

Narodni poslanik Borislav Novaković na sednici 2. avgusta 2022. godine u 10 časova i 31 minut ukazao je na povredu člana 104. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – 31, protiv – 13, nije glasalo – 164, od ukupno prisutnih 208 narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Miroslav Aleksić na sednici 2. avgusta 2022. godine u 10 časova i 32 minuta ukazao je na povredu člana 107. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – 33, protiv – četiri, nije glasalo – 168, od ukupno prisutnih 205 narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Zoran Lutovac na sednici 2. avgusta 2022. godine u 10 časova i 34 minuta ukazao je na povredu člana 109. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – 33, protiv – šest, nije glasalo – 164, od ukupno prisutna 203 narodna poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Radomir Lazović na sednici 2. avgusta 2022. godine u 10 časova i 35 minuta ukazao je na povredu člana 106. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – 37, protiv – troje, uzdržan – jedan, nije glasao – 161, od ukupno prisutna 202 narodna poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Vladimir Gajić na sednici 2. avgusta 2022. godine u 12 časova i 20 minuta ukazao je na povredu člana 103. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – 29, protiv – jedan, nije glasalo – 172, od ukupno prisutna 202 narodna poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Veroljub Arsić na sednici 2. avgusta 2022. godine u 13 časova i 33 minuta ukazao je na povredu člana 106. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – 13, protiv – 17, uzdržan – jedan, nije glasao – 171, od ukupno prisutna 202 narodna poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Đorđe Miketić na sednici 2. avgusta 2022. godine u 13 časova i 47 minuta ukazao je na povredu člana 107. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – 27, protiv – troje, nije glasao – 171, od ukupno 201 narodnog poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Hadži Milorad Stošić na sednici 2. avgusta 2022. godine u 15 časova i 35 minuta ukazao je na povredu člana 106. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – devet, protiv – 10, nije glasao – 181, od ukupno prisutnih 200 narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik prof. dr Jelena Jerinić na sednici 2. avgusta 2022. godine u 16 časova i 50 minuta ukazala je na povredu člana 96. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – 27, protiv – troje, nije glasalo – 170, od ukupno prisutnih 200 narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

U skladu sa, verujem, uspostavljenom dobrom praksom i sa verom u kvalitetnu buduću saradnju, obaveštavam vas da povlačim sve danas izrečene mere opomene.

Poštovani narodni poslanici, obaveštavam vas da sam, na osnovu člana 25. Poslovnika Narodne skupštine, sazvaio prve sednice Odbora za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja, Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu, koje će se održati odmah po završetku ove sednice, s tim što će prvo Odbor za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja održati sednicu, iza koje sledi sednica Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i, potom, sednica Odbora za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Pošto je Narodna skupština obavila razmatranje i odlučivanje o svim tačkama dnevnog reda ove sednice, saglasno članu 102. Poslovnika, zaključujem Prvu sednicu Narodne skupštine Republike Srbije u Trinaestom sazivu. Hvala svima.

(Sednica je završena u 00.15 sati.)